De gestolen minnaar en andere vrijmoedige liefdesverhalen uit 1001-nacht

Paul Rodenko

bron
Paul Rodenko, *De gestolen minnaar en andere vrijmoedige liefdesverhalen uit 1001-nacht*. Bert Bakker, Den Haag / Daamen, Den Haag 1958

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/rode006gest01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

De gestolen minnaar

Lang geleden leefde er eens in Goudstad, de hoofdstad van het rijk van Ispahan, een goede en rechtvaardige koning, Soeleiman - Sjah geheten, onder wiens zegenrijke regering er alom in het land orde, rust en welvaart heerste, met het gevolg dat kooplieden en karavanen uit alle hemelstreken naar Goudstad stroomden; en daarom heette de stad ook Goudstad. Van Soeleiman-Sjah valt verder niets bijzonders te vermelden; des te meer echter van zijn zoon, prins Don, die van een zo stralende en verblindende schoonheid was dat hij de nacht in de dag deed verkeren en de zon zelf deed verbleken van jaloezie. En geen wonder, wanneer men de mysterieuze omstandigheden in aanmerking neemt die zijn geboorte begeleidden! Want het huwelijk van zijn vader, Soeleiman- Sjah, was lang kinderloos gebleven, en reeds had deze de hoop op een zoon en troonopvolger laten varen, toen er op zekere dag in Goudstad een oude wijze, een geleerde magiër en astroloog, was verschenen die zich reeds spoedig een grote faam verwierf door zijn wonderbaarlijke genezingen. En zijn faam drong ook tot het paleis door, en zodra de koning van zijn kundigheden vernomen had, liet hij hem onmiddellijk ontbieden en legde hem zijn problemen voor; en toen de magiër de horoscopen van de koning en de koningin getrokken had en zijn toverboek geconsulteerd sprak hij: ‘Verheug u, Soeleiman-Sjah, want de voortekenen zijn gunstig, en wanneer u zich stipt houdt aan de aanwijzingen die ik u zal geven, is het voortbestaan van de dynastie verzekerd’. En hij stelde een drankje samen, waarvan de koning en de koningin dagelijks een eetlepel moesten innemen tot het volle maan was; met volle maan echter moesten zij zich, onder inachtneming van bepaalde voorschriften, met elkaar verenigen, ‘...en

de rest', vervolgde hij, 'is de zaak van Allah. Maar wanneer alles gaat zoals ik denk dat het zal gaan, zal het een knaap zijn van uitnemende schoonheid; wanneer hij echter de leeftijd der volwassenheid bereikt zal hebben, staat hem een groot gevaar te wachten, en daar de kansen dat hij wel en niet aan het gevaar ontsnapt ongeveer gelijk staan, is het zaak het lot gunstig te stemmen. En de beste manier om het lot gunstig te stemmen is het kind niet zelf een naam te geven, maar de naamgeving aan het lot over te laten. En daarom raad ik u aan, wanneer de dag van de naamgeving is aangebroken, het kind te noemen naar de allereerste indruk waardoor de geest van de koningin bij haar ontwaken getroffen wordt'.

En alles geschiedde precies zo als de wijze voorspeld had; en het knaapje dat na negen maanden geboren werd, was inderdaad van een zo wonderbaarlijke schoonheid, dat de koning zodra hij hem gezien had uitriep: 'We noemen hem prins Diadeem!' De koningin echter herinnerde hem aan de raad die de magiër gegeven had, waarop het gezicht van de koning betrok; maar weldra klaarde zijn gezicht weer op en hij sprak: 'Wel, wat let ons het lot een handje te helpen? We leggen in de nacht die aan de dag van de naamgeving voorafgaat een diadeem voor je neer, en wel zo dat het allereerste wat je ziet wanneer je 's ochtends je ogen openslaat die diadeem is'.

Aldus werd besloten; en voor de zekerheid liet de koning het hele kraambed ook nog met allerlei edelstenen, diamanten, hyacinten en robijnen bestrooien, opdat de blik van de koningin, wanneer deze toevallig niet het eerst op de diadeem zou rusten omdat zij zich in haar slaap misschien had omgewend, toch in ieder geval op een edelsteen met een mooie en klankrijke naam zou vallen. Nu geschiedde het echter, dat er tegen de ochtend van de dag van de officiële naamgeving een hevig onweer opstak en de koningin door een luide donderslag wakkerschrok. Maar zij was niet de enige die schrok, want een tam aapje, dat aan een van de slavinnen toebehoorde en dat gewoon was door het hele paleis te ravotten, had juist het baldakijn boven het kraambed beklommen toen het onweer losbarstte; en van schrik verloor het zijn

evenwicht en viel precies boven op de diadeem, zodat de koningin bij haar ontwaken door twee indrukken tegelijk getroffen werd: een aapje en een donderslag. En aangezien het niet viel uit te maken welke van de twee indrukken de eerste was, kreeg het knaapje de naam van prins Donderaap.

En het prinsje Donderaap groeide voorspoedig op; en toen hij de leeftijd van zeven jaar bereikt had, ging hij naar zijn vader en zei: ‘Vader, waarom noemt iedereen me toch Donderaap? Zie ik eruit als een aap?’

‘Integendeel, m'n jongen’, zei de koning. ‘En ik persoonlijk had je de naam Diadeem willen geven, maar het lot heeft het anders gewild’. En hij legde zijn zoon uit wat de reden was waarom hij een zo ongebruikelijke naam droeg.

‘O’, zei de prins. ‘Maar hoe moet het nu later? Ik kan toch moeilijk als koning Donderaap de Eerste de troon bestijgen? We zouden ons onsterfelijk belachelijk maken!’

‘Tja’, zei de koning verdrietig, ‘ik weet ook niet hoe dat moet’.

‘Ik wel’, zei de prins. ‘We korten m'n naam gewoon af tot Don; daar kan het lot niets op tegen hebben, want namen worden wel vaker afgekort. Moeder noemt u toch ook niet Soeleiman, maar gewoon Soe? Soe klinkt trouwens nog veel gekker dan Don’.

‘O, vind je?’ zei de koning.

‘Ja’, zei de prins. ‘Don betekent tenminste iets. In het Frankisch betekent het geschenk en in het Andaloesisch edelman’.

‘Hoe weet je dat?’ vroeg de koning verbaasd.

‘Ik heb een beetje in uw bibliotheek gesnuffeld’, zei de prins.

‘Maar... maar kun je dan al lezen?’ vroeg de koning.

‘Lezen?’ zei de prins. ‘Ik lees acht talen. Op het ogenblik ben ik met Chinees bezig. U vergeet, vader, dat ik een wonderkind ben, en ik begrijp nu trouwens ook waarom: daar heeft die magiër natuurlijk de hand in, die u dat aphrodisiacum gegeven heeft’.

‘Ahum’, zei de koning. ‘Je bent inderdaad wel een beetje vroegrijp geloof ik. En te bedenken dat ik het er

gisteren nog met je moeder over gehad heb dat het, nu je zeven jaar bent, tijd werd om leermeesters te laten komen en je het ABC te leren!'

'O, er zijn nog wel een paar dingen die ik te leren heb', zei de prins bescheiden. 'Vooral op het gebied van de schone kunsten, de jacht en het krijgsbedrijf; want ik voel, dat ik me tot dusver te eenzijdig cerebraal ontwikkeld heb. De vitale sfeer is te weinig aan bod gekomen en de anima heb ik schandelijk verwaarloosd'.

En dus ontbood de koning de grootste kunstenaars, de beste sportleraren en de bekwaamste generaals en jachtopzieners die er in binnen- en buitenland te vinden waren, en de jonge prins Don, zoals hij voortaan genoemd werd, blonk alras ook in deze sferen uit; en de schilderkunst en de jacht werden weldra zijn grootste liefhebberijen. En toen hij de leeftijd van achttien jaar bereikt had, gold hij als een wonder van schoonheid, geleerdheid, kunstzin en sportiviteit.

Nu gebeurde het op een keer, toen hij weer ter jacht was gegaan, dat hij onderweg een rijkbeladen karavaan ontmoette; en toen hij informeerde naar het waarvandaan en waarnaartoe, vernam hij dat de karavaan op weg was naar Goudstad en onder andere geschenken meebracht voor koning Soeleiman-Sjah en prins Don.

'Wel', zei prins Don, 'ik ben prins Don. Laat dus maar eens kijken wat u voor me hebt meegebracht'.

En de kooplieden haastten zich, hem de meegebrachte geschenken te tonen; en deze vielen zozeer in de smaak van de prins, dat hij de kooplieden verzocht hem ook hun waren te tonen; en van elke koopman kocht hij een of meer stoffen, waarvoor hij zonder uitzondering de driedubbele prijs betaalde. En reeds wilde hij, nadat de slaven uit zijn gevolg zijn aankopen hadden bijeengegaard, te paard stijgen, toen zijn blik viel op een jonge, rijk geklede koopman die bijna zo knap was als hijzelf, maar wiens gezicht bleek zag en het stempel droeg van een groot verdriet. En hij wilde niet vertrekken voor hij deze jongeman, tot wie hij zich instinctief voelde aangetrokken, had leren kennen; temeer ook omdat hij niet begreep waarom hij hem niet, zoals de andere kooplieden, zijn

waren getoond had. En dus naderde hij de jonge koopman en vroeg belangstellend wie hij was en waarom hij zo'n bedroefd gezicht zette. Maar nauwelijks had hij deze vraag gesteld of de ogen van de jongeman vulden zich met tranen; en hij kon alleen nog maar uitbrengen: ‘Ik ben Aziz’, toen zijn lichaam reeds zozeer door snikken geschokt werd, dat hij ter plaatse in zwijm viel.

En toen hij weer was bijgekomen, zei prins Don: ‘Beste Aziz, wees ervan overtuigd dat ik alleen maar een vriend voor je wil zijn. Vertel me dus wat eraan mankeert.’ Maar Aziz zweeg, en toen de prins bleef aandringen, reciteerde hij tenslotte als enig antwoord deze verzen van de dichter van het Verlangen:

‘Besloten in 't gewonde zelf
Blijft elk, die niet meer hopen mag,
Toch rijst voor hem aan 't laag gewelf
Steeds dag na grijzen dag.

Maar is het zwak, een enkle maal,
Te wenschen, dat er iemand was,
Die spreken zou in de ééne taal,
Waardoor het hart genas?

Een mensch, die oordeelt noch verwijt,
Maar die begrijpt door de' eigen nood
Hoezeer de helsche daaglijkschheid
Des levens alles doodt.

Vergeefs. Onscheidbaar is de smart
Van 't leven en moet doorgeleefd:
Er is voor de eenzaamheid van 't hart
Geen mensch, die uitkomst geeft’.

Hierop gaf prins Don ten antwoord: ‘Daar zou ik niet zo zeker van zijn, Aziz. De taal der vriendschap kan vele wonden genezen, en niet voor niets heeft de vriendschap vanouds evenveel dichters geïnspireerd als de eenzaamheid’. Toen Aziz echter bleef zwijgen, wilde prins Don voor het ogenblik niet verder aandringen, en om het

gesprek een andere wending te geven vroeg hij: ‘Waarom heb je me eigenlijk je koopwaren niet getoond zoals de andere kooplieden gedaan hebben?

‘Och, het is niets bijzonders wat ik bij me heb’, zei Aziz onverschillig.

Maar prins Don antwoordde: ‘Bij Allah, ik zou ze toch wel willen zien’. En hij dwong Aziz zijn balen te openen en de mooie stoffen die deze bevatten voor hem uit te stallen; en zonder er lang naar te kijken kocht hij de hele voorraad. En toen hij alles gekocht had, zei hij: ‘En vertel me nu, Aziz, wat de oorzaak is van je neerslachtigheid en je tranen. Als iemand je naar het leven staat kun je op mijn bescherming rekenen, en als je schulden hebt zal ik ze met plezier voor je betalen; want geloof me, vriend Aziz, het is geen nieuwsgierigheid die mij die vraag doet stellen, maar pure sympathie’.

Maar als enig antwoord barstte Aziz opnieuw in tranen uit en reciteerde de volgende regels van de dichter, wiens rondelen gaver van ronding zijn dan Keulse potten:

> ‘Het leven heeft alles geschonden,
> Geloof en liefde en lach;
> Het leven heeft alles ontbonden,
> En weer begint een dag.
>
> Een mens, die te veel beminde,
> En zijn liefde niet heilig hield:
> Hoe zal hij op aard nog vinden
> Een ding, waarvoor hij knielt!
>
> Een hart op reis naar de doden
> Zijn alle wegen gelijk,
> En elke glans wordt een bode
> Van 't komende stille rijk’.

Prins Don, die een beetje ongeduldig begon te worden, maar niettemin begreep dat hij Aziz de tijd moest laten om tot een besluit te komen, zweeg nu op zijn beurt en deed of hij zeer geïnteresseerd was in de kwaliteit van de stoffen. En terwijl hij zo de ene stof na de andere

door zijn vingers liet glijden, viel er op zeker ogenblik uit een van de rollen een geborduurde lap; maar voor hij had kunnen zien wat het was, griste Aziz hem weg en borg hem snel onder zijn gewaad, terwijl hij met door tranen omfloerste stem uitriep: ‘O Aziza, Aziza.’

ik ben een deel
van jouw gezicht geworden
en wat aan adem
in mij overbleef
is alleen voor jou bestemd
geweest en wat als dorst
in mij naar water hijgde
werd door jouw aanwezig-
zijn gelest

maar de stad is geen stad
en ik ben geen mens meer
een stopfles door de wind
ontkurkt de geur van je haar
uit mijn bed verdampt
leeg mijn leden leeg
mijn doelloos lopen
een lichaam zonder leven’.

‘Je bent wel bij’, zei prins Don. ‘Dit is een hele moderne; als ik me niet vergis, is het van de dichter die de leuze gelanceerd heeft, dat er in het oog van een vink meer poëzie zit dan in zijn kwinkeleren. Maar mag ik vragen: spreek je ook proza? En zou je me niet willen zeggen wat de reden is, waarom je deze lap zo haastig wegstopt?’

‘Helaas’, zuchtte Aziz, ‘wat heeft een mens als ik, een mens die geen mens meer is en met lege leden door het leven moet gaan, - wat heeft zo iemand voor troost buiten de poëzie?’

‘Hoezo met lege leden?’ vroeg Prins Don. ‘En waarom ben je geen mens meer? Ik bedoel, als poëzie is het natuurlijk een figuurlijke wending, maar nu je het zo nadrukkelijk in proza herhaalt...’

‘Dat is het juist’, zei Aziz, ‘voor mij is het de meest prozaïsche werkelijkheid en is er niets figuurlijks aan. Of liever gezegd, er is helemaal niets aan; wat er aan hoorde te zijn is er af en daarin bestaat mijn hele ongeluk’.

‘Dat begrijp ik niet goed’, zei prins Don. ‘Je spreekt nu wel proza, maar het is nog altijd een beetje duister en experimenteel proza’.

‘Ach ja’, zuchtte Aziz, ‘ik zie, dat ik al te veel gezegd heb en dat ik er nu niet meer onderuit kan, u mijn hele geschiedenis te verhalen’.

‘Juist’, zei prins Don. ‘En laat nu eerst eens zien wat het was dat je zo haastig wegstopte. Want ik neem aan, dat dit ook met die geschiedenis van je te maken heeft’.

‘Dat heeft het zeker’, zei Aziz terwijl de tranen weer langs zijn wangen begonnen te lopen. En hij haalde de lap stof te voorschijn en rolde hem uit; en het bleken twee aan elkaar genaaide vierkanten te zijn, en op het eerste was in kleurige zijde en gouddraad een gazelle geborduurd; en op het tweede eveneens, maar de tweede gazelle was van zilverdraad en droeg om de nek een halsband van rood goud, waaraan drie oriëntaalse chrysolieten hingen.

En toen prins Don deze borduurwerken zag, riep hij verrukt uit: ‘Ach, wat mooi! Wat een factuur, wat een lijnentaal, wat een vormbeheersing! En zo natuurlijk en gracieus als ze in het vlak geplaatst zijn! Geloof me, ik heb verstand van kunst; ik schilder zelf ook, en ik zeg je, dat degeen die dit gemaakt heeft een groot kunstenaar is! Of kunstenares waarschijnlijk. Vertel me dus gauw wie die dingen gemaakt heeft!’

‘De prinses van Kambodja’, zei Aziz. ‘Maar...’

‘Is ze mooi?’ vroeg prins Don.

‘Helaas, het is de schoonste vrouw op aarde!’ zei Aziz.

‘Waarom helaas?’ vroeg prins Don verwonderd.

‘Wat kan vrouwelijke schoonheid voor mij nog betekenen, sinds ik ben wat ik ben?’ zei Aziz bedroefd. ‘En overigens is het voor mij van minder belang wie ze gemaakt heeft dan wie ze me geschonken heeft. En zij die mij de ene gazelle geschonken heeft heette Aziza en

haar herinnering is mij een zoete wonde; zoals de dichter zegt:

> Zoo teedere schade als de bloemen vreezen
> Van zachten regen in de maand van Mei,
> Zoo koel en teeder heeft uw sterven mij
> Schade gedaan, die nimmer zal genezen.

De naam van haar die mij de andere gazelle geschonken heeft is mij bitter om uit te spreken, want zij is het die mij eigenhandig gemaakt heeft tot wat ik ben. Maar ik wil u niet langer met raadselen vermoeien en zal u mijn geschiedenis van het begin tot het einde verhalen; het is een geschiedenis die u ongetwijfeld belang zal inboezemen en die trouwens in hoge mate leerzaam en stichtelijk is, althans voor gevormde volwassenen met gerijpte levenservaring'.

'Ik ben achttien', zei prins Don, 'maar ik ben een wonderkind geweest, dus mijn jaren tellen dubbel. Nou, begin maar, want ik brand van nieuwsgierigheid om meer te vernemen over Aziza en degene wier naam bitter is, en vooral ook over de prinses van Kambodja'.

'Dat komt pas helemaal op het eind', zei Aziz, 'en ik kan beter bij het begin beginnen. U moet dan weten, dat ik de enige zoon ben van een welvarend koopman en dat Aziza mijn nicht was die gelijk met mij in het huis van mijn vader opgroeide, daar zij zelf geen vader meer had. En voor zijn dood had haar vader mijn ouders laten beloven, ons bij onze meerderjarigheid met elkaar te laten trouwen.

We waren dan ook altijd samen en zodoende raakten wij sterk aan elkaar gehecht; en 's nachts liet men ons in hetzelfde bed slapen, zonder ons te scheiden. Trouwens, wat wisten wij van de complicaties waartoe een bed aanleiding kan geven? Al moet ik zeggen, dat mijn nicht in dit opzicht vroeger rijp scheen dan ik; dat heb ik pas later begrepen, toen ik me de manier herinnerde waarop ze haar armen om mij heen sloeg en haar dijen tegen mij aandrukte. Maar ik was niet zo vlug; en al was ik, toen ik de leeftijd der volwassenheid bereikt had, wat men

noemt een mooie jongen, mijn verstand leek wel een aantal jaren terug gebleven. Tenminste, zo zie ik het nu, nu het te laat is; toen kwamen dergelijke gedachten natuurlijk niet bij mij op.

Op zekere dag nu, toen wij inmiddels de geschikte leeftijd bereikt hadden, zei mijn vader tegen mijn moeder: ‘We moeten Aziz en Aziza nog dit jaar laten trouwen’, Mijn moeder was het met hem eens en zo werd er een datum vastgesteld voor de huwelijksplechtigheid. En toen de vastgestelde dag naderde, nodigde mijn vader al zijn verwanten, vrienden en kennissen uit, en mijn moeder van haar kant al haar verwanten en kennissen; en het hele personeel werd aan het werk gezet om het huis schoon te maken, de vloeren te schrobben en het marmer van de grote ontvangstzaal te boenen; en uit de grote bergkisten werden kostbare stoffen, gobelins en tapijten gehaald waarmee de ontvangstzaal versierd werd. En op de dag zelf van de plechtigheid stuurde mijn moeder mij voor de aankomst van de gasten naar het hammambad, terwijl ze een van de slaven een prachtig nieuw gewaad achter mij aan liet dragen om na het bad aan te trekken.

En na gebaad en het nieuwe gewaad aangetrokken te hebben, dat zo zwaar geparfumeerd was, dat de voorbijgangers zich op hun weg omkeerden om de geur op te snuiven, begaf ik mij naar de moskee; want het was een vrijdag en ik diende mijn gebed te doen voor de huwelijksplechtigheid. Maar onderweg herinnerde ik me plotseling een vriend die ik vergeten had uit te nodigen, en ik haastte me om nog eerst even bij hem aan te lopen. In mijn haast echter raakte ik de weg kwijt en bevond me op zeker ogenblik in een smalle straat die me volslagen onbekend was. En daar ik hevig transpireerde, zowel vanwege het warme bad als door mijn nieuwe gewaad dat van een zware, met gouddraad doorweven stof was, maakte ik van de schaduw die er in deze smalle straat heerste gebruik om even op een bank, die daar tegen de muur stond, uit te rusten en te bekoelen. En om mijn gewaad niet vuil te maken, spreidde ik voor ik ging zitten mijn zakdoek op de bank uit. Maar ik had het nog altijd zo warm, dat de zweetdruppels langs mijn

gelaat bleven stromen, terwijl ik niets had om ze af te vegen omdat ik zelf op mijn zakdoek zat; en ik voelde me hoogst onbehaaglijk, want de transpiratie begon werkelijk een kwelling te worden. En juist wilde ik ten einde raad het zweet met de zoom van mijn nieuwe gewaad afwissen, toen er plotseling, licht als een briesje, een dunne zijden doek voor mijn voeten neerzweefde, waarvan het zien alleen al een verfrissing was en waarvan de geur een zieke genezen zou hebben.

Ik haastte me dus de doek op te rapen en omhoog te kijken waar hij vandaan kwam; en o! mijn blik ontmoette een paar ogen, zwart als morellen, ogen die in staat waren van water wijn te maken, en die dronken maakten zonder drank! En zij behoorden toe aan een jonkvrouw, die zich glimlachend uit het venster van de bovenverdieping boog; en haar schoonheid... ach, mijn tong zou verdorren voor ik al haar schoonheden had kunnen opsommen, want zoals de dichter zegt:

> Toen natuur 't heelal gewrocht had,
> Heeft zij al de pracht en schoonheid
> Die op al de delen schittert
> In een meisje alleen verenigd.

Nauwelijks echter merkte zij, dat ze mijn blik gevangen had of ze begon mij een aantal tekens te geven, waar ik niets van begreep: eerst stak ze haar wijsvinger in haar mond en schoof hem een paar keer heen en weer, vervolgens legde ze de duim en wijsvinger van haar andere hand tegen elkaar en stopte ze in de opening tussen haar borsten. En daarop trok zij haar hoofd terug, sloot het venster en verdween.

En ik, die niet wist of ik waakte of droomde en verteerd werd door een vuur dat ik niet eerder gekend had, bleef onafgebroken naar het venster staren in de hoop dat zij zich nog eens zou vertonen; maar het venster bleef gesloten. En hoewel ik alles om mij heen vergetend, mijn hele huwelijk, mijn ouders, de gasten en mijn bruid zelf vergetend, tot zonsondergang toe bleef zitten wachten, kon ik niet de kleinste glimp meer van haar opvangen.

Radeloos en wanhopig, met een gevoel of mijn hart ieder ogenblik kon barsten, stond ik tenslotte op en sloeg de weg naar huis in, waar ik mijn verloofde Aziza in tranen aantrof. Maar nauwelijks had ze mij gezien of ze droogde snel haar ogen en kwam me tegemoet; en ze hielp me mijn zware feestgewaad uittrekken en vroeg met tedere stem waarom ik zo laat was. En ze vertelde, dat de gasten, de emirs en kooplieden, evenals de kadi en de getuigen lang hadden gewacht, maar toen er niemand was komen opdagen, hadden ze gegeten wat er te eten viel en gedronken wat er te drinken viel en waren vervolgens huns weegs gegaan. ‘En je vader’, voegde zij eraan toe, ‘is zo woedend, dat hij gezworen heeft ons huwelijk tot het volgend jaar uit te stellen. Maar, liefste Aziz, waarom heb je dit dan ook gedaan?’

Daarop vertelde ik haar wat er gebeurd was en ik beschreef haar mijn avontuur tot in de kleinste bijzonderheden; want wij hadden nooit geheimen voor elkaar gehad. En zij nam de zijden doek aan, die ik haar liet zien, en vouwde hem open; en nu pas zag ik, dat er langs de randen van de doek in fijn borduurwerk letters waren aangebracht, die tezamen een spreuk vormden in een vreemde taal. En ik herinner me de spreuk nog precies, ondanks de vreemde klanken, want de volgende dagen heb ik er zo vaak naar gekeken dat de letters voor eeuwig in mijn geheugen gegrift staan; hij luidde: I LOVE YOU JEG ELSKER DIG JE T'AIME ICH LIEBE DICH YO TE QUIERO JA WAS LJOEBLJOE. En zodra Aziza deze woorden gezien had, sprongen de tranen in haar ogen; en op mijn vraag wat ze betekenden zei ze: ‘Het is een spreuk in het Uitheems en hij betekent:

> Als 'k duizend tongen hebben zou,
> Zou elke zeggen: 'k hou van jou!’

‘O’, zei ik. ‘Bedoel je, dat ze bedoelt dat ze van mij houdt?’

‘Blijkbaar’, zuchtte Aziza.

‘Typisch’, zei ik. ‘Ik bedoel, ze kent me toch helemaal niet, hoe kan ze dan weten dat ik... dat ze...’

‘Ach, lieve Aziz’, glimlachte Aziza half schalks en half

bedroefd, ‘je hoeft jou toch alleen maar te zien om verliefd op je te worden?’

‘Werkelijk?’ vroeg ik. ‘Nou, misschien heb je wel gelijk. Maar, Aziza, wat wilde ze zeggen met die vreemde tekens die ze me gaf?’

‘Die betekenen niets dan goeds’, zei Aziza. ‘En geloof me, Aziz, ik wens je ook niets dan goeds en ik ben niet jaloers. En nu het toch eenmaal zo gelopen is, gun ik je dat avontuurtje van harte en zal ik mijn best doen, je zo veel ik kan te helpen. Want wij vrouwen zijn vaak vindingrijker...’

‘Jaja’, zei ik ongeduldig. ‘Maar wat betekenen die gebaren nou?’

‘Dat is heel simpel’, zei Aziza. ‘Een vinger in de mond betekent honger en dorst: ze wil er dus mee zeggen dat ze hongert en dorst naar je mooie ogen. Misschien bedoelt ze er ook nog iets anders mee, hoewel me dat een beetje al te onomwonden.. nee, laten we het op de eerste verklaring houden. En die twee vingers tussen haar borsten betekenen dat je over twee dagen terug moet komen’.

‘Natuurlijk dat is het’, zei ik. ‘Maar waarom hield ze haar vingers speciaal tussen haar borsten?’

‘Ze bedoelt, dat je op hetzelfde uur terug moet komen’, zei Aziza. ‘Haar twee borsten, die naar je beschrijving te oordelen welgevormd zijn, betekenen twee volle dagen’.

‘Twee volle dagen!’ zuchtte ik. ‘Hoe zal ik ooit zo lang kunnen wachten? Tegen die tijd ben ik op van verlangen!’

‘Ach’, zei Aziza. ‘Wat zijn twee dagen? Daar kom je wel overheen als je bedenkt dat de vervulling van je wensen nabij is’.

‘Ja, jij hebt makkelijk praten’, zei ik. ‘Jij weet niet wat het is om verliefd te zijn...’

‘Maar Aziz’, zei Aziza, ‘ben ik dan niet verliefd op jou, m'n allerliefste Aziz? En is het niet alleen mijn grenzeloze liefde voor jou die mij ertoe brengt, je bij te staan in dit avontuur en je naar vermogen te helpen? Want weet, lieve Aziz, dat alles wat jou gelukkig maakt ook mij gelukkig maakt’.

‘Nou ja’, zei ik, ‘dat is wat anders. Maar als je voelde wat ik voel... ‘O, Aziza, als je haar gezien had zou je begrijpen wat er in me omgaat! O, ik ben gewoon ziek, ziek van liefde!’

En zo ging ik die hele twee dagen voort met jammeren en klagen; en ik legde mijn hoofd in Aziza's schoot en zij streelde mij over de wangen en sprak me bemoedigend toe. ‘En toen het uur van het rendez-vous genaderd was, hielp ze mij mijn mooie kleren aantrekken en parfumeerde me, en ten slotte omhelsde ze mij en zei: ga nu, Aziz, want het uur der vervulling is aangebroken; ik hoop, dat je gelukkig bent en bevredigd en gekalmeerd weer terugkomt.’

En ook voor ons liggen er nog mooie dagen en gezegende nachten in het verschiet!’

En met kloppend hart begaf ik mij op weg; en nauwelijks had ik, trillend van emotie, het smalle straatje bereikt en op de bank plaatsgenomen of reeds ging het venster open. En het kloppen van mijn hart werd zo sterk, dat ik een ogenblik meende flauw te zullen vallen; maar ik beheerste me en toen ik weer opkeek, zag ik in het venster het jonge meisje met de morellenogen. En de donkere glans van haar ogen maakte, dat ik nauwelijks meer wist waar ik was en me met beide handen aan de bank moest vastgrijpen om er niet af te vallen. Maar zij bleef me strak en zonder een woord te zeggen aankijken; en in haar hand had zij een korenaar. En toen ze merkte, dat ik de korenaar gezien had, bracht zij deze voor haar mond en ademde er een paar keer snel tegenaan zoals men tegen een brilleglas ademt om het te doen beslaan; en vervolgens liet zij hem vallen. En ik haastte me om hem op te rapen, maar er was niets bijzonders aan te zien; het was een gewone aar. En toen ik weer opkeek zag ik, dat ze glimlachte en haar linker hand met gespreide vingers tegen haar borst drukte? en daarop bleef ze me nog een poosje aankijken om vervolgens, nog steeds zonder een enkel woord, het raam te sluiten en te verdwijnen!

En ik wist niet meer wat ik ervan denken moest; en evenmin wist ik of ik naar huis moest gaan om Aziza de uitleg van deze vreemde tekenen te vragen of dat ik er

moest blijven wachten. Maar ik kon er niet toe komen om weg te gaan en dus bleef ik zitten wachten, uren en uren, zonder het venster een ogenblik uit het oog te laten. En ik wachtte tot middernacht; en ziek van verlangen en van de koortsige en vruchteloze gedachten die door mijn hoofd spookten, stond ik ten slotte op en wankelde naar huis, waar ik Aziza met een droevig gezicht en roodgehuilde ogen aantrof. En ik liet me als een gebroken man voor het bed op de grond vallen en zei: ‘Wat heb jij te huilen? Als ik nu nog huilde... ik heb er alle reden voor!’

Maar zodra Aziza mij gezien had, droogde ze haar tranen en snelde op me toe; en ze knielde bij mij neer en omhelsde me en gaf me een glas licht geparfumeerde limonade te drinken. En ten slotte vroeg ze me met tedere stem en onder veel liefkozingen wat er gebeurd was en wat de reden was van mijn neerslachtigheid. En toen ik haar alles verteld had, dacht ze een ogenblik na en vroeg toen:

‘Is er op de hoek van die straat een kapper?’

‘Een kapper?’ vroeg ik verwonderd. ‘Wat heeft dat ermee te maken? Ja, nu je het zegt herinner ik me op die hoek de winkel van een joodse kapper gezien te hebben’.

‘Ah!’ zei zij. ‘Nou, Aziz, wees blij en vat moed; want ze wilde alleen maar zeggen, dat je over vijf dagen naar de kapper op de hoek moet gaan, waar ze een boodschap voor je zal achterlaten’.

‘Hoe verklaar je dat?’ vroeg ik verbaasd.

‘Heel eenvoudig’, zei zij. ‘De letter die je vormt wanneer je ergens tegenaan ademt is een h, en samen met een aar geeft dat: haar; en haar duidt natuurlijk op een kapper. En dat ze de korenaar vervolgens losliet betekent, dat ze daar iets voor je zal achterlaten; een brief waarschijnlijk. En de vijf gespreide vingers betekenen vijf dagen’.

‘O ja, vijf ronde, volle dagen’, zei ik. ‘Als rijpe granaatappels! Maar wat ik niet begrijp, Aziza: waarom zegt ze het niet gewoon? Er was niemand in de straat die iets kon horen. Waarom dan al die rebussen? Zou ze soms stom zijn?’

‘Nee, lieve Aziz’, zei Aziza, ‘maar een vrouw geeft nu eenmaal graag raadseltjes op. Daarom spreekt men van het raadsel vrouw. Ze houdt ervan, dat mannen zich het hoofd over haar breken’.

‘Waarom?’ vroeg ik.

‘Als het eenmaal gebroken is, dan kunnen ze al hun energie op andere en voor de liefde belangrijkere lichaamsdelen concentreren’, zei Aziza.

‘Nou, ik ben al helemaal gebroken’, zei ik triest, ‘en over vijf dagen zal er niets meer van me over zijn! O, Aziza, als je wist wat een kwelling het is om verliefd te zijn’.

‘Kom Aziz, je moet je niet zo gauw laten terneerslaan’, zei Aziza. ‘Bedenk, dat andere minnaars soms jaren moeten wachten en in stilte lijden voor ze hun doel bereiken; en toch houden ze moed’.

‘Kan wel zijn, maar die lijden dan vast niet zoals ik lijd’, zei ik. ‘Bij Allah, Aziza, je kunt je eenvoudig niet voorstellen hoe ik lijd!’ En ik barstte bij deze woorden in snikken uit en hoe Aziza mij ook trachtte te troosten en te kalmeren, ik bleef maar jammeren, dat dit mijn einde betekende en dat ik die vijf dagen van wachten nooit zou overleven. En ik weigerde trouwens alle voedsel en drank en werd weldra zo zwak en geel van teint dat ik het bed moest houden, terwijl Aziza mij intussen trachtte te verstrooien door mij de schoonste liefdesromances van alle tijden en volkeren voor te lezen. En ze verliet mij geen ogenblik en bleef dag en nacht aan mijn sponde waken, en soms, wanneer ik onverwacht uit een kortstondige en koortsige sluimer ontwaakte, zag ik nog net hoe zij haastig een traan uit haar ogen veegde.

En toen de vijf dagen om waren, dwong ze me op te staan en bracht me naar het hammambad van ons huis, waar ze mij eigenhandig waste en aankleedde. En nadat ze me omhelsd en succes gewenst had, haastte ik me naar de winkel van de joodse kapper. Maar het was toevallig juist een zaterdag en de winkel bleek gesloten te zijn. Desondanks ging ik op het bankje voor de winkel zitten en wachtte af; maar er gebeurde niets; en toen het avond werd en de duisternis inviel, stond ik op en begaf

me naar huis. En ik liep als een dronkeman en ik wist niet meer wat ik zei noch wat ik deed. En ik trof mijn nicht Aziza aan terwijl ze met haar hoofd tegen de muur geleund stond en droefgeestige verzen over de ongelukkige liefde voor zich heen zei, waarvan ik nog juist deze laatste regels kon verstaan:

> ‘Zóo ons hart: Naar den droom van ons leven begeerend:
> Boven diepten des doods nog in purperen pracht
> Van laayend verlangen zich langsaam verteerend
> In de eenzame uren der eindlooze nacht.’

Zodra zij echter mijn aanwezigheid gewaar werd, kwam ze mij haastig tegemoet en glimlachte door haar tranen heen en zei: ‘O Aziz, Allah geve dat je geluk lang en duurzaam is! Maar waarom kom je zo alleen midden in de nacht naar huis? Waarom ben je niet de rest van de nacht bij je geliefde gebleven?’

En ik, die dacht de ze me wilde bespotten, stootte haar met een geïrriteerd gebaar van mij af, en wel zo bruusk, dat ze languit op de grond viel en met haar hoofd tegen de hoek van de divan sloeg, zodat het bloed over haar gezicht stroomde. Maar mijn arme verloofde liet geen woord van verwijt horen en stond rustig up om haar gezicht af te wassen en een zakdoek over haar hoofd te binden; vervolgens wiste ze de bloeddruppels van de marmeren vloer en kwam toen, alsof er niets gebeurd was, met een kalme glimlach bij mij terug en zei met zachte stem: ‘Liefste Aziz, het spijt me, dat ik je door mijn woorden gekwetst heb. Vergeef het me alsjeblieft en vertel me gauw wat er gebeurd is? misschien weet ik wel raad’.

‘Er is niets gebeurd’, zei ik somber, ‘dat is het nu juist. De winkel was gesloten’.

‘Is er niets gebeurd?’ riep Aziza uit. ‘Maar dat is toch prachtig, m'n liefste? Dat bewijst alleen maar, dat ze hartstochtelijk verliefd op je is!’

‘Huh?’ zei ik.

‘Natuurlijk’, zei Aziza. ‘Ze wilde de kracht en standvastigheid van je liefde op de proef stellen; ze wilde

zien of je liefde even groot is als de hare. En wanneer je morgen weer op de bank onder haar venster gaat zitten, zal zij de proef als geslaagd beschouwen en kun je er zeker van zijn, dat je weldra de vruchten van je standvastigheid zult plukken'.

'Dat is de grootste onzin welke ik ooit gehoord heb', zei ik. 'Als ze werkelijk van me hield, zou ze er alleen maar aan denken hoe we zo gauw mogelijk bij elkaar konden komen. Ik ben zelf verliefd, ik weet er alles van! En als jij er niet met je idiote raadgevingen geweest was, hadden we al lang samen de verrukkelijkste liefdesnacht beleefd. Maar jij hebt alles bedorven! Ze bedoelde met die korenaar natuurlijk gewoon dat ik koren op haar molen was en dat ze hem liet vallen betekende, dat ze de volgende avond een touwladder voor me neer zou laten om bij haar binnen te klimmen, en met die vijf vingers op haar borst wilde ze alleen maar laten zien hoe ik haar moest grijpen. En door jouw schuld is nu alles misgelopen! Maar misschien heb je het wel expres gedaan; je wilde me natuurlijk voor jezelf alleen hebben. Ach, alle vrouwen zijn egoïsten!'

En de arme Aziza sloofde zich uit om me te troosten en me te overtuigen van haar goede bedoelingen; en toen ze zag hoe bleek ik was en hoe mijn hele lichaam trilde van koorts, maakte ze wat eten en een kop bouillon voor me klaar. Maar toen ze met een dienblad vol porseleinen kommen en schalen aankwam, sloeg ik het haar woedend uit de hand, zodat de koppen en kommen naar alle kanten over het tapijt rolden. En zonder een woord te zeggen bukte zij zich en raapte alles weer op en maakte het tapijt schoon; en daarna kwam ze aan het voeteneind van het bed zitten, waarop ik lag uitgestrekt, en begon zachtjes mijn voeten te masseren en me te sussen en met lieve woordjes toe te spreken en me duidelijk te maken, dat liefde nu eenmaal een zaak was die geduld vereist.

Maar ik zei: 'Ach wat, geduld! Wat weet jij van geduld af? Je moest eens meemaken wat ik meemaak! Je moest eens lijden wat ik lijd! Maar dat begrijp je toch niet. Jij denkt, dat de liefde alleen maar een pleziertje is, alleen

maar een spelletje, een soort rebusjes oplossen. Maar de ware liefde... ach, Aziza, geloof me, dat is een hel! En er blijft me nu niets anders over dan hier te blijven liggen en langzaam en onder duizend kwalen dood te gaan.'

Maar niettemin stond ik de volgende ochtend op en begaf me naar de schaduwrijke straat waar mijn geliefde met de morellenogen woonde; en ik zette mij neer op de bank onder haar venster. En nauwelijks had ik plaatsgenomen of het venster ging open en daar verscheen het verrukkelijke hoofd van haar die de oorzaak was van al mijn ellende! En zij keek mij aan met een glimlach die al de parels van haar tanden ontblootte en die als een verkwikkende koelte in mijn brandende ziel neerdaalde. En vervolgens verdween zij even om meteen weer terug te keren met in haar handen een zak, een spiegeltje, een bloempot en een lampje. En ze begon met het spiegeltje in de zak te stoppen, de zak dicht te knopen en achter zich in de kamer te werpen. Daarop bracht ze haar armen omhoog en o! toen haar mouwen teruggleden, de ivoren lier van haar armen! - en speldde haar haren los, tot ze als een donkere waterval over haar hoofd en schouders vielen en een ogenblik lang haar gezicht bedekten. En ten slotte plaatste zij de lantaren in de bloempot. En toen zij zich ervan had overtuigd dat ik alles goed gezien had, sloot zij het venster en verdween. En het was me of mijn hart uit mijn borst gerukt werd en als een gewonde vogel tegen haar raam bleef klapwieken!

Daar ik echter uit ervaring wist, dat het geen zin had te blijven wachten, sloeg ik de weg naar huis in, waar ik Aziza aantrof met het hoofd nog steeds in verband en een natte doek in haar hand, waarmee ze haar door de vele tranen ontstoken ogen bette. En zij zat met gebogen hoofd en wiegde zich zachtjes op de cadans van de ontroerende verzen van de zwervende dichter:

'Mager paardje, jaag maar:
De steppe is eindeloos breed,
De vliegen steken je flanken,
De steenen je zeere hoeven,

Je mag nooit stilstaan en drinken
En de zon is zoo hard en zoo heet,

Smal scheepje, vaar maar:
Eindeloos is de zee,
Al trillen je moede masten,
Al heb je te zware lasten,
Toch mag je in geen haven rusten
En aan 't eind van de reis moet je ankren,
Ergens ver buiten de ree.

Arm hartje, klaag maar:
De liefde is eindeloos wreed,
Je krijgt haar niet en haat ze
Of je krijgt haar wel en dan gaat ze
Toch later weer weg en verlaat ze
Het hartje dat haar beminde;
Nooit komt er een eind aan het leed,'

Maar plotseling scheen zij mijn aanwezigheid te voelen; en toen zij zich omdraaide en mij zag, trachtte ze meteen haar tranen en verdriet te verbergen. En ze zei: 'Wel, Aziz, vertel me wat je beleefd hebt'.

'Het is afgelopen', zei ik moedeloos. 'Geen hoop meer'.

'Hoezo?' vroeg Aziza.

'Ze heeft me weer tekens gegeven', zei ik, 'en deze keer waren ze zo duidelijk, dat ik ze meteen begreep. Ach, Aziza, wat ben ik ongelukkig!' En ik vertelde haar wat ze gedaan had. 'Die spiegel', vervolgde ik, 'ben ik natuurlijk, en door hem in de zak te stoppen wil ze zeggen, dat ze me niet meer wil zien. En door haar haren voor haar gezicht te laten vallen geeft ze me te kennen, dat haar gezicht voortaan voor mij verborgen zal blijven en dat ze niet meer aan het raam komt. En met die lamp in die bloempot bedoelt ze, dat haar liefde misplaatst was. Want wie zet er nu een lamp in een bloempot?'

Hierop barstte Aziza ondanks zichzelve in een hartelijke lach uit; en ze zei: 'Lieve, malle Aziz, integendeel: dit betekent dat al je wensen vervuld zullen worden en dat je eindelijk gelukkig zult zijn! Die spiegel ben jij niet,

ijdeltuit, maar die stelt de zon voor; en de spiegel in de zak betekent de zon die verdwijnt, en het losbinden van haar zwarte haren suggereert de nacht die de aarde met haar duister bedekt. Ze vraagt je dus om morgenavond bij haar te komen, en wel in de tuin die zich achter de straat bevindt: dat is de betekenis van die bloempot. En het lampje wil zeggen dat je, wanneer je de tuin bent binnengetreden, ergens een lamp zult zien branden en dat je daarheen je schreden moet richten'.

'Hm', zei ik, 'dat kun je nu wel zeggen, maar ik zie niet in, waarom jouw uitleg beter is dan de mijne. Tot dusver hebben al die verklaringen van jou me nog geen stap verder gebracht. Allah, Allah, wat ben ik ongelukkig!'

Maar, aangemoedigd door Aziza, wier toewijding en zelfopoffering grenzeloos waren (maar het duurde nog lang, te lang, eer ik het begreep), besloot ik de volgende avond toch het avontuur te wagen. En ik stond dus op, nam een bad en trok met hulp van Aziza mijn mooiste kleren aan; en toen ik me op pad wilde begeven, sloeg Aziza haar armen om me heen en zei met door tranen verstikte stem: 'Aziz, m'n lieve Aziz, je moet me één ding beloven'.

'Wat?' vroeg ik. 'Maar maak het kort, want ik heb haast'.

'Wanneer je met je geliefde bent samengeweest', zei Aziza, 'en genoten hebt wat er te genieten valt, laat haar dan de versregels horen die ik je voor zal zeggen'. En bij deze woorden borg zij haar hoofd aan mijn borst en snikte langdurig.

'Goed', zei ik ongeduldig, 'ik beloof het je. Wat voor versregels?'

En Aziza reciteerde de volgende strofe:

> 'Gij allen die door liefde lijdt,
> Zegt mij, geeft liefde ooit respijt?
> De heetste vlam dooft op zijn tijd,
> Maar liefde brandt altijd, altijd!'

'Best', zei ik. 'Ik begrijp het wel niet helemaal, maar het

gaat in ieder geval over de liefde, dus het zal wel goed zijn'. Maar Aziza liet mij de regels een paar keer herhalen, net zolang tot ik ze foutloos op kon zeggen; en toen pas toonde zij zich gerustgesteld.

Daarop begaf ik mij haastig op weg en achter de smalle straat, aan de andere zijde van het huis, vond ik inderdaad een grote tuin, waarvan het hek openstond; en helemaal achterin de tuin zag ik een lamp branden. 'Aha!' dacht ik. 'Zou Aziza deze keer gelijk gehad hebben?' En ik liep zo snel ik kon door de donkere tuin in de richting van het licht.

En toen ik de plaats bereikt had waar het licht vandaankwam, zag ik een koepelvormig gebouw voor me; en toen ik de marmeren treden, die naar de ingang leidden, had beklommen, stond ik in een prachtige, ruime zaal, waarvan het gewelf geheel was ingelegd met ivoor en ebbenhout en die helder verlicht werd door toortsen in reusachtige gouden standaards en kristallen lampen die aan gouden kettingen waren opgehangen. En in het midden van de zaal bevond zich een bassin met een fontein erin die zo melodieus klaterde, dat het geluid alleen al een verfrissing was. En op de vloer lagen weelderige tapijten en kussens en vlak naast het bassin bevond zich een lage tafel van parelmoer, waarop een zilveren blad stond, bedekt met een zijden doek; en op het tapijt ernaast stond een grote kruik van geglazuurd aardewerk met een lange hals, waaraan een kristallen beker met een gouden voetstuk hing.

En het eerste wat ik deed toen ik binnenkwam en dit alles zag, was de zijden doek oplichten die het zilveren blad bedekte. En o, ik zie nog de heerlijkheden voor me die daar uitgestald lagen! In de eerste plaats waren er vier geurige, goudgeel-gebraden kippetjes, gekruid met de fijnste specerijen, en vervolgens vier porseleinen schalen, waarvan de eerste de verrukkelijkste pasteitjes bevatte, een lust voor het oog; de tweede een rijstkoek, bestrooid met gebrande pinda's en kaneel; de derde een heel assortiment van bonbons, truffels, delicieusjes en marsepeinen balletjes; en de vierde rozijnen op rozewater. En dat was nog maar de helft: de andere helft

bestond uit noten en vruchten, en wel juist die vruchten waar ik het meest van hield, zoals vijgen, dadels, sinaasappelen, bananen, granaatappels en muskaatdruiven. En tussen de schalen in lagen ter opluistering bloemen van allerlei kleur, rozen, jasmijnen, tulpen en narcissen.

En ik wist niet waar ik het eerst naar moest kijken, zo verlokkelijk zag alles eruit, en in een oogwenk vergat ik al mijn bekommernissen en ik kon alleen nog maar denken: 'Hááá!' Alleen vond ik het een beetje vreemd dat ik geen sterveling zag; en omdat er niemand was om mij te bedienen, durfde ik in het begin niets aan te raken, en ik wachtte geduldig op de komst van mijn morellenogige geliefde. Maar er ging een uur voorbij en niemand kwam opdagen, en daarna een tweede en een derde uur en nog steeds liet zich niemand zien. En intussen begon ik steeds meer trek in al die lekkernijen te krijgen, want verteerd als ik was geweest door mijn passie, had ik al die dagen zo goed als niets gegeten, en nu ik merkte, dat Aziza toch gelijk gehad had, dat alles net zo was uitgekomen als ze gezegd had en deze nacht ongetwijfeld de verwezenlijking van mijn dromen zou brengen, kreeg ik vanzelf mijn gezonde eetlust terug en ontstond er tussen mijn knagende honger enerzijds en het blad met al die heerlijkheden anderzijds een zodanige spanning, dat ik het gevoel had uit mijn huid te zullen barsten wanneer ik niet toetastte.

En dus tastte ik toe. En ik begon met een bonbon te proeven; en de smaak streelde mijn gehemelte zo paradijselijk, dat ik gauw een tweede nam; en daarna nam ik een derde en een vierde, net zolang tot ik de schaal met bonbons, truffels en marsepeinen balletjes geheel had leeggegeten. En vervolgens wierp ik mij op de rozijnen, en ook hiervan bleef niets over; evenmin als van de rijsttaart waarover ik me vervolgens ontfermde. En de pasteitjes waren sneller in mijn keelgat verdwenen dan iemand ze had kunnen tellen. En toen ik de pasteitjes verorberd had, dacht ik: 'Waarom zou ik niet ook een hapje kip nemen?' En ik nam een van de geurende, goudgele kippetjes in mijn handen en begon er aan te knabbelen; en voor ik het wist, had ik de hele kip opgeknab-

beld. En de kip smaakte zo zalig dat ik dacht: ‘Waarom niet nog een?’ En ik peuzelde de tweede kip op, en zonder erbij te denken was ik al aan de derde bezig, en de vierde ging dezelfde weg. Daarna vond ik, dat het tijd werd voor de vruchten, en ik at een of twee of drie of vier bananen en daarna evenzoveel sinaasappelen en granaatappels; en om schoon schip te maken at ik ook de noten, vijgen en dadels op. En om het geheel te besluiten zette ik de kruik aan mijn mond, zonder van de beker gebruik te maken, en dronk hem tot op de bodem leeg.

Maar toen ik eenmaal verzadigd was, voelde ik hoe een grote loomheid zich door mijn leden verspreidde en al mijn spieren verlamde; en ik kon nog maar net de kracht opbrengen om mijn handen te wassen toen ik reeds op de kussens neerzeeg en in een diepe slaap viel.

Wat gebeurde er die nacht? Ik weet het niet. Alles wat ik weet is dat ik, toen ik de volgende morgen ontwaakte, niet meer op kussens en weelderige tapijten lag maar op de naakte marmeren vloer; en mijn buik was ontbloot en op de blote huid van mijn buik bevond zich een hoopje zout en een natte doek. Ik sprong snel op, schudde alles van me af en keek om me heen; maar nergens was een levend wezen te bekennen. En ik was in zon staat van verbijstering, dat ik mezelf in mijn arm moest knijpen om te zien of ik waakte of dat dit alleen maar een vreemde droom was. Maar toen ik mijn toestand eenmaal besefte, maakte zich een grote bitterheid van mij meester; en vooral was ik verbitterd op mijzelf dat ik me zo zwak betoond had en de tijd aan lekker eten besteed die ik aan de liefde had moeten besteden. En geheel verslagen begaf ik me naar huis; en toen ik de kamer betrad, hoorde ik de stem van Aziza die zachtjes wenend deze regels van de dichter Abdoel Ed-Chornik opzei:

‘Enkel verdriet is van de ziel het wezen.
Eenzelfde eenzaamheid sluit allen in.
De grootste liefde heeft geen andren zin
dan in elkanders oog het leed te lezen.

Gelijk het was in 's werelds oerbegin,
gelijk het is en altijd weer zal wezen;
de grootste liefde kan ons niet genezen:
eenzelfde eenzaamheid sluit allen in.'

'Ach ja', zei ik terwijl ik binnentrad, 'hoe juist heeft de dichter het gezien! Enkel verdriet is van de ziel het wezen en eenzelfde eenzaamheid sluit allen in. Ik zou die verzen zelf geschreven kunnen hebben, zo raak zijn ze'.

Toen Aziza mij echter hoorde, stond ze snel op en begroette me met tedere woorden; en ze hielp me mijn mooie gewaad uittrekken en ze snoof een paar keer de lucht op en zei: 'Bij Allah, Aziz, ik ruik niets'.

'Wat ruik je niet?' vroeg ik.

'Niets vrouwelijks', zei Aziza. 'Een verliefde vrouw laat zekere geuren na, maar... Vertel me gauw wat er gebeurd is'.

En toen ik haar alles verteld had, trok ze een zorgelijk gezicht en zei geschrokken: 'Bij Allah, m'n liefste, ik begin me ongerust te maken. Ik ben bang, dat dit niet zo'n onschuldig avontuurtje is als ik dacht en dat die vrouw een geraffineerd kr... ik bedoel, dat je nog onaangename dingen kunt beleven'.

'Hoezo?' vroeg ik. 'En wat betekenen dat zout en die natte doek?'

'Dat zout', zei zij, 'betekent, dat ze je een zouteloze minnaar vindt om je zo door de slaap te laten overmannen. En die doek, dat is wel duidelijk. Ze wil ermee zeggen dat je een slappe vaatdoek bent; dat je als minnaar niet meer dan een vod bent; dat dat lichaamsdeel, waarmee je haar je hartstocht had moeten tonen, er als een opgerolde dweil bijlag; of misschien bedoelde ze gewoon, dat je net goed genoeg bent om de vloer mee te doen; of ook...'

'Jaja, ik weet het nu wel', zei ik. 'Je hoeft het er niet nog eens extra dik bovenop te leggen'.

'Ik wil alleen maar zeggen', zei Aziza, 'dat de verachtelijke manier waarop ze je behandelt bewijst, dat die vrouw geen hart heeft. In plaats van vriendelijk voor haar gast te zijn en hem met tedere woorden en liefkozingen

te wekken, laat ze je zo koud en harteloos merken, dat je nergens voor deugt. O Aziz, Allah verlosse je van de liefde van die vrouw! Het is een liefde zonder warmte'.

'Welnee, Aziza', zei ik, 'ze heeft volkomen gelijk om me zo te behandelen, want bij Allah, het is mijn schuld! Een minnaar hoort niet te slapen. Maar wat nu? Alsjeblieft, lieve Aziza, vertel me wat ik nu moet doen, want ik zou het niet overleven als ik haar niet meer zag en ik zou sterven van schaamte wanneer ik haar niet kon bewijzen, dat ik géén slappe vaatdoek ben!'

'Ach Aziz, het zou veel beter voor je zijn wanneer je van die gevaarlijke vrouw afzag', zei Aziza bedroefd. 'Wil je niet proberen haar in mijn armen te vergeten?'

'Nee, Aziza', zei ik, 'dat is onmogelijk. Jouw armen zijn jouw armen en haar armen zijn haar armen. Ik bedoel, het is iets heel anders. Jouw armen zijn lief en mooi, maar... nou ja, het zijn gewoon armen, bedoel ik. Maar háár armen! Allah, Allah, hoe kan ik deze armen ooit vergeten?'

En de arme Aziza, die zielsveel van mij hield, vergaf me ook deze weinig complimenteuze woorden, en toen ze zag hoe wanhopig ik was, zei ze: 'Goed, Aziz, ik zal zien wat ik voor jou doen kan. Maar wees voorzichtig, beloof me dat, want ik vertrouw die vrouw niet. Ach, als ik me vrij kon bewegen, zou ik zelf naar haar toe kunnen gaan, en je zaak bepleiten; ik zou persoonlijk je geluk kunnen bevorderen en over je welzijn waken. Want wat weet een man van de valstrikken die vrouwen hem spannen? Maar aangezien we ondertrouwd zijn, mag ik volgens onze zeden en gebruiken het huis niet verlaten, zodat ik alleen uit de verte over je kan waken. Maar goed: het enige wat je te doen staat is, vanavond weer naar dezelfde plaats te gaan en je deze keer niet door slaap laten overmannen. Zorg daarom, dat je van die lekkere spijzen afblijft, want eten maakt doezelig en maakt de spieren zwaar. En al duurt het wachten lang, blijf wakker en je zult zien, dat je geliefde wel zal komen opdagen en dan kun je haar bewijzen wat je zo graag bewijzen wilt. En Allah behoede je!'

'Een goed idee', zei ik, en daarop begon ik met span-

ning naar het vallen van de nacht uit te zien. En toen ik op het punt stond te vertrekken, kwam Aziza mij nog eens omhelzen en succes wensen; en ze zei: ‘En wanneer je je aan haar verzadigd hebt, vergeet dan vooral niet haar die versregels die ik je geleerd heb voor te dragen’.

‘Komt in orde’, zei ik, en daarop begaf ik mij snel op pad.

Toen ik in de tuin aankwam, trof ik alles net zo aan als de vorige dag: weer was de zaal feestelijk aangekleed en verlicht en weer bevond zich op het lage tafeltje een zilveren blad met de uitgelezenste spijzen, vruchten en bloemen. En nauwelijks had ik de geur van al die heerlijkheden ingesnoven of ik vergat alles wat Aziza gezegd had en kon alleen nog maar denken: ‘Lekkerrrr!’ En ik begon snel alles naar binnen te werken; en toen zich niets eetbaars meer op het blad bevond, zette ik de kruik aan de mond en dronk ook deze tot op de bodem leeg. En toen ook deze leeg was, zei ik bij mezelf: ‘Allah, Allah, dat was nog eens een tractatie!’ En ik veegde mijn lippen af, waste mijn handen en zette mij tot wachten.

Maar weldra begonnen mijn oogleden zwaar te worden en al trachtte ik ze steeds weer met mijn vingers op te lichten, ze vielen telkens opnieuw dicht. En ik werd van dit alles zo moe, dat ik dacht: ‘Wat ben ik eigenlijk een sufferd! Ik hoef toch niet bepaald zittende te wachten, ik kan net zo goed even gaan liggen; dan rust ik meteen uit en kan ik haar straks fris en monter tegemoettreden’. En ik legde een kussen onder mijn hoofd en strekte me behaaglijk uit; en ik zei bij mezelf: ‘Zie je wel, zo is het toch veel lekkerder. En ik hoef heus niet bang te zijn dat ik in slaap val, want...’

Maar welke gedachten ik met het woordje want wilde inleiden, weet ik niet omdat mijn gedachten op datzelfde ogenblik stilstonden en pas weer op gang kwamen, toen ik de volgende morgen ontwaakte en merkte, dat ik uitgestrekt op de grond lag; maar niet meer in de mooie zaal maar in een vuil hok, een soort schuur of misschien wel een gewezen varkenskot. En op mijn ontblote buik lagen een paar pitten, een plukje haren, een kippeëi en

een bamboestokje, terwijl er in het kuiltje van mijn hals twee morellen lagen met dwars eroverheen een dolk. En verward en beteuterd stond ik op en schudde alles van me af; en verbolgen op mezelf en op de hele wereld verliet ik de tuin en begaf me naar huis.

En toen ik binnenkwam, hoorde ik Aziza de volgende strofen van de dichteres die de Qasida voor de Voetstappen van de verre geliefde schreef reciteren:

‘Over zeven zeeën verlangen
over zeven bruggen ongeduld
brandde ik een rode cactus
in de spiegel

onder zeven blauwe zonnen
onder zeven melkmaandromen
brandde ik een rode cactus
in de spiegel

in zeven schelpen beslotenheid
in zeven lichamen bewogenheid
brandde ik een rode cactus
in de spiegel

tussen zeven hobo's huivering
tussen zeven fluiten kantelend licht
brandde ik een rode cactus
in de spiegel

voor het argeloos kind morgenstond
voor het radeloos kind nachtval
brandde ik een rode cactus
in de spiegel

o onherbergzaam ik
luisterend naar je ogen
tegen beter weten in
tegen bitter weten in’.

Maar mijn hart stond niet naar verzen en met een paar woedende scheldwoorden maakte ik een eind aan haar recitatief; en ik riep: ‘Ja, zeg dat wel: tegen beter weten in! Je wist natuurlijk best, dat het weer op niets zou uitlopen, en toch stuurde je me erheen, alleen maar om mijn kwelling te vergroten! Alleen maar om me een figuur te laten slaan! O, alle vrouwen zijn hetzelfde! O, o, wat een ramp om verliefd te zijn! O, ik wou dat ik... o, ik wou... ik wou dat...’ Maar plotseling sloeg mijn woede om in zelfmedelijden en snikkend viel ik aan de voeten van Aziza neer.

En Aziza nam mijn hoofd op haar schoot en begon me te strelen en te liefkozen en me met een waaier koélte toe te wuiven; en ten slotte zei ze: ‘Arme Aziz, ik zie, dat de slaap je weer te machtig geweest is; je hebt zeker weer niet van de schotel met lekkernijen af kunnen blijven?’

En ik zuchtte en vertelde haar alles wat er was voorgevallen, of althans alles wat ik ervan wist; en ik noemde haar de voorwerpen op die ik op mijn buik en hals gevonden had. En toen ik alles had verteld, zei ze: ‘O Aziz, lieve jongen, heb ik het je niet gezegd? Die vrouw, daar moet je voor oppassen. En ik heb je nog zo op je hart gedrukt om niet te eten!’

‘Jij hebt makkelijk praten’, zei ik. ‘Jij hebt al die heerlijkheden niet gezien. Jij weet niet wat het is om verliefd te zijn en maar te moeten wachten en wachten. Maar vertel nu gauw wat al die voorwerpen betekenen!’

‘Dat is nogal duidelijk’, zei Aziza. ‘Niet veel goeds in ieder geval. Dat plukje haren stelt natuurlijk een sik voor en samen met die pitten wil ze ermee zeggen, dat je geen sikkepit waard bent’.

‘O’, zei ik. ‘En het bamboestokje?’

‘Dat is ook duidelijk genoeg’, zei zij. ‘Bamboestokjes gebruikt men om planten op te binden die te slap zijn om uit zich zelf overeind te blijven staan’.

‘Ik begrijp het nog niet goed’, zei ik.

‘Ze bedoelt’, zei Aziza, ‘dat datgene waarmee je haar je passie had moeten bewijzen blijkbaar een stokje nodig heeft om overeind te blijven staan’.

‘Nou, helemaal duidelijk is het me nog niet’, zei ik. ‘Maar dat ei lijkt me een gunstiger voorteken. Een ei is een soort belofte, nietwaar? Ik bedoel, iets van het nieuwe leven en zo. Ze wil er waarschijnlijk mee zeggen, dat al die andere dingen tot het verleden behoren en dat de toekomst nog altijd voor ons ligt en dat onze liefde haar schalen zal verbreken en als een donzig kuiken in de toekomst stappen en... en... Nou, ik bedoel, zoiets als het Kosmisch Ei waar sommige wijsgeren het altijd over hebben, het Ei waarin een hele wereld ligt besloten en waaruit zich alles geleidelijk en volgens geheime wetten ontvouwt en tot harmonie komt en...

‘Ach nee’, zei Aziza, ‘ze bedoelt gewoon, dat je een ei bent’.

‘O’, zei ik. ‘Maar Aziza, je vergeet de twee morellen en die dolk’.

‘Helaas’, zei Aziza, ‘daarom maak ik me ook zo'n zorgen over je! Je zei toch, dat haar ogen de donkere gloed van morellen hadden?’

‘Ja’, zei ik.

‘Nou dan’, zei Aziza, ‘ze zweert bij haar twee ogen dat ze je, wanneer ze je weer slapend aantreft, eigenhandig de keel af zal snijden’.

‘O’ zei ik.

‘Ja’, zei Aziza.

‘M'n... m'n keel?’ zei ik.

‘Ja’, zei Aziza.

‘Af - afsssss...’ zei ik.

‘Snijden’, zei Aziza.

‘O’, zei ik.

‘Ja’, zei Aziza.

Hierop zweeg ik een hele tijd en ten slotte zei ik: ‘De liefde is een wonderlijk iets, Aziza’.

‘Daar heb je gelijk in’, zei Aziza. ‘Je kunt beter van dit avontuurlijke afzien, want bij Allah! ik vrees het ergste. Werkelijk, lieve Aziz, als je wist wat voor doodsangsten ik om je uitsta...’

‘Het wonderlijke namelijk’, vervolgde ik, ‘is dat ik nu nog veel verliefder ben; en ik kan het nu helemaal niet meer uithouden zonder haar. Zeg me dus, lieve Aziza,

wat ik moet doen; want ik ben in staat desnoods zelf een dolk door mijn keel te steken wanneer...'

'Allah sta je bij!' zei Aziza geschrokken. 'Goed, liefste, ik zal je helpen, maar dan moet je ook goed luisteren en precies doen wat ik zeg'.

'Ik zweer je, dat ik alles zal doen wat je zegt', zei ik.

'Luister dan', zei Aziza. 'Je moet om te beginnen de hele dag slapen, zodat je vannacht geen last hebt van slaap. En wanneer je vanavond wakker wordt, zal ik je zelf te eten en te drinken geven, en op die manier zul je niet voor de verleiding bezwijken. Het is een simpel recept, maar het lijkt mij afdoende'.

Dat leek mij ook; en dus liet ik me door Aziza ter ruste leggen, en terwijl ze zachtjes mijn ledematen masseerde, viel ik weldra in een diepe slaap. En toen ik ontwaakte, zat zij nog steeds aan mijn bed en wuifde me met een waaier koelte toe, en ik zag, dat ze al die tijd gehuild moest hebben, want haar kleren vertoonden talrijke vochtvlekken. Toen ze echter zag, dat ik wakker was, stond ze haastig op om eten te halen: en ze stopte mij eigenhandig de hapjes in de mond en ik had niets anders te doen dan mijn mond te openen en te slikken, net zolang tot ik verzadigd was. En daarop gaf ze me een heerlijk verfrissende jujubedrank te drinken en waste mijn handen en besprenkelde mij met geparfumeerde Eau-de-Medina en ze hielp me, mijn mooie gewaad aan te trekken en schikte en plooide tot alles op zijn voordeligst zat. En ten slotte zei ze: 'Met Allah's hulp zal deze nacht zeker een gezegende nacht voor je zijn! O Aziz, wat zie je er mooi uit en wat moet het voor een vrouw een geluk zijn, je in haar armen te ontvangen!'

'Ja, dat zal wel', zei ik. 'Bedankt, Aziza. Morgenochtend hoop ik je met goed nieuws te verrassen!'

'En vergeet vooral niet die regels', zei Aziza.

'Natuurlijk niet', zei ik. 'Wat voor regels?'

'Die versregels die ik je geleerd heb', zei Aziza.

En zo kwam ik dan weer in de tuin aan en betrad evenals de vorige nachten de zaal met het ingelegde gewelf en nam plaats op de weelderige tapijten. En daar ik volkomen verzadigd was, oefende het blad met de

spijzen en lekkernijen niet de minste aantrekkingskracht op mij uit; en zo bleef ik zitten wachten tot middernacht. En niemand liet zich zien, niets liet zich horen. En de nacht leek wel een eeuwigheid te duren, maar niettemin hield ik vol en bleef wachten. Ten slotte echter was reeds driekwart van de nacht voorbij en reeds begonnen de eerste hanen te kraaien; en de honger begon weer op te komen en het zilveren blad deed zijn aantrekkingskracht gelden. En op zeker ogenblik kon ik het niet meer uithouden en ik stond op, nam de zijden doek van het blad en at en at en at, tot ik verzadigd was; en vervolgens dronk ik een beker, toen twee bekers en ten slotte tien bekers. En mijn hoofd begon zwaar te worden, maar ik verzette me uit alle kracht, knikte, schuddebolde, trok aan mijn oorlellen en kneep in mijn neus: want ik herinnerde me nog maar al te goed de beide morellen en de dolk. En ondanks dat begon de slaap zich meer en meer van mij meester te maken en ik voelde mijn lichaam verslappen en mijn weerstand verminderen.

Maar juist toen ik me helemaal zou laten gaan, hoorde ik iets dat klonk als lachende meisjesstemmen en het geluid van zijden stoffen en tinkelende sieraden. En ik had nog maar net de tijd om haastig op te springen en mijn handen en mond te wassen, toen het zware gordijn achterin de zaal terzijde werd geschoven. En glimlachend, omringd door tien jonge slavinnen, stralend als de sterren aan de hemel, trad zij binnen; en zijzelf was als de maan temidden van de sterren. En zij was gekleed in een gewaad van groen satijn, geborduurd met rood goud; en er lag een glans en een gloed in haar ogen die mijn hart als stro deden ontvlammen; en haar heupen bewogen met de lome gratie van een panter; en haar achterdeel trilde als de huid van een paard dat door vliegen gestoken wordt. Maar wie beschrijft haar beter dan de dichter der Muggen en Zwanen, waar hij zegt:

> Je ogen als morellen zwaar,
> je borst doet denken aan fluweel,
> en je onrustig knielend haar
> valt open op je keel,

waarin doorleefde stilte huist-
en het geluk spant langs je rug
de lijning van een zonder brug
geboren stroom, die bruist

aan oevers van mijn fantasie,
maar breekt tot grote stilte, waar
het wonder weerkeert van je haar,
hoog aan je meisjesknie.

En toen ik dan ook deze verzen voor haar gereciteerd had, glimlachte zij en sprak: ‘Mooi zo. Maar hoe komt het, dat je deze keer weerstand hebt kunnen bieden aan de slaap?’

En ik zei: ‘Het briesje van je komst heeft mijn hart verkwikt’.

‘Dan heb ik de vorige keren zeker niet hard genoeg geblazen’, zei zij, ‘want toen dacht je er blijkbaar anders over’.

‘Toen was ik mezelf niet’, zei ik.

‘Nou, dan ben je precies op tijd jezelf geworden’, zei zij. ‘En laat nu maar eens zien of je-zelf zijn mannetje staat’.

‘Ik denk niet, dat het een bamboestokje nodig zal hebben’, zei ik.

Zij lachte en gaf haar slavinnen een knipoog, waarop deze giechelend verdwenen en ons alleen lieten. En vervolgens kwam zij naar mij toe en drukte haar borsten tegen mijn borst en sloeg haar armen om mijn hals; en samen zonken wij op de grond. En haar lippen hechtten zich aan de mijne en haar tong drong als een slang in mijn mond; en terwijl onze tongen elkaar vonden en onze adem zich vermengde, gleden haar handen tussen mijn kleren en tastten de mijne de verrukkelijke rondingen van haar lichaam af. En het was zoals de dichter, die een snoek in zijn schild voert, zegt:

Uit de goudkust
van mijn handen
kroop ze aan

als een nachtgevende kever,
traag en tropisch.
Mild onder mijn mannelijke schilden
plooide zich open haar meisjesgewei,
haar klieren trilden
veilig onder de spons van de stilte.

Zocht ze suiker in het rietveld
van mijn handen,
of vond ze in mijn adem leeuwen,
met manen harder dan ijzer?

Wat ze ook vond, hard was het in ieder geval; en op het ogenblik zelf dat ze haar vondst deed, werd het zo mogelijk nog harder. En ik kon mij niet langer bedwingen, legde mijn beide handen om haar middel en duwde haar achterover; en samen rolden we over het tapijt. En ik liet mij in de delicate opening tussen haar benen glijden en begon haar kleren los te maken; maar na ieder kledingstuk wist ze me weer te ontglippen en rende lachend om het bassin. Nu eens struikelde zij echter over haar harembroek, die ik al had losgeknoopt en die zich plotseling om haar enkels wond - en o! de welige rondingen die zich bij haar val onthulden! o vlees, een hoeria waardig! -, dan weer over een kussen dat zich in haar weg bevond, en het volgend ogenblik lagen wij weer in elkaar verstrengeld. En stoeiend, bijtend, kietelend, kussend en krabbend tolden wij van de ene kant van de zaal naar de andere, net zolang tot ik haar ook van haar laatste kledingstuk had ontdaan. Daarop trok ik snel mijn eigen kleren uit en nu begon het spel pas goed; en wij rolden en dolden, stoeiden en tolden, wentelden en wriemelden, wipten en hipten, en dartelden en spartelden in alle richtingen over het tapijt als versgevangen vissen op een houten vlonder. En de armen riepen: ‘Hier jij!’ en de dijen gromden: 'k Heb je!’ en de borsten zuchtten: ‘Pluk mij!’ en de monden wisten op alles raad en de handen namen alles te baat en zwijmelden in overdaad. En bloot wreef zich aan bloot en naakt kletste op naakt en al wat verend was veerde en wat vibrerend

was vibreerde, totdat zij zich tenslotte trillend en hijgend van verlangen overgaf en met gesloten ogen bleef liggen wachten op de dingen die komen zouden.

En de dingen kwamen; en zij grepen wat er te grijpen viel en namen wat er te nemen viel en roofden wat er te roven viel en doorboorden wat er te doorboren viel en penetreerden wat er te penetreren viel. En het was ongetwijfeld deze nacht die de voetreizende dichter op het oog had waar hij schreef:

> O nachten die als vruchten zwellen,
> Vol sap van liefde en geluk;
> Uren, aan de zoenen te tellen,
> Die ik aan haar rijpheid ontpluk.
> Morellenmeisje met den zachten
> En ondoorgrondelijken schoot,
> Een van de duizend en één nachten
> Vindt voor eeuwig daarin den dood.

Toen nu de ochtend gekomen was en ik afscheid van haar wilde nemen, zei ze: ‘Wacht even, ik heb iets voor je’. En toen ik, verrast, weer naast haar ging zitten, vouwde ze een doek open en haalde er een vierkante lap uit waarop de eerste gazelle die ik u, prins Don, zo straks heb laten zien, geborduurd was. En ze gaf hem mij en zei: ‘Bewaar hem goed, het is werk van een vriendin van me, de prinses van Kambodja. Hij zal je nog eens van pas komen en bovendien zal hij de herinnering aan degene die hem je gegeven heeft levend houden’.

‘Nou, dank je wel’, zei ik. ‘Maar wat bedoel je met van pas komen? Zitten er magische krachten in of zo?’

‘In alles wat vrouwen maken zitten magische krachten’, zei zij. ‘Maar dat begrijp je toch niet, want onze vrouwenwereld is voor jullie mannen een gesloten boek. Maar dat doet er nu niet toe; bewaar hem goed, dan zul je wel zien’.

Ik bedankte haar nogmaals en ik was zo confuus door alles wat mij was overkomen, dat ik helemaal vergat haar toen ik afscheid nam de strofe van Aziza voor te dragen.

‘Veel rekening met die arme Aziza hield je inderdaad niet’, viel prins Don Aziz hier in de rede. ‘Maar wat me vooral intrigeert is die magie en die vrouwenwereld die een gesloten boek zou vormen. Ben je er ook achter gekomen wat ze daarmee bedoelde?’

‘Dat niet’, zei Aziz, ‘al heb ik het wel aan den lijve ondervonden. Zoals u aan de rest van mijn verhaal zult zien, ben ik voortdurend de speelbal geweest van allerlei vrouwelijke mysteries, zonder dat ik precies begreep wat er nu eigenlijk aan de hand was. Maar de vrouwen schijnen elkaar met een half woord, ja, met een enkele duistere versregel te begrijpen. Soms heb ik het gevoel dat de poëzie zelf ook met dat mysterie te maken heeft; ik bedoel, iets... enfin, ik ben er nog altijd niet achter. En in hoeverre die gazelle mij nog eens van pas zou komen, heb ik ook nog altijd niet begrepen’.

‘Een ding van schoonheid is een eeuw'ge vreugde’, citeerde prins Don. ‘Misschien bedoelde ze dat alleen maar. Iets moois komt altijd van pas, vooral als je ongelukkig bent’.

‘Nee’, zei Aziz,’ ze bedoelde er iets heel bepaalds mee, iets wat met al die vrouwelijke mysteries te maken heeft. En is het niet gek, dat ze me die gazelle cadeau gaf, terwijl ze toch van het begin af aan al van plan was...’

‘Wat was ze van plan?’ vroeg prins Don.

‘Precies weet ik het ook niet’, zei Aziz. ‘Maar naar wat mijn vrouw mij later vertelde...’

‘Aziza?’ vroeg prins Don.

‘Ach nee!’ zei Aziz bedroefd. ‘Ik bedoel degene die mij aan mijn geliefde ontfutselde. Maar ik kan u beter alles in de juiste volgorde vertellen. Alleen één ding wil ik over die geheimzinnige vrouwenwereld nog opmerken: is het niet vreemd, dat mijn geliefde een vriendin was van de prinses van het verre Kambodja? En is het niet nog veel vreemder dat, zoals later bleek, ook Aziza met die prinses bevriend was? Aziza, met wie ik van jongs af aan ben opgegroeid, met wie ik altijd samen was en die, naar ik dacht, geen geheimen voor mij had, evenmin als ik voor haar!’

‘Tja’, zei prins Don. ‘Vrouwen schijnen toch altijd nog een extra geheimpje te hebben, al moet ik zeggen dat ik dit ook niet goed begrijp. Maar die prinses van Kambodja begint me meer en meer te interesseren. Of zou ze in werkelijkheid helemaal niet bestaan?’

‘Helaas, ze bestaat’, zei Aziz.

‘Waarom zeg je toch steeds helaas, wanneer je het over de prinses van Kambodia hebt?’ vroeg prins Don.

‘Omdat elke mooie vrouw voor mij een kwelling is om naar te kijken’, zei Aziz.

‘Hoe is het mogelijk!’ zei prins Don. ‘Zelfs al zou je de grootste vrouwenhater zijn, dan zou je nog onder de bekoring moeten raken van de pure schoonheid van een vrouw. Schoonheid is schoonheid’.

‘Maar de schoonheid van een vrouw is geen pure schoonheid’, zei Aziz. ‘Het is toegepaste schoonheid; je gedachten worden vanzelf in een toegepaste richting geleid’.

‘Een heel plezierige richting’, zei prins Don.

‘Voor u wel, voor mij niet’, zei Aziz.

‘Merkwaardig’, zei prins Don. ‘Dan moet je toch beslist iets mankeren’.

‘Inderdaad’, zei Aziz. ‘U legt de vinger op de wonde’.

‘Hindert niet’, zei prins Don. ‘Toen ik nog een wonderkind was, heb ik me veel met zielkunde beziggehouden en ik weet er nog wel wat van. Ik zal je eens uitpluizen; misschien ben je wel onbewust van een ander soort kant of zo’.

‘Ik ben van geen enkele kant’, zuchtte Aziz. ‘Maar ik kan beter eerst met mijn verhaal doorgaan, dan zal alles u wel duidelijk worden. Behalve dan de mysteries waar ik van sprak en die mijzelf nog altijd niet duidelijk zijn’.

‘Misschien komen we daar samen wel uit’, zei prins Don. ‘Twee weten meer dan één’.

‘Ik weet niet’, zei Aziz. ‘Het is niet voor niets, dat het spreekwoord zegt: Een vrouw is duizend mannen t' ergh! Maar goed. Toen ik dus die ochtend, na de wilde nacht met mijn morellenogige minnares, thuiskwam, trof ik mijn verloofde ziek in bed aan; en haar gezicht zag zo bleek als was en onder haar ontstoken, koortsig glanzen-

de ogen lagen diepe zwarte kringen. Maar toen ze mij zag, hees ze zich met inspanning van al haar krachten uit het bed en sleepte zich moeizaam naar mij toe; en ze legde haar hoofd tegen mijn borst en drukte mij langdurig tegen zich aan en vroeg ten slotte: ‘Heb je haar die strofe laten horen?’

‘Ach’, zei ik, ‘dat heb ik helemaal vergeten. Dat komt door die gazelle die ze me gegeven heeft, daardoor dacht ik er niet meer aan’. En ik rolde de stof uit en liet haar de geborduurde gazelle zien. En nauwelijks had ze de gazelle gezien of ze barstte in tranen uit en de snikken deden haar verzwakte lichaam zo hevig schokken, dat ze aan mijn voeten in zwijm viel. Ik nam haar dus op en legde haar in bed, en ik kwam bij haar zitten en om haar te verstrooien vertelde ik haar, toen ze weer was bijgekomen, in geuren en kleuren wat ik deze nacht beleefd had; en ik sloeg geen detail over. Maar zij scheen nauwelijks te luisteren en toen ik ten slotte, een beetje geërgerd door haar onverschilligheid, zweeg, zei zij alleen maar:

‘Lieve Aziz, ik vraag je maar één gunst: vergeet de volgende keer niet, haar die strofe voor te dragen’.

‘Goed’, zei ik. ‘Maar herhaal die nu nog eens, want ik ben ze geloof ik weer vergeten’.

Daarop herhaalde zij de strofe nog eens, die ik deze keer goed onthield. En de rest van de dag zeiden wij niet veel; ik slaakte alleen af en toe een ‘O!’ of een ‘Ah!’ wanneer ik aan de vreugden van de afgelopen nacht en de nieuwe vreugden van de komende nacht zat te denken, terwijl zij alleen maar stil voor zich uit lag te staren. Alleen vroeg ze op zeker ogenblik, haar een boekje aan te reiken dat ‘Het Land van Horen en Zien’ heette en waaruit zij fluisterend voor zichzelf verscheidene verzen oplas; en onder andere deze regels:

> Hoor mijn stem die wel spreekt,
> Maar treurig is als die van doden.
> Ik leef niet meer, leef niet meer met de goden,
> met de mensen. De dagen zijn verbleekt.
>
> En van de nacht alleen een loden
> gewicht waaronder het lichaam breekt.

En van de waanzin de messteek,
die nimmer doodt en wil niet doden.

Wat vindt een mens in een heelal
dat sterreloos is, oneindig
van duisternis?

Geef hem een naam voor zijn gemis
en breng het woord ten einde,
dat hem kennen zal.

Toen het echter avond werd, zei zij: ‘Het is je tijd, Aziz; je geliefde wacht je. En Allah moge je beschermen’.

Ik nam dus haastig afscheid en begaf mij weer naar de tuin. En deze keer hoefde ik niet te wachten, maar zat mijn minnares reeds op mij te wachten; en ze trok mij meteen op haar schoot en begon me te kussen, te knuffelen en te omhelzen. En nadat we samen gegeten en gedronken hadden, kleedden we ons uit en deden met elkaar wat we de vorige nacht hadden gedaan, net zolang tot de morgen aanbrak die ons uitgeput en tevreden in elkaars armen vond. En deze keer vergat ik niet, de strofe van Aziza voor haar te reciteren:

‘Gij allen die door liefde lijdt,
Zegt mij, geeft liefde ooit respijt?
De heetste vlam dooft op zijn tijd,
Maar liefde brandt altijd, altijd!’

En, prins Don, dit was weer een van die mysterieuze dingen; ik voor mij kan in deze regels alleen maar een vers over de liefde zien, zoals er honderden zijn. Maar het effect dat deze strofe op mijn vriendin had was verbazingwekkend! Het leek een ogenblik of zij zou stikken van emotie; en toen welden er uit de ogen van mijn geliefde, van wie Aziza gezegd had, dat ze zo geraffineerd en gevaarlijk was, hete tranen op en wenend improviseerde ze deze regels:

‘Rivale met het grote hart,
Hoe sterk en edel is uw smart!

Gij weet en duldt; en 't liefste deelt
Ge zwijgend, zonder woord van klacht.'

Ik prentte deze regels goed in mijn hoofd om ze aan Aziza te kunnen overbrengen. En toen ik thuiskwam, lag zij nog steeds op bed en mijn moeder, die haar verzorgde, zat naast haar; en de arme Aziza zag er zo bleek en zwak uit, dat ik het eerste ogenblik niet wist of ze wel bij kennis was. Toen ze echter mijn aanwezigheid bemerkte, sloeg ze haar droevige ogen naar mij op, maar ze was te zwak om een gebaar te maken.

Mijn moeder intussen keek mij streng aan en zei: 'Schaam je je niet, Aziz? Laat men zo zijn verloofde, laat men zo zijn bruid in de steek?'

Maar Aziza legde met grote inspanning haar hand op die van mijn moeder en zei met nauw hoorbare stem: 'Lieve Aziz, heb je gedacht aan wat ik je gezegd heb?'

'Wees gerust, Aziza', zei ik. 'Ik heb haar de strofe voorgedragen en ze was er zo van onder de indruk, dat ze mij de volgende regels ten antwoord gaf'. En ik herhaalde de improvisatie van mijn minnares.

En toen Aziza deze woorden hoorde, liepen er stille tranen over haar wangen en zachtjes fluisterde ze deze regels van de dichtende oelema:

'Als ik eens dood zal zijn
laat de deur open blijven
tussen mij en mijn leven
sluit niet je hart

Breng mij het voedsel der doden
een schotel liefde, een glas
glimlach, ik zal je zien staan
op de tafel der dingen

Vergeet mij niet en ik zal
zorgen dat je niet oud wordt
lieveling voor de val
vergeet mij niet, ik zou sterven.'

En zij voegde er met zwakke stem aan toe: ‘Onthoud deze regels, Aziz, het zijn woorden van brood. En wanneer je je geliefde weer ziet, herhaal ze dan voor haar. Het ga je goed, Aziz, en Allah schenke je een gelukkig leven!’

Diezelfde avond keerde ik terug naar de tuinzaal, waar mijn minnares mij al wachtte; en we aten en dronken en lachten en klonken en kusten en koosden, en we lagen in elkaars armen tot de morgenstond ons verraste. Toen herinnerde ik mij mijn belofte aan Aziza en ik liet haar de drie strofen horen die zij voor mij gereciteerd had.

Nauwelijks echter had mijn geliefde ze gehoord of ze stootte een kreet uit en deinsde ontzet terug en riep: ‘Bij Allah! Degene van wie je deze strofen hebt, is op dit ogenblik zeker dood! Wie is het? Ik hoop niet iemand die je dierbaar is, want ik zeg je, die persoon moet op dit ogenblik dood zijn’.

‘Het is mijn verloofde’, zei ik, ‘het meisje met wie ik ga trouwen’.

Maar zij zei: ‘Dat kan niet! Waarom houd je me voor de gek? Als het werkelijk je verloofde was, zou je wel anders doen’.

‘Toch is het zo’, zei ik. ‘Het is mijn verloofde Aziza’.

En zij zei: ‘Waarom heb je me dat niet eerder gezegd? Bij Allah, wat zijn jullie mannen toch gevoelloze schepsels! Helaas! Als ik geweten had, dat de vrouw die je inspireerde je eigen verloofde was, zou ik me wel gewacht hebben, je haar te ontroven! En nu is het te laat...’

‘Hoe bedoel je: de vrouw die mij inspireerde?’ vroeg ik.

‘Dacht je, dat ik een ogenblik gedacht had dat je zelf zo slim was?’ zei zij. ‘De tekens die ik je gaf zou je uit jezelf nooit ontcijferd hebben, daar zie je niet naar uit. Daar ben je een veel te mooie jongen voor en mooie jongens blinken zelden uit in hoofdwerk’.

‘O, dank je’, zei ik.

‘Je hoeft het je niet aan te trekken’, zei zij, ‘want voor wat ik van je verlangde, is een hoofd niet zo belangrijk. Ik begreep dus direct, dat er een vrouw achter zat,

maar ik dacht een zuster of een welwillende vriendin, en ik begon het avontuur langzamerhand meer als een spelletje tussen haar en mij te zien. Wij waren de slaghouten en jij was de bal. En toen ze je ten slotte met een handige manoevre in mijn schoot gedeponeerd had, zei ik vol respect bij mezelf: Goed werk, tegenspeelster'

'Zo', zei ik. 'Heb ik dan géén goed werk in je schoot gedaan? Ik zou zo zeggen...'

'Natuurlijk, jongen', zei zij. 'Prachtig werk. Maar nàdat zij je er heen gespeeld had. Tenminste, dat dacht ik. Maar toen je met die vier regels over de altijd brandende liefde aankwam, begreep ik al, dat het voor mijn tegenspeelster geen spel was geweest; alleen, tot het laatste ogenblik kwam het niet bij me op, dat ze je eigen verloofde was! Allah, Allah, Aziz, besef je wel, dat jij de oorzaak bent van haar dood? Vooruit liefste, haast je en ga gauw kijken hoe het ermee staat!'

Ik was natuurlijk wel geschrokken van wat ze me gezegd had en spoedde me dan ook naar huis. En toen ik op de hoek van onze straat kwam, hoorde ik al het lugubere gehuil van klaagvrouwen; en van een van de buurvrouwen, die juist het huis uitkwam, vernam ik, dat men Aziza vannacht bij haar deur dood op de grond had gevonden. Ik liep daarop snel naar binnen en de eerste die ik tegenkwam was mijn moeder die mij toeriep: 'Jij hebt haar dood op je geweten, lummel! Je bent schuldig voor Allah! Ach, m'n zoon, wat ben jij voor een bruidegom geweest!'

En ze was van plan nog veel meer te zeggen, maar op dat ogenblik kwam mijn vader binnen en ze zweeg. En mijn vader begon de nodige voorbereidingen te treffen voor de begrafenis; en toen alle verwanten en vrienden aanwezig waren, namen de begrafenisplechtigheden een aanvang? en zoals gebruikelijk bij grote begrafenissen verbleven wij drie dagen lang in tenten aan haar graf om het Heilige Boek te lezen.

Daarop keerde ik terug naar huis en vol medelijden dacht ik bij mijzelf: 'Arme Aziza! Dat ze zo plotseling aan haar eind moest komen... Ach ja, het leven is kortstondig en niets beklijft er hier op aarde:

Wij gaan en komen en de winst is waar?
en weven draden en het kleed is waar?
In 's hemels welving zijn tot stof verbrand
vele weldenkenden; hun rook is waar?

Ach ja, ach ja, alles is even vluchtig en onbestendig en terecht zeggen de wijzen: pluk de dag voor hij ten einde is, en: drink zolang de kelk nog vol is. Maar de arme Aziza was te zwaar op de hand en ze heeft nooit begrepen wat liefde is; daar was ze te serieus voor.

Ach het arme kind; ik ben er helemaal van ondersteboven. Ik moet me vanavond gauw door mijn geliefde laten troosten!'

Op dit ogenblik kwam mijn moeder mijn kamer binnen en zei: 'Vertel me nu eindelijk eens, m'n zoon, wat je tegenover de arme Aziza misdaan hebt, dat ze van louter verdriet gestorven is. Want hoe ik haar ook heb proberen uit te horen, ze heeft me zelf niets willen zeggen en er is geen woord van verwijt over haar lippen gekomen; integendeel, ze had tot het einde toe alleen maar tedere woorden voor je. Vertel me dus zelf, Aziz, wat je met haar hebt gedaan en waarmee je haar het graf in hebt gedreven'.

'Ik, moeder?' zei ik. 'Ik heb niets gedaan. Integendeel, we konden bijzonder goed met elkaar opschieten'.

Maar mijn moeder zei: 'Toen ze op het punt stond de geest te geven, zat ik aan haar ziekbed. En nadat ze met haar laatste krachten Allah gesmeekt had, degenen die haar hart gepijnigd hadden te vergeven, vroeg ze mij je de volgende boodschap over te brengen: zeg aan Aziz, zei ze, dat hij wanneer hij daarheen gaat waarheen hij gewoon is te gaan, vooral niet moet vergeten de volgende woorden te zeggen:

Hoe zoet is de dood, hoeveel zoeter dan verraad! Op die manier voegde zij eraan toe, zal ik ook na mijn dood nog over hem waken zoals ik tot dusver over hem heb gewaakt. En daarop haalde zij een voorwerp onder haar kussen vandaan dat ik aan jou moest geven; maar ze liet me zweren het je niet eerder te geven voor je tot bezinning was gekomen en haar dood oprecht be-

treurde. ‘Nu’, vervolgde mijn moeder, ‘daarvan merk ik nog niet veel, dus ik zal het voorwerp zolang bewaren tot ik zie, dat je aan de voorwaarde voldoet, en je hart laat spreken’.

‘Dat is onzin’, zei ik. ‘Natuurlijk vind ik het jammer dat ze dood is. Ze is altijd zo'n goede vriendin en raadgeefster voor me geweest! En in ieder geval kun je het me even laten zien’.

‘Nee’, zei mijn moeder, en daar bleef het bij.

En diezelfde avond nog begaf ik mij naar mijn geliefde, die mij reeds vol ongeduld verwachtte. En nauwelijks zag ze me of ze vloog me om de hals en vroeg wat er voor nieuws was van mijn nicht Aziza. En toen ik haar alles verteld had, toonde zij een diep medelijden en zei: ‘Ach, dat ik dit alles ook niet eerder heb geweten! Misschien had ik nog iets voor haar kunnen doen!’

En ik zei daarop: ‘O ja, en ze heeft me op haar sterfbed nog laten weten, dat ik je de volgende woorden moest zeggen:

‘Hoe zoet is de dood, hoeveel zoeter dan verraad!’ Toen zij deze woorden hoorde, riep mijn vriendin uit: ‘Moge Allah haar in het hiernamaals belonen! Zelfs na haar dood staat ze je nog terzijde en redt ze je van de ondergang! Want met deze simpele woorden heeft ze de plannen verijdeld die ik tegen je gesmeed had om je ten verderve te voeren’.

Wel, prins Don (vervolgde Aziz), u begrijpt dat ik bij deze vreemde woorden wel raar opkeek; en geheel verbouwereerd riep ik uit: ‘Ten... ten verderve voeren? Hoe bedoel je dat?’

‘Net zoals ik het zeg’, zei zij kalm. ‘Ik had een paar doortrapte plannetjes waar ik veel plezier van verwachtte. Maar ik merk nu, dat ik teveel respect heb voor Aziza om haar gedachtenis in jou te bezoedelen’.

‘Maar ik begrijp er niets van!’ zei ik. ‘Ik dacht, dat we het samen zo goed konden vinden en... en nu praat je plotseling over mijn verderf en doortrapte plannetjes. En’, voegde ik er furieus aan toe, ‘de vorige keer beweerde je nog wel, dat wij mannen zulke gevoelloze schepsels zijn’.

‘Dat is wat anders’. zei zij. ‘Als ik een minnaar wil hebben, neem ik een minnaar, en als ik hem op wil ruimen, ruim ik hem op. Dat is gewoon routinewerk en daar komt verder geen gevoel aan te pas. Een avontuurtje is een avontuurtje en een pleziertje is een pleziertje, de liefde daarentegen is iets heiligs. Maar jullie mannen weten het verschil niet tussen een avontuurtje en een liefde, en daarin ligt jullie gevoelloosheid’.

‘Wat waren dat voor plannetjes die je tegen mij had gesmeed?’ vroeg ik.

‘Och, dat doet er niet toe’, zei zij. ‘Hetzelfde wat ik met andere mannen doe; met een kleine individuele variant dan’.

‘Je zegt het op een toon alsof ik nog dankbaar moet zijn voor die kleine individuele variant!’ zei ik bitter.

‘Kijk, kijk, je begint al een klein beetje inzicht te vertonen’, lachte zij; en ze vervolgde: ‘Je bent een beste, brave jongen, maar ongelooflijk naïef. Je hebt er geen flauw idee van wat vrouwen met mannen uit kunnen halen en wat we voor valstrikken voor jullie verborgen houden. Ach, wat jullie mannen de liefde noemen, is voor ons immers maar de helft van het plezier. Maar goed, ik zal hier niet meer over zeggen, want wat mysterie is moet mysterie blijven. En in ieder geval heb je van mij nu niets meer te vrezen, want nu Aziza ons samenbindt, is er een nieuw element in onze verhouding gekomen, dat... Maar enfin, dat begrijp je toch niet’.

‘En hoe wil je, dat ik je nog vertrouw na alles wat je me gezegd hebt?’ vroeg ik.

‘Dat wil ik ook niet’, zei zij. ‘Wantrouw me maar een beetje, dat houdt de fut er in. Als je me helemaal vertrouwde, zou het me net zo vergaan als Aziza en zou je me al heel gauw voor een andere vrouw in de steek laten. Denk overigens niet dat ik als Aziza ben: wanneer ik van dat andere afzie en je niet in de poel zal werpen die de nachtzijde van onze vrouwelijkheid vormt, dan doe ik dat alleen op de uitdrukkelijke voorwaarde, dat jij van jouw kant met geen woord of blik een andere vrouw zult benaderen. Mocht dat ooit gebeuren, dan ben

je een verloren man en dan is er geen Aziza meer om je te helpen. Zo, en nu heb ik je nog een verzoek te doen'.

'Wat?' vroeg ik.

'Dat je me het graf van de arme Aziza wijst'.

'Goed', zei ik', 'ik zal je er morgenochtend heenbrengen'.

En nadat wij de nacht op onze gewone manier hadden doorgebracht, met dit verschil dat zij elke rustpoze in onze amoureuze verrichtingen benutte om me allerlei vragen over Aziza te stellen, stond zij de volgende ochtend al vroeg op, stak een grote beurs gevuld met dinaren bij zich en zei: 'Kom, sta op en breng me naar haar graf'.

Ik deed zoals ze gevraagd had en liep voor haar uit, terwijl zij mij volgde en voortdurend in haar beurs greep en alle bedelaars die we tegenkwamen een dinaar gaf, waarbij ze iedere keer zei: 'Deze aalmoes is voor de zielerust van Aziza!' En zo bereikten wij ten slotte het graf en zij wierp zich op het marmer en stortte overvloedige tranen. En daarop haalde zij uit een zijden zak een kleine stalen beitel en een gouden hamertje en bracht in een sierlijke letter de volgende inscriptie op het gepolijste marmer aan:

> Seizoenen komen en seizoenen keeren:
> De aarde wentelt in de zelfde baan.
> Wat gistren bloeide is vandaag vergaan:
> Alles wat stof is zal tot stof verkeeren.
>
> De wind komt over uit de zelfde sferen;
> De boomen ruischen waar geliefden gaan;
> Soms blij, soms droef, zien wij elkander aan:
> Enkel de liefde zal het hart regeeren.

En toen zij deze letters had aangebracht, wierp zij nog eens een laatste blik op het graf van Aziza en aanvaardde met mij de terugweg. En ze was plotseling in een buitengewoon tedere stemming, lief en aanhalig, schalks en weemoedig; en ze zei keer op keer: 'Bij Allah, Aziz, je moet me nooit verlaten!'

Wel, prins Don (vervolgde Aziz), zijn dit nu mysteries of zijn dit geen mysteries? Eerst praat ze van valstrikken en een of andere poel waar ze me in wil gooien en het volgende ogenblik is ze omgedraaid als een blad aan een boom, doet plotseling heel teder en verliefd en smeekt me om haar nooit te verlaten. En dat alleen door die paar woorden van Aziza, die toch heus niet zo'n bijzondere wijsheid bevatten.

'En was het alleen een voorbijgaande stemming of bleef ze zo teder?' vroeg prins Don.

'Nee, ze bleef zo', zei Aziz. 'En soms, wanneer ze bijzonder teder was, noemde ze me niet Aziz maar Aziza. Soms had ze natuurlijk ook wel wildere buien en af en toe lag er een gloed in haar ogen die me gewoon nerveus maakte; en er waren ochtenden waarop we allebei bont en blauw waren en vol bloedige schrammen zaten van de hartstocht waarmee we elkaar bezeten hadden. Maar ze scheen zich in ieder geval werkelijk aan me te hechten'.

'Curieus', zei prins Don. 'En hoe ging het nu verder?'

'Het ging een hele tijd goed', zei Aziz. 'Ik kwam elke avond bij haar en zij liet niets na om mij het leven zo aangenaam en plezierig mogelijk te maken; en ik at en dronk en kuste en koosde en ik trok elke dag mooiere kleren aan en fijner ondergoed en werd ten slotte steeds dikker en zelfvoldaner; en ik leidde een leventje als Allah in Mesopotamië en zelfs de flauwste herinnering aan mijn arme nicht was volkomen u[it] mijn geheugen gevaagd. En deze gelukzalige toestand duurde een vol jaar.

En op zekere dag was ik naar het hammambad gegaan en had mijn kostbaarste kleren aangetrokken, want het was toevallig juist de dag van het nieuwe jaar. En bij het verlaten van het bad had ik een heerlijke sorbet gedronken; en terwijl ik de fijne parfums opsnoof waarmee mijn kleren doordrenkt waren, voelde ik me nog plezieriger en zelfvoldaner dan anders en het was mij of de hele wereld in rozige wolken gehuld was. En ik had een gevoel of ik dronken was van levenslust en ik dacht: 'Laat ik gauw naar mijn geliefde gaan, dan is het helemaal volmaakt!'

En ik sloeg dus de richting van haar huis in; maar toen

ik door een klein dwarsstraatje kwam, dat de Straat der Fluitisten heette, bleef er plotseling een oud vrouwtje voor mij staan met een brief in haar hand. En ik bleef ook staan; en zij groette me en zei: ‘Kun je lezen, m'n jongen?’

‘Ja, moedertje’, zei ik.

‘Zou je dan zo goed willen zijn, mij voor te lezen wat er in die brief staat?’ vroeg zij.

‘Natuurlijk’, zei ik, en ik nam de brief en las hem hardop voor. En in de brief werd gezegd, dat de afzender ervan in goede welstand verkeerde en dat hij zijn ouders en familie liet groeten.

‘Allah belone je, m'n zoon’, zei het oudje, ‘je hebt een pak van mijn hart genomen! Ik dacht, dat het slecht nieuws was en laat hij nu in de beste welstand verkeren!’ En na mij nogmaals bedankt te hebben, liep ze haastig verder. En ook ik hervatte mijn weg; maar ik had nog maar enkele passen gedaan, toen het vrouwtje mij opnieuw aanklampte en zei: ‘Ach, mijnheer, neem me niet kwalijk, maar zou ik u nog een grote dienst mogen vragen? Kijk’, vervolgde zij, ‘die brief is van mijn zoon die tien jaar geleden op reis is gegaan en van wie we sedertdien niets meer hadden gehoord en die we al lang dood hadden gewaand. En vooral mijn dochter was erg aan haar broer gehecht; en wanneer ik haar nu zelf zeg wat er in de brief staat, zal ze me zeker niet geloven en denken dat ik de waarheid voor haar verzwijgen wil. U weet hoe de tegenwoordige jeugd is: een oud mens geloven ze gewoon niet meer. Zou u daarom niet even met mij mee willen gaan, het is hier vlakbij, en haar de brief zelf voorlezen? U hoeft niet eens binnen te komen, alleen maar tot de deur, en haar de brief door het tralievenstertje voorlezen; het is zo gebeurd. En ik zal u eeuwig dankbaar zijn en Allah zal het u zeker lonen’.

‘Dat is best’, zei ik, en ik volgde het oudje tot we voor een groot huis stonden met een monumentale deur, beslagen met brons en koperwerk. En ik bleef voor de deur staan, terwijl het oudje een paar woorden in het Perzisch riep. En zo plotseling dat ik een ogenblik dacht dat ik droomde week de deur terug en vertoonde zich

in de deuropening een jong, knap en mollig meisje dat mij glimlachend opnam. En ze liep op blote voeten op het natte, pas schoongemaakte marmer, en om haar kleren niet nat te maken had ze haar harembroek opgestroopt; maar zo hoog dat haar benen tot halverwege de dijen ontbloot waren; en haar mouwen had ze zo ver teruggeslagen, dat ik de schaduw van haar oksels kon zien. En ik wist niet wat ik meer moest bewonderen, haar dijen van albast of haar kristallen armen; of nee, ik wist het wel: want haar dijen waren zo mals, zo welgevormd en welsprekend (en ik hoef niet te zeggen waarvan ze spraken), dat ze vanzelf alle aandacht tot zich trokken. En om haar fijne enkels had zij gouden schellen en om haar polsen droeg zij twee paar zware armbanden, waarin veelkleurige juwelen vonkten; aan haar oren hingen oorhangers van prachtige parels, om haar hals had zij een driedubbel collier van kostbare stenen en om haar haren een fijn haarnet dat schitterde van duizend kleine diamantjes. En voorts zag ik, dat het koord van haar broek los zat en dat haar hemd er halverwege uitkwam, waaruit ik opmaakte, dat zij juist in de aangename bezigheid verdiept was geweest waarmee huwbare jonge meisjes de tijd plegen te verdrijven; hetgeen bevestigd werd door de schittering van haar ogen en de blos van haar wangen. En haar hele verschijning had iets zo ongegeneerds, iets zo overrompelends en adembenemends, dat ik onwillekeurig aan de regels van de dichter moest denken:

> Haar mond: de tijger, de sprong, de tol
> Om en om naar zeven maanden Zomer.
> Haar lijf: de liane die te laaien lag,
> Korenschelp.

Maar intussen keek ze me met grote onschuldige ogen aan en vroeg het oudje, terwijl ze haar de brief uit handen nam, met een hoog, zilveren kinderstemmetje dat lieflijker klonk dan het zingen van de nachtegaal: ‘Is dat degeen die ons de brief zal voorlezen, moeder?’

En toen het oude vrouwtje bevestigend knikte, strekte zij haar hand uit om mij de brief aan te reiken. Maar

op het ogenblik zelf, dat ik mij naar haar toeboog om de brief te pakken, greep zij plotseling mijn hand en sleurde me met kracht naar binnen, terwijl het oudje me van achteren met haar hoofd zo'n duw in de rug gaf, dat ik hals over kop de gang in tuimelde, waarop zij bliksemsnel de voordeur achter zich sloot. En zo zat ik gevangen tussen die twee vrouwen en ik dacht niet anders of ze wilden me vermoorden en mijn hart klopte sneller dan dat van een gevangen mus. Maar wat zij van mij wilden, zou weldra duidelijk worden.

Want het meisje, dat mijn hand nog altijd vasthield, kwam plotseling dicht tegen mij aan staan en wrong haar been met de welsprekende dij tussen de mijne; en voor ik begreep wat ze wilde, had ze me reeds met een handige beweging pootje gelicht en viel ik languit op de grond; en zij liet zich boven op me vallen en omklemde me met een kracht alsof ze me wilde doen stikken! En ik dacht: ‘O Allah, dit is het einde!’ Maar nee. Het meisje begon op een vreemde manier te kronkelen en met haar onderlichaam tegen mij op te duwen en haar benen te openen en te sluiten als iemand die zwemles neemt op het droge; en vervolgens richtte zij zich op en ging op mijn buik zitten. En zij maakte mijn broek los en liet haar hand naar binnen glijden, en toen zij gevonden had wat zij zocht, begon zij mij met zulk een kracht en deskundigheid te wrijven en te masseren, te omvatten en te doen vibreren dat ik niet meer wist waar ik bleef en als een idioot mijn ogen sloot.

Ten slotte stond het meisje op en hielp mij overeind; en ze nam me bij de hand en leidde me door een reeks van zeven gangen en zeven galerijen naar het vertrek waar ze zelf blijkbaar woonde. En ik volgde haar als een beschonkene met zwiebelende benen en half bezwijmd door de verschrikkelijk deskundige manier waarop haar vingers me bewerkt hadden. En ze liet me op een divan plaatsnemen en zei met haar zilveren stemmetje: ‘Doe je ogen toch open, vent’, en ik deed mijn ogen open en zag, dat ik me in een reusachtige zaal bevond, welhaast zo groot als een polosportveld; en het licht viel binnen door vier hoge, gebrandschilderde ramen, terwijl

de vloer geheel uit blank marmer bestond, waarop een grote hoeveelheid tapijten in prachtige, warme dessins lagen; en de wanden waren bekleed met in mooie kleuren beschilderd houtwerk en verder waren er veel comfortabele meubelstukken, divans en kussens van brokaat en fluweel. En precies in het midden van de zaal stond op een podium van ebbenhout een enorm bed, dat helemaal van goud was, ingelegd met parels en edelstenen; in één woord: een vorstelijk bed!

En terwijl ik me nog verwonderde over het feit, dat het enorme bed zo midden in de kamer stond en bedacht, dat de inrichting van een kamer meestal wel iets over het karakter van de bewoner zegt, steeg mijn verbazing ten top, toen ik het meisje me plotseling met mijn eigen naam hoorde aanspreken en haar met haar hoge kinderstemmetje hoorde zeggen: ‘Wel, Aziz, wat verkies je: leven of dood?’

‘Leven’, zei ik.

‘Goed, vent’, zei het meisje terwijl ze naast me kwam zitten, dan moet je met me trouwen’.

‘Trouwen? Met een type als jij er een bent?’ riep ik uit. ‘Nee bij Allah, dan liever dood!’

‘O ja?’ zei zij en keek me met haar grote onschuldige ogen aan. ‘En wat ben ik dan volgens jou voor een type?’

‘Nou, van dat wulpsige’, zei ik. ‘Van dat losbandige en zo’.

‘Hihihi!’ giechelde het meisje. ‘Maar jij bent dan ook precies het type man om wulpsig over te worden! Jeetje, ja! Je zult eens zien hoe heerlijk we samen zullen wulpsen’, vervolgde ze, terwijl ze wat dichter tegen me opschoof en haar dijen tegen de mijne drukte.

Ik schoof een eindje weg en zei: ‘Ik wil met jou niet wulpsen. Ik weet wel niet precies wat je met wulpsen bedoelt, maar wat het ook is, ik wil het niet’.

‘Je zult wel zien wat het is als we getrouwd zijn’, zei zij en schoof weer wat dichter tegen me aan.

‘Daar komt niet van in’, zei ik, terwijl ik weer wat verder schoof. ‘En à propos, hoe weet je dat ik Aziz heet?’

‘Hoe ik dat weet, vent?’ lachte het meisje. ‘Ik heb al

zo lang op je geloerd! Jeetje, ja! Ik was allang van plan je aan de dochter van Dalila-de-Heks te ontfutselen. Zij heeft me vroeger eens een lelijke streek geleverd en nu betaal ik het haar terug door haar minnaar te stelen. Trouwens, een man met wie de dochter van Dalila-de Heks het zo lang uithoudt moet wel bijzondere kwaliteiten bezitten, dunkt me. En nu heb ik je dus. En je mag me wel dankbaar zijn ook, dat ik je uit haar klauwen verlost heb!'

'Ik begrijp helemaal niet waar je het over hebt', zei ik verwonderd. 'Wie is...' Maar op dat ogenblik viel ik van de divan, want al opschuivende had ik langzamerhand het uiterste randje bereikt. Ik krabbelde weer overeind en ging op een andere divan zitten en vervolgde: 'Wie is die dochter van Dalila-de-Heks? Ik ken niemand van die naam'.

'Hihihi!' giechelde het meisje, terwijl ze weer naast me kwam zitten. 'Ken je de dochter van Dalila-de-heks niet, vent? En ze is nu al meer dan een jaar je minnares en je bent elke nacht bij haar!'

'O, mijn geliefde bedoel je', zei ik. 'Maar wie is die Dalila-de-Heks dan? En wat is dat voor een heks?'

'Men noemt haar zo vanwege haar sluwheid en de gemene streken die ze uithaalt; maar haar dochter is nog veel erger! Als je wist wat dat loeder, die vrouw die je je geliefde noemt en die Allah moge verdoemen, met mannen heeft uitgehaald! Ze is het meest perfide en perverse wezen dat er op aarde rondloopt! Jeetje, ja! Hoeveel slachtoffers heeft ze niet al eigenhandig gedood; en wat ze met de anderen gedaan heeft...! Daarom verbaast het me zo, dat je nog altijd in leven bent. Vertel me toch eens wat meer over je avontuur met die vrouw'.

'Goed', zei ik, terwijl ik op een volgende divan ging zitten, want doordat ze niet na kon laten steeds weer tegen me op te schuiven, was ik ook weer van deze divan gedrongen. En ik vertelde haar alles wat er was voorgevallen met mijn geliefde van de tuinzaal en de arme Aziza, die me nu voor het eerst sinds een heel jaar weer te binnen schoot. En toen het meisje de ge-

schiedenis van Aziza hoorde, was ook zij diep getroffen en haar grote naïeve kinderogen vulden zich met tranen en ze onderbrak mij herhaaldelijk met een: ‘Ach, jeetje! Ach, jeetje!’ en ze vergat zelfs een tijdlang tegen mij op te doffen. En ten slotte zei ze: ‘Nu begrijp ik alles, en die ongelukkige Aziza heeft je inderdaad enorme diensten bewezen, want zonder haar... Ach, jeetje! Maar, vent, laten we ons nu met het heden bezighouden...

‘Dat is best’, zei ik, ‘maar ik wou, dat je je wat minder met mij bezighield en niet aan alle kanten op en over me heen probeerde te kruipen. We hebben nu alle divans al gehad en...’

‘Hihihi! Hindert niet, dan beginnen we weer met de eerste’, zei zij. Bovendien heb ik je niet van de dochter van Dalila-de-Heks gestolen om je in de provisiekast te bergen, maar om me zo intensief mogelijk met je bezig te houden. Jeetje, ja! Dat had je niet gedacht, hé, dat ik je op klaarlichte dag voor de neus van je geliefde weg zou kapen?’

‘Nee, bij Allah!’ zei ik.

‘Maar je moet toegeven, dat mijn moeder en ik het slim hebben aangelegd. Jeetje, ja, we zijn niet van gisteren!’

‘Nee, bij Allah!’ zei ik.

‘En het beste wat je kunt doen, vent’, vervolgde zij, ‘is je in de situatie schikken. Laat alles maar aan mij over, dan zul je best tevreden zijn over je vrouwtje. Hihi! Want zoals gezegd wil ik eerst met je trouwen. Ik mag dan een wulpsig type zijn, maar ik wil het zijn met de wet op mijn hand’.

‘En Allah beware me wat je intussen met je andere hand doet!’ mompelde ik.

‘Je zult niets te klagen hebben’, vervolgde zij, ‘en je zult alles hebben wat je hart begeert: rijkdom, luxe, mooie kleren, parfums, kokette tulbands, eten en drinken zoveel je wilt, en niet te vergeten mij. En voor dit alles verlang ik van jou maar één tegenprestatie’.

‘En dat is?’ vroeg ik.

‘Dat je met mij datgene doet wat de haan pleegt te doen’, zei zij.

‘Hoe bedoel je?’ vroeg ik. ‘Kraaien?’

Hierop barstte zij in zo'n schaterlach uit, dat ze achterover op haar rug viel en van louter plezier met haar benen in de lucht begon te trappelen; en toen ze wat bedaard was, zei ze: ‘Wat? Weet je niet wat het vak van de haan is, vent?’

‘Nee, bij Allah!’ zei ik. ‘Heeft een haan een vak?’

‘Het vak van de haan’, zei zij, ‘is eten, drinken, en paren’.

‘O’, zei ik gechoqueerd. ‘Ik wist niet, dat paren een vak was’.

‘'t Is het beste vak, vent’, zei zij. ‘'t Is een vak met perspectief, en wat voor een perspectief! Een vak waar je helemaal in op kunt gaan en dat je altijd het gevoel geeft, de juiste man op de juiste plaats te zijn; en wat voor een plaats! Het is een vak dat je een plezierige werkkring verschaft, waarin je je volledig kunt ontplooien; een vak waarbij arbeidsvreugde nooit een probleem is en waarbij je je positie zo vaak kunt verbeteren en veranderen als je wilt! Doe dus met mij wat de haan doet met zijn kippen en je zult zien, dat je nooit meer een ander vak wenst’.

‘Kippen?’ zei ik verschrikt. ‘Jij bent toch hoop ik de enige kip in zijn soort hier? Want als je bedoelt, dat er hier nog een dozijn van jouw types rondlopen, dan betekent dat zeker mijn dood!’

‘Nee vent, er is hier maar één kip en dat ben ik’, zei het meisje. ‘Maar reken maar, dat ik als kip voor tien tel!’

‘Daar twijfel ik niet aan’, zuchtte ik. ‘Je zult ongetwijfeld een royale kip zijn’.

‘Jeetje, ja!’ zei zij, en meteen wipte ze met de soepelheid van een turnster op mijn schoot, schroefde haar welsprekende dijen om mijn middel en haar armen om mijn hals en begon me op zo'n voortvarende manier te zoenen en te knuffelen, dat ik mijn evenwicht verloor en we samen van de divan op de grond rolden. Maar zij liet me niet los en haar mond leek wel overal tegelijk te zijn, terwijl haar handen... Allah weet wat ze intussen met haar handen deed, maar haar mond, haar handen,

en haar rusteloze benen werkten zo volmaakt samen, dat ik het gevoel had een vlieg te zijn die door een efficiënte spin op een vlugge en doelmatige manier wordt ingesponnen; en ik gloeide van top tot teen en het duizelde me voor de ogen en ik wist niet meer wat boven en wat onder was en het zweet brak me aan alle kanten uit. Maar juist toen ze zich op handen en voeten over me heen boog en ik dacht, dat ze werkelijk van plan was me te gaan leegzuigen zoals een spin haar ingesponnen slachtoffer leegzuigt, hief ze haar hoofd op en riep met haar hoge, zilveren meisjesstemmetje: ‘Moeder! Moedèèèrrrr! Gauw!’

En op hetzelfde ogenblik stak het oudje haar hoofd om de deur; en toen ze ons in deze positie op de grond voor de divan zag liggen, klapte ze in haar handen en riep: ‘Vlug, heren, 't is de hoogste tijd!’ En meteen stormden in looppas de kadi en de getuigen binnen en namen in een halve cirkel om ons plaats; en terwijl het meisje een sluier voor haar gezicht sloeg, werd in allerijl het huwelijkscontract opgesteld; en voor ik goed en wel besefte wat er gebeurde waren we getrouwd en waren de kadi, de getuigen en het oudje weer even snel vertrokken als zij verschenen waren. En het dijenmeisje en ik bleven alleen achter in de grote zaal met de gebrandschilderde ramen en het enorme bed in het midden.

‘Zo, vent’, zei het meisje, ‘nu zijn we getrouwd en nu is alles geoorloofd. Jeetje jeetje, ja!’

‘Hoe ver zijn we nog van alles verwijderd?’ vroeg ik zwakjes. ‘Het kan onmogelijk meer veel schelen!’

‘Hihihi! Dat dacht je maar!’ zei het meisje. ‘Kom op, Aziz, laat zien wat je voor een haan bent! Toon je sporen, zet je kam op, zet alles op wat er op te zetten valt! Hopla!’ En ze sprong overeind en begon zich in ijltempo uit te kleden, en toen ze alleen nog maar een dun hemd en haar fijne, doorzichtige onderharembroek aanhad, kwam ze giechelend en heupwiegend op me af en zei: ‘Wel, wat vind je van je vrouwtje?’

En ze zag er inderdaad zo verleidelijk uit dat ik alleen nog maar kon zeggen: ‘Kukelekuu!’ en haastig mijn eigen kleren uittrekken; en zij liet daarop haar onderharem-

broek zakken - en o! de onverheelde taal van haar kristallen dijen! -, maakte een speelse pirouette en huppelde naar het podium waar het grote bed op stond; en ik kon al lang niet meer denken en kon alleen maar achter haar huppelend bloot aan huppelen alsof ik er met touwtjes aan vastzat. En zij beklom het podium en ik beklom het podium; en zij liet zich op het bed vallen en ik liet me op haar vallen, en na wat gezucht en gekir, wat gekronkel en gewulps (wat dat dan ook precies moge zijn) lichtte ze ten slotte met een snel gebaar haar hemd tot onder haar oksels op. En toen zich aldus mijn nieuwe werkkring met al zijn rozige en welsprekende perspectieven opende, zette ik meteen mijn hele energie in en ontplooide al mijn mogelijkheden; en hoewel ik van onderop begon maakte ik snel promotie. En het bleek mij hoe waarheidsgetrouw deze bekoorlijke verzen van de dichter zijn:

> Zij lichtte haar hemd op: o heuvels, o dalen!
> Mijn blik kon vrij door haar tuinen dwalen.
>
> Ik zocht naar de ingang, maar ach, de poort
> Bleek veel te klein en te nauw voor mijn soort.
>
> Toch wist ik met moeite binnen te dringen,
> Maar alleen voor de helft, en nog met wringen.
>
> Zij zuchtte; ik vroeg: ‘Waarom zucht je, mijn hart?
> En zij: ‘Ik zucht naar het andere part!’

Maar weldra was ook het andere part binnen; en toen beide parten binnen waren, zetten wij samen een groot tuinfeest op touw; en terwijl alom de toortsen van het verlangen brandden, werd er gedanst en gesprongen, gewipt en gehost tot in de verste laantjes en diepstverscholen bosschages; en tot slot was er een vuurwerk dat met een luid: ‘Aàààh!!!’ begroet werd. Maar nauwelijks was het vuurwerk gedoofd of zij hijgde reeds: ‘Jeetje, 'k verlang naar het volgende feest!’

‘Hoe wil je het hebben?’ vroeg ik.

‘Doet er niet toe, vent, als het maar groots is opgezet!’ zei zij. ‘Doe het zus, doe het zo, doe het lang, doe het breed, doe het recht, doe het krom, op z'n haans of anders, maar dóé het! En doe het hard, lang en hevig!’ En ik deed het, lang, hard en hevig; en het was een feest zoals er zelden gegeven zijn; en temidden van het feestgewoel werden onze kreten van extase ten slotte zo luid en doordringend, dat zij het hele huis vulden en de straat in opschudding brachten. En pas toen het ochtend werd sliepen wij in.

De volgende morgen stond ik op en wilde mijns weegs gaan; maar zij hield me met een spottend lachje staande en zei: ‘Waarheen, Aziz? Dacht je, dat de uitgang even wijd voor je open stond als de ingang? Nee, vent, dan vergis je je. Ik ben niet als de dochter van Dalila-de-Heks, bij wie je maar vrijelijk in en uit kunt lopen, jeetje, nee! En denk vooral niet, dat ik maar een liefje voor één nacht ben, want we zijn wettig getrouwd. O nee, vent, wat ik heb dat houd ik en de deur van dit huis gaat het eerste jaar niet open! En als je het niet gelooft, ga dan maar kijken’.

En ik haastte me naar de voordeur en zag tot mijn grote schrik, dat hij inderdaad van boven tot onder was dichtgemetseld! En toen ik terugkwam, giechelde ze: ‘Nou, heb ik je of heb ik je niet, vent?’

‘Bij Allah!’ zei ik. ‘Je hebt me’.

En ze glimlachte blij en vervolgde: ‘We hebben hier in huis zoveel etenswaren opgeslagen, dat we er jaren mee toe kunnen; we zullen niets te kort komen. Leg je er dus bij neer, doe wat er van je verlangd wordt en houd op met zulke lelijke gezichten te zetten’.

‘Allah, sta me bij!’ zuchtte ik.

‘Wat Allah-sta-me-bij?’ zei zij. ‘Wat heb je eigenlijk te klagen, vent? Je hebt immers bewezen, dat het vak van haan je uitstekend ligt, wat wil je dan nog meer?’ En ze begon bij deze woorden luidkeels te lachen, en haar hoge, zilveren lachje werkte zo aanstekelijk, dat ik onwillekeurig mee moest lachen. En er zat niets anders op dan me naar haar wensen te schikken.

En zo bleef ik in het huis van het dijenmeisje en

oefende het vak van haan uit; en ik at en ik dronk en ik deed wat er van me verlangd werd, hard, lang en hevig; en dit duurde een vol jaar. En aan het eind van het jaar bracht zij een kind ter wereld? en toen voor het eerst hoorde ik geluid bij de voordeur: het geluid van hamers en beitels, dat weldra gevolgd werd door het knarsen van grendels en het piepen van scharnieren. En ik slaakte uit het diepst van mijn ziel een ‘Allah zij dank!’

Toen de deur eenmaal open was, zag ik een groot aantal slaven en dragers binnenkomen, beladen met kisten en manden vol proviand voor het volgende jaar. Ik echter zag mijn kans schoon en wilde meteen opspringen om de vrijheid tegemoet te snellen; maar mijn vrouw hield me aan mijn mouw vast en zei: ‘Aziz, ondankbare Aziz, wacht tenminste tot vanavond, vent! Voel je niet, dat zo'n haast beledigend is voor je vrouw?’ En ik gaf toe en bleef vol ongeduld op het vallen van de avond wachten; en zodra het avond was, stond ik op en begaf me naar de deur. En zij begeleidde me tot aan de drempel; maar ze liet me niet gaan voor ze me bij het Zwaard van de Profeet had laten zweren, dat ik vóór de morgen, wanneer de deur opnieuw dichtgemetseld werd, terug zou zijn.

En zodra ik op straat stond, haastte ik mij naar het huis van mijn ouders; maar ik kon niet nalaten, onderweg even een blik in de tuin van mijn vroegere geliefde, die mijn nieuwe vrouw de dochter van Dalila-de-Heks noemde, te werpen. En tot mijn grote verbazing zag ik, dat het poortje als gewoonlijk openstond en dat achter in de tuin het licht ontstoken was. En ik dacht bij mezelf: ‘Zo, zo. Nauwelijks ben ik weg of ze heeft alweer een ander!’ En ik besloot, voor ik mijn moeder ging geruststellen (die ongetwijfeld al lang om me treurde als om een dode), eerst eens te kijken hoe het met mijn minnares stond. En ik liep snel de tuin door en stapte bruusk de zaal met het gewelf van ivoor en ebbenhout binnen. En ik trof mijn vriendin in een gebogen houding aan, het hoofd in de handen gesteund; maar wat was ze veranderd! Haar teint was bleek geworden, haar ogen waren vochtig van tranen en haar hele gezicht droeg het stem-

pel van een intense droefheid! En plotseling zag ze me voor zich. En er ging een schok door haar heen en ze probeerde op te staan, maar ze viel van louter emotie weer terug. En toen ze eindelijk kon spreken, zei ze met een stem die trilde van vreugde: ‘Aziz! Allah zij dank dat je terug bent, Aziz!’

Ik raakte bij zoveel spontane blijdschap een ogenblik helemaal van mijn stuk en boog beschaamd het hoofd; daarna liep ik naar mijn vriendin toe en omhelsde haar en zei: ‘Hoe wist je, dat ik vanavond kwam?’

‘Hoe ik het wist?’ zei zij. ‘Bij Allah, ik wist het niet! Maar sinds de dag dat je verdween heb ik hier elke avond op je zitten wachten en eenzaam en slapeloos zitten treuren. O, Aziz, vertel me gauw wat er gebeurd is en waarom je zo lang weggebleven bent!’

En ik vertelde haar daarop heel naïef alles wat mij overkomen was en mijn hele avontuur met het meisje met het zilveren stemmetje en de mooie dijen. En ik voegde eraan toe: ‘En het vervelende is, dat ik alleen deze ene nacht bij je kan blijven, want ik heb mijn vrouw bij het Zwaard van de Profeet moeten beloven, morgenochtend terug te zijn’.

Toen mijn vriendin nu hoorde dat ik getrouwd was, werd haar gezicht doodsbleek en ze bleef stokstijf staan en kon van verontwaardiging eerst geen woord uitbrengen. Ten slotte echter riep zij uit: ‘O, ploert! Voor mij, je trouwe vriendin, heb je niet eens een hele nacht over; en evenmin voor je moeder. Dacht je soms, ellendige snotaap, dat ik het voorbeeldige geduld had van een Aziza (Allah zij met haar)? Dacht je, dat ik me ook het graf in liet werken door jouw trouweloosheden? Nee, broer, dan zul je ervaren, dat ik een ander type ben! En nu zal niemand je meer uit mijn handen redden, nu heb ik geen enkele reden meer om je te sparen: in de eerste plaats ben je op zichzelf al een waardeloze paljas en voor mij dubbel waardeloos, omdat je getrouwd bent en een kind hebt. Getrouwde mannen boezemen me alleen maar afkeer in; ik zoek mijn pleziertjes met vrijgezellen. Jij kunt me gestolen worden!’

‘Dat ben ik al’, zei ik zwakjes.

‘Maar gestolen goed gedijt niet, ook al berg je het tussen de mooiste dijen’, zei zij. ‘En daar zal ik je meteen het bewijs van leveren. Wat mij betreft: ik walg van je, maar denk niet, dat ik je daarom aan een ander gun! Wacht maar, paljas!’

Bij deze woorden, die zij met gloeiende ogen en een stem vol duistere dreiging uitsprak, liep er een rilling over mijn rug en mijn hart voelde plotseling aan als een klomp ijs. En niet zonder reden: want het volgend ogenblik stortten zich, zonder dat ik begreep waar ze zo gauw vandaankwamen, tien jonge, robuuste slavinnen op me, wierpen me op de grond en hielden me stevig aan armen en benen vast. En zij haalde uit een muurkastje een lang, vlijmscherp mes te voorschijn en zei, terwijl ze haar mouwen opstroopte en wijdbeens boven mijn hoofd kwam staan: ‘Zo, ik ga je de keel afsnijden, zoals men al te geile bokken de keel afsnijdt! Op die manier heb ik tegelijk mezelf en de arme Aziza gewroken’. En zij knielde neer, drukte één knie op mijn voorhoofd, en reeds meende ik, dat het met mij gedaan was, toen ze plotseling opstond en zei: ‘Maar eerst...’ En zij gai haar slavinnen een korte wenk; en twee van de slavinnen (die blijkbaar goed gedrild waren en zulke karweitjes meer bij de hand hadden gehad) gingen onmiddellijk op mijn buik zitten, twee andere hielden mijn voeten vast, terwijl weer twee andere stevig op mijn knieën gingen zitten. En vervolgens begon zij mij, bijgestaan door nog twee slavinnen, zulke ongenadige stokslagen tegen mijn voetzolen te geven, dat ik weldra van de pijn in zwijm viel.

Toen hielden ze blijkbaar op, want na een poosje kwam ik weer bij; en ik riep: ‘Duizend maal liever de dood dan die marteling!’

‘Je zult je zin hebben’, zei zij. En ze greep het verschrikkelijke mes, wette het op de zool van haar pantoffel en knielde weer bij mijn hoofd neer. En ze drukte mijn hoofd met kracht tussen haar knieën en zei tegen de slavinnen: ‘Trek de huid van zijn keel zo strak mogelijk aan!’

Precies op dit ogenblik schoten mij ineens de laatste woorden van Aziza te binnen en ik schreeuwde:

‘Hoe zoet is de dood, hoeveel zoeter dan verraad!’

Toen zij deze woorden hoorde, uitte zij een kreet van schrik en liet het mes vallen; en vervolgens riep ze uit: ‘Allah ontferme zich over je ziel, Aziza! Je hebt je bruidegom van een wisse dood gered!’

Daarop keek zij mij aan en zei: ‘Maar jij, al is je leven gespaard, geloof niet dat je er zomaar afkomt! Ik moet me wreken op jou en op dat onbeschaamde loeder dat je heeft ingepalmd. En daar is maar één middel voor, het enige middel waarmee ik die twee vliegen in één klap sla!’ En zij wenkte haar slavinnen en riep: ‘Hola! Houdt hem stevig tegen de grond en bindt zijn benen vast!’

En toen dit gebeurd was, stond zij op en plaatste een koperen ketel op het vuur waarin ze olie en zachte kaas deed; en toen de kaas in de kokende olie gesmolten was, kwam ze terug naar waar ik op de grond lag, stevig vastgehouden door de slavinnen. En ze bukte zich en maakte mijn broek los; en toen haar vingers mij aanraakten, sloegen golven van schaamte en ontzetting door mij heen: want ik begreep plotseling wat ze van plan was. En toen ze mijn onderlichaam had ontbloot, nam ze een lang, dun touw en bond het om... ach, u raadt het wel prins Don! En ze trok het touw aan zoals men een beurs aansnoert en reikte de beide eindjes aan twee van haar slavinnen en beval ze uit alle kracht te trekken; en zelf hief ze het lange, vlijmscherpe mes op en hakte met één slag datgene af waarvan ze niet wilde, dat het tussen vreemde dijen zou gedijen!

Wel, prins Don, u kunt begrijpen, dat ik van pijn en vertwijfeling het bewustzijn verloor! En toen ik weer bijkwam, zag ik dat mijn onderlichaam zo glad was als dat van een vrouw; en de slavinnen waren bezig de in de kokende olie gesmolten kaas op mijn wonden te leggen, waardoor de bloeding weldra ophield en de wonden zich sloten. En de dochter van Dalila-de-Heks gaf mij een glas limonade om mijn dorst te lessen en zei toen op een toon vol verachting: ‘Zo, ga nu maar terug naar waar je vandaan komt. Je bent nu nergens meer goed voor, want het enige bruikbare aan je heb ik je afgenomen; ik zal het in mijn souvenirkistje bewaren. Aan de rest van je heeft

niemand wat, dus hoepel nu op!' En ze trapte me met haar voet en joeg me het huis uit.

En ik sleepte me moeizaam, voetje voor voetje, voort naar het huis van mijn jonge vrouw. De deur was nog open en ik ging stil naar binnen en toen ik de grote zaal bereikt had, liet ik me steunend van pijn op de grond zakken. En toen mijn vrouw mij zag, schoot ze haastig toe en geschrokken van mijn bleke, vertrokken gezicht vroeg ze bezorgd wat er gebeurd was en dwong me haar alles te vertellen. En toen ik het haar verteld had, wilde ze zich met eigen ogen overtuigen; maar ik kon het gezicht van mijn wonde niet verdragen en viel opnieuw in zwijm.

En toen ik weer bijkwam, zag ik dat ik op straat lag, voor de grote, monumentale deur; want ook mijn vrouw had me, toen ze merkte, dat ik nergens meer goed voor was, zonder meer op straat laten gooien...'

Toen Aziz echter zover was gekomen met zijn verhaal, kon hij zijn snikken niet langer bedwingen en de tranen stroomden opnieuw over zijn gelaat; en ook prins Don kon zijn tranen niet inhouden, toen hij eindelijk begreep wat er met zijn nieuwe vriend aan de hand was. En ten slotte zei hij: 'Arme vriend! Nu is het me duidelijk wat je met die lege leden en al die andere vreemde opmerkingen bedoelde! Om de waarheid te zeggen heb je het ernaar gemaakt...'

'Dat weet ik wel', snikte Aziz, 'daarom zei ik ook, dat het een stichtelijk verhaal was, want dat is nu juist de moraal. Maar wat heb je eraan om je levensdagen te moeten slijten als een wandelende moraal?'

'Je zou je ervaringen te boek kunnen stellen', zei prins Don, 'als waarschuwend voorbeeld voor de jeugd om voorzichtig te zijn met vrouwen en zich vooral niet met een bepaald soort vrouwen in te laten; het soort van de raadseltjes en de mysteries'.

'En de welsprekende dijen', zei Aziz bitter. 'Maar wat schiet ik daar mee op?'

'Je zou in ieder geval een nuttige taak vervullen', zei prins Don; 'en dat zou je over het gevoel heenhelpen dat je van geen enkel nut meer bent. De wegen van Allah zijn

ondoorgrondelijk, Aziz, en je weet nooit waar dit alles nog goed voor is. Je bestemming...'

'Ach, bestemming!' zei Aziz. 'In die laatste brief van Aziza stond, dat mijn bestemming bij de prinses van Kambodja lag. Maar hoe kan mijn bestemming bij de prinses van Kambodja liggen, terwijl ik ben wat ik ben?'

'Misschien is dit een laatste rest van hovaardij die je nog moet overwinnen', zei prins Don. 'Want waarom zou die bestemming bepaald in het *bed* van de prinses van Kambodja moeten liggen? Er zijn nog andere mogelijkheden. Maar wat is dat overigens voor een brief? Daar heb je nog niets over verteld, en ook niet over die prinses die me in hoge mate intrigeert'.

'Ik was ook nog niet klaar', zei Aziz, 'hoewel de rest van weinig belang is. Toen ik daar op straat weer bijkwam, heb ik me met moeite naar het huis van mijn moeder gesleept; en daar werd ik eindelijk liefderijk en onder veel tranen opgenomen: tranen die zowel mij golden als mijn vader die om ons ongeluk compleet te maken juist was overleden. En in de tijd dat ik het bed moest houden, omringd door de goede zorgen van mijn moeder, had ik tijd te over om na te denken; en ik merkte nu pas de leegte op die de afwezigheid van Aziza schiep, nu ik haar niet op de vertrouwde plaats in de kamer zag zitten. En mijn gedachten begonnen meer en meer naar Aziza uit te gaan en ik begon in te zien wat ik haar misdaan had; en de herinnering aan Aziza en het berouw ontlokten mij zoveel tranen, dat mijn ogen weldra even zeer ontstoken waren als indertijd de hare.

Toen ik nu na geruime tijd weer hersteld was, zo niet naar de geest dan toch naar het lichaam, kwam mijn moeder op zekere dag bij me en zei: 'Mijn zoon, ik zie, dat je Aziza oprecht betreurt en dat je eerlijk berouw hebt over je daden. De voorwaarde die zij mij gesteld heeft is dus vervuld en ik kan je het pakje overhandigen dat zij mij in bewaring heeft gegeven'. En daarop opende zij een kist en haalde er een pakje uit; en in het pakje zat een rol stof, en toen zij de stof had opengerold, bleek het de tweede gazelle te zijn die u hier voor u ziet, prins Don! En voorts bevond zich

in het pakje nog een brief in het handschrift van Aziza, en de inhoud van de brief was als volgt:

‘Liefste Aziz! Weet, dat je me altijd dierbaarder bent geweest dan mijn eigen leven; en ook na mijn dood zal ik voortgaan Allah te smeken je gunstig gezind te zijn en je geluk te schenken bij de vrouwen naar wie je hart uitgaat. Maar ik heb er een voorgevoel van, dat je een groot ongeluk wacht van de kant van de dochter van Dalila-de-Heks! Moge dit je een les zijn die je leert de liefde voor vrouwen van het gevaarlijke soort uit je hart te bannen. En geloofd zij Allah, dat Hij mij het eerst heeft weggenomen, zodat ik geen droevige getuige hoef te zijn van jouw leed.

Bewaar deze stof met de gazelle, Aziz, als herinnering aan mij; die gazelle was mijn enige gezelschap wanneer jij 's nachts afwezig was. Ik heb hem gekregen van prinses Donja, de dochter van de koning van Kambodja. Er is hier een mysterie aan verbonden, waarvan ik je het geheim niet verraden mag omdat ik daarmee mijn eigen sekse zou verraden; maar ik verzeker je, dat hij je nog eens van pas zal komen. En wanneer je door het ongeluk bezocht wordt, ga dan op zoek naar prinses Donja in het koninkrijk van Kambodja, dat gelegen is ver achter het hoogland van Tibet en de Zuidelijke bergen, aan de Indische Oceaan. Denk echter niet, Aziz, dat de onvergelijkelijke schoonheid van prinses Donja voor jou bestemd is; haal je dus niets in je hoofd en word niet verliefd: zij zal eenvoudig de oorzaak zijn waardoor er een einde komt aan je ellende en je ziel rust vindt. Vaarwel, Aziz!’

Wel, toen ik deze brief gelezen had, prins Don - en merkt u wel, dat ze wat die gazelle betreft bijna dezelfde woorden gebruikt als mijn geliefde, die mij de eerste gazelle gaf, indertijd gebruikte?’...’

‘Ja, het is curieus’, zei prins Don. ‘En allebei spreken ze over mysteries waar wij mannen buiten staan’.

‘Toen ik dus de brief gelezen had’, vervolgde Aziz, ‘was ik meer dan ooit vertederd en ontroerd; en na

de brief gekust en er hete tranen op geplengd te hebben, braken mijn smart en wroeging zich baan in de volgende regels van de dichter van de Elegie:

> “Al hebt gij nooit verlangd dat ik meer van u hield
> Dan ik het heb gedaan
> Alleen begrijpt men niet vóór wat men heeft vernield
> Dat men nog stom kan staan
> Stom vóór het reddeloos verleden
> Stom als het leed dat gij hebt doorgeleden”.

En een dag en een nacht bleef ik in droeve gepeinzen verzonken; en toen pas begon ik voorbereidselen te treffen om op zoek te gaan naar prinses Donja, de koningsdochter van Kambodja, hierin gesteund door mijn moeder die zei dat reizen de beste remedie was voor mijn leed. En na een hoeveelheid koopwaar ingeslagen te hebben, sloot ik mij aan bij een karavaan die handeldrijvende naar de verre landen van het oosten en zuiden trok; maar ik kon er niet toe komen mijn koopwaar uit te stallen en trok me, zodra we een halteplaats bereikt hadden, in mijn tent terug met mijn herinneringen, de gazelle en de brief van Aziza. En zo bereikten we dan ten slotte de grenzen van het koninkrijk Kambodja en daar zag ik prinses Donja; maar omdat ik niet wist wat ik met haar moest beginnen, ben ik maar weer met de karavaan teruggekeerd’.

‘Hoe heb je haar gezien? Ik bedoel, hoe ben je erin geslaagd haar te zien te krijgen? En hoe zag ze eruit?’ vroeg prins Don ongeduldig. ‘Tot nu toe heb je alles zo uitvoerig verteld en het enige... ik bedoel wat mij het meest interesseert sla je over. Ik moet zeggen, dat die prinses me als vrouw en als kunstenares bijzonder veel belang inboezemt. Is ze werkelijk zo onvergelijkelijk mooi als Aziza in haar brief zegt?’

‘O ja, nog veel mooier’, zei Aziz lusteloos. ‘Goed, ik zal u vertellen wat ik gezien heb. Ik kwam dus in de hoofdstad van Kambodja aan en begon meteen informaties in te winnen; en het eerste wat ik vernam was, dat de prinses bekend stond als een fel mannenhaatster’.

‘Mannenhaatster?’ zei prins Don. ‘O ja, dat schijnt bij kunstenaressen wel meer voor te komen. Ze willen alleen voor haar kunst leven en zo; maar dat gaat wel over als ze de juiste man treffen. Ik maak me sterk... Maar vertel eerst verder’.

‘Verder heb ik overal geïnformeerd of er een middel was om haar te zien te krijgen’, vervolgde Aziz, ‘maar niemand wist mij een mogelijkheid aan de hand te doen. En ik begon al helemaal te wanhopen, toen ik op een keer door de tuinen rond de stad liep te wandelen en op zeker ogenblik voor een poort stond, waarachter zich een tuin uitstrekte zo mooi en lieflijk dat hij me aan de tuinen van het paradijs deed denken. Voor de poort zat een oude wachter, een eerbiedwaardige sjeik, en van hem vernam ik, dat dit de tuin was waar prinses Donja zich van tijd tot tijd kwam verpozen; daar zij er echter op dit ogenblik niet was en de oude wachter een zekere sympathie voor mij had opgevat, stond hij mij toe, de tuin te bezichtigen en mijn hart te verkwikken aan de geuren van de talrijke bloemen en planten. En toen we alles bekeken hadden, verzocht hij mij een ogenblik te wachten en kwam even later terug met zijn armen vol heerlijke vruchten; en wij zetten ons neer en aten van de vruchten en terwijl we zo vriendschappelijk met elkaar zaten te praten, hoorden we plotseling de tuinpoort krakend opengaan. En de oude wachter sprong verschrikt op en riep: ‘O Allah, daar zul je het hebben! Dat is zeker prinses Donja en wanneer je hier gevonden wordt, kost het ons allebei ons hoofd, want ik mag niemand hier binnenlaten. Allah, Allah! Gauw, verstop je achter dit bosje en zorg, dat je niet de geringste beweging maakt!’

En nauwelijks bevond ik mij in mijn schuilhoek of ik zag om de hoek van de poort het hoofd van een zwarte eunuch verschijnen, die met luide stem vroeg: ‘Is er niemand in de tuin? Prinses Donja komt!’ En nadat de wachter met bevende stem bevestigd had, dat zich niemand in de tuin bevond, haastte hij zich om het hek wijd te openen.

En toen, prins Don, zag ik prinses Donja binnentreden

en het was of de maan zelf op de aarde daalde. En haar schoonheid was zo overweldigend, dat ik ook zonder de aanbeveling van de oude sjeik roerloos als een standbeeld, geheel verstomd en verstard, bleef staan zonder de geringste beweging te kunnen maken. En ik hield mijn adem in en volgde haar alleen met mijn ogen; en wanneer ik ook maar even gedacht had, dat dit de langgezochte kans was om haar aan te spreken en mij klaarheid te verschaffen over wat Aziza in haar afscheidsbrief bedoeld had, dan was die gedachte weer even snel vervlogen, want ik stond machteloos aan de grond genageld en ik voelde me als de verdorste in de woestijn die uitgeput aan de rand van de oase neervalt en niet meer de kracht heeft om zich naar het heldere water te slepen. Ik...'

'Jaja', viel prins Don hem hier in de rede, terwijl hij van louter ongeduld op zijn nagels beet 'het gaat er niet om hoe jij je voelde, maar hoe de prinses er uitzag!'

'Ach, het is moeilijk haar te beschrijven', zei Aziz, 'want ze is de perfectie zelf. Ze is niet groot, maar rank en teer en tegelijk soepel en elegant als een gazelle... misschien dat ze daarom bij voorkeur gazellen borduurt. Haar voorhoofd is een open plein waar de duiven der schoonheid af en aan vliegen; haar ogen zijn twee nachtelijke meren waarin de sterren spelevaren; haar wangen zijn als anemonen en haar kin is het appeltje zelf van de volmaaktheid, terwijl haar lokken een valstrik zijn voor al wat lieflijk is; haar hals is de sierlijke stengel waarop de bloemkelk van haar hoofd wiegt; haar schouders zijn een wonder van tederheid, maar haar borsten hard en vol als granaatappels die op barsten staan; haar taille is smal en soepel als de twijgen van de ban-boom, haar heupen daarentegen hebben de volte van de hoorn des overvloeds en haar achterdeel gaat zwaar van de schatten die het draagt en trilt bij elke stap als de gestolde melk in de nap van een Bedoeïen; en haar benen, o de gratie van haar benen, die niet leken te lopen maar te zweven, die... Maar wat is er, prins Don, scheelt u iets?' vroeg Aziz plotseling bezorgd.

Want prins Don was tijdens deze beschrijving steeds

bleker geworden en bij elke nieuwe perfectie, die Aziz opsomde, slaakte hij een zucht, en toen Aziz aan de benen van prinses Donja toe was, liet hij zo'n gekreun horen alsof iemand hem een dolkstoot in de borst gegeven had. Maar toen Aziz verschrikt ophield, zei hij alleen maar: ‘O, Aziz! Gelukkige Aziz!’

‘Hoezo gelukkige?’ vroeg Aziz verwonderd.

‘Dat je haar hebt mogen aanschouwen!’ zei prins Don. ‘En hoe ging het verder?’

‘Verder niets’, zei Aziz. ‘Ik volgde haar met mijn blik tijdens haar hele wandeling door de tuin, en ter slotte vertrok ze; en zodra ik uit mijn verdoving was bijgekomen, vertrok ik ook. En omdat ik niet wist wat ik verder in Kambodja moest zoeken, sloot ik mij weer bij de karavaan aan en zo ben ik op een zeker ogenblik hierheen gekomen. Maar waarom ziet u toch ineens zo bleek? Bent u ziek?’

‘Ja, ziek van liefde’, zei prins Don. ‘Ik voelde het al aankomen, maar nu weet ik zeker, dat ik geen ogenblik rust zal hebben voor ik prinses Donja de mijne kan noemen!’

‘Maar ze is een mannenhaatster...’ begon Aziz.

‘Kan me niet schelen’, zei prins Don. ‘Trouwens, het kan niet anders of we zijn voor elkaar bestemd; ze kan me niet weigeren: haar naam alleen al moet haar ertoe brengen om op het horen van de naam Don ja te zeggen! Kom, Aziz, kom mee naar het paleis van mijn vader, want je bent mijn vriend geworden en ik laat je niet meer gaan’.- Maar nu begint er een hele nieuwe geschiedenis, nu begint

DE GESCHIEDENIS VAN PRINS DON EN PRINSES DONJA

De geschiedenis van Prins Don en Prinses Donja

Toen prins Donderaap, die zich in het dagelijks leven prins Don noemde, in gezelschap van zijn nieuwe vriend, de jonge Aziz, in Goudstad aankwam, begaf hij zich onmiddelijk naar zijn vader die, geschrokken van zijn bleke uiterlijk en koortsig gloeiende ogen, haastig van zijn troon sprong en hem teder omhelsde. En hij vroeg: ‘Wat scheelt eraan, mijn zoon? Ik zie, dat er iets is dat je kwelt’.

‘Ik ben verliefd’, zei prins Don.

‘Op wie?’ vroeg koning Soeleiman zakelijk.

‘Op de prinses van Kambodja’, zei prins Don.

De koning liet een verrast gefluit horen. ‘Hoe kom je daar zo ineens bij?’ vroeg hij. ‘Weet je wel waar Kambodja helemaal ligt? Je wilt toch niet beweren, dat je die prinses ooit gezien hebt?’

‘Nee’, zei prins Don.

‘O’, zei de koning opgelucht. ‘Je bedoelt natuurlijk gewoon, dat je van de verre prinses droomt, de prinses in het kristallen paleis, de prinses op de ert, de prinses van Kambodja, enfin, zo'n soort sprookje. Dat is heel normaal op jouw leeftijd’.

‘Erwt’, zei prins Don.

‘Wat zeg je?’ vroeg de koning.

‘De prinses op de erwt, niet op de ert’.

‘Hoe weet je dat?’ vroeg de koning. ‘Ben je erbij geweest?’

‘Waarbij?’ vroeg prins Don.

‘Nou, bij die prinses met die ertengeschiedenis’.

‘Ik stel geen belang in prinsessen met erwtengeschiedenissen’, zei prins Don. ‘Ik stel alleen belang in de prinses van Kambodja. Het was er trouwens maar één’.

‘Eén wat?’ vroeg de koning.

‘Eén erwt’, zei prins Don.

‘Wat doet het er toe of het er één of twee of tien of voor mijn part honderd waren?’ zei de koning. ‘Erten zijn erten. Ik bedoel alleen maar, dat dat heel normaal is voor jouw leeftijd’.

‘Wat heeft mijn leeftijd met erwten te maken?’ vroeg prins Don.

‘Niets’, zei de koning. ‘Er bestaat geen enkel verband tussen jouw leeftijd en erten: Ik wil alleen maar zeggen...’

‘*Er*wten’, zei prins Don.

‘Goed, erften’, zei de koning, ‘Maar om eindelijk van de erten op je leeftijd te komen...’

‘Ziet u wel, dat u een verband legt?’ zei prins Don. ‘Ik begrijp trouwens niet waarom u me de hele tijd maar over erwten doorzaagt, terwijl ik over de prinses van Kambodja kom spreken’.

‘Dat is het juist’, zei de koning. ‘Ik wil alleen maar zeggen, dat dit een typische droom is voor jongelui van jouw leeftijd’.

‘In de eerste plaats’, zei prins Don, ‘droom ik nooit van erwten, en in de...’

‘Dat zeg ik toch niet!’ viel de koning hem in de rede. ‘Ik heb het niet over erten maar over verre prinsessen’.

‘Nou, u haalt ze anders voortdurend door elkaar’, zei prins Don. ‘U denkt zeker, dat ik prinsessebonen bedoel, maar ik kom hier niet om een kookpraatje te houden, ik heb het over èchte prinsessen’.

‘Erteprinsessen, nou, daar hebben we het toch de hele tijd over?’ zei de koning.

‘*Er*wtenprinsessen’, zei prins Don.

‘Goed, erroeftenprinsessen. Maar wat ik al die tijd wilde zeggen...’

‘Ach, u maakt me ook helemaal in de war’, zei prins Don. ‘Echte prinsessen bedoel ik. Echte levende, authentieke’.

‘Maar verre’, zei de koning. ‘Dat is het nu juist wat ik al die tijd wilde zeggen. Dat bewijst, dat je aan trouwen toe bent’.

‘Nu, dat is precies wat ik ook al die tijd wilde zeggen’, zei prins Don.

‘Goed, dan zijn we het eindelijk eens’, zei koning Soeleiman. ‘Je ziet, dat mijn methode weer eens gewerkt heeft’.

‘Wat voor methode?’ vroeg prins Don.

‘Om meteen tot de kern van de zaak door te dringen’, zei de koning. ‘De meeste mensen praten maar wat in het wilde weg en vatten een probleem ergens op een willekeurige plaats aan, met het gevolg dat ze nooit aan de kern van de zaak toekomen, maar zich door allerlei bijkomstigheden laten afleiden. Dat zie je op iedere conferentie; men begint maar te confereren en weet zelf niet precies waar men het eigenlijk over heeft. Daarom zeg ik altijd: begin met uit te vinden waar je het over hebt, dat is het begin van alle wijsheid. De zaak zuiver stellen. En daarom was het ook nodig om eerst zorgvuldig de erten uit te schakelen, tot de laatste ert toe, anders zouden die maar een vertroebelende factor blijven. Nu de laatste ert dus van de baan is, ligt het probleem zuiver voor ons, want zoals het spreekwoord zegt: er is geen koe zo bont of er is een vlekje aan. Waarmee ik maar wil zeggen, dat je ook met koeien op moet passen; een koe...’

‘Ja, vader’, zei prins Don. ‘Maar we hebben het ook niet over koeien, we hebben...’

‘Juist, heel juist’, zei de koning. ‘Dat is precies wat ik zeggen wilde: ook de koeien moeten uitgeschakeld worden. Je hebt geen idee hoe vertroebelend een koe kan werken. Vooral de bonte. Zo te zien zijn het logge beesten, maar op een of andere manier weten ze zich overal tussen te wringen. Hoeveel conferenties er al niet mislukt zijn, doordat men oude koeien uit de sloot ging halen... Maar ik merk dat ik afdwaal, de sloten moeten meteen uitgeschakeld worden, want die hebben niets met het probleem te maken; als je eenmaal aan sloten begint, loop je altijd het gevaar in zeven sloten tegelijk te lopen. Laten we de zaak zuiver stellen en ons tot de koeien bepalen’.

‘Niet tot de koeien, tot de prinses van Kambodja’, zei prins Don.

‘Ach ja, dat is waar ook’, zei de koning. ‘Maar waar kwamen die koeien dan zo ineens vandaan? Enfin, doet er niet toe, als je zo iets gaat uitzoeken, komt het toch altijd op de kwestie van de kip en het ei neer. Ik bedoel... Maar laten we het niet over eieren hebben. Waar het op neerkomt is, dat je een vrouw nodig hebt: daarom droom je alsmaar van verre prinsessen. Dat is heel gewoon. Maar terecht zegt het spreekwoord: een goede slavin is beter dan een verre prinses. Begin dus met onder de vijfhonderd slavinnen van het paleis die uit te zoeken die je het meest bevallen, je zult zien, dat die lastige dromen over verre prinsessen dan vanzelf verdwijnen. En dan kunnen we eens aan een serieuze kandidate gaan denken...’

‘Juist’, zei prins Don. ‘De prinses van Kambodja. Het stadium van de slavinnen kunnen we wel overslaan’.

‘Niets overslaan’, zei de koning. ‘Een gezonde geest in een gezond lichaam zeg ik altijd, en voor een gezond lichaam is op jouw leeftijd een gezonde slavin nodig. Dan verdwijnen die dromen van verre prinsessen en die kringen onder je ogen vanzelf. En dan kunnen we aan een serieuze...’

‘Er is maar één serieuze’, zei prins Don. ‘En dat is prinses Donja van Kambodja’.

‘Maar wat heb je dan toch met Kambodja?’ vroeg de koning ten slotte ongeduldig. ‘Waarom juist Kambodja? En wat is dat voor een prinses? Donja? Nooit van gehoord’.

Daarop vertelde prins Don zijn vader alles wat hij van Aziz vernomen had; maar aangezien de lezers, die het vorige verhaal gelezen hebben, reeds op de hoogte zijn zullen we het niet nog eens herhalen. En hij vertelde van de gazellen en de diepe indruk die haar kunstenaarschap op hem gemaakt had en herhaalde woord voor woord de beschrijving die Aziz van de prinses gegeven had. En toen prins Don alles verteld had, zei zijn vader: ‘Zozozo. Je bent dus verliefd’.

‘Ja vader, dat zei ik toch al direct’, zei prins Don.

‘Tja’, zei de koning, ‘dat verandert de zaak. De prinses bestáát dus werkelijk. En wanneer ze zo is als je vriend

zegt... Tja. Maar Kambodja! Wie trouwt er nu met een prinses van Kambodja! Dat ligt aan het andere eind van de wereld. Ik weet niet eens wáár het precies ligt'.

'Dat weet mijn vriend Aziz', zei prins Don.

'Goed, laat Aziz halen', zei koning Soeleiman. En toen men Aziz gehaald had, vervolgde hij: 'Zo, ben jij die jongen met die lege leden?'

'Ja majesteit, die ben ik', zei Aziz.

'Nou, eigen schuld', zei de koning. 'Wie een kuil graaft... nee, dat bedoel ik niet, ik bedoel een ander spreekwoord, hoe was het ook weer? Enfin, doet er niet toe wat ik bedoel, ik bedoel maar: is al die onzin die mijn zoon vertelt over die prinses van Kambodja waar?'

'Ja, majesteit', zei Aziz, 'al die onzin is waar'.

'En weet jij de weg naar Kambodja?' vervolgde de koning.

'Ik kom er net vandaan', zei Aziz.

'Goed', zei koning Soeleiman. 'Dan zullen we meteen de nodige maatregelen treffen. Altijd recht op je doel afgaan is mijn devies. Ik zal een deputatie naar Kambodja sturen om die prinses Donja ten huwelijk te vragen en jij gaat mee als gids. Maar jongeman... of althans jonge... enfin, wat het dan ook is, mocht het achteraf blijken dat ze o-benen heeft of een scheve hals of een kippeborst, dan gaat je hoofd eraf, onherroepelijk!'

'In dat geval zit mijn hoofd voorlopig nog stevig op mijn schouders, majesteit', zei Aziz. 'Alleen, men zegt, dat ze een mannenhaatster is...'

'Dat weet ik', zei de koning, 'dat heeft Donderaap me al verteld. Daarom wil hij haar juist hebben natuurlijk. Je weet hoe jongens met volle leden zijn. Het heeft toch geen zin ertegen te redeneren. En trouwens... 'Maar plotseling zweeg hij en zijn gezicht versomberde; en na een ogenblik nagedacht te hebben vervolgde hij: 'Zei je niet, dat prinses Donja een vriendin was van die dochter van Dalila-de-Heks?'

'Nou, en?' vroeg prins Don.

'Het schiet me ineens te binnen wat die oude wijze indertijd heeft gezegd', zei de koning. 'Er zou je, wanneer je de leeftijd der volwassenheid bereikt had een

groot gevaar dreigen. Allah beware ons, als dat maar niet van die prinses is!'

'Al was het zo', zei de prins. 'Ik draag niet voor niets de idiote naam Donderaap; het lot mag nu wel eens iets terugdoen. En bovendien kan het...'

'...me niet schelen', vulde de koning aan. 'Ja, ja, ik weet wel wat je wilt zeggen, ik ben zelf ook jong geweest. Tegen een wonderkind valt trouwens niet te redeneren'.

'Ik ben geen kind meer', zei prins Don.

'Goed, een wonderman dan', zei koning Soeleiman. 'Met een wonderman is het nog moeilijker redeneren, dat zie je aan het voorbeeld van de erten. En overigens doet het er ook niet toe, want jij blijft thuis. Ik stuur een officiële deputatie naar de koning van Kambodja om zijn dochter in alle vorm voor jou ten huwelijk te vragen. En als hij weigert, zien we wel verder; desnoods stuur ik gewoon mijn leger er op af en palmen we zijn hele land met prinses en al in'.

En dus werd er een karavaan uitgerust, beladen met kostbare geschenken voor de koning van Kambodja en prinses Donja; en terwijl prins Don zich met een groot aantal gedichtenbundels in zijn kamer terugtrok ten einde al mediterende over de liefde de terugkomst van de deputatie af te wachten, begaf deze zich onder leiding van de eerste minister en met Aziz als gids op weg. En zo trokken zij voort, dagen en nachten en nog weer dagen en nachten, tot zij ten slotte de hoofdstad van het rijk van Kambodja bereikt hadden. En toen zij op korte afstand van de stad waren, stuurde de minister een boodschapper vooruit om de komst van het gezantschap uit Ispahan te melden; en weldra kwam hun een delegatie van kamerheren en emirs tegemoet die hen welkom heetten en naar het paleis van koning Sjahraman, de vader van prinses Donja, geleidden.

En Aziz en de minister betraden het paleis en verschenen voor het aangezicht van de koning en boden hem de geschenken van koning Soeleiman aan; en nadat de koning van Kambodja hen plechtig bedankt had, trokken zij zich volgens de gebruiken terug om vijf dagen rust te

nemen van de vermoeienissen van de reis. Op de ochtend van de vijfde dag echter trok de eerste minister zijn galagewaad aan en liet zich bij de koning aandienen; en hij bracht hem het verzoek van zijn vorst over.

Toen koning Sjahraman nu deze woorden van de minister hoorde, betrok zijn gezicht en hij boog peinzend het hoofd en wist lange tijd niet wat hij de afgezant van de machtige koning van Ispahan moest antwoorden; want hij wist, dat zijn dochter bij het woord huwelijk alleen al buiten zichzelve raakte en dat zij tot dusver alle huwelijksaanzoeken die haar zowel uit de naburige als uit de meest verafgelegen koninkrijken gedaan waren met afschuw van de hand had gewezen.

Ten slotte hief hij het hoofd op, gaf de oppereunuch een teken om naderbij te komen en sprak: ‘Ga naar je meesteres, prinses Donja, breng haar de complimenten van zijne excellentie de minister over, laat haar de geschenken zien en breng haar de woorden over die je zojuist uit zijn mond vernomen hebt’. En de eunuch kuste de grond voor de voeten van de koning en verwijderde zich.

En na een uur kwam hij terug, met een lang gezicht en hijgend van het harde lopen; en hij zei: ‘O koning aller tijden, ik heb gedaan wat u me hebt opgedragen. Maar nauwelijks had ik hare hoogheid het verzoek van zijne excellentie overgebracht of haar ogen begonnen te fonkelen van woede en hare hoogheid greep een knuppel en stortte zich op me met de kennelijke bedoeling mijn hoofd te verbrijzelen. Ik kon niet anders doen dan ijlings de vlucht nemen, terwijl hare hoogheid mij door verscheidene kamers en gangen bleef achtervolgen en riep: ‘Zeg aan mijn vader dat ik, wanneer hij me met geweld wil laten trouwen, mijn echtgenoot vermoord voor hij een blik op mijn gelaat heeft kunnen werpen, en dat ik vervolgens mijzelf van kant maak!’

Toen de koning deze woorden van de oppereunuch vernomen had, sprak hij tot de minister: ‘U hebt het zelf gehoord. Ik verzoek u mijn groeten aan de koning van Ispahan over te brengen en hem de zaak te verklaren; het spijt mij, maar u ziet zelf welk een afkeer mijn doch-

ter van het huwelijk heeft. Ik wens u een goede reis en behouden thuiskomst'.

Er bleef de minister en Aziz hierop niets anders over dan terug te keren naar Ispahan en de koning de negatieve uitslag van hun missie mee te delen. En toen de koning het antwoord vernomen had, ontstak hij in hevige toorn en brulde: 'Wat denkt zo'n koning van Kambodja wel! Dat we ons ongestraft door hem en zijn artieste van een dochter laten beledigen? Wat verbeeldt hij zich? Een koning van Kambodja notabene, een rijk dat helemaal in een uithoek van de aarde ligt! En dan nog pretenties hebben! Wacht maar, we zullen dat verwaande piepkoninkje eens manieren leren! Ik kondig een algehele mobilisatie af, ik stuur zo'n troepenmacht naar Kambodja, dat er in het hele land geen steen op de andere blijft; en zijn dochter sleep ik persoonlijk aan haar haren hierheen!'

Hierop vroeg de minister echter het woord en zei: 'Zou u dat wel doen, majesteit? De schuld ligt ten slotte niet bij koning Sjahraman maar bij de prinses, zijn dochter...'

'Daarom!' zei de koning. 'Ik sleep dat ingebeelde stuk namaakartieste aan haar haren...'

'En wat dan?' viel de minister snel in. 'Ik heb u verteld wat ze tegen de oppereunuch gezegd heeft. Wat zou prins Don met zo'n bruid moeten beginnen? Hij zou de bruidsnacht in harnas moeten doorbrengen, en dan nog? Ze zou altijd wel een mogelijkheid vinden om de hand aan zichzelf te slaan en wie weet wat prins Don dan uit louter wanhoop zou doen'.

'Je hebt gelijk', zei de koning na even nagedacht te hebben. 'Ik heb het probleem niet zuiver gesteld, die haren werken vertroebelend. Maar aan de andere kant, als je het zuiver stelt, wat dan? Ik bedoel, hoe krijgen we haar op een zuivere manier hier? Het lijkt me een onoplosbaar probleem'.

En daarop liet de koning prins Don komen en bracht hem bedroefd verslag uit van de mislukte missie en zette hem met zijn gewone helderheid het probleem uiteen, dat zijns inziens onoplosbaar was. Maar tot zijn verwon-

dering toonde zijn zoon zich geenszins terneergeslagen.

‘Wel, vader’, zei hij toen hij alles gehoord had, ‘laten we uw eigen methode toepassen en eerst eens vaststellen waar we het eigenlijk over hebben.’

‘Juist’, zei de koning.

‘We hebben het’, zei de prins, ‘over prinses Donja en mij, en het gaat erom dat we elkaar krijgen. Wanneer u nu het land van haar vader zou verwoesten en haar aan haar haren hierheen slepen, zoals u zei dat u van plan was, dan zou zij geen prinses Donja meer zijn maar een slavin Donja. Daarmee zou het probleem dus vals gesteld zijn, want over slavinnen hebben we het niet. Anderzijds zal Donja niet uit zichzelf hierheen komen; de simpele oplossing van het probleem is dus, dat ík naar háár ga’.

‘Dat klinkt inderdaad logisch’, gaf de koning toe. ‘Maar hoe wil je deze oplossing in de praktijk brengen? Ik bedoel...’

‘Heel gewoon’, zei prins Don. ‘Ik reis als koopman naar Kambodja en als ik daar eenmaal ben, zal ik wel wegen vinden om prinses Donja te benaderen’.

De oude koning Soeleiman toonde zich over de praktische toepassing aanzienlijk minder enthousiast dan over de theoretische oplossing van het probleem; maar toen hij zag, dat zijn zoon vastbesloten was en van geen wijken wilde weten, stemde hij ten slotte toe en zei: ‘Nou, het is zoals het is. Je bent nu eenmaal koppig en als je per se die artieste wilt hebben...’

‘Noemt u haar toch niet steeds artieste’, zei prins Don. ‘Ze is niet de eerste de beste kleinkunstartieste, maar een groot, begenadigd kunstenares! Het is kunst met een grote K. Ik kan erover oordelen’.

‘Goed, goed’, zei de koning. ‘Pas maar op, dat je niet met een kunstgebit terugkomt, want naar de manier te oordelen waarop ze met knuppels omspringt schijnt ze inderdaad een grote Ka te zijn. Maar neem in ieder geval Aziz en de eerste minister mee, dat geeft me een veiliger gevoel. Je weet, dat de minister een verstandig man is; zijn raad zal je nog wel eens van pas komen’.

Aldus werd besloten. En de koning kocht voor prins

Don een grote hoeveelheid van de prachtigste stoffen, tot een waarde van honderdduizend dinaren, en liet bovendien nog vele balen vullen met juwelen en andere kostbaarheden uit zijn eigen kasten. En hij gaf hem honderdduizend dinaren in goud mee en talrijke paarden, kamelen en muilezels, benevens luxueuze tenten, bekleed met kleurige zij.

En zo vertrok de prins dan, na afscheid van zijn ouders genomen te hebben, in gezelschap van de minister en zijn vriend Aziz naar het land van zijn uitverkorene; en na een tocht van vele dagen en nachten arriveerden zij ten slotte in de hoofdstad van Kambodja, waar zij in de grote khan afstegen. En toen zij wat van de vermoeienissen van de reis bekomen waren, zei de minister tegen prins Don en Aziz: ‘Ik heb een idee’.

‘Dat wil ik graag horen’, zei prins Don, ‘want ik zat me juist af te vragen wat we nu verder moeten doen’.

‘Het lijkt mij het beste’, zei de minister, ‘om de koopwaren niet hier in de khan opgeslagen te laten, waar niemand ze kan zien, maar een winkel te openen op de soek zelf. En u, prins Don, neemt plaats aan de ingang om de stoffen te tonen en te verkopen, en Aziz in de winkel om u de stoffen aan te reiken. Het is niet om u te vleien, maar u weet zelf dat u een wonder van schoonheid bent, ik mag dat als oude man wel zeggen; en ook Aziz mag er zijn. En het lijkt me dan ook aan geen twijfel onderhevig, dat de winkel weldra bestormd zal worden door klanten. En hoe meer mensen wij kennen en hoe meer mensen ons kennen, des te groter is de kans om op een of andere manier tot het paleis door te dringen’.

‘Dat is een uitmuntend idee’, zei prins Don. En hij stond meteen op en begaf zich, gevolgd door Aziz en de minister en gekleed in zijn kostbare gewaad van rijk koopman, naar de soek. En toen de kooplieden van de soek hem langs zagen komen, waren zij zo verblind door zijn verschijning, dat ze hun klanten in de steek lieten om hem met hun ogen te volgen; en zij die een stof aan het knippen waren, knipten in hun vingers, zij die geld aan het tellen waren, vertelden zich en zij die aan het meten waren, lieten hun maatstokken vallen. En overal

hoorde men uitroepen als: ‘Allah, Allah, is het een mens of is het een engel?’

En toen zij het midden van de soek bereikt hadden, informeerde de minister waar zij de sjeik van de soek konden vinden; en toen men hem de plaats gewezen had, begaf hij zich met prins Don en Aziz naar de sjeik, en na zich als de vader van de beide jongelieden voorgesteld te hebben, vroeg hij hem of er niet een gunstig gelegen winkelruimte te huur was. En de sjeik, die tot het type behoorde dat zich eerder door jongemannen dan door jonge meisjes laat bekoren, kon zijn ogen niet van de beide jongelieden afwenden; en in zijn ijver om hen van dienst te zijn, liet hij de mooiste, ruimste en lichtste winkel van de hele soek voor hen in gereedheid brengen, een winkel die in het centrum gelegen was, aan een goed onderhouden en besproeide straat, en die bijzonder sierlijk van bouw was met een pui van gesneden hout en étagères van ivoor, ebbenhout en kristal.

En de minister liet al hun koopwaren, de dure zijden stoffen en ook de juwelen en andere kostbaarheden van de khan naar de winkel overbrengen; en vervolgens nam hij de beide jongelieden mee naar het hammambad. En toen zij, verfrist door het bad en stralender dan ooit, naar de winkel terugkeerden, hadden de slaven en dienaren alles reeds keurig en voortreffelijk ingericht, de zijden stoffen op smaakvolle wijze geëtaleerd, de juwelen en kostbaarheden op de étagères uitgestald en twee weelderige tapijten uitgespreid met op elk ervan een kussen met zijden franje en bewerkt met gouddraad. En prins Don nam op het ene tapijt plaats en Aziz op het andere, achter in de winkel, terwijl de minister, na zich overtuigd te hebben, dat alles in orde was, terugkeerde naar hun appartement in de khan om daar rustig de ontwikkelingen af te wachten.

En het duurde inderdaad niet lang of er werd in de hele stad over de prachtige nieuwe winkel en de twee wonderschone jongelieden gesproken, en de klanten stroomden van alle kanten toe om door prins Don geholpen te worden; en hoeveel hoofden hij op hol bracht en hoeveel harten hij deed ontvlammen, weet Allah alleen!

Na enige dagen echter begon prins Don ongeduldig te worden; want hij was ten slotte niet gekomen om zaken te doen noch om andere harten dan dat van prinses Donja te doen ontvlammen, en er had zich nog altijd niets voorgedaan dat hem in deze richting hoop kon geven; en ten slotte maakte dit alles hem zo wanhopig, dat hij er 's nachts niet meer van slapen kon. Maar op zekere dag, toen hij zich juist met Aziz onderhield over de mogelijkheid zijn doel langs andere wegen te bereiken, kwam er een oude vrouw door de straat, voornaam gekleed en gehuld in een sluier van zwart satijn; en haar aandacht werd al spoedig getrokken door de mooie nieuwe winkel en vooral door de onvergelijkelijke schoonheid van prins Don. En zij was zo getroffen door zijn uiterlijk, dat ze ondanks haar hoge leeftijd een hevige kriebel tussen haar dijen voelde en sprakeloos van bewondering bleef staan.

En na zo een poosje roerloos gestaan te hebben, kwam zij naderbij en groette de jonge koopman; en hij groette haar op zijn beurt en op een wenk van Aziz stond hij op en nodigde haar met een minzame glimlach uit, op het tapijt naast hem plaats te nemen; en toen zij plaatsgenomen had, wuifde hij haar met zijn waaier koelte toe tot zij zich geheel verfrist en verkwikt voelde.

Daarop vroeg zij: ‘U bent zeker niet van hier, m'n zoon?’

En prins Don zei: ‘Nee, mevrouw, het is voor het eerst dat ik in dit land ben’.

‘Nou, ons land mag blij zijn met zo'n gast’, zei de oude vrouw. ‘Gunst, u bent de mooiste jongeman die ik van mijn leven gezien heb! Laat eens kijken wat voor stoffen u uit uw land hebt meegebracht. Toon me het mooiste dat u hebt, want schoonheid trekt schoonheid aan’.

Prins Don toonde zich niet ongevoelig voor het compliment en bedankte haar met een glimlach en zei: ‘Ik heb uitsluitend stoffen die stuk voor stuk waard zijn, door koningsdochters en vrouwen als u gekocht te worden’.

‘Des te beter’, zei de oude vrouw. ‘Want ik zoek een stof om er een gewaad van te maken voor prinses Donja, de dochter van onze koning Sjahraman’.

Toen prins Don de naam van prinses Donja hoorde uitspreken, raakte hij bijna buiten zichzelf van opwinding en hij riep Aziz toe: ‘Gauw, Aziz, gauw, breng het kostbaarste dat we hebben, je weet wel! Bij Allah, schiet op!’ En Aziz opende een kast in de muur, waarin zich één enkel pak bevond, maar wat voor pak! De stof waarin het gewikkeld was bestond uit Damasceens fluweel met een franje van gouden eikels, en op het fluweel waren in zachte tinten vogels en bloemen geschilderd met in het midden een extatisch dansende olifant. En alleen de geur die eruit opsteeg was voldoende om de ziel tot verrukking te brengen. En toen Aziz het pak aan prins Don had overhandigd, wikkelde deze het los en haalde er een stof uit die gemaakt leek om een hoeria van het paradijs of een sprookjesprinses te kleden! Maar de stof beschrijven of een opsomming geven van de edelstenen waarmee ze bezaaid was of het kunstige borduurwerk dat de pracht ervan verhoogde - nee, dat zou alleen een door Allah geïnspireerd dichter in de zoetstvloeiende verzen kunnen doen! En de stof alleen, zonder het omhulsel, was op zijn minst honderdduizend gouddinaren waard.

En terwijl prins Don de stof langzaam ontrolde, wist de oude vrouw niet meer wat zij meer moest bewonderen, de schoonheid van de stof of die van de jonge koopman! En ten slotte zei ze, met ogen die vochtig waren van emotie: ‘Gunst, dit is de mooiste stof die ik van mijn leven gezien heb! Wat moet ik u betalen?’

En prins Don antwoordde met een lichte buiging: ‘Ik ben al voldoende betaald met het geluk u ontmoet te hebben’.

Daarop riep de oude vrouw uit: ‘Gunst, m'n jongen, meen je dat? Allah, Allah, hoe is het mogelijk, dat zoveel schoonheid, voornaamheid en gulheid in één persoon verenigd zijn! Gelukkig de vrouw die aan je borst mag rusten en je in haar armen sluiten! Maar waar zijn de vrouwen die je waard zijn? Ik voor mij ken er maar één, en dat... Maar zeg me, jonge pauw, hoe heet je?’

‘Pr... ik bedoel Don’, zei prins Don.

‘Gunst’, zei de vrouw, ‘dat is ook typisch! En degene

die ik bedoel, het enige meisje op aarde dat een man als jij bent waard is, heet... Nee, ik zeg niets meer. Ik heb een idee. Schoonheid trekt schoonheid aan heb ik zo juist gezegd, en waar zijn wij oude vrouwen anders goed voor dan om de schoonheid een handje te helpen en te zorgen, dat datgene wat Allah blijkbaar voor elkaar bestemd heeft bij elkaar komt?'

'Ik kan u niet helemaal volgen', zei prins Don.

'Hoeft ook niet', zei de oude vrouw. 'Maar wees ervan overtuigd, jong edelhert, dat ik je met hart en ziel ben toegedaan en dat ik bereid ben alles voor je te doen wat in mijn macht staat. En wat ik van plan ben zul je wel zien. Tot ziens, mooie goudfazant!'

En zij nam het pak met de prachtige stof op en haastte zich naar het paleis, waar ze nog geheel opgewonden bij prinses Donja binnentrad; want zij had Donja als kind gezoogd en Donja beschouwde haar als een moeder. En bij het binnentreden hield ze het pak op zo'n plechtige manier onder haar arm, dat prinses Donja meteen vroeg: 'Wat heb je daar bij je, Doedoe, en waarom zet je zo'n feestgezicht?'

En Doedoe overhandigde haar het pak en zei: 'Kijk maar, m'n kind, dan zul je wel zien waarom'.

En toen Donja het pak had losgemaakt en de stof gezien had, klapte ze in haar handen van verrukking en riep: 'Ai, Doedoe, wat een mooie stof! Hoe kom je daaraan?'

'Van een jonge buitenlandse koopman', zei Doedoe. 'En de stof mag dan mooi zijn, maar als je die jonge koopman Don gezien had...! Ooooh! Of de poortwachter Radoewan vergeten heeft de poorten van Eden te sluiten en of hij zo regelrecht uit de tuin van Eden komt gewandeld! Gunst, wat een man! Toen ik hem zag was mijn eerste gedachte: hij en Donja, wat zouden die een ideaal paar vormen!'

Maar bij deze woorden viel prinses Donja boos uit en zei: 'Houd je snater, Doedoe! Ik wil niets over mannen horen, dat weet je wel! Hoe die kerel er uitziet moet hij weten; en beledig me alsjeblieft niet met van die idiote vergelijkingen. Maar wat de stof betreft', vervolgde zij,

terwijl ze de stof om haar lichaam drapeerde en er haar handen strelend overheen liet glijden, ‘die is werkelijk magnifiek! Wat moest je ervoor betalen?’

‘Niets’, zei Doedoe. ‘Deze jonge koopman is even royaal als hij mooi is. Geloof me, liefje, hij is gewoon een wonderman! En als ik jullie tweeën in gedachten naast elkaar zie...’

‘Doedoe, ik waarschuw je voor het laatst!’ zei Donja. ‘Ga naar die koopman toe, breng hem onze dank over en vraag hem of hij een of andere wens heeft; mijn vader zal hem ongetwijfeld met genoegen vervullen’.

Hierop begon Doedoe te lachen en zei met een schalks knipoogje: ‘Een wens? Reken maar, dat hij een wens heeft! Bij Allah, wie zou er in zo'n geval geen wens hebben!’ En ze stond op en liep zo snel haar benen haar dragen konden naar de winkel van de koopman Don.

En toen Don haar zag aankomen, sprong zijn hart op van vreugde; en hij nam haar bij de hand en deed haar naast zich plaatsnemen en liet haar sorbet en geconfijte vruchten brengen. En de oude Doedoe zei: ‘Ik heb goed nieuws voor je, goudhaan. Prinses Donja laat je groeten en heet je welkom in deze stad. En je mag een wens doen’.

‘Een wens doen?’ vroeg prins Don, en het was hem of alle vogels van zijn ziel tegelijk begonnen te zingen.

‘Ja’, zei Doedoe. ‘En’, voegde ze er met een knipoogje aan toe, ‘als ik jou was wist ik wel wat ik wenste!’

‘Ik ook’, zei Don.

‘Ik zie, dat we elkaar begrijpen’, zei Doedoe.

‘Mijn wens is’, zei Don, ‘dat u prinses Donja een brief van mij overhandigt, die ik nu meteen zal schrijven, en mij haar antwoord brengt’.

‘Komt in orde, jonge pauw’, zei Doedoe tevreden.

En prins Don wendde zich tot Aziz en zei: ‘Breng me vlug papier, inkt en een schrijfpen’. En toen Aziz het verlangde gebracht had, schreef hij op het papier de volgende regels:

> De wens die 'k koester, schoonste aller vrouwen?
> U dit geheim te mogen toevertrouwen:

Hoezeer benijd ik deze lettertekens
Die straks uw rein gelaat zullen aanschouwen!

Daarop las hij de brief nog eens over, strooide er zand over, vouwde hem op en verzegelde hem; en hij reikte hem aan Doedoe over, terwijl hij haar tegelijk een beurs met duizend dinaren in de hand stopte voor haar goede diensten. En de oude Doedoe spoedde zich naar het paleis; en toen Donja, die nog steeds bezig was de stof te bekijken en te betasten en op diverse manieren te plooien, haar zag binnenkomen, vroeg ze: ‘Wel, Doedoe, wat heeft die koopman gewenst? Dan zal ik meteen naar mijn vader gaan om het te vragen’.

En Doedoe zei: ‘Ik weet het niet. Hij heeft me een brief meegegeven’, En zij overhandigde Donja de brief.

Zodra Donja echter kennis had genomen van de inhoud van de brief, werd zij bleek van woede en riep: ‘De brutale vlerk! Hoe waagt hij het, zijn ogen naar mij op te heffen? O, wat een onschaamdheid! Ik zou hem voor de deur van zijn winkel moeten laten ophangen, de ellendeling!’

‘Hoezo?’ vroeg Doedoe onschuldig. ‘Wat staat er voor ergs in de brief? Vraagt hij een exorbitant hoge prijs voor die stof?’

‘Veel erger!’ zei Donja. ‘Hij maakt me het hof!’

‘Gunst, wat een brutaliteit!’ zei Doedoe. ‘Als ik jou was, zou ik hem gauw terugschrijven en hem flink op zijn nummer zetten!’

‘Denk je?’ zei Donja. ‘Maar hij zou mijn antwoord als een soort aanmoediging kunnen beschouwen om door te gaan’.

‘Welnee’, zei Doedoe, ‘laat hem precies weten wat je van hem denkt, dan vergaat de lust hem vanzelf’.

‘Nou, geef me m'n schrijfgerei maar aan’, zei Donja. ‘Ik zal hem een kwatrijn op poten terugschrijven!’ En zij schreef de volgende regels:

Verblinde dwaas, verstrikt in hoogmoedswaan,
Die waagt zijn ogen naar mij op te slaan!
Aardworm, die naar de sterren durft te reiken:
Nog één zo'n brief en 'k laat je hoofd afslaan!

Vervolgens verzegelde zij de brief en gaf hem aan Doedoe; en deze haastte zich weer om hem aan de koopman Don te brengen die brandend van ongeduld op haar wachtte. En na haar bedankt te hebben, opende hij de brief, maar nauwelijks had hij de inhoud ervan gelezen of op zijn gelaat tekende zich een diepe verslagenheid af en hij zei: ‘Ze bedreigt me met de dood. Wat nu? Enfin, wat doet het er toe? Liever dood dan onverrichterzake terugkeren. Ik waag het erop, haar nog een keer te antwoorden’.

‘Juist, jonge leeuw’, zei Doedoe. ‘Een man moet zich niet te gauw laten afschrikken. En ik ben bereid, mijn eigen leven op het spel te zetten om je te helpen. Schrijf dus die brief, dan zal ik wel zien, wat ik er verder aan doen kan’.

En prins Don beval Aziz de oude Doedoe nog een beurs met duizend dinaren te geven en schreef vervolgens deze regels:

> Hardvochtige, die mijn verblindheid laakt,
> Terwijl uw eigen licht mij tot die blinde maakt!
> De dood kan mij slechts welkom zijn wanneer
> Mijn hart ontberen moet waarnaar het haakt.

Maar toen hij klaar was, sprongen de tranen hem plotseling in de ogen en hij zei: ‘Ach, mevrouwtje, ik geloof dat het toch vergeefs is en dat ik u nodeloos in moeilijkheden breng! Als haar brief nu nog een sprankje hoop bevatte...’

‘Dat zegt niets’, zei Doedoe. ‘Laat het maar aan mij over. Dacht je, dat ik die in mijn lange leven al zoveel liefdesintriges gesponnen heb, geen weg zou weten te vinden om jullie bij elkaar te brengen? Wacht rustig af, ik hoop spoedig met goed nieuws terug te zijn’.

En na deze woorden begaf de oude zich, na de brief in haar haren verstopt te hebben, naar het paleis; en zonder een woord te zeggen ging ze op haar gewone plaats zitten. Na een poosje echter zei ze:

‘Ach, lieve Donja, mijn haar zit helemaal in de war en ik heb niet meer de kracht om het zelf te kammen en te

vlechten, mijn handen zijn helemaal stijf van de jicht. Zou je niet een van je slavinnen willen vragen om me te kammen?'

Maar Donja zei: 'Laat maar, lieve Doedoe, ik zal het zelf wel doen, Jij hebt zo vaak de mijne gekamd, waarom zou ik de jouwe niet eens kammen?'

En ze begon de vlechten van haar oude min los te maken; maar toen ze het haar wilde kammen, viel er plotseling een stuk papier uit. En toen Donja het verrast op wilde rapen, zei Doedoe haastig: 'Geef mij dat papier, Donja! Het is zeker op een of andere manier in mijn haren terechtgekomen, toen ik bij die mooie jonge koopman was. Dat heb je ervan als je haren zo in de war zitten, er blijft van alles in haken. Laatst, toen ik op de soek van de vissen was geweest, vond ik 's avonds zelfs een hele vis in mijn haar! Geef het maar gauw hier, dan breng ik het hem terug'.

Maar Donja had de brief al opgeraapt en hem nieuwsgierig opengemaakt; en toen ze gelezen had wat er in stond, trokken haar wenkbrauwen toornig samen en ze riep: 'Ellendige Doedoe! Dacht je, dat ik niet begreep dat dat een van jouw streken was? Maar wat wil die onbeschaamde vlegel toch van me? Waar komt hij vandaan? En waar heb ik het aan verdiend, dat een man die noch van mijn rang noch van mijn bloed is me op zo'n afschuwelijke manier beledigt? Heb ik je niet gezegd, dat het verkeerd was hem te antwoorden? Het heeft hem alleen maar aangemoedigd!'

'Waarachtig, het is ongehoord wat die man durft!' zei Doedoe. 'Het gaat werkelijk alle perken te buiten! Ik zou je daarom aanraden, hem nog één keer terug te schrijven om hem definitief de lust tot verdere onbeschaamdheden te doen vergaan'.

'Wacht maar, ik zal hem een kwatrijntje geven waar hij zijn plezier aan opkan', riep Donja woedend uit. 'Ik weet niet of ik er goed aan doe, maar het kan me niet schelen, ik moet hem voor eens en voor altijd de waarheid zeggen!' En ze nam pen en papier ter hand en schreef de volgende regels:

Verwaande kwast, het zal je eer gelukken
De sterren van de hemel zelf te plukken
Dan mij te naderen. Pas op! Ik laat
Je hart straks levend uit je lichaam rukken!

En de volgende morgen bracht de oude Doedoe de brief aan Don; en toen deze gelezen had wat de prinses hem schreef, begreep hij, dat alle hoop vervlogen was. En hij wendde zich tot Aziz en zei: ‘Beste Aziz, wat moet ik nu doen? Ik heb na dit koude stortbad geen inspiratie meer, ik weet niet meer wat ik moet schrijven. Wat schrijf je aan een steen? Wat schrijf je aan een ijsberg?’

‘Wil ik het eens proberen?’ zei Aziz. ‘Een vrouw of een steen maakt voor mij toch niet zoveel verschil, dus ik kan me gemakkelijk in je gevoelens verplaatsen zonder dat mijn inspiratie eronder lijdt’.

‘Goed’, zei prins Don. ‘Laat eens zien wat jij ervan terecht brengt’.

En Aziz dacht even na en schreef toen de volgende strofe ten anwoord:

Ruk maar, prinses! Het is mij om het even:
Wat geef ik zonder u nog om het leven?
Laat dan althans mijn naakt en lillend hart
Een oogwenk voor uw ogen mogen beven!

‘Niet gek’, zei prins Don, toen hij het kwatrijn van Aziz gelezen had. ‘Vooral dat lillende zal indruk maken; ik word er zelf akelig van!’ En daarop schreef hij het vers in zijn eigen handschrift over en gaf de brief aan Doedoe, die er onmiddellijk mee naar prinses Donja snelde Toen Donja echter de brief gelezen had, raakte zij buiten zichzelf van razernij en riep: ‘Vervloekte Doedoe, dat is jouw werk natuurlijk! Jij bent de oorzaak van al die vernederingen die ik van de kant van die ellendige koopman moet ondergaan! Nu is hij al zo onbeschaamd geworden, dat hij mij van zijn naakte hart durft spreken! Wat zeg ik, zijn lillende hart! De smeerlap! Maar nu is het afgelopen. En met jou, Doedoe, gemene koppelaarster, is het ook afgelopen als je niet gauw maakt dat

je uit mijn ogen komt! Deruit! Deruit zeg ik, onmiddellijk! Of ik roep mijn slavinnen en laat ze je met de zweep aan flarden rijten!' En aangezien Donja inderdaad aanstalten maakte haar slavinnen te roepen, nam Doedoe halsoverkop de vlucht en spoedde zich naar de beide jongelieden om hun te vertellen wat er gebeurd was en zich onder hun bescherming te stellen.

En Don was diep terneergeslagen en zei, terwijl hij de oude Doedoe vriendelijk onder de kin streek: 'Allah, Allah, mijn verdriet weegt dubbel, nu ik zie dat u er ook nog onder lijden moet!'

'O, dat hindert niet, m'n goudfazant', zei Doedoe. 'En maak je maar geen zorgen, want denk niet dat ik het nu opgeef. Gunst nee, dan ken je Doedoe nog niet! Hoe moeilijker de situatie lijkt, des te vindingrijker word ik. Wacht maar, je zult nog eens zien waartoe Doedoe in staat is!'

'Maar', zei Don, 'vertel me toch eens wat de reden is, dat prinses Donja zo'n afkeer van mannen heeft. Dat is toch niet normaal lijkt me, daar moet toch iets achter steken'.

'Wat er achter steekt', zei Doedoe, 'is een droom'.

'Een droom?' vroeg Don verwonderd. 'Niets dan een droom?'

'Ja', zei Doedoe, 'en ik kan je ook vertellen wat het voor droom was. Op een keer zag Donja in haar slaap een vogelaar die op een open plek in het bos zijn netten spande, na de grond met zaad bestrooid te hebben. En weldra kwamen van alle kanten de vogels aangevlogen om het zaad op te pikken, en onder deze vogels bevonden zich ook twee duiven, een mannetje en een vrouwtje. En het mannetje liep tussen het pikken door voortdurend om het vrouwtje heen te draaien en haar het hof te maken zonder op het gevaar van de strikken te letten. En op zeker ogenblik zat hij met zijn poot in het net gevangen, dat onmiddellijk werd aangetrokken; en verschrikt door zijn wanhopig geklapwiek vlogen alle vogels met een luid geruis van vleugels weg. Het vrouwtje echter snelde onmiddellijk toe en begon moedig pogingen in het werk te stellen om hem te bevrijden; en

ze hakte met haar snavel op het touw in tot het scheurde en voor de vogelaar had kunnen toeschieten, waren beide duiven reeds weggevlogen. Na een poosje kwamen zij weer met de andere vogels terug en weer begon het mannetje haar het hof te maken en al achteruitwijkende raakte het vrouwtje op haar beurt in het net gevangen; maar het mannetje liet haar aan haar lot over en vloog zo snel hij kon met de andere vogels weg; en de vogelaar maakte zich van het vrouwtje meester en draaide haar de nek om. Nou', vervolgde Doedoe, 'dat was dus die droom. En toen Donja ontwaakte, baadde ze in tranen en ze riep me om me haar droom te vertellen en zei: 'Zie je Doedoe, alle mannen zijn egoïsten en een vrouw heeft niets van ze te verwachten! Wat mij betreft, kunnen alle mannen doodvallen. Nee, Doedoe, aan mijn lijf geen man! En sedertdien heeft ze zich aan haar woord gehouden en het enige wat haar interesseert is haar borduurkunst en haar eigen schoonheid. In haar paleis heeft ze een groot atelier laten inrichten waar een dozijn slavinnen haar ontwerpen en patronen uitvoeren en als ze niet bezig is met ontwerpen staat ze de hele dag voor de spiegel te draaien, nieuwe gewaden aan te passen en zichzelf te bewonderen'.

'Maar hebt u haar dan niet gezegd, dat een droom maar een droom is', zei prins Don, 'en dat niet alle mannen zijn zoals die mannetjesduif? En trouwens ook niet alle vrouwen zoals dat vrouwtje, vraag dat maar aan Aziz'.

'Gunst, natuurlijk heb ik dat gezegd', zei Doedoe. 'Maar ze heeft zich dat nu eenmaal in haar hoofd gezet en weigert naar enig argument te luisteren. Wat bedoelt u overigens met: vraag dat maar aan Aziz?'

'Och, doet er niet toe', zei Don. 'Hij heeft slechte ervaringen met vrouwen gehad'.

'Gunst, en zo'n mooie jongen!' zei Doedoe. 'Als ik vijftig jaar jonger was...'

'A propos', zei Don, 'dat herinnert me eraan. Hoe komt het toch dat prinses Donja de dochter van Dalila-de-Heks kent, ik bedoel, wat is dat voor soort relatie?'

'Hoe weet jij, dat ze de dochter van Dalila-de-Heks

kent en wat weet jij van die dingen af?' vroeg Doedoe plotseling argwanend.

'Wat voor dingen?' vroeg prins Don.

'O niets', zei Doedoe. 'Ik dacht een ogenblik, dat je er meer van wist, maar hoe kun je er meer van weten als er niets te weten valt?'

'Als ik me niet vergis is de logica hier een beetje zoek', zei Don.

'Natuurlijk is de logica zoek', zei Doedoe. 'Het geheim van de vrouwen heeft niets met logica te maken'.

'Daar heb je dat geheim weer!' riep Don uit. 'Wat is er in die vrouwenwereld toch voor geheim?'

'Er is geen geheim', zei Doedoe, 'dat is het geheim juist. Heeft de wilde dichter niet gezegd, dat de vrouw een sfinx zonder geheim is?'

'Nou, ik begrijp er niets van', zei Don. 'Ik vroeg me alleen af of prinses Donja, die een mannenhaatster is, en de dochter van Dalila-de-Heks, die wel geen mannenhaatster is maar die toch... ik bedoel, de manier waarop ze met mannen omspringt... Tja, wat bedoel ik eigenlijk? Ik weet niet precies wat ik bedoel. Maar het is net of er ergens een donker geheim ligt...'

'Nou, laat dat een geheim blijven', zei Doedoe. 'Ik heb toch al meer gezegd dan ik zeggen mag; dat komt ervan als je oud wordt. En overigens zou het met de aantrekkingskracht van de vrouwen gauw gedaan zijn als er geen geheimen waren'.

'Dus zijn er tòch geheimen', zei Don. 'U spreekt zichzelf voortdurend tegen'.

'Natuurlijk', zei Doedoe. 'Vrouwen spreken nu eenmaal graag tegen en als het niet anders kan dan maar zichzelf'.

'Nou, ik geef het op', zei Don. 'In ieder geval, beste Doedoe, of prinses Donja nu een sfinx met of zonder geheimen is, ik heb geen rust voor ik haar tenminste één keer heb gezien, ook al zou het mijn dood betekenen. Denk dus eens goed na of er niet een middeltje is te verzinnen'.

Daarop zei Doedoe: 'Goed, luister dan, jong hert. Achter het paleis van prinses Donja bevindt zich een tuin,

waar ze één keer per maand een middag komt wandelen en zich verpozen; en om niet de aandacht van de voorbijgangers te trekken, pleegt ze de tuin door een geheime deur te betreden. Nu is het vandaag over een week precies de dag van haar wandeling en ik zal er wel iets op weten te vinden, dat je haar te zien kunt krijgen; en ik ben er zeker van dat haar gevoelens, wanneer zij jou maar eenmaal gezien heeft, ondanks al haar vooroordelen als een blad aan de boom zullen omslaan? want de liefde is een gave van Allah en gaat waarheen ze wil!'

Prins Don voelde zich door deze woorden aanzienlijk opgelucht; en hij bedankte Doedoe en nodigde haar uit, aangezien ze niet naar het paleis terug kon, voorlopig in een van hun kamers in de khan te logeren. Daarop sloot hij de winkel en begaf zich met Aziz en Doedoe naar het appartement in de khan, waar hij de minister op de hoogte stelde van alles wat er was voorgevallen en hij vertelde hem ook van de droom en van de plannen met betrekking tot de tuin.

En toen de minister alles gehoord had, zei hij: 'Ik geloof, dat ik een idee heb'.

'Wel?' vroeg prins Don.

De minister wendde zich hierop tot Doedoe en vroeg: 'Is er iets van een prieel of een tuinhuis of iets dergelijks in de tuin?'

'Een tuinhuis', zei Doedoe, 'maar het verkeert in vervallen staat, want niemand komt er ooit en prinses Donja interesseert er zich niet voor. Ze wandelt een uurtje in de tuin en dan gaat ze weg'.

'Mooi zo, des te beter', zei de minister tevreden. 'En u, prins Don, u kunt toch zo goed schilderen, nietwaar?'

'Natuurlijk', zei prins Don. 'Ik heb al twee keer de grote prijs van Bagdad gewonnen'.

'Goed, komt u dan met me mee', zei de minister. En hij liet de oude Doedoe in de khan en begaf zich met prins Don en Aziz naar de tuin achter het paleis, die aan prinses Donja toebehoorde. En toen zij de poort genaderd waren, begon hij met de bewaker van de tuin een beurs met honderd dinaren toe te stoppen en vroeg vervolgens: 'Zouden we de tuin niet eens mogen bezichtigen? Wij

zijn vreemdelingen hier en zouden ons graag van de bezienswaardigheden in deze stad op de hoogte stellen'.

En toen de tuinwachter de inhoud van de beurs gezien had, maakte hij geen bezwaar en leidde de bezoekers zelf rond. En op zeker ogenblik vroeg de minister: 'Wat is dat voor een tuinhuis daar? Het ziet er een beetje vervallen uit'.

'Och ja', zei de wachter, 'de prinses aan wie deze tuin toebehoort, heeft er geen belangstelling voor, daarom gebeurt er ook niets aan'.

'Zonde', zei de minister. 'Zo iets hindert me nu gewoon. Zo'n prachtige tuin en dan ineens zo'n vervallen tuinhuis erin. Wat vindt u ervan als ik het op mijn eigen kosten laat opknappen, als dank voor de gastvrijheid die ik in deze stad genoten heb?'

'Daar is niets op tegen', zei de wachter.

'Goed', zei de minister, terwijl hij de wachter opnieuw een beurs met geld toestopte. 'Laat een paar metselaars en timmerlieden komen om het tuinhuis op te knappen; en zorg ook voor een hoeveelheid verf in alle mogelijkte tinten en penselen. Mijn zoon hier is een bekwaam schilder en zal het interieur met een paar mooie wandschilderingen kunnen verfraaien'.

'Wat is dat voor onzin?' vroeg prins Don, toen de wachter verdwenen was. 'Ik schilder anders graag, maar ik heb op het ogenblik wel iets anders aan mijn hoofd!'

'Herinnert u zich nog precies die droom van prinses Donja?' vroeg de minister. 'Nou, mijn idee is, dat u de twee episodes van die droom in twee wandschilderingen uitbeeldt; maar met een kleine variant'. En hij legde prins Don uit wat voor variant hij op het oog had. En toen de timmerlieden en metselaars het huis hadden opgeknapt, schilderde prins Don op de ene wand een open plek in een bos waar netten gespannen waren; en in één van de netten was een duif gevangen die wanhopig met zijn vleugels sloeg; en de schildering was met zoveel kunstvaardigheid uitgevoerd, dat men de duif als het ware hóórde klapwieken. En op de andere wand schilderde Don hetzelfde tafreel, maar met een mannetjesduif die zijn vrouwtje probeerde te bevrijden en het

slachtoffer werd van zijn toewijding: want reeds had de vogelaar hem gegrepen.

En toen de beide wandschilderingen voltooid waren, zei de minister: ‘Knap werk. Laten we hopen, dat u hier de grote prijs van Kambodja mee verdient!’ En daarop keerde zij naar de khan terug.

Toen er nu een week verlopen was, wilde prinses Donja volgens haar gewoonte een middag in de tuin gaan wandelen; en omdat Doedoe haar op die wandelingen altijd placht te vergezellen, begon zij het gemis van Doedoe nu eerst recht te voelen. En zij zag in, dat ze haar oude min op een wel zeer onheuse manier behandeld had; en dus stuurde zij er een paar slaven op uit om haar overal in de stad te zoeken. En daar Doedoe, na prins Don uitvoerige instructies gegeven te hebben, juist op weg was naar het paleis om poolshoogte te nemen, werd zij weldra eerbiedig door een van de slaven aangesproken die haar uit naam van prinses Donja verzocht naar zijn meesteres terug te keren, die zich met haar wilde verzoenen en verlangend naar haar uitzag. En de verzoening vond plaats, onder veel kussen en tranen, en spoedig daarna begaven Donja en Doedoe zich door de geheime deur naar de tuin voor hun maandelijkse wandeling.

Prins Don van zijn kant had zich intussen nauwkeurig aan de instructies van Doedoe gehouden. En geholpen door de minister en Aziz had hij zich in een vorstelijk gewaad gestoken dat minstens vijfduizend dinaren waard was; en om zijn taille had hij een gordel van bewerkt goud, geheel ingelegd met edelstenen en met een gesp van smaragd, en op zijn hoofd een tulband van witte zij met een fijn dessin van dun gouddraad en een aigrette van diamanten. En nadat de minister en Aziz hem een eind weegs begeleid hadden en de gunsten van Allah over hem afgesmeekt, arriveerde hij in zijn kostbare kledij voor de poort van de tuin.

Doedoe echter had zich, voor zij naar het paleis ging, reeds naar de poortwachter begeven en hem uit naam van prinses Donje meegedeeld, dat de prinses deze dag tegen haar gewoonte in de tuin niet zou bezoeken, daar zij aan een lichte verkoudheid leed. En de poortwachter

zag dan ook geen enkele reden om de jonge vreemdeling die het tuinhuis zo mooi versierd had niet binnen te laten; want hij had er geen vermoeden van, dat de prinses inmiddels reeds via de geheime deur de tuin had betreden. En prins Don haastte zich te doen wat de oude Doedoe hem gezegd had en verschool zich achter de rotspartij die zij had aangegeven.

En het duurde niet lang of hij zag de prinses verschijnen, gevolgd door Doedoe, en langzaam de plaats waar hij verscholen zat naderen; en toen zij zo dicht bij was, dat hij haar goed kon opnemen en de volle glorie van haar schoonheid aanschouwen, werd hij zo overweldigd door de gevoelens die hem bestormden, dat hij ter plaatse in zwijm viel, terwijl prinses Donja en Doedoe intussen hun weg vervolgden. En toen ze de rotspartij gepasseerd waren, zei Doedoe: ‘Ik weet wat, lieve Donja. Zullen we het tuinhuis achter het rododendronbosje eens bekijken? Daar zijn we nog nooit geweest’.

‘O, dat’, zei Donja. ‘Ik geloof niet, dat er veel aan is. Het zal trouwens wel onder het spinrag zitten, want er komt nooit iemand’.

‘Nou, laten we eens kijken’, zei Doedoe. ‘Ik dacht, dat er misschien een aardig atelier van te maken was en met al die bloemen en vogels hier om je heen zul je nooit te kort komen aan inspiratie’.

En zo naderden zij het tuinhuis; en toen ze er voor stonden, zei Donja verrast: ‘Het is helemaal niet zo verwaarloosd als ik dacht. Wie zou het zo goed onderhouden hebben? Zou de poortwachter dat op eigen houtje gedaan hebben? Dan verdient hij een goede beloning’.

Toen zij het tuinhuis echter betreden hadden en Donja de wandschilderingen had gezien, kende haar verbazing geen grenzen meer; en na een paar minuten lang sprakeloos rondgekeken te hebben, stamelde ze ten slotte: ‘Doedoe, kijk toch! Mijn... mijn droom! Maar precies omgekeerd! Allah, wat betekent dat? O, ik... ik...’ En ze drukte haar beide handen tegen haar borst om haar hartkloppingen te bedwingen.

‘Gunst, hoe is het mogelijk’, zei Doedoe.

‘Maar... maar, Doedoe, zou ik me dan soms vergist

hebben?' vervolgde Donja met trillende stem. 'Misschien ben ik hier heel vroeger toch wel eens geweest en heb ik het me later in mijn droom herinnerd; maar dan heeft de Boze me zeker willen beetnemen door het me net omgekeerd te laten herinneren!'

'Tja, lieve kind', zei Doedoe, 'ik heb het je altijd wel gezegd, maar je hebt nooit naar me willen luisteren. Maar kom, je ziet er helemaal bleek van, laten we naar buiten gaan en nog wat door de tuin wandelen; de zon staat al laag en de frisse lucht zal je goed doen'.

Intussen was prins Don van zijn bezwijming bijgekomen en liep, zoals Doedoe het hem had aangeraden, langzaam en peinzend door de tuin te wandelen alsof hij helemaal verdiept was in de schoonheid der natuur. En toen de beide vrouwen het tuinhuis verlaten hadden en om de hoek van het rododendronbosje kwamen, bleef Donja plotseling staan en riep: 'Doedoe, wat is dat daar?'

'Een man', zei Doedoe.

'Maar wat voor een man! Kijk dan toch, Doedoe!' riep Donja opgewonden. 'Ai, wat is hij mooi! En kijk hem eens lopen! Zo kan alleen een engel lopen! Wie zou het zijn?'

'Ik weet niet', zei Doedoe, 'maar mooi is hij, gunst ja! Het zal de zoon van een of andere koning zijn'.

'Aiai, aiaiai', zei Donja, 'zo'n man... Ik ben er helemaal van ondersteboven. Kijk dan, Doedoe, die ogen, die mond... O, om te zoenen!'

'Zeg dat wel, kind', zei Doedoe. 'Gelukkig de vrouw die in zijn armen mag liggen!'

Ondertussen had ze Don een heimelijke wenk gegeven, waarop deze zonder haast de weg naar de uitgang insloeg en de tuin verliet, terwijl Donja geen oog van hem kon aflaten en hem net zolang met haar blik volgde, tot hij uit het gezicht verdwenen was.

'Ai, Doedoe, dat er zulke mannen kunnen bestaan!' zei ze ten slotte. 'O, Doedoe, ik wil die man hebben, hoor je, Doedoe, je moet een manier vinden om hem bij me te brengen! Ach, hoe heb ik me al die tijd zo kunnen vergissen wat mannen betreft! Weet je werkelijk niet wie hij is?'

‘Eh... nee’, zei Doedoe. ‘Maar ik zal informaties inwinnen, ik zal zien wat ik doen kan’.

‘Ja, lieve Doedoe, dat moet je doen. En breng hem zo gauw mogelijk in mijn armen! Ai, ik ben er helemaal ziek van...! Zeg, Doedoe, hij is toch niet die man van die mooie stof en die briefjes, die wonderman van jou?’

‘Nee... eh... dat is te zeggen...’, begon Doedoe.

‘Draai er niet om heen’, zei Donja. ‘Is hij het?’

‘Ja, Donja’, zei Doedoe. Maar volgens mij is hij geen gewone koopman, hij gedraagt zich helemaal niet als een koopman; hij is vast een of andere koningszoon!’

‘O, wat een ramp!’ jammerde Donja.

‘Maar wat is er, lieve Donja? Wat is een ramp?’ vroeg Doedoe bezorgd. ‘Kind, wat heb je dan toch?’

‘O, o’, snikte Donja, ‘dat is het einde en nu blijft mij niets anders over dan van verdriet te sterven!’

‘Hoezo? Wat bedoel je dan?’ vroeg Doedoe die niets van deze uitbarsting begreep.

‘O, al die lelijke woorden die ik hem terug geschreven heb!’ riep Donja wanhopig. ‘Hij zal nu vast niets meer van me willen weten!’

‘O’, zei Doedoe. ‘Ja, dat is natuurlijk niet zo mooi. Maar wie weet, als ik al mijn overredingskracht toepas..’

‘Hè ja’, zei Donja. ‘Lieve Doedoe, ik zal je eeuwig dankbaar zijn. Hier heb je een beurs met duizend dinaren en je mag voor nog eens duizend dinaren juwelen of stof voor een nieuw kleed kopen, maar alsjeblieft, Doedoe, ga gauw op zoek naar die mooie man en probeer hem in mijn armen te krijgen! Gauw Doedoe, gauw!’

‘Goed, liefje’, zei Doedoe. ‘Ga jij nu naar het paleis terug en laat mij m'n gang maar gaan, je zult zien dat het in orde komt’.

En daarop verliet ze Donja en begaf zich regelrecht naar de khan, waar prins Don haar met vreugde begroette en haar om te beginnen duizend gouddinaren gaf; en zij vertelde wat er gebeurd was en wat Donja allemaal had gezegd. En prins Don kon van louter emotie maar één woord uitbrengen: ‘Wanneer?’

‘Morgen’, zei Doedoe. ‘Ik kom u zelf halen’.

En de volgende morgen in alle vroegte stond ze reeds

weer voor prins Don; en ze had een pak bij zich waarin zich een compleet stel vrouwenkleren bleek te bevinden. En ze trok Don de vrouwenkleren aan en hulde hem in de grote izar, die het gelaat met een dichte sluier bedekt. ‘Zo, jonge pauw’, zei ze, ‘en probeer nu als een vrouw te lopen. Je weet wel, de heupen van links naar rechts wiegelen, het achterdeel uitsteken en zo klein mogelijke pasjes nemen. En denk eraan, open vooral niet je mond om iets te zeggen, onder geen voorwaarde!’

En zo verlieten ze samen de khan en begaven zich naar het paleis; en toen zij de poort wilden binnengaan, hield de oppereunuch, die deze dag juist persoonlijk de wacht had, hen staande en zei: ‘Wie is dat jonge meisje dat u daar bij u hebt? Ik ken haar niet en ik heb strikte orders om elke nieuwe slavin die binnentreedt zorgvuldig te betasten en zo nodig uit te kleden Laat haar dus naderbij komen, dat ik haar onderzoeken kan!’

Maar de oude Doedoe riep verontwaardigd uit: ‘Ben je van Allah verlaten? Wat mankeert je? Weet je niet, dát dit een speciale kunstnijverheidsslavin voor prinses Donja is, die ze persoonlijk heeft laten halen om op haar atelier te werken? Het is een artieste in haar vak! Je kunt met een artieste niet omspringen als met de eerste de beste huis-, tuin- en keukenslavin!’

‘Artieste of geen artieste’, zei de oppereunuch, ‘ik moet elke nieuwe slavin van onder tot boven bevoelen en betasten. Orders zijn orders’.

Bij deze woorden ontstak Doedoe in een vreselijke woede en ze ging breeduit voor de eunuch staan en snauwde hem toe: ‘Zo! Fraai is dat! En ik die je altijd voor een hoffelijk en welgemanierd man heb gehouden! Of heb je soms een zonnesteek? Vlegel! Weet je wel, dat één woord van mij voldoende is om je op straat te laten zetten?’ En daarop wendde ze zich tot de verklede prins Don en zei: ‘Neem het hem niet kwalijk, m'n kind, hij wil een grapje maken. Loop maar rustig door’. En Don liep heupwiegend de poort door, terwijl hij de eunuch van onder zijn sluier een lieftallige glimlach toezond die hem sprakeloos van bewondering aan de grond nagelde.

En Doedoe leidde hem door vele gangen en galerijen, tot zij ten slotte een grote binnenplaats bereikt hadden, waar zeven deuren op uitkwamen. En Doedoe zei: ‘Ga door de zevende deur; je zult een lange gang voor je zien en de zevende deur van die gang moet je hebben: daar zul je datgene vinden dat meer waard is dan alle rijkdommen der aarde, de maagdelijke bloem, het jonge vlees, de heerlijkheid der heerlijkheden die de naam draagt van prinses Donja!’

En prins Don ging door de zevende deur en telde de deuren van de gang en opende de zevende deur. En hij liet de voorhang vallen en sloeg zijn sluier terug. En op de divan zag hij prinses Donja liggen, slapend. En zij was gekleed in niets dan de transparante schoonheid van haar jasmijnkleurige huid! En haar zacht ademend lichaam leek te vragen om onbekende strelingen, een hand die haar vlees deed sidderen, een mond die haar mond deed zuchten. En prins Don bedacht zich niet lang, maar ontdeed zich snel van zijn kleren, sprong lenig en soepel als een jong hert op de divan toe en nam de prinses in zijn armen. En de verschrikte kreet waarmee het meisje ontwaakte werd gesmoord door de lippen die haar verslonden. En zo vond in een werveling van kussen en omhelzingen, van monden die elkaar niet loslieten, van dijen die zich in elkaar verstrengelden, van handen die woelden en benen die spartelden de eerste ontmoeting plaats tussen prins Don en prinses Donja. En de ontmoeting verliep zozeer naar beider tevredenheid, dat de omhelzingen en verstrengelingen een maand lang onafgebroken voortduurden, van zonsopgang tot zonsondergang en van zonsondergang tot zonsopgang.

De minister en Aziz echter hadden die eerste dag tot diep in de nacht op de terugkomst van prins Don zitten wachten; en toen zij hem niet zagen komen, begonnen ze zich ernstig ongerust te maken. En toen zij ook de volgende dag niets van hem vernamen, twijfelden zij er niet meer aan of prins Don had zijn onvoorzichtigheid met de dood moeten bekopen; en hun verslagenheid was groot. Toch bleven zij nog een hele maand wachten, maar ten slotte besloten zij dat er niets anders opzat

dan de terugreis te aanvaarden en koning Soeleiman-Sjah van het droevige nieuws op de hoogte te stellen. En zij verlieten de hoofdstad en het rijk van Kambodja en toen zij na dagen en nachten reizen de residentie van koning Soeleiman-Sjah bereikt hadden, haastten zij zich naar het paleis om de koning de ongelukkige afloop van het avontuur te melden.

En de wereld werd zwart voor de ogen van koning Soeleiman; maar waar konden tranen, waar konden weeklachten nu nog toe dienen? ‘De koning borg zijn smart dan ook diep in zijn hart en zwoer, dat hij de dood van zijn zoon prins Don zou wreken op een manier zoals de wereld nog niet aanschouwd had. En hij kondigde een algehele mobilisatie af en liet alle weerbare mannen onder de wapenen roepen; en hij liet de zware katapulten en het andere oorlogstuig, olifanten en tenten in gereedheid brengen en rukte met een onafzienbare legerschare op naar het rijk van Kambodja.

Maar om tot de beide gelieven, Don en Donja, terug te keren: hun geluk kende geen duur en hoe meer zij elkaar kusten, hoe meer zij elkaar beminden, en zij stonden slechts van hun leger op om samen te drinken en te zingen. En deze toestand duurde zes volle maanden. Toen zei Don op zekere dag tot Donja: ‘Lieveling, er is nog één ding dat ons ontbreekt om ons geluk compleet te maken’.

‘Wat bedoel je, schat?’ vroeg zij. ‘Wat heb je nog meer te wensen? Heb je niet mijn lippen en mijn borsten, mijn dijen en mijn hele lichaam, mijn armen die je omhelzen en mijn ziel die alleen naar jou verlangt? Als je liefdesgebaren van me wenst die ik nog niet ken, zeg het me dan, want ik wil alles voor je doen, ik ben tot alles bereid!’

‘Nee, m'n lammetje, daar gaat het niet om’, zei Don. ‘Ik wilde je alleen vertellen dat ik geen koopman ben, maar de zoon van koning Soeleiman, heer van Goudstad en de bergen van Ispahan...’

‘Maar lieveling, waarom doe je ineens zo gewichtig?’ vroeg Donja. ‘Wat kan het mij schelen wat je bent? Als ik maar in je armen kan liggen en...’

‘Ach nee, daar gaat het ook niet om,’ zei Don. ‘Maar misschien herinner je je, dat mijn vader indertijd zijn minister gestuurd heeft om je voor mij ten huwelijk te vragen en dat je toen de oppereunuch met een knuppel bedreigd hebt?’

‘O ja’, lachte Donja, ‘dat herinner ik me. Maar waarom was je dan ook niet meteen zelf gekomen, m'n schat?’

‘Ook daar gaat het niet om’, zei Don. ‘Ik bedoel alleen maar’, wordt het niet tijd om datgene te verwezenlijken wat toen niet doorgegaan is en samen naar Ispahan te trekken en te trouwen?’

‘Natuurlijk, schat!’ zei Donja. ‘Lijkt me heerlijk om te trouwen’. En ze omhelsde prins Don nog tederder dan anders, en het vooruitzicht man en vrouw te worden en hun liefdesbanden aldus te legitimeren maakte, dat ze deze nacht voor het eerst werkelijk sliepen; en omdat het voor het eerst was dat zij sliepen, duurde hun slaap tot laat in de ochtend toen de zon reeds lang was opgegaan.

Nu verleende koning Sjahraman toevallig op die ochtend audiëntie aan de bestuursleden van het juwe[l]iersgilde; en de gildemeester bood de koning een prachtig juwelenkistje ten geschenke dat voor meer dan honderdduizend dinaren aan diamanten, robijnen en smaragden bevatte. En de koning was zeer ingenomen met het geschenk; en hij liet de oppereunuch komen en zei: ‘Hier, Kafoer, breng dit kistje naar je meesteres, prinses Donja, en vraag haar of het geschenk in haar smaak valt’. En de oppereunuch Kafoer begaf zich naar het gereserveerde gedeelte van het paleis, achter de binnenplaats, waar de prinses verbleef.

En tot zijn verbazing zag hij, dat alle gordijnen nog waren neergelaten, terwijl de oude min Doedoe op een tapijt voor de deur van de prinses lag te slapen. En hij dacht bij zichzelf: ‘Hoe komt het, dat ze zo laat nog slapen? Dat gebeurt anders nooit’. Maar omdat hij niet onverrichterzake terug wilde keren, stapte hij over het lichaam van Doedoe heen en opende de deur; en tot zijn ontsteltenis en verbijstering zag hij prinses Donja moedernaakt in de armen van een jongeman liggen, terwijl

het omgewoelde bed en diverse andere tekenen op een vrijpartij in grote stijl wezen!

Bij dit schouwspel herinnerde Kafoer zich de manier waarop de prinses hem indertijd behandeld had en de knuppel waarmee ze hem gedreigd had en hij dacht in zijn eunuchenhart: ‘Zo, is dat de manier waarop ze de mannen haat! Nou, Kafoer, nu is het jouw beurt om wraak te nemen!’ En hij trok zich stilletjes terug en spoedde zich naar de troonzaal.

‘Wel?’ vroeg de koning. ‘Wat zei ze ervan?’

‘Niets’, zei de oppereunuch.

‘Hoezo niets?’ vroeg de koning verwonderd.

‘Dat kan ik u alleen onder vier ogen uitleggen’, zei de oppereunuch.

En toen de koning de zaal had laten ontruimen, vertelde Kafoer hem alles wat hij gezien had en in welke positie hij zijn meesteres had aangetroffen. ‘Maar’, voegde hij er ten slotte aan toe, ‘ik moet toegeven, dat de jongeman bijzonder mooi is’.

De koning was zo verbaasd, dat hij het eerste ogenblik vergat om woedend te zijn en alleen maar grote ogen opzette; maar toen riep hij uit: ‘Je liegt, hondsvot! Dat kan niet!’

‘Ik zweer u, dat het waar is!’ zei Kafoer. ‘Ik heb het met deze beide ogen gezien’.

‘Ongelooflijk!’ zei de koning en hij beval de eunuch de beide schuldigen voor zijn troon te brengen.

En toen de gelieven voor de koning verschenen waren, kon hij nog zijn ogen niet geloven; en hij zei met gesmoorde stem: ‘Ongelooflijk! Het is dus toch waar?’ Maar toen kon hij zich niet langer bedwingen en hij greep met beide handen zijn zwaard en wilde zich op prins Don werpen; maar Donja sloeg haar armen om de hals van haar geliefde en riep: ‘Goed, dood ons dan allebei!’

Daarop liet de koning zijn zwaard zakken, nam weer op de troon plaats en beval de oppereunuch, prinses Donja naar haar appartement terug te leiden. En vervolgens wendde hij zich tot prins Don en zei: ‘Vertel op, laaghartige verleider! Wie ben je? Wie is je vader? En

hoe heb je het gewaagd tot mijn dochter door te dringen?'

En prins Don antwoordde: 'Besef wel, koning Sjahraman, dat mijn dood onmiddellijk uw dood en de ondergang van uw koninkrijk ten gevolge zal hebben!'

'Hoe dat?' vroeg de koning.

'Ik ben de zoon van koning Soeleiman-Sjah', zei prins Don. 'En ik heb genomen wat mij ten onrechte is geweigerd. Bedenk dus wel wat u doet'.

Bij deze woorden werd de koning een ogenblik onzeker, maar ten slotte zei hij: 'Je kunt me nog meer vertellen! Je probeert op een lafhartige manier door leugens je huid te redden'.

'Ik verzeker u, dat ik prins Don van Ispahan ben', zei prins Don.

'Je liegt!' snauwde de koning. 'Prinsen kruipen niet stiekem bij vreemde prinsessen in bed'. En hij wenkte zijn zwaarddrager en zei: 'Kop eraf!'

En de zwaarddrager maakte zich gereed het bevel van de koning uit te voeren. En toen prins Don nu zag, dat zijn laatste uur was aangebroken en dat niets hem meer van de dood kon redden, hief hij vertwijfeld zijn armen ten hemel en riep: 'Prins Donderaap, het is voor niets geweest!'

Bij deze zonderlinge woorden en deze vreemde naam barstte de koning zijns ondanks in lachen uit en hij gaf de zwaarddrager een wenk om even te wachten en vroeg: 'Prins Donderaap? Wat bedoel je met prins Donderaap? Wat is dat voor een idiote naam? En wat is voor niets geweest?'

'Ik ben prins Donderaap', zei Don triest.

'Zo', zei de koning en hij barstte opnieuw in lachen uit.

'En ik heet zo om het lot gunstig te stemmen', vervolgde prins Don. 'Maar het heeft niet geholpen; en de dood schrikt me niet af, maar dat ik m'n leven lang voor niets met die idiote naam heb opgescheept gezeten...'

'Wat is dat voor gekke geschiedenis?' vroeg de koning.

En daarop vertelde prins Don hem uitvoerig hoe hij aan de vreemde naam Donderaap was gekomen; en toen

hij uitgesproken was, zei de koning: ‘Nou, je hebt een vruchtbare fantasie moet ik zeggen. Maar denk niet, dat ik er een woord van geloof. Zwaarddrager! Kop...’

Maar verder kwam hij niet, want op dat ogenblik werd hem de aankomst van twee afgezanten van koning Soeleiman van Ispahan met een dringende boodschap gemeld; en bij het vernemen van de naam van koning Soeleiman werd koning Sjahraman bleek van schrik en wenkte de zwaarddrager haastig terug. En toen de twee afgezanten, die niemand anders waren dan de minister van Soeleiman-Sjah en Aziz, de zaal betraden, was het eerste wat zij zagen de doodgewaande prins Don. En zij vielen bijna flauw van vreugde en wierpen zich aan zijn voeten om hem vervolgens onder tranen te omhelzen. En prins Don stelde hen in enkele woorden op de hoogte van de situatie en zij van hun kant vertelden wat ze te vertellen hadden en berichtten koning Sjahraman, dat zij gekomen waren om hem een oorlogsverklaring te overhandigen en de spoedige komst van koning Soeleiman en zijn troepenmacht aan te kondigen.

Toen koning Sjahraman begreep wat voor gevaar hij gelopen had, toen hij prins Don had willen terechtstellen, dankte hij Allah dat het goed was afgelopen; en hij zei tot prins Don: ‘Neem me niet kwalijk, m'n zoon, dat ik je niet wilde geloven. Je weet hoe vertoornde vaders zijn; en hoe moest ik trouwens ook weten, dat je de waarheid sprak? Allah, Allah, ik moet er niet aan denken wat er gebeurd zou zijn als je niet over die gekke naam van je begonnen was. Heet je werkelijk Donderaap?’

‘Helaas’, zei prins Don. ‘Maar noemt u me liever Don’.

‘Heláás?’ zei de koning. ‘Jongen, besef je dan niet dat die naam je leven gered heeft?’

‘Waarachtig!’ zei prins Don verbaasd. ‘Dus dan is alles toch zo uitgekomen als die oude wijze gezegd heeft en heb ik die naam toch niet vergeefs gedragen! Nou, ik zal nooit meer zeggen, dat het een idiote naam is. Maar, schoonpapa’, vervolgde hij, ‘(want zo mag ik u toch wel noemen?) ik maak me ongerust over Donja. Ze weet nog van niets, en...’

‘Ik ga al, ik ga al!’ riep de koning en hij haastte zich naar het appartement van zijn dochter; en hij trof haar aan, juist op het moment dat ze zich in een zwaard, dat ze tegen de muur gemonteerd had, wilde storten; en nog net op tijd kon hij haar toeroepen:: ‘Stop! Alles is in orde!’

‘Is het waar?’ vroeg de prinses met door tranen verstikte stem.

‘En of het waar is!’ zei de koning. ‘Hier heb je je Donderaap trouwens’, vervolgde hij, terwijl hij prins Don, die hem na was gesneld, in haar armen duwde en discreet de deur achter hen sloot.

En toen hij naar zijn eigen paleis was teruggekeerd, gaf hij onmiddellijk de nodige orders voor de ontvangst van koning Soeleiman; en hij stuurde de minister en Aziz vooruit om hem te melden hoe de zaken stonden en hem te verzoeken van de oorlogsverklaring af te zien, daar alle spanningen nu vanzelf geweken waren; en hij gaf hun een geschenk voor de koning mee, bestaande uit honderd edele paarden, honderd snelle dromedarissen, honderd minderjarige knapen, honderd jongelingen, honderd negers, honderd negerinnen en honderd kleine negertjes.

En pas toen dit alles geregeld was, trok koning Sjahraman, met prins Don aan zijn zijde en met een talrijk gevolg van emirs, hofdignitarissen en notabelen, koning Soeleiman tegemoet. En toen Soeleiman hen vanuit zijn legerkamp zag aankomen, reed hij hun op zijn beurt tegemoet en riep: ‘Geloofd zij Allah, dat mijn zoon zijn zin heeft gekregen!’ En daarna omhelsden de beide koningen elkaar en prins Don wierp zich om de hals van zijn vader en beiden weenden langdurig van vreugde. En zodra zij in de hoofdstad terug waren, werd met veel pracht en praal het huwelijk van prins Don en prinses Donja voltrokken; en de stad werd versierd en geïllumineerd en de feestelijkheden duurden veertig dagen en nachten achtereen. En temidden van al deze vreugde en uitgelatenheid konden Don en Donja elkaar eindelijk in rust en vrede, verenigd door de wettige banden van het huwelijk, beminnen; hetgeen zij dan ook niet nalieten te doen.

Maar prins Don - of Donderaap zoals hij zich thans voluit noemde - vergat door zijn eigen geluk niet de goede diensten die zijn vriend Aziz hem bewezen had; en hij liet om te beginnen de moeder van Aziz halen, die alle hoop reeds opgegeven had, haar zoon nog in leven terug te zien, en later, toen hij zijn vader als koning van Ispahan opvolgde, verhief hij Aziz tot het hoge en invloedrijke ambt van oppercensor voor de kunstzaken. De welvaart namelijk die er in Ispahan heerste was onder zijn wijze en zegenrijke regering - want ook als koning toonde hij zich een wonderkoning - zodanig toegenomen, dat het land weldra in weelde en luxe baadde; en zoals overal waar te veel luxe heerst, begon de cultuur van het land een decadent karakter aan te nemen, en met name de zinnenprikkelende frivoliteit van de Ispahaanse kunst, die niets moraliserends of stichtelijks meer had, zoals een fatsoenlijke kunst betaamt, maar zich te buiten ging aan liefdesscènes, weelderige naakten en wufte schilderingen van puur zingenot, was het weldenkende deel der natie een voortdurende bron van ergernis en een steen des aanstoots. Het bleek ten slotte dan ook noodzakelijk een strenge censuur in te stellen: en wie was geschikter om de verantwoordelijke functie van oppercensor te vervullen dan Aziz, voor wie, zoals hij het zelf indertijd tegenover prins Don had uitgedrukt, elke mooie vrouw een kwelling was om naar te kijken? Voor wie zinnelijke schoonheid en amoureuze genoegens op zichzelf al een ergernis en een steen des aanstoots waren? En zo vond ten slotte ook Aziz zijn plaats van bestemming in het leven en het laten vernietigen van een weelderig naakt of het in beslag nemen van een frivool boek schonk hem een welhaast even grote, zo niet grotere, want meer vergeestelijkte bevrediging dan de werkkring die het dijenmeisje hem indertijd had aangeboden, terwijl hij er bovendien nog een vooraanstaande maatschappelijke positie bij bekleedde en een alom geacht en ge[r]especteerd man was. En zo kwam dus ook de voorspelling van Aziza uit, dat hij zijn bestemming in het leven via de prinses van Kambodja zou bereiken; hoe zij dit echter wist, blijft

het donkere geheim der vrouwen dat voor de mannen altijd een gesloten boek zal zijn. Maar glorie aan Allah, de enig waarlijk Levende, voor Wie er geen geheimen bestaan en voor Wie heden, verleden en toekomst één enkel Open Boek zijn!

Maroef in Al-Merika

In Kaïro woonde eens een arme muilenlapper die Maroef heette en die, als verreweg de meeste muilenlappers, een vriendelijk, zachtmoedig en sympathiek karakter had; als verreweg de meeste muilenlappers - misschien ligt het echter niet zozeer aan hun karakter maar is het eenvoudig een beroepsziekte - zat hij dan ook danig onder de pantoffel. Maar wie, ook al was hij geen muilenlapper, zou in zijn geval niet onder de pantoffel gezeten hebben? Want de vrouw die Allah - Zijn naam zij evengoed geprezen - hem had toebedeeld, was een afschrikwekkende feeks en een furie die in heel Kaïro, ja in heel Egypte haar weerga niet had; en dat wil wat zeggen. Zij heette Hajbaj en droeg haar naam met ere[1.]: ze maakte hem op alle denkbare manieren het leven zuur, vervolgde hem dag en nacht met haar gescheld en getier, had op al wat hij deed een grauw of een sneer, en wat hij ook zei het gaf hem geen zier, ze was zo venijnig als een lammergier en erger dan een verscheurend dier en maakte een spektakel voor vier[2.], want haar man te kwellen was haar enige plezier. En de ongelukkige, toch al bedeesd van nature, werd steeds bedeesder, durfde ten slotte nauwelijks zijn mond open te doen en schrompelde bij zijn pogingen om zich zo klein en onopvallend mogelijk te maken zozeer ineen, dat de mensen op straat herhaaldelijk over hem struikelden, omdat zij hem eenvoudig niet zagen.

1. Onder een ‘hajbaj’ verstaat men in het dialect van Kaïro een bazige kwaadaardige vrouw. *(Noot van de bewerker.)*
2. Volgens de wet mag de mohammedaan nl. vier vrouwen hebben. *(Noot van de bewerker.)*

Hij was zoals gezegd arm; hij verdiende maar net genoeg om in beider levensonderhoud te voorzien, of liever gezegd in het levensonderhoud van zijn vrouw, want hijzelf moest zich tevreden stellen met de schamele restjes die zij voor hem overliet. En wanneer hij, zoals niet zelden gebeurde, een slechte dag had gehad en 's avonds zonder enige verdienste was thuisgekomen, brak er een hel los die met geen pen te beschrijven is - want de inkt zelf zou opdrogen van schrik. Laat het voldoende zijn te vermelden dat zijn beproeving in zulke gevallen tot het ochtendgloren duurde en dat hij blij mocht zijn wanneer hij er zonder blauw oog of bloedneus afkwam.

En alsof dat nog niet genoeg was, viel zijn vrouw hem bovendien geregeld met allerlei grillen en kuren lastig waar hij, arm als hij was, toch niet aan kon voldoen, zodat zij weer aanleiding had om met verdubbelde ijver tegen hem tekeer te gaan. Zo gebeurde het op een ochtend dat zij, toen hij op het punt stond naar zijn winkel te vertrekken, tegen hem zei:

‘O ja, wat ik nog wilde zeggen: breng vanavond een mokkataart voor me mee. Ik heb ineens zó'n trek in mokkataart, ik móét vanavond mokkataart eten!’

‘Uh...tja’, zei Maroef voor wie een mokkataart een ongehoorde luxe was, ‘als Allah wil dat ik vandaag genoeg verdien...’

‘Wat Allah wil moet Hij weten’, viel Hajbaj hem in de rede, ‘maar *ik* wil vanavond een mokkataart. Begrepen?’

‘Ja, vrouwtje’, zei Maroef. ‘Maar...’

‘Niks te maren’, zei Hajbaj. ‘Jij brengt vanavond een mokkataart mee, anders...’ En haar ogen begonnen zo dreigend te fonkelen, dat Maroef al bij voorbaat ineenkromp. ‘En nu marsj naar je werk’, vervolgde zij, ‘in de tijd dat je hier staat te treuzelen en te maren had je al lang twee mokkataarten kunnen verdienen. Deruit, lummel!’

En de arme Maroef begaf zich naar zijn winkeltje en wachtte bevend van ellende af wat de dag hem zou brengen; en zie: de dag bracht hem niet alleen niets,

maar zelfs helemáál niets! Niet alleen niet genoeg om desnoods geen mokkataart maar althans een mokkapunt te kopen, maar zelfs niet genoeg om brood voor het avondeten te kopen! En toen het sluitingsuur genaderd was en zich geen enkele klant had vertoond, stond hij zuchtend op, sloot met trillende vingers zijn winkeltje en sloeg schoorvoetend de weg naar huis in.

Nu leidde zijn weg toevallig langs de winkel van een banketbakker die hij kende en wiens muilen hij wel eens gelapt had; en toen deze Maroef zo triest voorbij zag komen, doodsbleek en terwijl het angstzweet op zijn voorhoofd parelde, riep hij hem aan en vroeg:

'Hé Maroef, wat is er met jou aan de hand? Heb je er een tweede vrouw bij genomen? Kerel, je ziet er uit als een geestverschijning! Kom binnen, rust even uit en vertel me wat voor ongeluk je is overkomen'.

En Maroef kwam naderbij en sprak, terwijl de tranen hem uit de ogen liepen: 'Ach, het is me een toestand! Het noodlot achtervolgt me en er is geen redding dan bij Allah de Barmhartige!' En toen de banketbakker aan bleef dringen, vertelde hij hem ten slotte alles wat hem bedrukte.

Hierop begon de banketbakker, die een goedhartig man was, te lachen en zei: 'Maar kerel, is dat alles? Laat het dan maar aan mij over: ik zal je een mokkataart meegeven waar ze haar vingers bij af zal likken; wanneer de zaken beter gaan, kun je me die wel terugbetalen. Dat wil zeggen: een mokkataart heb ik op het ogenblik niet in voorraad maar ik zal je iets veel beters geven, een echte chocoladetaart! Je weet toch wat chocolade is? Dat komt uit het verre Al-Merika, dat nieuwe land dat ze aan de andere kant van de grote zee ontdekt hebben - een kostbare lekkernij die alleen nog maar door vorsten en koningen genuttigd wordt. Deze taart hier werd besteld door de favorite van de sultan zelf, maar ze heeft hem juist vanmiddag weer afbesteld, omdat de sultan zei dat ze te dik werd; neem jij hem dus mee en moge hij je huiselijke vrede verzekeren'.

Maroef bedankte de goede banketbakker met tranen in de ogen en wilde hem zelfs de hand kussen, maar

deze wilde daar niet van weten en trok zijn hand haastig terug; en hij vervolgde: ‘Die taart is dus voor je vrouw, maar zelf moet je vanavond toch ook eten: hier dat is voor jou’, - en hij drukte hem een knappend, geurig brood in de hand en een stuk romige kaas, gewikkeld in een vijgeblad. En Maroef, die van zijn leven nog niet zoveel had bezeten, wist niet meer hoe hij de banketbakker moest bedanken en begaf zich ten slotte naar huis met een gevoel of hij droomde.

En toen hij thuiskwam, beladen met de heerlijke chocoladetaart, het geurende broodje en de romige kaas, kwam zijn vrouw Hajbaj hem tegemoet en riep met haar schelle stem: ‘Wel, waar is de mokkataart?’

‘Allah is edelmoedig’, zei Maroef, ‘hier is de taart’. En hij stalde verheugd zijn schatten op tafel uit.

‘Zo, is daar de taart?’ zei Hajbaj.

‘Ja, vrouwtje, dat is de taart’, zei Maroef.

‘Zei je dat dit de taart was?’ zei Hajbaj.

‘Zei je dat dit de taart was?’ zei Hajbaj.

‘Ja, vrouwtje, dat is de taart’, zei Maroef.

‘Zo’, zei Hajbaj.

‘Ja, zoals je ziet’, zei Maroef.

‘Ik zie niets!’ krijste Hajbaj plotseling. ‘Vlegel! Bedrieger! Ellendeling! Nagel aan mijn doodkist! Heb ik je niet gezegd, een mokkataart voor me mee te brengen? Je wilt toch zeker niet beweren, dat dit een mokkataart is, hè?’

‘Uh... uh... uh...’, zei Maroef geschrokken. ‘Nee... ik bedoel, vrouwtje... dit is nog veel beter, ik bedoel... dit is een echte chocoladetaart... Chocolade is een nieuw soort toestand uit Al-Merika en...’

‘Al-Merika! Wat heb ik daarmee te maken? Ik draag je op, een mokkataart voor me mee te brengen en waar kom jij, sukkel die je bent, mee thuis? Met een cocaco... een chococacoladetaart! Je verslikt je alleen in het woord al, laat staan in het spul zelf! Maar daar is het je natuurlijk om te doen, je wilt dat ik erin stik, hè? Lafaard, geniepige moordenaar! Uit Al-Merika, welja! Dacht je, dat ik geen kranten las? Dacht je, dat ik niet wist dat ze daar elke dag kinderen neppen en onschuldige meisjes oppinnen? Maar jij vindt dat natuurlijk allemaal prachtig, hè? Bruut, wellusteling! Ze kun-

nen daar niet eens een fatsoenlijke buikdans dansen maar alleen maar rokken rollen! Echt wat voor jou, snoeperd, meisjespinner, rokkenroller, kindernepper, beul! Alsjeblieft, hier heb je die obscene taart van jou, ik moet hem niet!'

En terwijl de arme Maroef, die zo'n uitbarsting allerminst verwacht had, er volkomen beteuterd bij stond te kijken, pakte zij de taart op en smakte hem midden in zijn gezicht. 'Ziezo', vervolgde zij, 'en ga nu onmiddellijk een mokkataart halen. Marsj, de deur uit!' En toen hij niet vlug genoeg reageerde, omdat hij te verbouwereerd was en bovendien niet zien kon, daar zijn ogen vol chocola en slagroom zaten, gaf zij hem zo'n stomp in zijn maag dat hij er bijna van dubbel sloeg, en vervolgens een kaakslag die zo hard aankwam, dat een tand uit zijn mond sprong en het bloed hem langs zijn kin en baard stroomde.

Zoveel onrechtvaardigheid kon echter zelfs Maroefs timide geest niet verkroppen, en onwillekeurig maakte hij een gebaar, half van afweer half van protest, waardoor hij haar een lichte tik tegen haar hoofd gaf. Dit onnozele gebaar van zelfverweer echter bracht haar totaal buiten zichzelf en razend van woede stortte zij zich op hem, greep met beide handen zijn baard vast en brulde luidkeels: 'Help, help! Buren, help, hij vermoordt me! Help!'

En de buren kwamen op haar gegil aanlopen en vroegen: 'Wie vermoordt wie?'

'Hij mij natuurlijk!' riep Hajbaj. 'De moordenaar! De vrouwenbeul! De rokkenroller! De pinner van onschuldige meisjes!'

'Wat voor onschuldige meisjes?' vroegen de buren, terwijl ze met grote moeite Maroefs baard uit de greep van de furie bevrijdden.

'Ik natuurlijk!' snauwde Hajbaj.

'O', zeiden de buren, die haar van langer dan vandaag kenden en die trouwens maar de toestand hoefden te zien waarin Maroef verkeerde om te begrijpen hoe de vork in de steel zat; en zij vervolgden: 'Is dat een manier om je arme man te behandelen? Je moest je schamen!

Een man met zo'n goed en zacht karakter, en je behandelt hem erger dan een straathond. Vrouwen zoals jij er een bent moesten ze opsluiten, na ze eerst honderd stokslagen gegeven te hebben!' En na haar aldus de les gelezen en uitgefoeterd te hebben gingen ze hun weegs.

Zodra zij echter vertrokken wa[r]en, ging Hajbaj dreigend voor haar man staan, die gedurende deze hele scène stil in een hoekje was blijven zitten, en siste hem met van haat gloeiende stem toe: 'Zo, mooi is dat! De buren tegen me ophitsen, hé? Wacht maar mannetje, dat zal je duur te staan komen!' En ze ging in een andere hoek van de kamer zitten, vanwaar ze hem met de ogen van een tijgerin bleef aankijken, terwijl ze intussen op de vreselijkste wraakplannen broedde.

Maar Maroef, die al lang spijt had van zijn onvoorzichtig gebaar, wilde zijn best doen om het weer goed te maken; en hij raapte de resten van de chocoladetaart van de vloer op, legde ze netjes op een schoteltje en hield ze schuchter zijn vrouw voor, terwijl hij zei: 'Uh... vrouwtje-lief, zou je toch niet wat van... uh... deze toestand proberen? Morgen breng ik als Allah wil een mokkataart voor je mee'.

Maar zij stootte hem met haar voet terug en schreeuwde: 'Loop naar de hel met die rommel van je! Honderd slagen, hè? Wacht maar, tot ik met je afreken!'

Toen de ongelukkige muilenlapper zag, dat zijn laatste verzoeningspoging faalde, besloot hij de taart dan maar zelf op te eten want hij besefte plotseling, dat hij de hele dag nog niets gegeten had. Hij zette zich dus neer met de resten van de taart voor zich en begon er met smaak van te eten; en de taart streelde zijn gehemelte als een hoeria in het paradijs de ogen van de uitverkorene. Vervolgens viel hij op het geurige brood en de romige kaas aan en bleef net zolang eten, tot er geen kruimeltje meer over was. En Hajbaj volgde elk van zijn bewegingen met kwaadaardig gloeiende ogen en zei bij elke hap die hij nam: 'Moge je tong verdorren' of 'ik hoop dat je erin stikt' of 'ik hoop dat je er buikkramp van krijgt' en meer van dergelijke vriendelijke tafelwensen. Maar Maroef, die werkelijk honger had, at staag door,

hetgeen zijn lieve vrouw ten slotte zo furieus maakte dat ze woedend opsprong, hem alles wat ze onder haar bereik vond naar het hoofd slingerde en zich vloekend en tierend naar bed begaf; en zelfs in haar slaap nog bleef zij tot de ochtend toe de verschrikkelijkste verwensingen uitbraken.

De volgende morgen stond Maroef vroeg op, kleedde zich aan en begaf zich naar zijn winkeltje, hopend dat het lot hem deze dag gunstig gezind zou zijn. Maar in plaats dat er een klant verscheen, verschenen er na een paar uur twee politiemannen die hem op bevel van de kadi arresteerden, zijn handen op zijn rug bonden en hem door de straten van de soek naar de rechtbank sleepten. En tot zijn stomme verbazing trof hij voor de kadi zijn vrouw Hajbaj aan, die haar linkerarm in verband droeg, een groot verband om haar hoofd had en in haar rechterhand een gebroken tand hield.

Zodra de kadi de dodelijk verschrikte Maroef zag, donderde hij hem toe: ‘Kom hier, ontaarde bruut! Schaam je je niet om je arme vrouwtje zo toe te takelen en op zo'n beestachtige manier haar arm te breken en de tanden uit haar mond te slaan?’ En Maroef die maar één wens had: dat de aarde zich voor hem zou openen en hem verzwelgen, boog het hoofd en zweeg. Want hoewel hij gemakkelijk de buren als getuigen had kunnen laten halen, woog zijn verlangen om de vrede te bewaren en zijn eer en die van zijn vrouw te redden het zwaarst. En de kadi, die in zijn stilzwijgen het bewijs van zijn schuld zag, beval de gerechtsdienaren hem honderd stokslagen op de voetzolen te geven; en dezen voerden het vonnis ter plaatse uit, voor de ogen van Hajbaj die zich innerlijk stond te verkneuteren van plezier.

En toen Maroef weer zover was bijgekomen, dat hij zich, al was het onder de hevigste pijnen, althans enigszins kon voortslepen, sloeg hij niet de weg naar huis in - want voor geen goud zou hij Hajbaj nu onder de ogen gekomen zijn -, maar strompelde naar de oever van de Nijl, waar hij zich in een vervallen huis verborg om daar eenzaam en van alles verstoken de gene-

zing van zijn wonden af te wachten. En terwijl zijn wonden langzaam genazen, voltrok zich een grote verandering in hem: want het is bekend, dat timide mensen, wanneer men ze tot het uiterste drijft, plotseling geheel en al kunnen omslaan. En zo gebeurde het, dat in de eenzaamheid van het vervallen huis, temidden van pijn en honger, in de arme muilenlapper Maroef een nieuw mens opstond; en deze nieuwe mens trad op de ochtend van de derde dag naar buiten, richtte zijn blik op de in het licht van de opkomende zon rozig glanzende Nijl en improviseerde de volgende versregels:

> ‘Vaarwel, o Hajjebaj, ik ga
> Naar het land Al-Merika,
> Waar de chocolade groeit
> En de ware vrijheid bloeit:
> 'k Laat mij niet meer op mijn kop
> Zitten en kies het ruime sop’.

Als poëzie was het niet vlekkeloos, maar de bedoeling was in ieder geval duidelijk; en ondanks zijn uitputting liep hij met vaste tred, op een eenvoudig marswijsje dat hij bij bovenstaande regels gecomponeerd had, naar de oever van de Nijl waar verscheidene schepen zeilree lagen. En omdat hij door de maat van het liedje gedwongen was telkens aan het begin van de zesde regel een klein huppelpasje te maken, hielden de mannen van het schip waarheen hij zijn schreden richtte hem voor een vrolijke losbol die hen onderweg zeker op een amusante manier zou bezighouden, en de kapitein nam hem dan ook onmiddellijk als matroos in dienst. En zo zakten zij de Nijl af, tot zij de havenstad Damietta bereikt hadden; en men kan niet zeggen dat de bemanning teleurgesteld was in Maroef, want zo weinig als hij vroeger placht te zeggen zo spraakzaam was hij nu plotseling geworden en de verhalen en anekdoten, waarin hij zelf steeds de heldenrol vervulde, stroomden van zijn lippen. In Damietta echter nam hij afscheid van zijn nieuwe vrienden en liet zich als zeilmaker aanmonsteren op een schip dat, rijk beladen met velerlei koopwaar, naar verre landen zeilde.

Nu gebeurde het, nadat de reis verscheidene weken lang voorspoedig verlopen was, dat er op zekere dag een hevige storm opstak en een golf, hoger dan de berg Kaf, het schip tot aan de sterren oplichtte om het vervolgens in een peilloze diepte te storten waar het in drie stukken uiteenbarstte en met man en muis verging. En ook Maroef zou mee vergaan zijn, wanneer Allah hem niet juist toen hij op het punt stond te verdrinken een balk, een stuk van de versplinterde grote mast, had toegezonden, waaraan hij zich kon vast grijpen. En hij wist zich met zijn laatste krachten op de balk te hijsen en toen hij weer enigszins was bijgekomen begon hij, schrijlings op de balk gezeten, met zijn voeten als roeispanen het water te bewerken; en zo, zich met moeite in evenwicht houdend en voortdurend op de rand van de dood zwevend, heen en weer geslingerd door de golven, bereikte hij na een dag en een nacht de kust van een land waar zich een witte stad verhief met paleizen zo hoog, dat zij met hun daken tegen de wolken leken te krabben.

Uitgeput als hij was strekte Maroef zich meteen languit op het strand uit, waar hij weldra in een diepe, aan bewusteloosheid grenzende slaap viel. En toen hij eindelijk ontwaakte, was het eerste wat hij zag een rijk geklede man die over hem heen gebogen stond en hem aandachtig opnam; en achter hem stonden, met gekruiste armen, twee negerslaven. En toen de man zag dat hij wakker was, riep hij opgelucht uit: ‘Allah zij geloofd! Wees welkom, vreemdeling, in deze stad’. En zonder het antwoord van Maroef af te wachten, vervolgde hij haastig: ‘Vertel me gauw wat voor landsman je bent. Naar de snit van wat je nog aan kleren rest te oordelen, moet je uit Egypte komen’.

‘Goed geraden, meneer’, zei Maroef. ‘Ik kom uit Kaïro’.

‘Kaïro!’ riep de ander verheugd. ‘En mag ik ook vragen uit welke straat?’

‘Uit de Kleine Toetmesdwarsstraat, als u dat wat zegt’, zei Maroef.

‘Uit de Kleine Toetmesdwarsstraat!’ herhaalde de man met van emotie trillende lippen. ‘Of me dat wat zegt..

Ken je daar ook een zekere Achmad?'

'Sjeik Achmad, de drogist?' vroeg Maroef.

'Jawel, die bedoel ik', zei de ander.

'En of ik die ken', zei Maroef, 'hij is mijn buurman'.

'Dus hij leeft nog?' vroeg de ander.

'Hij maakt het best', zei Maroef.

'Geloofd zij Allah!' zei de ander. 'En zijn zoons? Hoeveel zoons heeft hij nu?'

'Nog altijd drie', antwoordde Maroef. 'Moestafa, de oudste, is schoolmeester en zo geleerd dat hij de Koran van achteren naar voren op kan zeggen. Mohammed is net als zijn vader drogist geworden, en de jongste, Ali... ach, dat was mijn boezemvriendje, en als kinderen hebben we heel wat streken samen uitgehaald! Maar Allah weet wat er van hem geworden is! Op een dag heeft hij zich vergrepen aan een Koptenjongetje, dat direct huilend naar zijn ouders liep, en uit vrees voor de wraak van de Kopten heeft Ali toen de vlucht genomen, en hoewel dat nu al twintig jaar geleden is, heeft nog steeds niemand iets van hem gehoord'.

Toen hij deze woorden vernam, werden de ogen van de ander vochtig en hij mompelde: 'O jeugdherinneringen! O zoete pijn die mij doorpriemt!'

'Hoezo?' vroeg Maroef. 'Bent u dan dat Koptenjongetje?'

'Welnee! Herken je me niet? Ik ben je boezemvriendje Ali, en jij kunt niemand anders dan Maroef zijn!' riep de ander uit, en terwijl tranen van vreugde over zijn wangen stroomden, sloeg hij zijn armen om de hals van Maroef en drukte hem ontroerd aan zijn borst.

En ook Maroef liet zich niet onbetuigd en nadat zij hun blijdschap op elkaars schouder hadden uitgeweend, grepen zij elkaar bij de handen en begonnen een wilde rondedans uit te voeren, een dans die steeds uitbundiger en steeds joliger werd - totdat Maroef plotseling als een plank tegen de grond sloeg en onbeweeglijk bleef liggen. Toen Ali zich echter verschrikt over hem heenboog en naar zijn hart voelde, of het nog klopte, sloeg hij alweer de ogen op, glimlachte flauwtjes en zei: 'Neem me niet kwalijk, ik ben na al die toestanden een beetje uitgeput...'

‘Ach, wat dom van me’, zei Ali, en hij hielp Maroef voorzichtig overeind, plaatste hem op zijn muildier en voerde hem naar zijn huis, een prachtig paleis van niet minder dan tweeëndertig verdiepingen. En in het midden van het paleis bevond zich een schacht die van de vloer tot helemaal aan het dak reikte. En op de bodem van de schacht stond een gerieflijke ebbenhouten draagstoel, ingelegd met ivoor en paarlemoer en bekleed met kostbare stoffen en kussens; en aan weerszijden van de schacht hingen zover het oog kon reiken twee touwladders omlaag van stevig-gevlochten gouddraad. Ali verzocht zijn gast in de draagstoel plaats te nemen, en nauwelijks hadden zij plaatsgenomen, of er verschenen twee negers van kolossale gestalte, sterk als buffels, die zich aan weerskanten van de draagstoel opstelden, met hun gezicht naar de muur, de draagstokken met een soort tuig om hun middel bevestigden, en vervolgens bliksemsnel langs de beide touwladders omhoog begonnen te klauteren, de draagstoel met de beide inzittenden met zich meevoerend! En hun bewegingen waren zo nauwkeurig op elkaar afgestemd, dat er nauwelijks enige schommeling te bespeuren viel en de inzittenden een glas water in de hand hadden kunnen houden zonder er een druppel van te morsen! En voor de verbaasde Maroef zijn mond had kunnen openen om zijn verrassing te uiten, waren zij al op de tweeëndertigste verdieping aangeland. De negers hielden precies gelijktijdig stil en Ali boog zich uit de draagstoel en drukte op een knopje dat zich in de wand bevond; en onmiddellijk opende de deur die toegang gaf tot een groot en weelderig ingericht vertrek waarvan de vloer op precies dezelfde hoogte lag als die van de draagstoel, zodat zij zonder meer van de draagstoel in de kamer konden stappen.

‘Ja’, lachte Ali, toen hij Maroefs verbouwereerde gezicht zag, ‘we zijn hier nogal sterk in dat soort snufjes, daar zal je aan moeten wennen. We noemen dit een hefstoel. Maar daar praten we straks nog wel over, laten we eerst eens zorgen dat je weer op krachten komt’. En hij liet een magnifieke maaltijd aanrichten, met de uitgelezenste spijzen en dranken, en toen Maroef verza-

digd was en zijn ogen begonnen dicht te vallen, opende hij de deur naar de schacht, floot driemaal op zijn vingers en even later verschenen de twee negers met hun hefstoel die hen weer even snel en geriefelijk naar de negentiende verdieping deden afdalen, waar zich de logeerkamer bevond en waar Ali Maroef, na hem een goede nachtrust gewenst te hebben, alleen liet.

En de volgende dag, toen Maroef uit een lange en verkwikkende slaap ontwaakte, stond zijn vriend Ali glimlachend voor hem en vroeg: ‘Goed geslapen? Ik zal je nu eerst naar het hammambad brengen, en wanneer je je dan weer helemaal fit en uitgerust voelt, moeten we eindelijk eens met elkaar praten, want we zullen elkaar veel te vertellen hebben’.

En hij nam Maroef bij de hand en deed hem in de hefstoel plaatsnemen die hen in een oogwenk naar de dertigste etage bracht, waar zich het hammambad bevond. En Maroef, die altijd in de bitterste armoede geleefd had, wist niet meer of hij waakte of droomde, toen hij een weidse zaal voor zich zag, die geheel uit blank marmer bestond en waarvan de zoldering rustte op porfieren zuilen; en in het midden bevond zich een bassin van blauw porselein, gevuld met rozenwater, en rond het bassin lagen vele kostbare tapijten en zachte kussens. Het opmerkelijkste echter was de wandversiering: deze bestond uit vele lieflijke, verrassend schaars geklede jonkvrouwen die in de meest verleidelijke en lascieve houdingen door middel van aan haar arm - en enkelbanden bevestigde gouden pinnen tegen de muren geklonken waren, en die, zodra zij Maroef zagen, allen tegelijk begonnen te lonken en te glimlachen en met haar heupen te wiegelen, hetgeen gepaard ging met een melodieus getinkel van haar gouden armbanden tegen het marmer. En Maroef, de ex-muilenlapper, die al lang geen andere vrouw gezien had dan zijn eigen weinig appetijtelijke Hajbaj, werd bij dit schouwspel beurtelings koud en warm, en zijn ogen begonnen te knipperen en te tranen als bij iemand die in een te fel licht kijkt.

‘Pin-opslavinnen’, zei Ali, toen hij de verbazing en verlegenheid van Maroef zag. ‘Daar pleegt men hier de wan-

den mee te versieren. Het is decoratief en het geeft een mooie reliëfwerking, en bovenal is het realistisch, en men is hier van mening, dat de kunst niet realistisch genoeg kan zijn en zich zo nauw mogelijk bij de werkelijkheid moet aansluiten. Het is een nuchter volk hier en in de kunst viert de zogenaamde hardgekookte school hoogtij, die ervan uitgaat dat het de enige taak van de kunst is om zonder omwegen de naakte feiten van het leven te onthullen. Hoe naakter hoe beter'.

'Ach, kijk hem eens blozen!' giechelde een van de opgepinde slavinnen. 'Kom gerust dichterbij, honingmannetje, mijn naakte feiten bijten niet.'

'Kom liever bij mij, zonnige jongen', koerde een tweede 'als ik mijn reliëf laat werken, verbleken haar naaktste feiten tot grauwe theorie!'

'Luister niet naar haar, zoet hart', viel een derde in. 'Als je op onthullingen uit bent, moet je bij mij zijn: wat ik te onthullen heb is zo naakt, dat een kikker er kippevel bij krijgt!'

'Let er maar niet op', zei Ali, 'dat is juist de reden waarom we ze oppinnen. Sinds men de seksepil heeft uitgevonden, zijn ze niet meer te houden en als we ze vrij lieten rondlopen, zouden ze in een oogwenk onze hele maatschappij ontwricht hebben'.

'Tjonge, wat is dat voor een pil?' vroeg Maroef.

'Nou, een seksepil', zei Ali. 'Ze nemen zo'n pil in en dan wordt alles wat rond aan ze hoort te zijn nog extra rond, en alles wat bij een vrouw uitsteekt, steekt nog eens extra uit, en ze krijgen een soort zwiebel over zich, een soort kolkende manier van lopen...'

'Kolkend...' vroeg Maroef.

'Net een draaikolk', zei Ali, 'die al wat mannelijk is naar zich toezuigt. En ze krijgen het van die seksepil zo warm, dat ze het alleen in de meest schaarse kledij kunnen uithouden, hetgeen het zuigingseffect natuurlijk nog vergroot, terwijl ze bovendien met haar kleren ook alle vrouwelijke schroom schijnen af te werpen. Enfin, om kort te gaan, ze begonnen langzamerhand een publiek gevaar van de eerste orde te vormen, tot iemand op het idee kwam om ze, zolang je ze niet nodig hebt, maar

gewoon op te pinnen. Op die manier slaan we twee vliegen in één klap: ze zijn uit de weg en we hebben een mooie wandversiering'.

'Was het niet eenvoudiger geweest, het gebruik van seksepillen te verbieden?' vroeg Maroef.

'Welnee', zei Ali, 'dit is toch een veel eleganter oplossing? Maar kom, we zullen er een paar voor je lospinnen'.

'Los... lospinnen?' stamelde Maroef verschrikt. 'Voor mij? Wa-wat moet ik ermee? Je zei, dat ze zo gevaarlijk zijn...'

'Boe! Hoor je die hypocriet? Hij vraagt zich af, wat hij ermee moet!' kwetterden de pin-opslavinnen opgewonden door elkaar.

'Pin mij maar los, broertje, dan zal ik je eens laten zien wat je ermee doet!' riep de dichtstbijzijnde slavin, terwijl ze haar heupen zo'n zwiebel verleende dat Maroefs benen ervan begonnen te trillen.

'Koest!' gebood Ali, en toen het rumoer wat bedaard was, klapte hij driemaal in zijn handen, waarop er twee eunuchen binnentraden die in eerbiedige houding voor hun heer bleven staan. 'Pinnen jullie drie slavinnen los om mijnheer hier te baden en te masseren', vervolgde Ali, 'en ziet er op toe, dat ze niet over de schreef gaan'.

'Horen is gehoorzamen', zeiden de eunuchen en stelden zich, na de slavinnen losgepind te hebben, met getrokken zwaard aan weerszijden van Maroef op.

'Je ziet, je bent goed beschermd', wendde Ali zich tot Maroef, 'als ze al te opdringerig worden, roep je gewoon de eunuchen te hulp. Ik ga nu naar boven; als je klaar bent, zal men je bij me brengen; ik brand van nieuwsgierigheid om je avonturen te vernemen'.

De drie slavinnen hadden zich inmiddels belangstellend rond Maroef geschaard en namen hem met deskundige blikken op.

'Waar begint zijn schreef?' wilde een van de slavinnen weten.

'In ieder geval een heel stuk eerder dan je denkt', antwoordde Ali.

‘Nou, dat laat nog altijd genoeg speelruimte over’, zei de slavin opgewekt. ‘Kom, meisjes aan het werk!’

En zij ontdeden de blozende Maroef, onder het waakzame oog van de beide eunuchen, met bekwame spoed van zijn vodden en leidden hem vervolgens naar het bassin, waar zij hem onder veel geploeter en geplas begonnen te wassen, onderwijl allerlei opmerkingen zijn anatomie betreffende met de nog opgepinde slavinnen uitwisselend, die belangstellend toekeken. En zij gingen met zoveel energie te werk, dat het Maroef groen en geel voor de ogen werd en hij nauwelijks meer wist waar zijn hoofd en waar zijn voeten waren; voor hij echter tijd gehad had, zich daaromtrent klaarheid te verschaffen, sleurden de voortvarende slavinnen hem alweer uit het water en strekten hem op een paar kussens uit, waar zij hem zo ijverig begonnen af te drogen, te oliën en te masseren, dat een van de eunuchen dreigend uitriep: ‘Hola, juffies, voorzichtig een beetje, denk aan de schreef!’

‘Waar dacht je dat we anders aan dachten, wijze gaai?’ repliceerden de slavinnen. ‘We denken aan niets anders!’

‘Dat zie ik’, zei de eunuch, ‘als jullie maar niet teveel met je handen denkt’.

‘Hoe wil je dan dat we hem masseren?’ vroegen de slavinnen. ‘Met onze voeten?’

‘Ik heb het over de schreef’, zei de eunuch. ‘Die hoeven jullie niet mee te masseren’.

‘We proberen alleen maar uit te vinden waar de schreef precies ligt’, zei een van de slavinnen.

‘We moeten toch weten wáár we niet overheen mogen’, zei een andere.

‘Enfin, in ieder geval ligt hij al lang niet meer’, zei de eunuch. ‘Hij staat als een paal boven water, dus jullie hoeven niet verder te zoeken’.

‘Nou, we zoeken ook niet’, zei de derde slavin, ‘het is maar om het niet te vergeten’.

‘Ik geloof, dat jullie eerder jezelf zullen vergeten dan de schreef’, merkte de andere eunuch op.

‘Het is anders een schreef die geschapen is om jezelf mee te vergeten’, zei de eerste slavin dromerig.

Intussen waren zij echter toch met het masseren en parfumeren gereedgekomen en toen zij Maroef ten slotte in de kostbare gewaden, die Ali voor hem had laten klaarleggen, gekleed hadden, slaakten alle slavinnen, de op- zowel als de afgepinden, een bewonderend: ‘Aaaaah...!’ hetgeen gevolgd werd door een melodieus allegretto van rinkelende en tinkelende arm- en enkelbanden. Want inderdaad was de metamorfose die Maroef had ondergaan verbazingwekkend: in plaats van een smerige, in vodden gehulde drenkeling stond er nu een knappe, voorname heer voor hen - een heer die weliswaar een beetje rood aangelopen was en wat schichtig uit zijn ogen keek, maar niettemin op een gedistingeerde manier schichtig. Want, zoals men weet, geen volk heeft zoveel aangeboren distinctie als het Egyptische en er steekt, zoals het spreekwoord zegt, in elke fellah een farao - als men hem er maar uit weet te halen. En wat is geschikter om uit een man te halen wat er uit te halen valt dan een goed bad, een kostbaar gewaad en een kring van bewonderende jonkvrouwen?

‘O, wat een beau!’ zei een van de slavinnen, terwijl zij de tulband in een joyeuze hoek op Maroefs hoofd plaatste. ‘Het lijkt wel een sprookjesprins’.

‘Door zo'n man opgepind te worden...’, zuchtte een andere. ‘Dat moet voor een pin-opslavin het paradijs zijn!’

En Maroef, die zich nauwelijks kon voorstellen dat hij het was, wie al deze wonderlijke dingen overkwamen, zei intussen bij zichzelf: ‘Allah, Allah, wat een toestand! Waar ben ik terechtgekomen? Is dit misschien werkelijk het paradijs en zijn dit de beroemde hoeria's waar de schriftgeleerden en dichters het altijd over hebben? Tjongejonge, misschien ben ik toch verdronken en ben ik nu dood en... Ja natuurlijk, vandaar dat ik mijn oude vriend Ali ben tegengekomen, die waarschijnlijk indertijd op zijn vlucht uit Kaïro door woestijnrovers is vermoord; daarom heeft niemand meer iets van hem gehoord! Wel, wel, wel, Maroef, ouwe schobbejak, je bent er dus geweest!... Gek gevoel eigenlijk, er geweest te zijn; hoewel ik moet zeggen, dat het wel een aangenaam

gevoel is. Of geweest is...? Als ik er geweest ben, moet mijn gevoel er ook geweest zijn; maar het is er nog steeds, daar klopt iets niet. Als mijn gevoel er is, dan moet ik er toch ook bij zijn, zou je zeggen. Ik voel, dus ik ben. Maar ik ben er niet, dus ik *denk* alleen maar, dat ik voel. De enige zekerheid die ik heb is, dat ik denk: ik denk, dus ik ben er geweest. Wacht, dat is een idee: hoe minder ik dus denk, hoe minder ik er geweest ben, ik bedoel... als ik niet denk dan ben ik er ook niet geweest, dan ben ik er gewoon net of ik er nooit geweest ben. Dat wil zeggen dan ben ik er wel niet, maar dan ben ik er ook niet niet... dan doet het er niet toe of ik er ben of er geweest ben, als ik er maar... Nee, de fout is dat ik *blijf* denken. Dat bedoelde Ali natuurlijk: het is de kunst om niet te denken maar gewoon de naakte feiten op je te laten inwerken. Nou, veel kunst komt er anders niet aan te pas, ze werken uit zichzelf al zo hard op je in, dat je niet veel gelegenheid krijgt om te denken, vooral niet als ze voor de zekerheid nog seksepillen hebben ingenomen... Wel, wel, Maroef, daar zit je dus in het paradijs, warmpjes tussen de naakte feiten in, een dure tulband op je hoofd en een gewaad aan zoals bij ons de sultan zelfs niet heeft. Wat zou Hajbaj daar wel van zeggen? Nou, niet weinig in ieder geval. Allah schenke haar overigens een lang leven... tjongejonge, stel je voor dat ze van de trappen valt en er ook geweest is en ze komt me hier op het spoor...!'

Maroef rilde bij de gedachte alleen al en daardoor drong het plotseling tot hem door, dat hij intussen al dromende en piekerende het hammambad verlaten had en weer in de hefstoel had plaatsgenomen die hem naar de particuliere vertrekken van Ali bracht. 'Maroef, je bent een ezel', hield hij zichzelf voor, 'en nog niet rijp voor het paradijs. Terwijl je bedenkt dat je niet moet denken, laat je je al denkende het paradijselijke realisme ontglippen. In plaats van je eenvoudig bij de naakte feiten neer te leggen... hm, maar misschien heeft dit alles ook een diepere zin. Het waren wel erg heetgebakerde feiten en wanneer je je er maar meteen bij neer zou leggen... die eunuchen waren er ten slotte niet voor niets, en ze zijn

ook niet voor niets opgepind. De hardgekookte school noemde Ali het; misschien ben je als nieuweling in het paradijs nog niet genoeg gehard en ik kan me voorstellen dat je, om je bij zulke feiten te kunnen neerleggen, eerst een poosje op een dieet van hardgekookte eieren geleefd moet hebben. Daarom heeft Allah de Alwijze het zo ingericht, dat je als nieuweling eerst begint met te denken dat je niet denkt, en wanneer je dan denkt...'

'Ah, daar zijn we!' zei Ali (want al denkende over het denken over het niet-denken had Maroef inmiddels het vertrek waar Ali hem wachtte betreden). 'Kerel, wat een verandering! Ik zou je gewoon niet meer herkennen. Maar waarom kijk je zo afwezig?'

'Hoe moet je anders kijken wanneer je er geweest bent?' vroeg Maroef.

'Geweest bent?' vroeg Ali. 'O, je bedoelt, dat de pin-opslavinnen je zo grondig onder handen hebben genomen dat... Tja, onze kunst is nu eenmaal realistisch; maar je ziet zelf hoe je ervan opgeknapt bent. En de eunuchen zullen toch wel gezorgd hebben dat ze niet in excessen...'

'O nee', zei Maroef. 'Ze hebben de schreef zorgvuldig in het oog gehouden. Tjonge, het was me 'n toestand!'

'Mooi zo', zei Ali. 'Dat is het nuttige van eunuchen: ze weten altijd precies waar de kunst over de schreef gaat; voor ons, normale mensen, is het altijd een beetje moeilijk, nietwaar? Het hangt van zoveel dingen af... Maar laat het gerust aan de eunuchen over, die weten haarfijn aan te geven, wat wel en wat niet door de beugel kan. Enfin, je bent uitgerust en opgefrist, we hebben nu eindelijk de tijd om elkaar op ons gemak onze avonturen te vertellen'.

'De tijd? Zeg gerust de eeuwigheid', zei Maroef.

'Hoezo? Heb je zoveel te vertellen? Nou, begin jij dan maar', zei Ali.

En Maroef begon en vertelde zijn vriend hoe hij het muilenlappersvak geleerd had, hoe hij niet lang daarna tot zijn ongeluk getrouwd was met een feeks en een furie die haars gelijke niet had in heel Egypte, en alle ellende die daarvan het gevolg geweest was; en hij vertelde hem uitvoerig over de chocoladetaart en de bastonnade en hoe

hij ten slotte besloten had het ruime sop te kiezen. ‘En op zekere dag’, zo eindigde hij zijn relaas, ‘stak er een hevige storm op en een golf, hoger dan de berg Kaf, lichtte ons schip tot aan de sterren op om het vervolgens in een peilloze diepte te storten waar het in drie stukken uiteenbarstte en met man en muis verging’.

‘Verschrikkelijk’, zei Ali. ‘En toen?’

‘Hoezo en toen?’ vroeg Maroef.

‘Nou, wat gebeurde er toen?’ zei Ali.

‘Weet ik dat!’ zei Maroef. ‘Ik denk, dat we langzaam naar de zeebodem zonken. We rusten in vrede’.

‘Maar jijzelf’, zei Ali. ‘Hoe ben je aan de dood ontsnapt?’

‘Ik ben er niet aan ontsnapt’, zei Maroef. ‘Je ziet toch dat ik verdronken ben’.

‘Hahaha!’ lachte Ali. ‘Zijn dat in Kaïro de nieuwste soort mopjes? Het laatste dat ik me herinner waren de kameelmoppen. Weet je nog wel? Een kameel stapt een koffiehuis binnen, drinkt een kop koffie, legt een dinaar op tafel en gaat weg. Allah's wonderen zijn groot! roept de koffiehuishouder uit. Zeg dat wel, zegt een andere gast, wie heeft er ooit een kameel gezien die koffie drinkt. Dat bedoel ik niet, zegt de koffiehuishouder, maar wie heeft een kameel ooit zo'n enorme fooi zien geven. Haha! Maar de tegenwoordige humor schijnt van een meer luguber soort te zijn; ach ja, ze zijn in dat soort dingen onuitputtelijk in ons dierbare Kaïro. Maar alle gekheid op een stokje, hoe ben je dan ten slotte hier in Al-Merika beland?’

‘Al... Al-Merika?’ vroeg Maroef verbaasd. ‘Maar... maar ben ik dan niet in het paradijs?’

‘Nou, ze noemen het hier wel Allah's Eigen Land’, zei Ali, ‘en ook wel het land van de onbegrensde mogelijkheden, maar een paradijs... ik weet niet, voor mijn gevoel moet het paradijs toch op een of andere manier meer op Egypte lijken’.

‘Al-Merika...’ herhaalde Maroef. ‘Allah is inderdaad groot en Zijn wegen zijn wonderbaarlijk! Je moet weten, dat mijn eerste gedachte, toen ik besloot er vandoor te gaan, Al-Merika was. Kwam van die chocoladetaart

denk ik. Maar in Damietta heb ik de eerste de beste boot genomen die naar verre landen voer... en laat ik nu toch in Al-Merika terechtgekomen zijn!'

'En nog wel precies in Nefjorek, de hoofdstad van Al-Merika, en laat ik degene zijn die je op het strand moet vinden!' riep Ali uit.

'Tja, het zijn vreemde toestanden, die wegen van Allah. Alleen... ik zie helemaal geen chocoladepalmen', zei Maroef.

'Die groeien meer zuidelijk', zei Ali. 'Maar ik heb op mijn daktuin ook een kleine chocoladepalmenkwekerij. Wil je een reep?'

'Graag', zei Maroef. 'Bij ons wordt chocolade alleen nog maar door vorsten en koningen gegeten, maar toevallig... enfin, dat heb ik je verteld. Chocolade heeft een keerpunt in mijn leven gebracht; zonder die chocoladetaart was ik er nooit vandoor gegaan en zou ik nu niet hier zijn; er moet toch wel een soort bijzondere toestand in chocolade zitten...'.

'Nou, chocolade is hier anders de gewoonste zaak van de wereld', lachte Ali, en hij beval een van de slaven die bij de deur stonden een aantal chocoladerepen te halen. 'Net zo gewoon als bij ons in Egypte toem-toem'.

'Daarom juist', zei Maroef. 'Ik bedoel, daarom is het hier misschien zo'n wonderbaarlijk land met zulke fantastische toestanden en snufjes als hefstoelen en pin-opslavinnen en paleizen die tot helemaal aan de wolken reiken. Dat wou ik je ook nog vragen: waarom bouwen ze de huizen hier toch zo hoog? Het is wel een gekke toestand, maar ik begrijp het nut er niet van'.

'Dat is heel eenvoudig', zei Ali. 'Als je iets hebt uitgevonden, moet je er toch iets mee doen, nietwaar? Anders is er geen vooruitgang. Dus toen een van onze snufjesvinders op zeker ogenblik de hefstoel had uitgevonden, was men wel gedwongen in de hoogte te gaan bouwen omdat je hem anders niet gebruiken kon. Het een leidt logisch tot het ander en zo gaan we hier steeds meer vooruit'.

'Logisch is het misschien wel', zei Maroef, 'ik begrijp alleen niet, waarom men zo'n toestand vooruitgang

noemt. Het lijkt me eerder, dat men alles nodeloos ingewikkeld maakt. Ik dacht altijd, dat de logica er was om de mens te dienen, maar hier dient de mens blijkbaar de logica. Het is natuurlijk wel fantastisch allemaal, maar wanneer je als nuchter Egyptenaar over de eerste verbazing heen bent, dan lijkt die vooruitgang toch een beetje... tja...'

'Een beetje kinderlijk bedoel je', zei Ali.

'Ja, dat is het woord', zei Maroef. 'Net als kinderen die niet kunnen ophouden wanneer ze met een spelletje bezig zijn'.

'Och ja', zei Ali, 'dat zal wel waar zijn. De Al-Merikanen zijn een nog jong volk, ze zijn pas ontdekt en ze hebben natuurlijk nog niet de wijsheid die ons, Egyptenaren, is aangeboren. Ten slotte zijn wij toen we nog jong waren ook begonnen met allerlei fantastische en nutteloze dingen te bouwen zoals piramides en obelisken en al dat soort vreemde gevallen. En wanneer je je aan hun wat kinderlijke levensstijl weet aan te passen, is het hier heel plezierig leven; ik heb hier trouwens goede zaken gedaan zoals je ziet, en... O, daar heb je je repen; eet er maar van zoveel je wilt, we hebben van het jaar een goede oogst gehad, dus ik heb er genoeg'.

En Maroef nam een reep van de zilveren schaal die de slaaf hem voorhield en begon er voorzichtig aan te knabbelen. En zodra hij de heerlijke smaak van de chocolade proefde, zag hij zich in gedachten weer verplaatst in zijn armzalige hutje in Kaïro, op het ogenblik dat hij de chocoladetaart begon te verorberen die zulk een grote verandering in zijn leven zou brengen; en tegelijk zag hij zichzelf zoals hij nu was: gewassen, in een rijk gewaad gestoken en gelegen op zachte kussens. En het besef van het grote verschil tussen toen en nu maakte dat denieuwe mens, die indertijd in hem was opgestaan en die door de ontberingen die hij geleden had, en vervolgens door het wonderlijke land waar hij terecht was gekomen en de vrijpostigheden van de pin-opslavinnen weer half en half door de oude, timide Maroef verdrongen was, zich opnieuw in zijn volle lengte in hem oprichtte, de oude, timide Maroef een dreunende klap op de schouder gaf en

sprak: ‘Haha, ouwe jongen, dat hebben we toch maar netjes voor elkaar gebracht! Wat jij? Neem nog een reep!’

‘Ik neem nog een reep’, zei Maroef.

‘Ga je gang’, zei Ali. ‘Tjonge’, vervolgde hij, ‘als je jou ziet, zou je werkelijk zeggen dat er in chocolade een geheime kracht zit. Het lijkt wel of je er zienderogen van groeit’.

‘Haha!’ zei Maroef. ‘Ik voel dat ik hier in dit land iets groots ga verrichten! Ik weet nog niet wat, maar ik voel het in me: ik heb me nog nooit zo fit en zo ondernemend gevoeld. Behalve dan misschien heel vroeger in Kaïro, toen we samen kattekwaad uithaalden... En dat herinnert me eraan dat je nog altijd niet over jezelf verteld hebt. Hoe kom jij hier in Al-Merika en hoe kom je aan al die rijkdom? Wanneer dit paleis van tweeëndertig verdiepingen en al die slaven en eunuchen en pin-opslavinnen, en alle verdere toestanden waarvan ik nog maar een deel heb gezien, - wanneer dit allemaal van jou alleen is, dan moet je wel schat- en schatrijk zijn’.

‘Het wàs van mij alleen’, zei Ali, ‘maar het spreekt vanzelf dat een deel ervan nu aan jou behoort. Tut, tut, geen dank, als onze rollen omgekeerd waren geweest, zou jij net zo gehandeld hebben. En overigens zal ik je straks vertellen wat voor plannetje ik intussen bedacht heb om het beginkapitaal, dat ik je zal geven, vrucht te doen dragen. Maar [l]aat ik je eerst verhalen hoe het mij vergaan is sinds de dag waarop we elkaar voor het laatst gezien hebben’. En hij deed Maroef het verhaal van zijn vlucht en zijn omzwervingen, die hem ten slotte, na velerlei avonturen en beproevingen, op de kust van Al-Merika deden landen; en Maroef vernam hoe hij in Al-Merika als krantenjongen was begonnen, vervolgens in de handel gegaan was en zich dank zij zijn intelligentie (want als Egyptenaar heb je in dit opzicht natuurlijk altijd een streepje voor op de Al-Merikanen) langzaamaan had weten op te werken tot de rijkste en aanzienlijkste koopman van heel Nefjorek.

‘En nu’, vervolgde hij, ‘zal ik je vertellen wat voor

plan ik bedacht heb. De Al-Merikanen, moet je weten, zijn naïef en hebzuchtig en laten zich door niets zozeer verblinden als door vertoon van rijkdom; en daarop nu heb ik mijn plan opgebouwd. We moeten werken met bluf'.

'Met wat?' vroeg Maroef.

'Bluf', zei Ali. 'Dat is een Al-Merikanisme dat moeilijk te vertalen is. Het betekent zo iets als... tja, wat wij een fata morgana noemen; nee, dat ook niet precies, maar... enfin, je begrijpt het wel als ik je mijn plan uitleg. Kijk, hier heb je om te beginnen een zak met geld; er zitten duizend dollaren in...'

'Dinaren bedoel je zeker', zei Maroef.

'Nee, ik zei je toch al, dat de mensen hier dol op geld zijn: ze zijn er zelfs zo dol op dat ze niet van dinaren maar van dollaren spreken. Steek die zak met dollaren dus bij je en wees er, wanneer zich de gelegenheid voordoet, niet zuinig mee; dat maakt indruk'.

'O', zei Maroef die nog nooit zoveel geld bij elkaar gezien had. 'Is... is het niet een beetje zonde? Ik bedoel...'

'Dat is nu juist wat je uit je hoofd moet zetten', zei Ali. 'Wanneer ons plan lukt, zullen er voor elke dollaar die je uitgeeft tien in je zak terugvloeien; als je dat maar goed voor ogen houdt, zal het je niet moeilijk vallen royaal te zijn. Maar luister verder. Ik zal je morgenochtend het mooiste muildier uit mijn stallen laten geven; op dit muildier gezeten begeef je je naar de oealstrit...'

'Oealstrit...?' vroeg Maroef. 'Wat is dat nu weer voor toestand?'

'Zo noemen ze hier de soek', zei Ali. 'Soek klinkt zo gewoon, men drukt zich hier graag wat deftiger uit. Goed, in de oealstrit zul je mij aantreffen, gezeten temidden van de grootste kooplieden van Nefjorek; en zodra ik je zie, zal ik haastig opstaan en je tegemoetlopen, en ik zal je op de meest onderdanige manier helpen afstappen en je handen kussen en je met veel vertoon mijn diepe eerbied en mijn grote respect laten blijken. Op die manier zal iedereen denken, dat je een nog veel rijker koopman bent dan ik en ze zullen je

met het grootste ontzag tegemoettreden; en ik zal een magazijn voor je openen, dat ik van tevoren met uitgezochte koopwaar zal vullen, en de aanzienlijkste kooplieden van de oealstrit aan je voorstellen. En met Allah's hulp zullen je zaken spoedig floreren, want goede relaties en een goede naam doen wonderen. Wel, wat denk je ervan?'

'Hahaha!' lachte Maroef. 'Ik hoop dat ik me in kan houden en niet de slappe lach krijg! Dat is dus wat jullie hier bluf noemen; nou, dat zal me een toestand worden! Ik, de muilenlapper Maroef, de grootste pantoffelheld van Kaïro, als rijke koopman... Tjongejonge, daar moet ik nog een reep op nemen. Maar zeg, hoe moet dat? Ik weet niets van handel af en als ze me vragen beginnen te stellen...'

'Hindert niet', zei Ali. 'Je zegt op alles maar ja, en als je iets niet begrijpt dan glimlach je alleen maar een beetje uit de hoogte, dat maakt altijd indruk. Het belangrijkste is, dat je rustig en zelfverzekerd optreedt'.

'Geef me morgen dan maar een dozijn chocoladerepen bij mijn ontbijt', zei Maroef. 'Ik voel dat niets mijn zelfvertrouwen zo sterkt als chocolade'.

'Ik zal een kist vol repen op je kamer laten zetten', zei Ali, 'maar pas op, dat je je niet overeet. Nou, dat is dus afgesproken, en laten we het nu over andere dingen hebben; wat zijn de laatste nieuwtjes uit de Kleine Toetmesdwarsstraat?'

Hierop vertelde Maroef wat hij te vertellen had en Ali van zijn kant vertelde hem allerlei wetenswaardigs over Al-Merika en over de zeden en gebruiken van het land. Maroef vernam dat het land geregeerd werd door sultan Sam, en dat sultan Sam een dochter had, Marilyn geheten, die wijd en zijd vermaard was om haar schoonheid en die ondanks haar jeugd reeds door duizenden dichters bezongen was, honderden nieuwe dichterlijke talenten had doen ontluiken en tientallen doden geëist had.

'Doden?' vroeg Maroef. 'Bedoel je, dat het zo'n puzzelprinses is? Je weet wel, die iedereen een raadseltje opgeeft en als je het niet raadt, gaat je hoofd eraf. Ik dacht dat dat soort prinsessen al lang uit de mode was'.

‘Dat bedoel ik ook niet’, zei Ali. ‘Maar de kwestie is, dat de dichters hier in twee kampen of scholen verdeeld zijn, de traditionelen en de commercialisten...’

‘Wat zijn dat voor scholen?’ vroeg Maroef.

‘Nou kijk’, zei Ali, ‘de traditionelen, die zijn eigenlijk gewoon traditioneel, begrijp je? Die dichten net zo ongeveer als bij ons in Egypte. Minder verfijnd en minder beschaafd natuurlijk, dat spreekt vanzelf. Maar net als bij ons vergelijken ze bijvoorbeeld, wanneer ze de schoonheid van prinses Marilyn bezingen, haar ogen met amandelen, haar heupen met een fraai-gewelfde vaas en haar adem met een zoet parfum. Maar volgens de commercialisten is dat alleen een vaag soort romantiek waar niemand wat aan heeft; de ene amandel is de andere niet, zeggen ze, het hangt er helemaal vanaf van welke kwekerij hij komt; en een vaas die uit de ene werkplaats komt heeft een heel andere kwaliteit dan een vaas uit een andere werkplaats. De schoonheid is niet gebaat met vage algemeenheden; men moet nauwkeurig zijn en wanneer men haar ogen met amandelen vergelijkt, dan moet men er bij zeggen uit welke kwekerij die komen, van de vaas uit welke werkplaats hij komt en van het parfum wat het voor merk is. Noem vrouw en merk, luidt hun leuze. En de jongere commercialisten gaan zelfs nog verder; hun leuze luidt: noem merk en vrouw. Ze bezingen een bepaald merk van vaas of parfum en voegen er dan aan toe, dat de vaas precies dezelfde rondingen vertoont als de heupen van prinses Marilyn, of dat het parfum net zo geurt als haar adem. Dat is nauurlijk heel plezierig voor de vervaardiger van dat bepaald soort vazen of parfums, want iedere man wil wel de heupen van Marilyn in zijn kamer hebben en er iets in kunnen zetten, al is het maar een bloemetje, en elke vrouw wil net zo geuren als Marilyn geurt; je begrijpt dus, dat de vervaardiger van het bezongen produkt de dichter vorstelijk beloont. Dat is trouwens ook een van de redenen van deze verschuiving van vrouw naar merk: dit is een groot land met vele dichters, zodat de prinses ze onmogelijk allemaal persoonlijk belonen kan’.

‘En de schatkist dan?’ vroeg Maroef. ‘Die is er toch om de kunst te doen bloeien?’

‘Tja, bij ons in Egypte wel, zei Ali, ‘maar sultan Sam denkt er anders over; en bovendien vindt hij, dat zijn dochter er niets mee opschiet. Haar heupen mogen dan in duizend huiskamers staan, daarmee heeft ze nog geen man en het rijk geen troonopvolger; want aangezien de sultan geen zoon heeft, zal de echtgenoot van Marilyn tevens troonopvolger zijn’.

‘Maar zijn er dan geen buitenlandse vorstenzonen die naar haar hand dingen? Je zou toch zeggen, wanneer de dichters zo'n toestand van haar gemaakt hebben...’

‘Die zijn er genoeg geweest’, zei Ali, ‘maar haar vader heeft ze allemaal afgewezen, omdat ze naar zijn mening niet rijk genoeg waren, want dollaren betekenen voor hem alles’.

‘Maar’, zei Maroef, ‘hoe zit dat dan nu met al die doden die er om harentwil gevallen zijn? Dat heb je nog altijd niet verklaard’.

‘Dat zit zo’, zei Ali. ‘Toen de commercialisten eenmaal begonnen waren met de natuurlijke gang van zaken in de poëzie om te keren en niet meer een amandel of parfum ter sprake brachten om de prinses te verheerlijken, maar de prinses ter sprake brachten om een bepaald soort amandel of parfum te verheerlijken, deed zich al spoedig een heel nieuwe ontwikkeling voor. Want terwijl het voor de hand ligt, de prinses te vergelijken met alles wat rond en zacht is, zoals een amandel, een vaas of een parfum, en omgekeerd, alles wat rond en zacht is met de prinses, is het veel moeilijker een verbindingslijn te trekken tussen een hard, hoekig of stekelig voorwerp en de prinses, zodat de vervaardigers van deze voorwerpen ten opzichte van de vervaardigers van ronde en zachte voorwerpen in een ongunstige positie kwamen te verkeren. Er werden relatief veel meer vazen en parfums gekocht dan borstels en timmergereedschap, met het gevolg dat de vervaardigers van onzachte en stekelige voorwerpen zich tot een bond verenigden en aanzienlijke fondsen ter beschikking stelden voor die dichters, die kans zagen ook hùn produkten in verband te brengen

met de bekoorlijkheden van de schone Marilyn. En waar een fonds is, is een weg, en weldra begonnen er gedichten te verschijnen waarin de vazen, parfums en amandelen vervangen waren door allerlei onverwachte voorwerpen zoals klokken, scharen, strijkbouten, hooivorken, geprepareerde schedels, pepermolens, notenkrakers enzovoort, en waarin sprake was van de bijl van uw glimlach, het schietlood van uw heuplijn of de lege inktkoker van uw ogen'.

'Waarom de *lege* inktkoker?' vroeg Maroef.

'Nou, de ene vervaardiger maakt inktkokers, de andere maakt inkt, en wanneer de dichter speciaal in opdracht van de inktkokermaker dicht, moet de volle aandacht op de koker zelf vallen en mag er dus geen inkt in zitten'.

'Maar ik begrijp nog altijd niet wat een lege inktkoker met de ogen van een prinses te maken heeft', zei Maroef. 'Ik zie het verband niet'.

'Nou, wanneer een inktkoker leeg is, kun je niet schrijven, nietwaar?' zei Ali. 'De dichter wil er dus mee uitdrukken, dat haar ogen *onbeschrijflijk* mooi zijn'.

'O', zei Maroef. 'Je moet er maar op komen. Het lijkt me, dat je zo'n gedicht eerst vijftig keer moet overlezen voor je iets van het verband begrijpt'.

'Dat is ook zo', zei Ali. 'Daarom noemt men deze dichters de Vijftigers.'

'Maar wacht eens even', zei Maroef, 'nu begrijp ik geloof ik waar die doden vandaan komen. De prinses is natuurlijk beledigd, dat ze met een bijl en een notenkraker en zulk soort toestanden vergeleken wordt en laat ze allemaal het hoofd afhakken'.

'Och welnee', zei Ali, 'het interesseert een vrouw niet zo erg hóé ze bezongen wordt, àls ze maar bezongen wordt. Nee, het gaat meer om de traditionelen die zich vanwege het geweld, de rondingen hunner Muze aangedaan, beledigd voeien. En zo hebben we al verschillende litteraire rellen gehad, die des te meer slachtoffers eisten naarmate het om zwaardere metaforen ging. Een paar jaar geleden hadden we bijvoorbeeld de beroemde boekensteunenrel. Een van de jongere dichters had de boe-

zem van prinses Marilyn vergeleken met twee marmeren boekensteunen (vervaardigd door die-en-die), waartussen haar hals als een zuil van wijsheid oprees of iets in die geest, ik weet het ook niet meer zo precies. In ieder geval ontstond er een geweldige deining en al spoedig vormden zich twee partijen, de Boekensteuners en de Appelaars...'

'Appelaars?' vroeg Maroef.

'Ja', zei Ali, 'want de anti-Boekensteuners hadden als symbool de appel gekozen, omdat een boezem volgens de traditie met twee appels hoort te worden vergeleken. Enfin, de rel liep zo hoog, dat het midden op de oealstrit tot een grote vechtpartij kwam, waarbij de tegenstanders elkaar met appels en boekensteunen bekogelden; en aangezien een boekensteun een zwaarder argument is dan een appel, vielen er aan de kant van de traditionelen nogal wat slachtoffers'.

'Wat een toestand, wat een toestand', zei Maroef. 'Maar die prinses moet wel iets heel bijzonders zijn dat ze zoveel beroering veroorzaakt. Kun je niet een van die gedichten voordragen waarin ze beschreven wordt? Uit de traditionele school bedoel ik, want als je het vijftig keer zou moeten voordragen...'

'Ik weet iets beters', zei Ali, 'als je zo graag wilt weten hoe ze er uit ziet, dan zal ik je haar laten zien. Hola!' vervolgde hij tegen een van de slaven. 'Breng Cholliwoet hier'.

'Laten zien?' vroeg Maroef verbaasd. 'Hoezo laten zien?'

'Wacht maar af', glimlachte Ali. 'Dat is ook een van die snufjes waar men hier zo sterk in is'.

'En wie is Cholliwoet?'

'Een dzjinni', zei Ali.

'Een... een dzjinni?' stamelde Maroef en strekte haastig zijn hand uit naar het blad met de chocoladerepen.

'Daar is hij al', zei Ali, toen de slaaf terugkwam met een klein flesje in zijn hand, dat met een ronde ijzeren dop was afgesloten en waarin zich een bruin vocht bevond. 'Schrik niet, het is een getemde dzjinni, hij doet geen kwaad'.

‘Zit hij in die fles?’ vroeg Maroef angstig.

‘Ja. Let op’, zei Ali. En hij plaatste de fles op een kleine verhoging in het midden van het vertrek, beval de slaven alle toortsen op één na te doven, zodat het vertrek in het halve duister gehuld was, ging vervolgens op zijn hurken voor de fles zitten en haalde uit de plooien van zijn gewaad een voorwerp te voorschijn dat er uitzag als een kleine triangel met een steeltje eraan. Daarop prevelde hij een soort toverformule, die klonk als: ‘Koka kola pilatus pas’, en tikte driemaal met de triangel op de dop van de fles. Het volgend ogenblik sprong de dop eraf, het bruine vocht begon te sissen en te bruisen en uit de fles kronkelde een dikke rookwolk omhoog, die steeds groter en dichter werd en ten slotte de gedaante van een reusachtige leeuw aannam. En de leeuw stiet driemaal achtereen een ijzingwekkend gebrul uit, waarbij Maroef, die steeds verder weg was geschoven, de haren te berge rezen.

‘Koest!’ sprak Ali. ‘Ik wens, dzjinni Cholliwoet, dat je de gedaante aanneemt van prinses Marilyn’.

‘Horen is gehoorzamen, o heer’, sprak de leeuw met menselijke stem en het volgend ogenblik reeds begon hij van gedaante te veranderen, zijn manen veranderden in zachte lokken, lieflijk als een waterval, zijn behaarde snuit in een rond en glad gezichtje van rozen en leliën en met ogen als amandelen, zijn lijf in een meisjeslichaam, soepel als de twijgen van de ban-boom, zijn staart in de dubbele ronding van een achterdeel waarvan de aanblik alleen al in staat was een lamme te doen lopen, en zijn poten in twee ranke zuilen die dit wonder van perfectie schraagden. En zodra zij ten voeten uit - o, en wat voor voeten: als twee duiven - verschenen was, begon zij zich uit te rekken en met haar heupen te wiegen en Maroef vanonder half-geloken oogleden blikken toe te werpen van een zo verzengende gloed dat het hem was, of het hart in zijn lichaam smolt. En vervolgens begon zij op een kokette manier heen en weer te lopen, ten einde haar bekoorlijkheden zo veelzijdig mogelijk te doen uitkomen; maar het was geen lopen meer, het leek meer op dansen, of nee, niet op dansen maar op zweven, nee niet op

zweven maar op golven - een golvende beweging die zich aan de hele kamer leek mee te delen en die zich tot diep in het lichaam van Maroef voortplantte. En het was hem, of hij op een zwalpend schip gezeten was, waarvan de mast met rukken omhoog werd gehesen tot hij loodrecht overeind stond! En toen zij zag wat voor effect zij op hem gemaakt had, werd de gloed van haar ogen nog intenser en de draaiing van haar heupen en andere lichaamsdelen veroorzaakte een zodanige deining, dat Maroef het gevoel had of zijn mast ieder ogenblik kon knappen. Toen haar evoluties echter een bepaald schaamteloos karakter begonnen aan te nemen en zij tenslotte zelfs aanstalten maakte, zich van haar harembroek te ontdoen, riep Ali:

‘Stop! Zo is het genoeg, je vergeet dat je een prinses bent’.

‘Hè’, sprak de dzjinni, en aangezien zijn woorden uit de mond van prinses Marilyn kwamen, klonken zij zoeter dan het gezang van de nachtegaal: ‘Hè, ik begon er net lol in te krijgen’.

‘Een prinses heeft geen lol’, zei Ali. ‘Een prinses amuseert zich. En bovendien blijft ze in het nette’.

‘O ja?’ zei de prinses, alias de dzjinni. ‘Wie heeft er in het lichaam van prinses Marilyn gewoond, u of ik?’

‘Nou en?’ vroeg Ali.

‘Dat bedoel ik maar’, zei de prinses. ‘Ik weet waar prinsessen 's nachts van dromen’.

‘Waarvan dan?’ vroeg Ali.

‘Dat wilde ik juist gaan demonstreren’, zei de prinses, ‘aan deze mooie mijnheer hier. Hij is precies het type waar prinses Marilyn 's nachts van droomt’.

‘Dromen zijn dromen’, zei Ali, ‘en daar heeft niemand iets mee te maken. Als de uiterlijke schijn maar net is. Maar jij bent zelfs niet in staat in schijn net te zijn. Allé, marsj, in de fles!’

‘Wat een taal om tegen een prinses uit te slaan’, giechelde de prinses.

‘Geen praatjes! Terug in de fles!’ herhaalde Ali.

‘Hè, het is ook altijd hetzelfde’, zei de prinses. ‘Juist als ik de smaak begin beet te krijgen en het lekker

begint te worden, moet ik ophouden; op die manier kom ik nooit aan m'n happie eind toe'.

'Dat komt, omdat je in het begin veel te schrokkerig bent', zei Ali. 'Vooruit, in de fles'.

'En als er nu nog een oude, belegen wijn in de fles zat', vervolgde de prinses. 'Maar nee, kokakola!'

'Ik ken je', zei Ali. 'Als er wijn in de fles zat, zou je een demonstratie weggeven waar een prinses zelfs in haar dromen niet aan toekomt. Nee, geen alcohol bij snelverkeer'.

'Hoezo snelverkeer?' vroeg de prinses.

'Nou, de snelheid waarmee jij een prinses in een.., enfin, in iets minder nets doet verkeren... Maar je staat me maar af te leiden. Hup, in de fles!'

'Horen is gehoorzamen', zuchtte de prinses. 'Nou, daar gaat-ie dan'. En met een schalkse knipoog naar Maroef en een laatste grandioze golving van heupen begon zij plotseling in snel tempo te slinken, tot er ten slotte nog maar een klein rond wolkje van haar over was dat even later met een floep in de hals van de fles verdween.

'Ziezo', zei Ali en wilde de dop weer op de fles drukken; maar net voor hij zover was, schoot er nog even een minuscuul rookballetje uit de fles, riep: 'Boe!' en floepte even prompt weer terug. Ali drukte de dop op de fles, overhandigde hem aan de slaaf die hem gebracht had en beval de toortsen weer aan te steken.

'Oef!' zei Maroef, terwijl hij met de mouw van zijn gewaad zijn voorhoofd afwies, 'wat een toestand! Ik bedoel, wat een prinses!'

'Zeg dat wel', zei Ali, 'het vervelende met Cholliwoet is alleen, dat hij het altijd nog mooier wil maken dan het is en daarbij de goede smaak uit het oog verliest. Maar in ieder geval heb je nu een indruk van prinses Marilyn en begrijp je misschien waarom de dichters zo'n deining over haar maken'.

'Nou, ze maakt uit zichzelf al genoeg deining', zei Maroef. 'Tjongejonge, ik heb het er warm van'.

'Wil je een kalmerend middeltje?' vroeg Ali. 'Je hebt het wel nodig, zie ik'.

'Graag', zei Maroef. 'Eerst die pin-opslavinnen en dan,

als klap op de vuurpijl, een rondje Marilyn... tjongejonge, het is wel een toestand voor een arme muilenlapper die jarenlang alleen maar tegen een vrouw als Hajbaj heeft aangekeken. Maar hoe zit dat nu eigenlijk met die Cholliwoet en zo? Ik bedoel, was het nu eigenlijk prinses Marilyn of was ze het niet? Dat wil zeggen, het was natuurlijk die dzjinni, maar... maar...'

'Och, het is eigenlijk vrij eenvoudig', zei Ali, 'je moet maar op het idee komen. Je weet, dat een bepaald soort dzjinni's bij voorkeur zijn woonplaats kiest in het lichaam van een verleidelijk en welgevormd jong meisje. Je kunt er in de Duizend-en-één-Nacht verscheidene voorbeelden van vinden; misschien herinner je je nog wel het verhaal van De Houthakker als Vrouwenarts?'

'O ja', zei Maroef. 'Was dat niet zo'n verhaal van een houthakker die alsmaar dzjinni's uit allerlei knappe prinsessen verdreef en dan met ze trouwde? Met de prinsessen bedoel ik'.

'Ja', zei Ali. 'Alleen waren het maar twee prinsessen en één dzjinni. Maar goed, zo'n soort dzjinni is ook onze Cholliwoet, en...'

'Maar', zei Maroef, 'als ik me goed herinner, maakt zo'n dzjinni dat een prinses niet bij haar verstand is, zolang hij in haar lichaam huist'.

'Dat is het nu juist', zei Ali. 'Zo'n Cholliwoet - want hij is niet de enige, hij heeft honderden broers die allemaal Cholliwoet heten en die je in net zulke flesjes kunt kopen - zo'n Cholliwoet dan kiest op zeker ogenblik het lichaam van een lieftallig meisje tot woonplaats, met het gevolg dat het meisje haar verstand kwijtraakt en allerlei dwaze dingen gaat doen. Ze gaat bijvoorbeeld halfnaakt in de brandende zon liggen, na zich eerst met vet ingesmeerd te hebben, en blijft zo urenlang liggen sudderen als een eend in de pan, net zo lang tot haar huid er inderdaad precies zo uitziet als die van een gebraden eend; ze trekt haartje voor haartje haar wenkbrauwen uit en, om niet te vergeten dat ze vroeger ook wenkbrauwen heeft gehad, geeft ze de plaats waar ze gezeten hebben met een potloodstreepje aan, als een soort gedenkteken; ze is bang om met haar hielen de grond te beroeren en

om dat te voorkomen bevestigt ze stokjes van wel een decimeter lang onder de hiel van haar muiltjes, waardoor ze gedwongen is voortdurend op haar tenen te lopen; enfin, dat zijn maar enkele voorbeelden'.

'Volkomen knots', zei Maroef. 'En als ze eenmaal aan de ketting liggen, wat dan?'

'Bij ons in Egypte zou men ze opsluiten en aan de ketting leggen', zei Ali, 'maar het is hier een vrij land en men laat ze dus vrij rondlopen'.

'Probeert men ze helemaal niet te genezen?' vroeg Maroef.

'Dat is nu juist de kwestie', zei Ali. 'Bij ons gaat het gewoonlijk zo, dat een geleerde magiër er op zeker ogenblik in slaagt de dzjinni te verdrijven, en naar de dzjinni kijkt men dan verder niet om. Maar de Al-Merikanen zijn een praktisch volk en zeggen: waarom zouden we van de dzjinni ook niet meteen profijt trekken? Nietwaar, in de eerste plaats is het bekend, dat dzjinni's het vermogen bezitten zich in allerlei gedaantes te kunnen veranderen. In de tweede plaats kan men er zeker van zijn, dat de meisjes die zij tot woonplaats kiezen de mooiste van heel Al-Merika zijn: want de Cholliwoets zijn zulke seksmaniakken, dat ze voor hun eigen woning heus wel het fraaiste en zwoelste plekje weten te vinden. En in de derde plaats moet zo'n dzjinni zijn eigen woning wel door en door en van binnen en van buiten kennen, zodat men moet aannemen dat hij in staat is niet alleen de gedaante van deze mooiste meisjes van Al-Merika, maar zelfs haar stem en tot haar kleinste gebaren toe tot in de perfectie te reproduceren. Wel, van deze vooronderstellingen uitgaande zijn onze snufjesvinders op de gedachte gekomen, de Cholliwoets niet zonder meer te verdrijven, maar ze tegelijk te vangen. te temmen en er een plezierig kijkspel van te maken. Want wie zou het niet plezierig vinden om op zijn gemak en op ieder gewenst ogenblik naar de mooiste meisjes van Al-Merika te kijken?'

'Tja', zei Maroef. 'Lijkt me heel slim bedacht. Alleen dat vangen is me nog niet duidelijk. Hoe krijg je zo'n dzjinni in een fles?'

‘Doodeenvoudig’, zei Ali. ‘Je legt een dollaar op de bodem van de fles. De Al-Merikaanse dzjinni's zijn al even dol op dollaren als de Al-Merikaanse Adamskinderen’.

‘En nog iets’, zei Maroef. ‘Wat zeggen de mooiste meisjes van Al-Merika daar wel van? Wat zegt prinses Marilyn zelf daar wel van? Ik bedoel, vinden ze dat wel goed, dat iedereen maar op ieder ogenblik naar ze kan kijken? En wie weet wat die Cholliwoet ze allemaal laat uitvoeren...’

‘Integendeel, ze beschouwen het als de hoogste eer’, zei Ali. ‘Het is immers een soort ordeteken, een soort publieke erkenning van haar schoonheid. En wat Cholliwoet ze laat uitvoeren, och... ten slotte zijn ze het toch ook weer niet zelf, nietwaar? Misschien vinden ze er zelfs een soort voldoening in om Cholliwoet haar meest geheime dromen te laten uitdrukken, terwijl ze zelf wat haar eerbaarheid betreft buiten schot blijven. In ieder geval is het zo, dat ieder meisje het hier als haar hoogste ideaal beschouwt om door een dzjinni uitverkoren en een Cholliwoet-ster te worden - want zo noemt men hier de schoonheden, wier gedaante de Cholliwoets aannemen. Vandaar ook de rage van de seksepillen: wanneer ze maar genoeg seksepillen innemen, zo denken de meisjes hier, dan zal een of andere snoeper van een Cholliwoet zich wel laten verleiden om haar tot zijn woning te kiezen - en dan duurt het niet lang meer of ze hebben de status van Cholliwoet-ster. Ze moeten natuurlijk ook van zichzelf fotodzjinniek zijn...’

‘Fotodzjinniek? Wat is dat?’ vroeg Maroef.

‘Dat wil zeggen, dat ze tot een bepaald type moeten behoren, een type waarin een Cholliwoet zich echt op zijn gemak voelt, waarin hij op de comfortabelste wijze ligt. Foto is een oud Roemistaans woord voor “ligt” en een fotodzjinniek type is dus een type dat een dzjinni ligt. Maar, beste vriend Maroef’, vervolgde Ali, ‘het is intussen alweer laat geworden en morgen wordt een dag waarbij je al je geesteskracht nodig zult hebben; ik stel dus voor, dat we ons nu ter ruste begeven’.

‘Goed’, zei Maroef. ‘Vergeet de beloofde chocolade-

repen niet. Ik denk overigens niet, dat er veel van slapen zal komen: die prinses Marilyn laat me maar niet los. Bij Allah! Sinds ik haar bluf gezien heb...'

Haar bluf? Wat bedoel je met haar bluf?' vroeg Ali.

'Nou, haar fata morgana, haar schijngestalte', zei Maroef. 'Is dat niet wat jullie hier bluf noemen? Net zoals ze hier de soek een oealstrit noemen en net zoals ik morgen de schijngestalte van een rijke koopman ga aannemen'.

'Met dit verschil', zei Ali, 'dat jij geen echte rijke koopman bent en zij wel een echte prinses is'.

'Jaja', zei Maroef. 'Maar ik heb wel zo langzamerhand in de gaten, dat je je in dit land niets moet laten wijsmaken. Nee, beste kerel, je kunt me nog meer vertellen, maar die hele Cholliwoetgeschiedenis lijkt me een enorme bluf, net zoals alles hier trouwens. Ik weet nog wel niet wat er achter steekt en wat de bedoeling van dit alles is, en evenmin of je zelf alles gelooft wat je me vertelt of dat je me gewoon voor het lapje zit te houden, maar zo'n gek land als dit kan onmogelijk echt zijn. Het enige wat hier echt is, is de chocolade; die ken ik, die heb ik in Egypte ook geproefd en ik weet dus dat die bestaat, maar voor de rest... Nou, wat zou het? Als alles hier bluf is, dan bluf ik gewoon mee. Gewóón? Haha, ik zal eens laten zien hoe een Egyptenaar kan bluffen, al is het dan een arme muilenlapper! Het is toch allemaal niet echt, dus wat kan me gebeuren?'

En de volgende morgen begaf Maroef zich, na zich met een dozijn chocoladerepen gesterkt te hebben, gekleed als een rijk koopman en gezeten op een prachtig opgetuigd muildier, op het afgesproken uur naar de oealstrit, waar zich tussen hem en zijn vriend Ali de van tevoren beraamde scène afspeelde. En toen de kooplieden zagen, hoe de grote koopman Ali de nieuw-aangekomene persoonlijk hielp afstappen en hem de handen kuste en hoe deze statig en waardig plaatsnam op de zetel die Ali van tevoren voor de ingang van het nieuwe magazijn had laten plaatsen, werden ze vervuld van bewondering en respect. En de een na de ander kwamen ze naar Ali toe en vroegen fluisterend:

‘Die vriend van u is zeker een groot koopman?’

‘Een groot koopman?’ zei Ali, terwijl hij ze medelijdend aankeek. ‘Bij Allah, het is de grootste koopman van alle tijden! In ieder land heeft hij zijn magazijnen en depots en het zijn er meer dan al het vuur ter wereld ooit kan verteren; en zijn agenten, vertegenwoordigers en relaties zijn niet te tellen en bevinden zich in alle steden ter wereld, tot in Tartarije en de uiterste grenzen van China toe. En ik ben in vergelijking met hem niet meer dan een armzalige straatventer. Enfin, u zult hem wel leren kennen en zien wat het voor een man is!’

Toen de kooplieden dit hoorden, wisten zij niet waar zij moesten blijven van bewondering en zij struikelden over hun eigen voeten in hun haast om de grote koopman Maroef te begroeten en welkom te heten en goede zaken te wensen. En ieder van hem rekende het zich tot een eer, hem te dineren te vragen; maar Maroef glimlachte minzaam en sloeg alle uitnodigingen af met de verontschuldiging dat hij reeds de gast was van zijn vriend, de koopman Ali. En zelfs de deken van de kooplieden kwam hem bezoeken, geheel in strijd met de gewoonte die wil dat de nieuw-aangekomene als eerste de deken bezoekt; en hij gaf hem persoonlijk een overzicht van de koersen op de oealstrit, en ten einde zijn bereidheid te tonen om hem van dienst te zijn bij de verkoop van zijn waren. vervolgde hij:

‘Mag ik vragen, mijnheer: hebt u veel gele stoffen bij u? Geel is hier namelijk erg in de mode, moet u weten’.

‘Gele stoffen? Nou en of’, zei Maroef. ‘Ik heb er zoveel, dat de helft van mijn personeel al met geelzucht te bed ligt; ze kunnen geen geel meer zien!’

‘En oudrose?’ vroeg de deken. ‘Dat wordt ook veel gevraagd’.

‘Oudrose?’ zei Maroef. ‘Natuurlijk heb ik oudrose. Van de beste kwaliteit: zo oud als de weg naar Bagdad; zo oud, dat je niet eens meer kunt zien dat het rose is.’

‘En fijn batist, hebt u dat ook?’ vervolgde de deken.

‘Batist?’ vroeg Maroef. ‘Haha! Daar heb ik zulke fijne soorten van, dat je ze twaalfdubbel op elkaar moet leggen voor je ziet, dat het iets en niet niets is!’

En zo ging hij voort op elke vraag een passend antwoord te geven; en ten slotte vroeg de deken schuchter: ‘Zou ik misschien enkele stalen mogen zien, mijnheer?’

‘Maar natuurlijk, maar natuurlijk!’ zei Maroef. ‘Zodra mijn karavaan is aangekomen’. En hij legde de deken en de andere kooplieden uit, dat hij binnen enkele dagen een reusachtige karavaan verwachtte van duizend kamelen, beladen met balen vol van de kostbaarste stoffen, juwelen en andere koopwaren. En de kooplieden zetten grote ogen op, toen zij dit hoorden en vol ontzag zagen zij op naar de eigenaar van deze fantastische karavaan.

Maar de verbazing van de kooplieden bereikte haar hoogtepunt, toen zij getuigen waren van het volgende voorval. Terwijl zij namelijk zo stonden te praten en van gedachten te wisselen over de komst van de karavaan, kwam er een bedelaar naderbij die met uitgestoken hand van de een naar de ander liep. En sommigen gaven hem een koperen muntstuk, een enkele gaf hem er twee, maar de meesten gaven niets en zeiden alleen maar: ‘Allah sta je bij’. En toen de bedelaar bij Maroef kwam, haalde deze met een nonchalant gebaar een handvol goudstukken uit zijn zak en legde ze in de hand van de bedelaar, alsof het niet meer dan een koperen munt was! Dit voorval maakte zo'n diepe indruk op de verzamelde kooplieden, dat er enige minuten lang een volslagen stilte heerste - een voor de oealstrit wel zeer ongewoon feit. En ieder dacht bij zichzelf: ‘Bij Allah, wat moet die man rijk zijn, dat hij zich zo royaal tegenover een bedelaar kan tonen!’ En de faam van Maroef verspreidde zich alras als een lopend vuurtje door heel Nefjorek.

En het gerucht drong ten slotte ook tot sultan Sam door, die onmiddellijk zijn minister liet komen en zei: ‘Hoor eens, minister, er schijnt een fabelachtige karavaan in aantocht te zijn, beladen met de kostbaarste schatten, die aan een puissant rijke buitenlandse koopman toebehoort, en het lijkt me zonde om de oealstrit daarvan te laten profiteren; die aasgieren verdienen genoeg. Laten we er liever zelf van profiteren’.

De minister, die een bedachtzaam en voorzichtig man was, zette zijn bril af en zei: ‘Daar is niets op tegen,

majesteit. Alleen', vervolgde hij, terwijl hij zijn bril weer opzette, 'lijkt het mij beter eerst de komst van die fabelachtige karavaan af te wachten voor we iets ondernemen. Er wordt tegenwoordig zoveel beweerd...'

'Je lijkt wel niet wijs!' zei de sultan boos. 'Sinds wanneer koop je vlees bij de slager, nadat de honden het hebben opgegeten? Ga onmiddellijk die rijke koopman halen en breng hem hier; ik wil met hem praten'.

En de minister was wel gedwongen de bevelen van zijn heer te gehoorzamen; en hij begaf zich naar de oealstrit, waar hij Maroef aantrof, gezeten temidden van de andere kooplieden. En hij bracht hem de uitnodiging van de sultan over om ten hove te verschijnen.

'O', zei Maroef. 'Eh... ja... natuurlijk, natuurlijk. Waarom zou ik niet ten hove verschijnen? Een hof is een hof, nietwaar en een sultan een sultan. Ik bedoel.. Een ogenblikje'. En hij trok zich in het magazijn terug, waar hij haastig een paar repen naar binnen werkte (waarvan hij een voorraadje bij zich had gestoken) om zich vervolgens weer bij de minister te voegen die hem naar het paleis van de sultan geleidde.

En toen Maroef zich voor sultan Sam bevond, die een lange, magere man bleek te zijn met een haviksneus en een sik en die een vreemdsoortige tulband droeg, in het midden waarvan zich een soort ronde pijp bevond waarop een groot aantal sterren en strepen[1.] geborduurd waren, - toen Maroef dus voor de sultan stond, knielde hij neer en boog, tot zijn lippen de grond voor 's sultans voeten beroerden; en vervolgens richtte hij zich op, wenste de sultan een lang en voorspoedig leven en een zegenrijke regering en maakte hem een uitgezocht compliment over zijn land en de toestanden die er heersten.

Sultan Sam was zeer ingenomen met zijn welsprekendheid en zijn elegante manieren (die Maroef als Egyptenaar nu eenmaal aangeboren waren) en stelde hem verscheidene vragen met betrekking tot zijn zaken en zijn rijkdommen. Maar Maroef glimlachte alleen en zei: 'Daden zijn meer waard dan woorden; zodra mijn kara-

1. Zie noot op blz. 167

vaan is aangekomen, zal uwe majesteit zien wat er te zien valt en uwe majesteit zal ongetwijfeld tevreden zijn'.

Dit antwoord maakte op de sultan en alle aanwezigen een uitstekende indruk; en om eens te zien hoe ver de kennis van Maroef reikte, toonde sultan Sam hem een parel van een grootte en een glans zoals men ze maar zelden aantreft en die op zijn minst een waarde van tienduizend dollaren vertegenwoordigde, en vroeg: 'En zulke parels, hebt u die ook in de balen van uw karavaan?'

Maroef nam de parel aan, wierp er een verachtelijke blik op en liet hem achteloos op de grond vallen, waar hij hem met zijn hiel verbrijzelde.

De sultan was een ogenblik te verbouwereerd om een woord uit te brengen; toen begon hij rood aan te lopen en riep: 'Wat heb je gedaan, man? Je hebt een parel die tienduizend dollaren waard is verbrijzeld!'

'Och, die parel was waardeloos, majesteit', zei Maroef met een kalme glimlach.

'Hoezo waardeloos? Ik zeg je, dat hij tienduizend dollaren waard was!' zei de sultan.

'Zeker, dat was hij ook', zei Maroef. 'Tien à elfduizend zou ik zeggen. Maar voor een sultan is dat toch zeker waardeloos; waarom zouden we ons om zulk kleingoed bekommeren? Ik heb in de balen van mijn karavaan zakken en zakken vol met parels die wel tien keer zo groot en mooi zijn als deze'.

Bij deze woorden werd de hebzucht van sultan Sam eerst recht wakker; en hij liet zich door een van de eunuchen een klein gouden kistje brengen, waarin op een kussentje van zwart fluweel een zuiver geslepen diamant lag ter grootte van een duiveëi: het pronkstuk van de Al-Merikaanse kroonjuwelen. En hij toonde Maroef de diamant en vroeg: 'Wel, en diamanten als deze, heb je die soms ook?'

En Maroef nam de diamant aan, bekeek hem even en zei toen: 'Och ja, wel aardig...'

'Wel aardig?' riep de sultan uit. 'Man, dit is de zeldzaamste...'

'...voor de kleintjes om mee te knikkeren', vervolgde

Maroef. ‘Hier, vang! Voor je kinderen’. En hij wierp de diamant met een nonchalant gebaar naar een van de paleiswachten die bij de deur stonden. ‘Nee, majesteit, wanneer u mijn diamanten eenmaal hebt gezien, kijkt u naar dat soort kinderspeelgoed niet meer om’, voegde hij eraan toe, ‘het is een sultan onwaardig’.

Nu, toen hij dit hoorde, twijfelde sultan Sam er niet meer aan of degeen die voor hem stond moest wel de rijkste man op aarde zijn; en zijn ogen begonnen te schitteren van begerigheid. En hij zei bij zichzelf: ‘Allah, allah! Die man moet ik vast zien te houden! Dat lijkt me de ideale schoonzoon...’ En hij wendde zich tot Maroef en sprak: ‘Hooggeboren heer, edele emir Maroef, wilt u ter gelegenheid van uw aankomst in ons land een geschenk van mij accepteren, en wel mijn enige dochter, uw dienares prinses Marilyn? Ik wil haar door de band van het huwelijk met u verbinden en wanneer ik overleden ben, zult u mij opvolgen op de troon van Al-Merika’.

‘Prinses Marilyn?’ zei Maroef. ‘Ik heb van haar gehoord: een welgevormde toestand. Ik heb gisteren toevallig haar bluf ontmoet en voel mij dan ook zeer vereerd door uw voorstel. Maar, majesteit’, vervolgde hij op een toon van bescheiden gereserveerdheid, ‘zou het niet wenselijk zijn, deze toestanden uit te stellen tot mijn karavaan gearriveerd is? Het huwelijk met een prinses vereist van mijn kant zekere uitgaven waar ik op het moment niet toe in staat ben. Ik zal u, haar vader, toch op zijn minst een huwelijksgift van laat ik zeggen tweehonderdduizend zakken van elk duizend dollaren moeten geven; of nee, laten we niet krenterig zijn: vijfhonderdduizend zakken. Voorts zal ik bij de huwelijksfeestelijkheden toch zeker een duizend zakken van duizend dollaren onder de armen en de bedelaars moeten verdelen, en de kosten van het feest, het banket, het vuurwerk en de verdere toestanden zullen ongeveer een gelijk bedrag belopen. En dan de dames van de harem: ik zou ze tekort doen, wanneer ik ze niet op zijn minst elk een collier van honderd grote parels gaf, en natuurlijk niet te vergeten de ontelbare juwelen, kostbaarheden en bijou-

terieën waarmee ik u en uw echtgenote, de sultane, mijn respect zal willen doen blijken. Maar om aan al deze eisen naar redelijkheid te kunnen voldoen, zal ik toch eerst de aankomst van mijn karavaan moeten afwachten'.

Toen sultan Sam nu deze fabuleuze opsomming hoorde, die zo rustig en vanzelfsprekend gegeven werd alsof het om de gewoonste zaak van de wereld ging, en daarbij zag hoe discreet en wellevend Maroef zich gedroeg, was hij niet meer te houden. En terwijl zijn sik trilde van opwinding, riep hij haastig en struikelend over zijn eigen woorden uit: 'Neeneenee, geen sprake van, ik neem alles wel voor mijn rekening. We trouwen meteen, onmiddellijk, op staande voet. Ik sta er op... eh... niet op die voet natuurlijk, maar op het huwelijk. Of op allebei bedoel ik, ik bedoel... dat met die zakken geld en zo komt wel goed als de karavaan er is. Het zou anders net lijken alsof ik je niet vertrouwde! Nee, beste kerel, ik sta op het geld... op het huwelijk bedoel ik, en ik wed, dat Marilyn ook in haar nopjes is met zo'n schoonzoon, ik bedoel zo'n man. Neem dus gerust alles wat je nodig denkt te hebben uit de schatkist en geneer je niet, want alles wat jou toebehoort behoort voortaan mij toe... ik bedoel, alles wat mij toebehoort behoort jou toe'.

En hij wenkte zijn minister en zei: 'Ga als de bliksem de sjeik al-islam halen; ik wil dat hij vandaag nog het huwelijkscontract tussen mijn dochter en emir Maroef opstelt!'

Toen de minister echter deze woorden van de sultan hoorde, bleef hij besluiteloos staan, zette zijn bril af, zette hem vervolgens weer op en verschikte wat aan het montuur.

'Nou?' zei de sultan. 'Wat is er? En laat die bril met rust!' voegde hij er geïrriteerd aan toe.

De minister zette zijn bril af, kwam wat naderbij en zei met gedempte stem: 'Die man bevalt me niet, majesteit, hij heeft iets dat me wantrouwig maakt. Zou het niet wijzer zijn om eerst de aankomst van de karavaan af te wachten, voor u hem uw dochter geeft? Ten slotte...'

'Je praat als een kip zonder kop', viel de sultan hem

in de rede. ‘De eerste de beste amateurpsycholoog kan zien, dat die man zo eerlijk als goud is. Hij heeft nota bene zelf voorgesteld om te wachten tot zijn karavaan er is. Nou dan!’

‘Daar loopt ook alleen maar de eerste de beste amateurpsycholoog in’, zei de minister. ‘Gelooft u me, majesteit, uw dochter is een te kostbaar bezit om haar zomaar ten huwelijk te geven aan een vreemde snoeshaan die voorlopig niets dan woorden achter zich heeft’.

‘Nou, en hou jij je woorden voorlopig maar vóór je!’ stoof de sultan op. ‘Dacht je, dat ik je niet doorhad, ouwe snoeper? Je wilt natuurlijk zelf met Marilyn trouwen, dat is de hele kwestie! M'n spionnen hebben me allang verteld, dat je thuis een Cholliwoet hebt die je elke avond Marilyn laat opvoeren. En hoe! Maar zet dat maar rustig uit je kale hoofd, en over hoofden gesproken: als je nog meer insinuaties durft maken, dan heb je binnen het uur helemáál geen hoofd meer. En in Allahsnaam, laat die bril met rust! Nou, opgemarsjeerd, kwiek!’

En al zette hij er nog zo'n sip gezicht bij, de minister was wel gedwongen de sjeik al-islam te gaan halen; en toen deze voor het aangezicht van de sultan verschenen was en vernomen had wat er van hem verlangd werd, stelde hij zonder verwijl het huwelijkscontract op waardoor de schone prinses Marilyn met emir Maroef in de echt werd verbonden.

En de sultan liet het heuglijke feit meteen door omroepers in het hele land bekendmaken, en de stad Nefjorek werd versierd en geïllumineerd en op alle openbare gebouwen prijkte de dubbele M van Marilyn & Maroef en uit alle huizen klonk gezang en muziek, terwijl op alle straathoeken en pleinen de jeugd zich aan de nationale sport, het rokkenrollen, overgaf en de duistere elementen aan het zakkenrollen. En Maroef, de arme muilenlapper uit Kaïro, de timide pantoffelheld, de veelgeplaagde, nam op een troon in het midden van het paleisplein plaats en een menigte van jongleurs, worstelaars, berenleiders, balschoppers, lichaamsbouwers, clowns, leukerds, jolijtmakers, kronkelaars, politieke redenaars,

pin-opslavinnen, stroopplaagsters, prikkelpoppen, omslagmeisjes, majoortjes, heksenjagers, puzzelmeesters, antwoordmannen, zangers en zangeressen, kroeners en kroeneressen, huilebalken, snotteraars, hete en koele toeteraars, drummelaars, dansers, swingers en teppers, kortom de hele Al-Merikaanse folklore zong, danste, koerde, topte, toeterde, tokkelde, tuitte, ratelde, tetterde, klepperde, wiegelde, wiebelde, kirde, kroende en kalypsode om hem heen. En uit de vensters van de naburige huizen en paleizen werden guirlandes en confetti gestrooid, alsmede versnipperde adresboeken, agenda's, kalenders en gedichtenbundels, traditionele zowel als commercialistische. En Maroef liet de minister de ene zak met goudstukken na de andere uit de schatkist halen en wierp ze met handen vol temidden van de dansende en juichende menigte; en de minister, die groen en geel zag van ergernis, had geen ogenblik rust en moest voortdurend van Maroef naar de schatkist en weer terug hollen, zodat het zweet hem in stromen van het gelaat liep.

En de feestelijkheden duurden drie dagen en drie nachten achtereen; en de avond van de vierde dag was de avond van de officiële inbezitneming van de bruid. En de bruidsstoet was van een ongehoorde pracht en praal, zoals men zelfs in Al-Merika nog nooit aanschouwd had; en de bruid werd bedolven onder de geschenken en een lange file van dienaressen was nauwelijks genoeg om alles achter haar aan te dragen. En zo werd zij in triomf naar het bruidsvertrek gebracht, terwijl Maroef intussen heimelijk de ene chocoladereep na de andere in zijn mond stopte.

En hij dacht bij zichzelf: ‘Wel, wel, Maroef, ouwe schobbejak, daar zit je nu aan een heuse prinses vast! Tjongejongejonge, wat nu? Die bluf heeft wel wat erg hard gewerkt en Ali... waar zou Ali zitten? Het ging allemaal zo vlug in zijn werk, dat ik hem helemaal uit het oog verloren heb. Misschien heb ik wat teveel van die chocola gegeten... Tjongejonge, wat een toestand! Of zou het ook allemaal bluf zijn en is dit alleen maar een soort van droom? Maar stel je voor, dat het echt is,

hoe red ik me hier dan uit? En wat moet ik, arme muilenlapper, met een echte prinses, en nog wel zo'n wereldvermaarde schoonheid? Allah, Allah! Wat doe je met een prinses? Het is de nacht van de inbezitneming, maar hoe néém je een prinses in bezit? Ik bedoel, hoe moet je beginnen? Je kunt toch niet zomaar gewoon... Nee, je zult eerst een gedicht voor haar moeten opzeggen of zo iets, maar ik ben al die dingen al lang vergeten. Hajbaj was niet zo gedichterig, die zei gewoon als ze er zin in had: Kom hier, sukkel. En het enige dat ik me kan herinneren is:

> Hei molentje, molentje Hoog-in-de-Wind,
> wat sta je weer dapper te draaien.

Maar dat lijkt me niet zo toepasselijk; hoewel, als ik aan haar heupen denk... O Allah, daar gaan ze!'

Deze laatste noodkreet gold het feit dat de haremdames, de slavinnen en dienaressen, die prinses Marilyn naar het bruidsvertrek geleid hadden, zich terug begonnen te trekken; en weldra deed de laatste slavin de deur achter zich dicht, Maroef alleen latende met de jonge prinses die in een bevallige houding achter het muskietengaas van het praalbed lag te wachten.

Het zal de lezer uit bovenstaande alleenspraak duidelijk geworden zijn, dat het zelfvertrouwen van Maroef aan het wankelen was geraakt; de gebeurtenissen hadden elkaar dan ook wel in een bijzonder snel tempo gevolgd. Maar dank zij het grote aantal repen dat hij het laatste uur genuttigd had, begon de nieuwe Maroef, die even verdrongen was door de oude, weer aan kracht te winnen. En al spoedig voelde hij zich sterk genoeg om de oude Maroef toe te voegen:

'Weet je wat je bent? Een grote sukkel ben je!'

'Je lijkt Hajbaj wel', zei de oude Maroef, die zich nog niet zo gauw liet overtuigen.

'Een sukkel!' herhaalde de nieuwe Maroef. 'Wat wil je nog meer? Je bent de grootste geluksvogel op aarde, miljoenen mensen benijden je...'

'Jawel', zei de oude Maroef. 'En die karavaan dan? En als ze er achter komen, dat ik een gewone Egyptische muilenlapper ben?'

‘Klets niet, kerel!’ zei de nieuwe Maroef. ‘Wie denkt er aan karavanen wanneer er een prinses en een Cholliwoet-ster op je ligt te wachten? Grijp je kans en Allah zorgt wel voor de rest: een ieder draagt zijn lot om zijn hals gebonden’.

‘Maar hoe grijp je een prinses?’ zei de oude Maroef. ‘Ik bedoel...’

‘Niks te bedoelen’, zei de nieuwe Maroef. ‘Een vrouw is een vrouw, ook al is ze een prinses. Komaan, ouwe schobbejak, laat je niet kennen!’

Op dit ogenblik schoof prinses Marilyn, die ongeduldig begon te worden, voorzichtig het muskietengaas opzij, stak haar hoofd naar buiten en riep: ‘Oehoe!’

‘Zie je wel’, zei de nieuwe Maroef.

‘Wat zie ik wel?’ zei de oude.

‘Ze zegt: oehoe, net als iedere andere vrouw’, zei de nieuwe.

‘Hoe weet je, dat iedere andere vrouw oehoe zegt?’ vroeg de oude Maroef. ‘Je doet net of je weet ik hoeveel vrouwen gekend hebt’.

‘Dat voel je’, zei de nieuwe Maroef. ‘Je hoeft toch ook niet alle duiven te horen koeren om te weten, dat de ene duif net zo koert als de andere’.

‘Tjongejonge, wat een toestand!’ zuchtte de oude Maroef.

‘Wat bedoel je met: wat een toestand?’ vroeg de nieuwe Maroef geïrriteerd.

‘Niets, zomaar, in 't algemeen’, zei de oude Maroef. ‘Al dat gepraat over koerende duiven en zo; je voelt je zo opgelaten’.

‘Wat heb je toch, m'n honingmannetje?’ vroeg Marilyn. ‘Wat zit je daar zo triest te zitten en in jezelf te mompelen?’

‘Ik... eh... hoogheid... Au!!’ zei de oude Maroef, want de nieuwe Maroef had hem uit alle macht op zijn tenen getrapt.

‘Ezel! Je spreekt je eigen vrouw toch niet met hoogheid aan’, siste de nieuwe Maroef. ‘Zeg schattebout of honnepon of snoekepoek’.

‘Wat zeg je?’ vroeg de prinses.

‘Niets... eh... snoekheid’, zei Maroef.

‘Snoeke*poek!*’ zei de nieuwe Maroef.

‘Snoekewàt?’ vroeg de oude Maroef.

‘Poek’, zei de nieuwe Maroef.

‘Poek’, zei de oude Maroef.

‘Wat zeg je toch allemaal? Ik versta er niets van’, zei Marilyn.

‘Ik weet niet meer’, zei Maroef. ‘Ik zei poek, geloof ik’.

‘Poek?’ vroeg Marilyn. ‘Wat betekent poek?’

‘Niets, zomaar, ik weet het ook niet’, zei Maroef. ‘Het is zomaar een woord’.

‘Maar waarom zeg je het dan?’ vroeg Marilyn.

‘Het ontviel me zo’, zei Maroef. ‘Ik dacht, kom, laat ik eens poek zeggen. Nou en toen zei ik *poek*’.

‘O’, zei Marilyn. ‘Ik geloof er geen woord van’, vervolgde zij. ‘Het is vast iets obsceens, in het Grieks of zo. Maar waarom zou je er in het Grieks omheen draaien, m'n hartebloempje? We zijn toch getrouwd? Zeg maar ronduit wat je wilt, dan zullen we wel eens kijken wat we eraan kunnen doen’.

‘O Allah’, zei Maroef, ‘wat een toestand, wat een toestand!’

‘Maar wat heb je dan toch?’ vroeg Marilyn ongeduldig. ‘Waarom zet je een gezicht als een ongeluksprofeet? Vind je het niet fijn met mij getrouwd te zijn?’

‘Natuurlijk, natuurlijk’, zei Maroef. ‘Alleen...’

‘Wat alleen?’ vroeg Marilyn, terwijl haar ogen gevaarlijk begonnen te fonkelen. ‘Is er iets niet goed aan me? Deugt mijn lijn soms niet? Heb ik soms kromme benen? Zit mijn boezem niet op de juiste plaats? Of heb je te veel commercialistische gedichten gelezen?’

‘Nee, o nee,’ zei Maroef haastig, ‘u... je bent volmaakt, veel te volmaakt, overweldigend volmaakt! Daarom juist. Het is allemaal de schuld van uw... van je vader’.

‘Hoe allemaal? Wat allemaal?’ vroeg de prinses.

‘Nou, dat ik... dat we getrouwd zijn’, zei Maroef.

‘De schuld...? begon Marilyn; maar de nieuwe Maroef vond, dat het nu de hoogste tijd werd om in te

grijpen en met een laatste krachtsinspanning slaagde hij erin de oude Maroef definitief het zwijgen op te leggen. ‘Hij bedoelt’, nam hij het gesprek over, ‘...ik bedoel, bedoel ik, dat je vader mij niet de gelegenheid gegeven heeft ons huwelijk te vieren zoals het hoort; dat is het wat me zo dwars zit. Heb je niet gezien hoe krenterig ik geweest ben tegenover jou en de dames van het paleis? En dat is allemaal de schuld van je vader die me niet op de aankomst van mijn grote karavaan heeft willen laten wachten. Want ik had je toch minstens een dozijn zesdubbele colliers van parels zo groot als duiveëieren moeten geven, een garderobe zoals alle koningsdochters ter wereld bij elkaar nog niet hebben en een collectie juwelen waar je een apart paleis voor had moeten bouwen om ze onder te brengen. En ik voel me gewoon een schraalhans, zo weinig als ik je ouders en gasten heb kunnen aanbieden! Maar je vader had het nu eenmaal in zijn hoofd gezet, dat we meteen moesten trouwen en vandaar deze toestand. Tjongejonge, ik geneer me dood!’

Bij deze woorden begon de prinses hard te lachen en zei: ‘Malle vent, ik ben toch met jou getrouwd en niet met je juwelen! En we hebben vannacht toch zeker wel wat anders te doen dan over juwelen te praten? Ik ben maar in één juweel geïnteresseerd en je mag driemaal raden wat voor juweel’.

‘Een robijn’, zei Maroef.

‘Bravo!’ zei de prinses. ‘Heb je mijn Cholliwoet wel eens gezien?’

‘En of!’ zei Maroef.

‘Nou, dat was nog maar een flauwe afspiegeling van wat ik je nu zal laten zien’, zei de prinses. ‘Komaan, suikerbaby, laat zien of je Marilyn waard bent!’

En Maroef ontdeed zich snel van zijn kleren en haastte zich naar het huwelijksbed, waar Marilyn hem in de meest verleidelijke pose opwachtte; en de blik die zij hem vanonder half-geloken oogleden toezond was van een zodanige gloed, dat het vuur ervan eerst zijn ogen verschroeide, vervolgens zijn hart in vlammen zette en vandaar als een lavastroom in zijn onderlichaam drong! En hij dacht bij zichzelf (maar het was geen denken

meer te noemen, het was een hersenstorm): ‘Ik Maroef schobbejak Marilyn molentje molentje Hoog-in-de-Wind en grijp o grijp wat uw hand o ouwe jongen boezem dubbele rozen tulpebollen bolle tulpen tulpetuilen ballen bolle bekkens en wie heeft er de kleine bugel gezien en wie heeft er de grote bugel gezien en o golf o Cholliwoet een ieder draagt zijn lot om zijn hals gebonden!’ Toen hij zich echter naast haar had neergevlijd en armen en benen, handen en dijen zich in elkaar verstrengelden en bloot aan bloot zijn warmte meedeelde, kon hij alleen nog maar denken: ‘Hoei!’

En na de eerste amoureuze terreinverkenningen en schermutselingen legde Maroef zijn hand op de knieën van de prinses, die onmiddellijk overeindveerde en op zijn schoot wipte. En de lippen spraken de taal der lippen en de tongen de taal der tongen; en het was een taal, rijk aan fricatieven en mouilleringen en met een soepel en gevarieerd systeem van vervoegingen. En Maroef drukte haar zo stevig tegen zijn borst, als wilde hij alle honing uit haar zoetgeurend lichaam persen en van haar lippen drinken. En hij schoof zijn rechter hand onder haar linker oksel en steunde zijn linker hand in de plooi van haar lies, en het was of er een stormvlaag door hun lichamen ging en al hun snaren begonnen te trillen. Daarop sloeg hij haar met de gestrekte hand tussen de borsten en de schok plantte zich voort tot tussen haar dijen die zich sidderend openden; en hij schoof meteen in de opening en legde haar benen om zijn lendenen en terwijl hij de stormram richtte op de poort van de citadel, de in het warme dal verscholen liefdesvesting, riep hij uit: ‘Hei hop! Val aan!’

En prinses Marilyn antwoordde: ‘Kom op, o haan!’

Zo gezegd zo gedaan; en in snelle galop drong hij steeds verder op, tot de slotpoort zei: stop; maar toen er op zijn geklop niet werd opengedaan, beukte hij zich met de stormram baan en toen was het gauw met de weerstand gedaan. En de poort vloog aan splinters en reeds sloeg hij een bres, en zijn snelle succes ontlokte de prinses een luid: ‘Oh-óóóh!’ Maar hij riep: ‘O zo!’ en terwijl zijn ogen glunderden en zijn handen plunderden,

drong zijn mankracht in golf na golf de vesting binnen, rovend wat er te roven viel, klovend wat er te kloven viel, dovend wat er te doven viel: want al gauw stond het hele fort in lichtelaaie, zodat er heel wat viel te blussen, terwijl prinses Marilyn intussen spartelde aan het spit, gebraden boven haar eigen vuur. En zo ontrolde zich het heroïeke avontuur, adembenemend en puur, en zonder rust noch duur, want Maroef was flink van postuur en Marilyn een onvermoeibaar creatuur en uur na uur brandde het vuur der natuur. Maar geloofd zij Hij, die de lichamen der geliefden aaneensmeedt op het aambeeld der passie, tot heil van de progenituur!

En na een nacht van strelingen en omhelzingen, van kussen en omstrengelingen stond Maroef ten slotte op om zich naar het hammambad te begeven, hoewel Marilyn hem slechts met een zucht van spijt kon laten gaan. En na gebaad en uit de voor hem gereedliggende gewaden het uniform van grootadmiraal gekozen te hebben, nam hij in de hefstoel plaats die hem naar de troonzaal bracht, waar hij plaatsnam aan de rechterhand van de sultan ten einde de complimenten en gelukwensen van de emirs, hofdignitarissen en verdere autoriteiten in ontvangst te nemen. En hij liet op eigen gezag de minister, zijn vijand, halen en beval hem, aan alle aanwezigen eregewaden uit te delen en de meest royale schenkingen te doen aan de emirs en hun echtgenoten, de hofdignitarissen en hun echtgenoten, de autoriteiten en hun echtgenoten, de paleiswachten en hun echtgenoten en ten slotte aan alle eunuchen van het paleis, jong en oud, groot en klein. En bovendien liet hij steeds weer nieuwe zakken met geld halen en deelde handenvol dollaren uit aan ieder die het maar wilde hebben. En zo maakte hij zich in een ommezien in hoge mate bemind en een ieder was vol lof over zijn wijsheid, zijn verstandig beleid en zijn inzicht in de noden van de tijd; en iedereen hoopte, dat hij spoedig de oude sultan Sam zou opvolgen.

En zo gingen er twintig dagen voorbij, die Maroef voor het daagse deel besteedde aan het rondstrooien van dollaren en voor het nachtelijk deel aan de echtelijke genoegens met prinses Marilyn, die een hartstochtelijke liefde voor hem had opgevat.

Nu gebeurde het op de ochtend van de éénentwintigste dag, nadat men al die tijd niets van de karavaan van Maroef had vernomen, maar zijn verkwistingen daarentegen steeds extravagan[t]er vormen hadden aangenomen (want enerzijds begon hij de smaak beet te krijgen, anderzijds was de [f]aam van zijn vrijgevigheid tot ver in de provincie doorgedrongen, zodat er dagelijks een vloed van mensen uit de provincie naar Nefjorek stroomde om mee te profiteren van wat men de ‘boem’ noemde - een term die ontleend was aan het geluid dat de geldzakken maakten, wanneer de minister ze woedend voor de voeten van Maroef neerkwakte) - nu gebeurde het dus op de ochtend van de éénentwintigste dag, dat de minister, toen hij de schatkist opende ten einde een zo juist gepresenteerde rekening te betalen, tot zijn schrik ontdekte, dat de schatkist volkomen, maar dan ook volkomen leeg was. En bleek en bevend en terwijl zijn handen trilden van ingehouden woede, begaf hij zich naar de sultan en sprak:

‘Allah behoede ons, majesteit, maar ik heb slecht nieuws. De schatkist is volkomen leeg, terwijl de fameuze karavaan van uw schoonzoon, emir Maroef, nog altijd niet gearriveerd is’.

En sultan Sam, die zich bij deze woorden een beetje onbehaaglijk begon te voelen, zei: ‘Ja, nu je het zegt, die karavaan is wel wat over tijd. Maar maak je geen zorgen, hij komt wel aan’.

De minister zette zijn bril af en zei met een zure glimlach: ‘Ik ben geen waarzegger, majesteit. Ik houd me aan de feiten, en de feiten zijn, dat oe aankomst van emir Maroef in dit land tot dusver alleen maar tot een crisis geleid heeft, waaruit ik geen uitweg zie. Aan de ene kant is de schatkist leeg, aan de andere kant is deze Maroef, deze vreemdeling van wie we niets weten, de echtgenoot van uw dochter en uw schoonzoon geworden’.

En de sultan, die zich allesbehalve op zijn gemak voelde, zei geprikkeld: ‘Man, praat niet zoveel en gebruik niet zulke onzedelijke woorden!’

‘Wat voor onzedelijke woorden?’ vroeg de minister.

‘Crisis!’ zei sultan Sam. ‘Er is alleen maar sprake

van een recessie, een tijdelijke financiële teruggang. Die eeuwige zwartkijkerij van jou werkt op m'n zenuwen, en bovendien... zet je bril op en lees de woorden die er boven mijn troon geschreven staan'.

De minister zette zijn bril op en las gehoorzaam wat er boven de troon van sultan Sam stond, hoewel hij de woorden uit zijn hoofd kende, want zij vormden het eerste artikel van de Al-Merikaanse grondwet: 'Blijf glimlachen'.

'Bovendien', vervolgde de sultan, 'zou ik je kunnen laten vervolgen wegens on-Al-Merikaanse activiteit. Onze kijk op de wereld is zonnig, en jouw gezicht alleen al vormt een ondermijning van de Al-Merikaanse Weg van Leven. Maar goed, ik wil je vergeven wanneer je tenminste met een concreet voorstel aankomt in plaats van in het wilde weg zwartgallige praatjes rond te strooien. Wanneer ik je goed begrijp insinueer je, dat mijn schoonzoon een leugenaar en een oplichter is. Kun je dat bewijzen?'

'Dat is het punt juist, majesteit', zei de minister snel. 'We mogen niet veroordelen zonder bewijzen. En er is maar één manier om er achter te komen of uw schoonzoon al dan niet een bedrieger is'.

'En dat is?' vroeg de sultan.

'Uw dochter', zei de minister. 'Niemand kent de geheimen van een man zo goed als zijn echtgenote. Wanneer u haar zou willen verzoeken om hier te komen en achter een gordijn plaats te nemen, opdat ik haar kan ondervragen, dan zouden we heel wat wijzer zijn'.

'Een goed idee', zei de sultan, 'en wanneer het inderdaad zou blijken, dat onze schoonzoon ons bedrogen heeft, nou, dan zal hij er van lusten, dat beloof ik je!'

En hij stuurde meteen een van de eunuchen weg om prinses Marilyn te halen (dit alles echter vond plaats op een ogenblik dat Maroef afwezig was) en liet een gordijn spannen, waarachter Marilyn kon plaatsnemen en met de minister spreken zonder de wetten der welvoeglijkheid te overtreden.

En toen prinses Marilyn achter het gordijn had plaatsgenomen, zei zij: 'Hier ben ik, vader. Waarmee kan ik je een plezier doen?'

‘Met enkele vragen van de minister te beantwoorden’, zei de sultan.

‘Wel?’ vroeg de prinses.

‘Het gaat hierom, hoogheid’, zei de minister. ‘U moet namelijk weten, dat de schatkist als gevolg van de royale uitgaven van uw echtgenoot, emir Maroef, totaal is uitgeput. En van de fantastische karavaan, waarover hij zo vaak gesproken heeft, is nog altijd geen enkel bericht binnengekomen. U begrijpt dat uw vader, de sultan, en ik die de schatkist moet beheren ons enigszins... eh... ongerust maken over deze gang van zaken. En aangezien u hem in deze twintig dagen en... eh... nachten beter zult hebben leren kennen dan wij, wilden wij u vragen wat u denkt van uw echtgenoot, wat voor indruk of hij op u maakt en of u soms enige... eh... argwaan hebt opgevat’.

Hierop antwoordde de prinses: ‘Wat voor indruk hij op mij maakt? Ik kan alleen maar zeggen: een diepe indruk, een indruk zó diep, dat je het gevoel hebt dat hij dwars door je heengaat en er aan de andere kant weer uitkomt! Ah, dat is pas een man! De manier waarop hij je aankijkt, de manier waarop hij je in zijn armen neemt, de manier waarop hij... waarop hij het roer van ons huwelijksbootje hanteert... O, vader, ik ben nog nooit zo gelukkig geweest! Hij overtreft de stoutste verwachtingen van wat je je als meisje van een man voorstelt en al mijn slavinnen zeggen, dat het huwelijk me nog tien keer zo mooi gemaakt heeft dan ik al was. Geen wonder als je getrouwd bent met zo'n man, die onuitputtelijk en onvermoeibaar is in het vervullen van al mijn vrouwelijke wensen!’

Toen de sultan dit hoorde, wendde hij zich tot zijn minister en zei: ‘Zie je nu wel, zwartkijker? Mijn schoonzoon is een bewonderenswaardig man op wie niets valt aan te merken! Ik zag het direct en je kunt je op mijn mensenkennis gerust verlaten’.

Maar de minister zette zijn bril af en sprak, tot het gordijn gewend: ‘Dat is allemaal goed en wel, hoogheid, maar hoe zit het nu met de karavaan? En de lege schatkist? U zult toch moeten toegeven dat het... eh... roer

waarop uwe hoogheid doelt, hoe voortreffelijk het ook moge zijn, niet het soort roer is waarmee men het schip van staat bestuurt. En al moge emir Maroef nog zo kundig roeren en nog zoveel geheime wensen vervullen, daarmee is de schatkist nog niet gevuld'.

'Wat kan mij dat schelen?' zei prinses Marilyn. 'Als hij mijn schatkist maar vult'.

'Hetgeen hij ongetwijfeld met genoegen zal doen', zei de minister beleefd, 'maar, hoogheid, wie zal u voortaan voeden en kleden wanneer de schatkist leeg is? En wie zal de uitgaven van emir Maroef bekostigen?'

'Allah is edelmoedig en laat zijn gelovigen niet in de steek', zei de prinses.

En de sultan sprak tot zijn minister: 'Zwijg. Mijn dochter heeft gelijk; men moet de dingen van de zonnige kant zien. Toch zou je me een plezier doen, liefste', vervolgde hij, zich tot zijn dochter wendend, 'wanneer je probeerde te weten te komen tegen welke datum je man zijn karavaan ongeveer verwacht. Ik zou het alleen graag willen weten om me ernaar te kunnen regelen en te zien wat voor belastingen ik intussen kan heffen om het schip van staat voorlopig drijvende te houden'.

'Weeldebelasting', bromde de minister, terwijl hij zijn brilleglazen oppoetste. 'Iedereen in dit land moet langzamerhand in weelde baden, behalve wij. Of', voegde hij er ironisch aan toe, 'misschien kunnen we de vakbond van bedelaars wel om een lening vragen'.

'Een dochter hoort haar vader te gehoorzamen', zei de prinses. 'Goed, ik zal er Maroef vanavond nog naar vragen en zal je morgen zijn antwoord overbrengen'.

En inderdaad nam Marilyn die avond een extra seksepil in, met het gevolg dat Maroef verliefder was dan ooit; en toen zij na de zesde ronde van het amoureuze steekspel een ogenblik pauzeerden, schoof zij teder haar hand onder zijn oksel en zei, terwijl ze met haar neus tegen zijn wang wreef, op de flemerige, aanhalige troeteltoon die vrouwen eigen is wanneer ze iets van haar man willen: 'Liefste, m'n sijsje, m'n suikermannetje, m'n chocoladebroertje, als je eens wist hoeveel ik van je hield! Ik zou zonder jou niet meer kunnen leven en ik

zou alles, lief en leed, met je willen delen! Maar, lieve Ma (want zo kortte zij de naam Maroef af), je moet dan ook niets voor mij verborgen houden. En vertel me daarom hoe het komt, dat die grote karavaan, waarover mijn vader en de minister het altijd hebben, nog steeds niet is aangekomen. En als er iets mee aan de hand is of als je in moeilijkheden zit, zeg het mij dan gerust, want twee weten altijd meer dan één en samen zullen we wel een uitweg vinden'. En toen ze dit gezegd had, drukte zij zich nog steviger tegen Maroef aan en overdekte hem met kussen en liefkozingen.

Maroef echter begon te schateren van het lachen en zei: 'Maar lieve Ma (want zo kortte hij de naam Marilyn af), waarom maak je zoveel toestanden om me zo iets simpels te vragen? Ik heb heus geen geheimen voor je en ik zal je de volle waarheid vertellen zonder iets te verbergen. Luister'.

En hij zweeg even, schraapte zijn keel en vervolgde: 'Je moet weten, m'n Cholliwoetkonijntje, m'n snoepprinsesje, dat ik helemaal geen koopman ben, laat staan een rijk koopman, en dat ik noch karavanen noch balen noch andere soortgelijke toestanden bezit. Ik was in mijn eigen land niets dan een arme muilenlapper en getrouwd met een feeks van een vrouw, die Hajbaj heette en die me op alle mogelijke manieren het leven verzuurde, net zolang tot ik besloot er vandoor te gaan'. En hij ging voort met de prinses omstandig zijn avonturen te verhalen, zonder iets te vergeten of te verzwijgen.

En toen hij uitgesproken was, kreeg Marilyn, die zijn verhaal al herhaaldelijk met een zacht gekir en gegiechel had onderbroken, zo'n lachbui dat ze al proestend en schaterend van het bed rolde; en Maroef stemde met haar in en zei: 'Wat wil je, Ma? Allah verdeelt het lot der mensen en jij stond blijkbaar in mijn lot geschreven'.

En Marilyn krabbelde overeind, nestelde zich op Maroefs schoot en hijgde, nog slap van het lachen: 'O Ma, je bent de grootste olijkerd die er bestaat! En geloof maar, dat ik nu nog veel meer van je houd dan vroeger, want ik heb er als bakvis altijd van gedroomd om met een komiek te trouwen. Maar mijn vader, wat zal mijn

vader wel zeggen als hij de waarheid hoort? Och arme, hij had zich zoveel voorgesteld van die fantastische karavaan. En vooral de minister, die zoals je misschien gemerkt zult hebben je grootste vijand is: als die er achter komt... Ze zullen je op z'n minst levend verbranden en wat moet ik dan beginnen? Ik zal van verdriet met je mee sterven. Daarom, m'n honinglammetje, lijkt het me beter dat je het paleis voorlopig verlaat en je in een of andere afgelegen streek schuilhoudt, terwijl ik intussen zal zien wat ik hier kan doen om de zaak te sussen en het onverklaarbare te verklaren. Ik heb zelf nog vijftigduizend dollaren; neem die mee, zoek het beste paard uit en zorg, dat je je ergens op een veilig plekje verbergt waar niemand je zal vinden en vanwaar je mij toch bericht kunt sturen, zodat we via een vertrouwde boodschapper met elkaar in contact kunnen blijven. Het is het beste wat we voor het ogenblik kunnen doen'.

'Tjongejonge, Ma, ik kan niet zeggen, dat ik er veel zin in heb', zei Maroef, 'maar het zal wel moeten'.

'Het moet, Ma', zei Marilyn. 'Dacht je, dat ik het leuk vind om afscheid van je te nemen? Maar alles liever dan dat ik je levend laat verbranden!'

'Tjonge, wat een toestand!' zuchtte Maroef. 'Zouden ze het werkelijk doen? Zouden ze niet genoeg gevoel voor humor hebben om...'

'Je denkt toch niet, dat een minister van de schatkist gevoel voor humor heeft?' zei Marilyn.

'Nee', gaf Maroef toe. 'Nou, wat moet dat moet. Maar, Ma, zouden we niet nog één keertje...'

'Ja, wat dacht je, Ma, dat ik je zo liet gaan?' zei Marilyn, terwijl zij haar armen om zijn hals sloeg en zich achterover op het bed liet vallen. 'Nee, mannetje, nu is het ogenblik gekomen om jezelf te overtreffen en me een herinnering mee te geven waarop ik voorlopig kan teren!' En Maroef zette zich zonder talmen aan het werk en overtrof inderdaad zichzelf en gaf haar een herinnering mee waar generaties van vrouwen, die niet het geluk hebben met een Egyptenaar getrouwd te zijn, hun leven lang op zouden kunnen teren.

Toen het echter middernacht was, zei Marilyn spijtig:

‘Oef! Je moet nu gaan, Ma’. En toen zij opgestaan was, hielp ze hem het gewaad van een mameluk uit de sultanelijke hofhouding aantrekken en leidde hem heimelijk naar de stallen, waar zij hem het beste paard van haar vader gaf.

‘Nou, hou-je goed, Ma, en laat gauw van je horen’, fluisterde Marilyn, toen hij zich op het paard gehesen had. ‘En val er niet af, want je zult als muilenlapper wel niet erg bedreven zijn in het paardrijden’.

‘Tjonge, nee, ik heb nog nooit op zo'n toestand gezeten’, zei Maroef. ‘Maar sinds ik vierentwintig uur op een balk over de oceaan gezwalkt heb, heb ik wel geleerd mijn evenwicht te houden. Nou, daar gaat-ie!’

‘Dag, Ma!’ fluisterde Marilyn.

‘Dag, Ma!’ fluisterde Maroef, en daarop reed hij naar buiten en verdween in de nacht.

De volgende dag echter nam sultan Sam reeds vroeg in de troonzaal plaats, met de minister naast zich, en liet zijn dochter, prinses Marilyn, roepen. En toen zij achter het gordijn had plaatsgenomen, vroeg hij: ‘Wel, m'n dochter, wat heb je vernomen en wat heb je ons te zeggen?’

En zij antwoordde: ‘Wat ik te zeggen heb? Moge Allah de lasteraars en zwartmakers verdoemen, en speciaal die minister van jou die mijn lieve man heeft willen bekladden! Dat is wat ik te zeggen heb’.

‘Kun je niet een beetje duidelijker zijn?’ vroeg de sultan.

‘Goed’, zei prinses Marilyn. ‘Ik kom gisteren hiervandaan en zit op mijn kamer na te denken hoe ik het zal aanpakken en hoe ik mijn vraag moet inkleden en op dat ogenblik komt Maroef binnen. Maar we hebben elkaar nog maar net kunnen begroeten en nog maar enkele woorden kunnen wisselen of mijn eunuch laat melden, dat hij een boodschap heeft en ons dringend wil spreken. Goed, hij wordt binnengelaten en laat een brief zien die hem is overhandigd door tien vreemde, rijkgeklede mamelukken die hun meester emir Maroef wensten te spreken. En mijn man opent de brief en leest hem; en daarop geeft hij hem aan mij en ik lees hem ook. En...

o, je zou die lasteraar van een minister van je de tong uit moeten rukken, dat is het wat je zou moeten doen!' En zij zweeg een ogenblik alsof zij geen woorden meer kon vinden van louter verontwaardiging.

'Nou, en die brief? Wat stond er in die brief?' vroeg de sultan ongeduldig, terwijl hij een schuinse blik wierp op de minister, die bleek geworden was en het druk had met het rechtzetten van zijn bril.

'Die brief was van de leider zelf van die grote karavaan waarop je met zoveel spanning wacht. En in de brief van de leider van de karavaan, die het bevel voert over een escorte van vijfhonderd mamelukken die de karavaan begeleiden, stond, dat de karavaan onderweg was overvallen door een bende van jeugdige delinquenten, waardoor het eerste oponthoud ontstaan was. En na deze aanval afgeslagen te hebben, werden zij een paar dagen later 's nachts door een veel grotere en beter bewapende bende van gangsterren[1.] overvallen. En deze keer was het een zwaar en bloedig gevecht geworden, waarbij vijftig mamelukken en tweehonderd kamelen werden gedood en vierhonderd balen met kostbare goederen verloren gingen'.

'O, wat een ramp!' riep de sultan uit.

'Dat dacht ik ook', zei Marilyn. 'Maar mijn man scheen er zich niets van aan te trekken. Hij verscheurde glimlachend de brief en zonder de tien mamelukken, die voor de deur wachtten, om verdere uitleg te vragen zei hij:

1. Al-Merikanisme voor rovers; eigenlijk: "stoute jongens". De term is ontleend aan het schooljongensvocabulaire: een jongen die stout is moet op de gang staan en wordt daarom door zijn kameraadjes een "gang-ster" genoemd, naar analogie van Cholliwoet-sterren. Volgens de jongste onderzoekingen schijnen de tulband van sultan Sam de Cholliwoet- en gangsterren te symboliseren, die tezamen een prominente rol in de Al-Merikaanse samenleving gespeeld moeten hebben, terwijl de strepen vermoedelijk in verband gebracht moeten worden met de strafkolonie Zing-Zing (sommige geleerden willen er dan ook notenbalken in zien), waar zwartgallige gangsterren door middel van zanglessen tot een zonniger kijk op het leven gereëduceerd werden. *(Noot van de bewerker.)*

“Wat kijk je bedrukt, Ma? Je maakt je toch geen zorgen om die paar kamelen en balen koopwaar? Dat betekent hoogstens een verlies van een kleine negenhonderdduizend dollaren; een peuleschilletje, niet de moeite waard om over te praten. Het enige vervelende is, dat ik een paar dagen weg zal moeten om de aankomst van mijn karavaan te bespoedigen”. En daarop stond hij lachend op, drukte mij tegen zijn borst en nam afscheid van me, terwijl ik mijn tranen niet kon inhouden want het scheiden viel me zwaar. Maar hij zei, dat ik me niet ongerust hoefde te maken en dat hij gauw weer terug zou zijn. En toen mijn lieve man was weggegaan, keek ik uit het raam, dat op de binnenplaats uitziet, en daar zag ik hem? staan praten met de tien jonge mamelukken, fiere krijgers in prachtige gewaden, die hem de brief gebracht hadden. En daarop sprong hij te paard en galoppeerde aan het hoofd van zijn mamelukken de karavaan tegemoet’.

Toen zij zover was gekomen, snoot prinses Marilyn luidruchtig haar neus als iemand die veel gehuild heeft; en toen voegde zij er met een plotseling geïrriteerde stem aan toe: ‘En stel je nu voor, dat ik gedaan had wat die zwartkijker van een minister van je adviseerde en dat ik geprobeerd had hem uit te horen? Hij zou gemerkt hebben, dat ik hem wantrouwde en zijn liefde zou al gauw in verachting en haat zijn veranderd. En dat allemaal door de beledigende insinuaties van die minister, die ongeluksraaf, die brilslang!’ En na deze woorden stond zij op en verwijderde zich onder veel gesnotter en woedend getik met haar hakken.

En sultan Sam wendde zich tot zijn minister en snauwde hem toe: ‘Zie je nu, hondsvot, dat is het resultaat! Dat komt ervan als je de zonnige zijde niet ziet! Bij Allah, ik weet niet wat me er nog van weerhoudt je onmiddellijk in het openbaar te laten spietsen! Maar waag het niet, nog een keer met dergelijke insinuaties aan te komen. En nu uit mijn ogen, marsj!’

Zoals de lezer uit het voorafgaande heeft kunnen opmaken, waren Marilyn en Maroef op het punt van bluf aan elkaar gewaagd; maar daarmee waren de moeilijk-

heden nog niet van de baan. En hoe het nu verder moest, bleef voorlopig nog het geheim van Allah. Maar laat ons thans de arme Maroef volgen - want arme is het juiste woord: niet gewoon om paard te rijden had hij al gauw het gevoel of hij op een stapel gloeiende kolen zat; en het leek hem of alle botten in zijn lichaam gekraakt werden en aan de nacht scheen geen einde te komen. En hij zei bij zichzelf: ‘Maroef, ouwe schobbejak, dat komt er nu van wanneer je de waarheid vertelt. In plaats... au! rotbeest, kun je niet wat rechter lopen..? in plaats dat ik in een zacht bed lig, omringd door de geurende ledematen van een liefhebbende vrouw, een vrouw wier adem alleen al in staat was de wonden van mijn eerste huwelijk te genezen, ben ik nu veroordeeld om op dit martelwerktuig een onbekende bestemming tegemoet te rijden!! Oóóóh... Koest! Koest zeg ik! Tjonge, wat zeg je tegen zo'n beest om hem wat langzamer te laten lopen? Ik wou, dat hij niet telkens net precies opwipte als ik neerwip!... En al zouden ze me morgen levend verbranden, dan zou toch deze nacht nog een nacht van genot geweest zijn, terwijl ik nu alleen maar langzaam doodgemarteld word en mijn botten morgen ongetwijfeld over heel Al-Merika verspreid zullen liggen. Ach, ach, wat een toestand!’

Intussen echter had zijn paard hem, dwars door eindeloze woestenijen afgewisseld door prairiën, een flinke afstand doen afleggen en toen de morgen aanbrak bevond hij zich reeds diep in het wilde westen van Al-Merika. En bij de eerste zonnestralen zag hij in de verte een kleine nederzetting liggen, en op weg daarheen passeerde hij een fellah die bezig was met twee bisons zijn land te beploegen. En aangezien hij bij zijn haastige vertrek uit het paleis vergeten had mondvoorraad mee te nemen, had zich bij al zijn kwellingen ook nog die van de honger en de dorst gevoegd; en dus kwam hij naderbij en riep: ‘Hiya, fellah!’

En de fellah groette terug en zei: ‘Allah zij met ul U bent zeker een mameluk van de sultan?’

‘Zoals je ziet’, zei Maroef.

Daarop heette de fellah hem in hoffelijke bewoordin-

gen welkom en verzocht hem af te stijgen en zijn gast te zijn. En Maroef zag, dat hij een edelmoedig en gastvrij man voor zich had; maar toen hij een blik op het armelijke hutje wierp, begreep hij dat de fellah zelf zo goed als niets bezat en dat zijn gastvrijheid hem duur te staan zou komen. En dus zei hij: ‘Goede vriend, ik vrees dat ik je in grote moeilijkheden breng wanneer ik je gastvrijheid accepteer; sta mij daarom toe mijn tocht voort te zetten, tot ik gindse nederzetting bereikt heb’

Maar de fellah wilde daar niet van weten, want gastvrijheid tegenover vreemden geldt in het wilde westen van Al-Merika als de eerste en hoogste zedelijke plicht; en bovendien hoopte hij nieuwtjes te horen over de vreemde gebeurtenissen aan het hof en de grote ‘boem’ waarvan de geruchten zelfs tot in deze afgelegen streek waren doorgedrongen. ‘Geen sprake van’, zei hij daarom, ‘u bent mijn gast. Ik heb op het ogenblik wel niets in huis om u aan te kunnen bieden, maar de nederzetting is niet ver en wanneer u zo vriendelijk wilt zijn in mijn hutje plaats te nemen, ga ik direct het nodige halen’.

‘Maar’, zei Maroef, ‘het is toch altijd nog een flink eind lopen; ik kan toch beter zelf even naar die nederzetting rijden en daar op de oealstrit het nodige voor mezelf en mijn paard kopen?’

‘De oealstrit?’ zei de fellah. ‘Er is daar zelfs geen gewone soek; we zijn hier arme pioniers en leven alleen van wat we zelf verbouwen; er wordt hier geen handel gedreven, maar als we iets nodig hebben, lenen we het van elkaar of ruilen het. Ik smeek u dus bij Allah en de Profeet mijn gast te willen zijn en even geduld te willen hebben tot ik het nodige gehaald heb; en ik zal ook de haver voor uw paard niet vergeten.

Toen Maroef nu zag, dat hij niet kon weigeren zonder de arme fellah te kwetsen, liet hij zich van zijn paard zakken (en een zucht van verlichting ontsnapte hem!) en liep met stramme benen het hutje van de fellah, terwijl deze intussen in looppas in de richting van de nederzetting verdween.

Toen Maroef echter op de drempel van het hutje wilde

plaatsnemen om de terugkeer van de fellah af te wachten, sprong hij met een kreet van pijn weer op: zijn zitvlak was inderdaad zo rauw geworden, dat het zitten hem voorlopig onmogelijk was. En dus bleef hij, na zijn paard vastgebonden te hebben, wat heen en weer lopen; en door de beweging begonnen zijn verstijfde ledematen weer wat soepeler aan te voelen en het bloed begon weer door zijn aderen te stromen en tot zijn verrassing merkte hij, dat al zijn botten nog op hun door Allah beschikte plaats zaten. En terwijl hij zo heen en weer liep, dacht hij intussen: ‘Arme fellah! Ik herinner me nog maar al te goed de tijd dat ik zelf net zo arm was als hij en ik weet wat hij zich moet getroosten om een gast te kunnen onthalen. En bovendien houd ik hem nog van zijn werk, wat nog eens een extra schadepost betekent. Wacht, tjonge dat is een idee!’ riep hij plotseling uit. ‘In plaats van hier maar wat rond te lopen, kan ik net zo goed zijn plaats aan de ploeg innemen en hem tenminste dit tijdverlies besparen’.

Zo gezegd, zo gedaan; en gekleed als hij was in zijn prachtige gouddoorweven gewaad van sultanelijke mameluk nam hij zonder aarzelen de ploeg ter hand en zette de bisons in beweging. Maar dezen hadden nog maar enkele stappen gedaan, toen de ploegschaar plotseling ergens tegenaanstootte en bleef haken; en de bisons gingen door hun knieën alsof zij tegen een muur waren aangelopen. En Maroef riep: ‘Huu!’ en toen de bisons weer overeind gekomen waren, sloeg hij ze krachtig met de zweep ten einde de weerstand te overwinnen; maar hoe de bisons zich ook inspanden, de ploeg gaf geen duimbreed mee en bleef onbeweeglijk op zijn plaats alsof hij besloten had hier de Dag des Oordeels af te wachten.

‘Tjonge’, dacht Maroef, ‘wat is dat nou weer? Zou ik iets verkeerd gedaan hebben?’ En hij bukte zich en groef wat aarde weg, en toen zag hij, dat de punt van de ploegschaar in een stevige koperen ring was blijven haken, die vastzat aan een marmeren plaat.

En nieuwsgierig geworden harkte hij met zijn handen de aarde opzij en probeerde of hij de plaat kon op-

lichten. En na verscheidene vergeefse pogingen kwam er eindelijk beweging in en kon hij hem met inspanning van al zijn krachten opzij schuiven. En tot zijn grote verbazing zag hij onder de plaat een trap die geheel uit marmer bestond en die naar een onderaardse ruimte leidde. En toen hij voorzichtig en onder het uitspreken van de formule ‘bismillah!’ de trap was afgedaald, bevond hij zich in een grote zaal die van onder tot boven met goudstukken was gevuld; en alleen in het midden was een smalle doorgang vrijgelaten, die van de trap naar een deur aan het andere eind van de zaal leidde. En deze deur gaf toegang tot een tweede zaal die op dezelfde wijze tot het plafond toe gevuld was, echter niet met goudstukken, maar met parels, smaragden en koralen; en in het midden was een doorgang vrijgelaten die leidde naar een derde zaal, geheel gevuld met robijnen, turkooizen, diamanten en edelstenen van elke soort en kleur. De vierde en laatste zaal echter, tevens de grootste en mooiste, was geheel leeg, of bijna geheel leeg: want in het midden stond een klein tafeltje van ebbenhout waarop niets anders lag dan een kristallen doosje, niet groter dan een citroen.

Wel, het is te begrijpen dat Maroef, ook al was hij er de laatste weken aan gewend geraakt om met grof geld en reeksen kostbaarheden om te gaan, zijn ogen uitkeek; en met de 'tjongejongejonge's die hij bij deze gelegenheid uitte zouden bladzijden zijn te vullen. Maar aangezien hij niet veel anders zei, zou ons verhaal wat eentonig worden. Laat ons volstaan met te zeggen dat zijn aandacht, nadat hij eenmaal over de eerste verrassing heen was, voornamelijk werd getrokken door het kleine kristallen doosje in de voor de rest lege zaal; want zo iets intrigeert nu eenmaal altijd. En hij nam het doosje dus op en opende het; en er bleek een gouden ring in te liggen met een steen van kornalijn, waarop in uiterst fijne lijntjes, gelijkend op de poten van mieren, magische tekens waren gegraveerd. En Maroef nam de ring eruit, bekeek hem van alle kanten en schoof hem vervolgens aan zijn vinger om te zien hoe hij stond; en bij het aanschuiven wreef hij onwillekeurig over de kornalijn.

En op hetzelfde ogenblik hoorde hij een luid gegiechel en een stem riep haastig: ‘Tot uw dienst! Hi-hi-hi, tot uw dienst! Maar ik smeek u, wrijf niet langer! Ugh’. En terwijl Maroef geschrokken om zich heen keek waar die stem zo plotseling vandaan kwam, vervolgde deze: ‘Spreek, wat wenst ge? Wenst ge dat ik bouw of dat ik afbreek, dat ik een berg doe verdwijnen of dat ik een stad doe verrijzen, dat ik een rivier omleg of dat ik een heel land wegvaag, dat ik een woestijn verander in een bloeiende prairie of een bloeiende prairie in een woestijn, dat ik een paar koningen naar de eeuwige jachtvelden zend of een paar koninginnen ontvoer? Spreek en uw wens zal vervuld worden, maar alstublieft, wrijf niet langer want ik kan helemaal niet tegen kietelen! Ugh’.

En Maroef die eerst niet begreep waar die stem vandaan kwam, ontdekte ten slotte, dat hij kwam uit de kornalijn zelf van de ring die hij aan zijn vinger droeg; en hij zei met nog wat onzekere stem: ‘Wie... eh... wie bent u?’

‘Ik ben de ifriet Winnetoe, de slaaf van deze ring’, antwoordde de stem. ‘Ik voer blindelings de bevelen uit van een ieder die drager is van deze ring. Ugh. En niets is mij onmogelijk, want ik ben het opperste opperhoofd van tweeënzeventig stammen van dzjinni's, ifrieten, mareds, aoens en nog niet vercommercialiseerde Cholliwoets, alsmede van de krijgshaftige schimmen der Azteken, Tolteken, Inka's, Apachen en Commanchen, die de oorspronkelijke bewoners van dit land waren maar die door het nieuwe volk der Al-Merikaanse bleekgezichten verdrongen zijn en wier schimmen derhalve geen rust kunnen vinden en zich bij de scharen der dzjinni's en ifrieten hebben aangesloten. En dank zij de magische tekenen die door de grote tovenaar en medicijnman Kral-Maj met scherpe en fantasierijke pen in deze kornalijn gegrift zijn, voer ik het beheer over hun ektoplasma en kan hen op ieder gewenst ogenblik een aardse gedaante aan laten nemen; en de kwaliteit van het ektoplasma is zodanig, dat ze in deze gedaante sterk zijn als olifanten en snel als kwikzilver en al wat het

menselijk brein kan verzinnen met het grootste gemak volvoeren. Uche-uche. Ik heb gezegd'.

'Ik heb het gehoord', zei Maroef. 'Al kan ik niet zeggen, dat alles me even duidelijk is. In de eerste plaats: hoe komt u in deze kornalijn en wie heeft u aan de drager van de ring onderworpen? En waar komen die onderaardse toestanden hier vandaan?'

En de stem antwoordde: 'Weet dan, o bleekgezicht (al bent u minder bleek dan de meeste mensen hier), dat de schat die u hier ziet de oude schat der Inka's is, die door de priesters van Montezuma, de laatste vorst der Inka's, hierheen is vervoerd om de vreemde indringers te verschalken die meenden, dat de schat in het zuidelijk deel van Al-Merika, waar koning Montezuma zijn hoofdstad had, verborgen moest zijn. Ik echter was tijdens mijn leven commandant van de lijfwacht van koning Montezuma en ging na zijn dood met de priesters en tovenaars mee als bewaker van de schat; en ik vormde uit de stam der Apachen een keurgarde om het gebied waar zich de schat bevond te beschermen. Maar het nieuwe volk der bleekgezichten vermeerderde zich dank zij de uitvinding der seksepillen zo snel, dat wij gaandeweg voor hun numerieke overmacht moesten wijken; en om te voorkomen dat niet alleen ons volk, maar zelfs de idee van ons volk zou uitsterven heeft onze grote tovenaar Kral-Maj mij toen vereeuwigd in deze kornalijn en mij door middel van de magische spreuken die erop gegrift staan de macht gegeven over alle stammen van ifrieten, geesten en schimmen. Ugh. De bedoeling was natuurlijk, dat ik op zekere dag door de laatste afstammeling van ons volk gevonden zou worden en dat wij tezamen een verschrikkelijke wraak op de Al-Merikaanse bleekgezichten zouden nemen; want daar ik opgesloten zit in deze steen kan ik persoonlijk niet veel beginnen en heb ik een drager nodig om mijn macht te kunnen uitoefenen. Ik straal weliswaar uit mezelf een zekere energie uit en ik kan de bleekgezichten bijvoorbeeld aan het schrikken maken door tafels te laten dansen en stoelen in de lucht te laten vliegen, maar dat blijft toch allemaal kinderspel en ik schaam me eigenlijk, dat

ik me uit louter ongeduld in afwachting van de grote tomahawkjesdag aan dat soort kinderachtige plagerijtjes bezondigd heb. Maar helaas', vervolgde hij op mismoedige toon, 'laat ik nu toch door een bleekgezicht gevonden zijn. Hoewel, bent u wel een bleekgezicht? U ziet er zo gezond en smoezelig uit...'

'Ik ben een vreemdeling in dit land', zei Maroef. 'Ik kom uit Egypte'.

'Egypte?' zei Winnetoe verrast. 'Het land van de piramidenbouwers?'

'Ja, daar kom ik vandaan', zei Maroef.

'Oef!' riep Winnetoe uit. 'Dan ben u dus net zo'n oud volk als wij! Dan zijn we eigenlijk natuurlijke bondgenoten. Wij hebben trouwens vroeger ook een soort piramiden gebouwd en sommige van onze priesters beweren zelfs, dat we nog familie van elkaar zijn, via Atlantis'.

'Nooit van gehoord', zei Maroef koel. 'Bovendien weet iedereen, dat onze piramides de hoogste ter wereld zijn'.

'Nou, laten we daar niet over kibbelen', zei Winnetoe. 'U behoort tot een oud volk en ik behoor tot een oud volk; we zijn om zo te zeggen ouwe jongens onder elkaar. Wat denkt u ervan? Zullen we samen de boel hier eens flink op stelten zetten? Zullen we al die nieuwlichters skalperen en het hele rijk van sultan Sam van de aardbodem wegvagen?'

'Tjonge', zei Maroef. 'U houdt wel van radicale toestanden!'

'En of!' zei Winnetoe. 'Ik heb nu al zolang stilgezeten in die kornalijn, ik verlang naar actie'.

'Hm', zei Maroef. 'Om de waarheid te zeggen ben ik voor het ogenblik meer geïnteresseerd in die schat...'

'Hè jakkes', zei Winnetoe. 'U praat al net als de Al-Merikanen hier'.

'Och, het gaat eigenlijk niet om de schat op zichzelf', zei Maroef, 'het is meer een kwestie van zelfbehoud. Sultan Sam en zijn minister zijn van plan me levend te verbranden...'

'Aan de martelpaal?' vroeg Winnetoe geïnteresseerd. 'Heerlijk! Dat doet me weer aan de goede oude tijd

denken. Maar ik zou zeggen, dat is toch reden temeer om ze allemaal weg te vagen?'

'Ik weet niet', zei Maroef. 'Prinses Marilyn...'

'Juist!' riep Winnetoe uit. 'Met die squaw, die Cholliwoetverleidster, heb ik nog een appeltje te schillen! Ze heeft me m'n beste Cholliwoets afhandig gemaakt! Daar beginnen we mee, die binden we het eerst aan de martelpaal. Naar wat ik van haar gehoord heb, moet zij trouwens een sieraad voor elke martelpaal zijn en ik beloof u, dat we er een paar genoeglijke uurtjes aan zullen beleven. Ik weet een paar geraffineerde trucjes...'

'Ahum', zei Maroef. 'Prinses Marilyn is mijn vrouw'.

'Uw...? O', zei Winnetoe teleurgesteld.

'En sultan Sam is mijn schoonvader', vervolgde Maroef, 'en al zal hij me levend verbranden als ik zonder karavaan terugkom, in de grond van de zaak is hij de kwaadste nog niet en ik kan hem zelfs niet helemaal ongelijk geven. En bovendien, een schoonvader is een schoonvader en je kunt niet zomaar zijn hele rijk voor zijn neus wegvagen. Zo iets doe je niet'.

'O', zei Winnetoe.

'Wat o?' vroeg Maroef.

'Gewoon o', zei Winnetoe. 'Ik doe niet meer mee, ik heb er geen zin in. Dat wil zeggen: ik zal natuurlijk alles doen wat u me opdraagt, want ik moet mijn drager helaas blindelings gehoorzamen, wie hij ook is; maar voor mij is de aardigheid eraf. Ugh'.

'Doe niet zo flauw', zei Maroef. 'En als je me blindelings gehoorzamen moet, dan draag ik je in de eerste plaats op niet zo'n zuur gezicht te zetten'.

'Hoe weet u, dat ik een zuur gezicht zet?' vroeg Winnetoe. 'Ik heb trouwens helemaal geen gezicht, dus ik kan er ook geen zetten'.

'Dat is niet gezegd', zei Maroef. 'Je kunt iemand iets betaald zetten zonder dat er geld aan te pas komt; je kunt iets op een kaart zetten zonder dat je iets bezit'.

'Dat is allemaal bluf', zei Winnetoe, 'een typische uitvinding van de Al-Merikaanse bleekgezichten; daar doe ik niet aan mee. Een man een man, een woord een woord. Ugh'.

‘Maar als we de Al-Merikanen nu eens met hun eigen wapenen versloegen?’ zei Maroef.

‘Hoe bedoelt u?’ vroeg Winnetoe, wiens belangstelling weer begon op te leven.

‘Nou, luister’, zei Maroef, en daarop vertelde hij de ifriet Winnetoe zijn hele geschiedenis, van het begin tot het eind. En toen hij uitgesproken was, zei Winnetoe:

‘Toch jammer dat ik geen gezicht heb’.

‘Hoezo?’ vroeg Maroef.

‘Dan konden we de vredespijp roken’, zei Winnetoe. ‘Het spijt me, dat ik daarstraks zo onvriendelijk deed, maar toen ik hoorde, dat u met sultan Sam gelieerd was... Oef! Maar die poets die u hem gebakken hebt is onbetaalbaar! Zo zie je, dat al die nieuwlichters toch niet tegen de zoon van een oud volk opkunnen. Nee, ik begin er nu plezier in te krijgen; we zullen ze eens laten zien, dat wij ouwe jongens ons niet laten imponeren door al hun snufjes en nieuwerwetse uitvindingen! Ha! We zullen ze nu eerst goed paf laten staan! Beveel, o smoezelgezicht’.

‘Noem me alsjeblieft geen smoezelgezicht’, zei Maroef. ‘Noem me gewoon Maroef’.

‘Goed, vriend Maroef’, zei Winnetoe. ‘Beveel wat er moet gebeuren, want zoals gezegd kan ik niets uit mezelf doen. O ja, en pas in Allahsnaam goed op die ring, want of ik wil of niet, ik moet aan de drager ervan gehoorzamen, en als een bleekgezicht hem in handen zou krijgen zouden de rampen niet te overzien zijn’.

‘Ik kijk wel uit’, zei Maroef. ‘Zou je om te beginnen die schat hier naar het aardoppervlak kunnen vervoeren?’

‘Niets is gemakkelijker’, zei Winnetoe en hij liet driemaal achtereen een schel gefluit horen, gevolgd door een zachte triller. ‘M'n ektoplasmafluitje’, legde hij uit.

En op hetzelfde ogenblik doken er twaalf jongens voor hen op van een zeldzame schoonheid, die elk een grote mand op hun hoofd droegen. En zij maakten eerst een beleefde buiging voor Maroef, die even verbaasd als gecharmeerd was door hun verschijning, en begonnen vervolgens de goudstukken en edelstenen in hun manden te laden en naar boven te dragen; en zij gingen met

zulk een wonderbaarlijke snelheid te werk, dat Maroef nog niet van zijn eerste verbazing bekomen was, toen de hele schat zich al buiten de schatkamers in de open lucht bevond. En toen zij klaar waren met hun werk, stelden zij zich weer alle twaalf voor Maroef op, maakten een beleefde buiging en waren op hetzelfde ogenblik verdwenen.

‘Tjonge!’ zei Maroef. ‘Aardige jongelui. Wel een beetje ongedurige typetjes lijkt me’.

‘Wat nu?’ vroeg Winnetoe.

‘Nu heb ik kisten, manden, muilezels en kamelen nodig om de schat naar Nefjorek te vervoeren’, zei Maroef. ‘En natuurlijk ook muilezeldrijvers, kameeldrijvers, mamelukken en wat voor toestanden er verder bij zo'n karavaan horen’.

En de ifriet Winnetoe antwoordde: ‘Komt in orde’. En hij liet weer een ander fluitje horen - twee korte en twee lange stoten - en het geluid was nog niet verklonken of er stonden zeshonderd muilezels en muilezeldrijvers en zeshonderd kamelen en kameeldrijvers voor Maroef, benevens een grote stapel kisten en manden; en op een nieuw gefluit van Winnetoe verschenen er uit het niet zeshonderd prachtig uitgedoste mamelukken, die in plaats van tulbanden kleurige vederbossen op het hoofd hadden. En in minder dan geen tijd waren de goudstukken en juwelen in de kisten en manden verpakt en op de lastdieren geladen en had de karavaan zich in goede orde opgesteld, omringd door het escorte der mamelukken.

‘Tjongejonge! Is het nu op?’ vroeg Maroef.

‘Wat op?’ vroeg Winnetoe.

‘Het ektoplasma’, zei Maroef.

‘Welnee, maak je daar geen zorgen over’, zei Winnetoe. ‘Wat beveel je nog meer?’

‘Er is zoveel over stoffen gesproken, ik zal ook wat stoffen moeten hebben’, zei Maroef. ‘Laten we er nog een duizend kamelen en muilezels tegenaan gooien, beladen met kostbare zijde en andere stoffen uit Syrië, Perzië, Griekenland, Indië, China, Afghanistan, Yemen, enfin, nog zo'n paar landen; en vooral veel geel en oudrose’.

‘Dat is best’, zei Winnetoe, en het volgend ogenblik reeds stonden er duizend kamelen en muilezels, beladen met balen stoffen, voor hen, die zich onmiddellijk in goede orde achter het eerste deel van de karavaan schaarden, eveneens omringd door mamelukken met vederbossen op het hoofd.

‘Zo goed?’ vroeg Winnetoe.

‘Kan ermee door’, zei Maroef. ‘O ja, dan wil ik nog op mijn eigen paard een zadel van zachte kussens hebben... O, daar is het al! Bedankt. En voorts wil ik nog wat eten voor we vertrekken; zet hier dus een zijden tent neer en zorg, dat me een paar voortreffelijke schotels en verkwikkende dranken gebracht worden. Ugh’.

En alles geschiedde zoals hij bevolen had; en Maroef trad de tent binnen en nam achter de schotels plaats juist op het ogenblik dat de goede fellah uit de nederzetting terugkeerde. En toen de fellah met op zijn hoofd een kom met linzen, onder zijn linker arm een zwart brood en een paar uien en onder zijn rechter arm een zak met haver voor het paard naderbijkwam en al die pracht en praal op zijn armzalige akker zag, dacht hij bij zichzelf: ‘O Allah, daar zul je 't hebben! Die eerste mameluk was natuurlijk een bode van de sultan en nu is de sultan zelf gearriveerd! Wat nu? Het enige wat ik kan doen is mijn twee kippen slachten: een sultan kun je toch geen brood en linzen voorzetten’. En hij begaf zich naar zijn twee kippen om ze te slachten en voor de sultan te braden.

Maar op dat ogenblik kreeg Maroef hem in de gaten en hij beval de slaven die hem bedienden, de fellah bij hem te brengen. En zo trad de arme fellah, beladen met zijn kom linzen, zijn brood en uien en zijn zak haver de tent binnen; en Maroef stond op en omhelsde hem en sprak: ‘Wat heb je daar bij je, broeder in de armoede?’ En de fellah was hoogst verwonderd, dat een zo groot heer hem zo kameraadschappelijk bejegende en hem zelfs zijn ‘broeder in de armoede’ noemde; en hij dacht bij zichzelf: ‘als deze heer arm is, wat moet ik dan wel zijn?’

En hij zei: ‘Ik breng u de beloofde maaltijd en het

voer voor uw paard. Maar vergeeft u mij mijn onwetendheid: als ik geweten had dat u de sultan was dan had ik mijn twee kippen geslacht. Helaas, de armoede maakt blind!' En hij boog beschaamd het hoofd.

Maroef echter herinnerde zich de tijd dat hij zelf net zo arm was als deze fellah, en de herinnering maakte hem zo week, dat de tranen hem over de wangen rolden. En hij sprak: 'Broeder, trek het je niet aan. Ik ben de sultan niet maar alleen zijn schoonzoon. Ik heb een klein verschil van mening met de sultan gehad en heb daarom het paleis verlaten; maar hij stuurt me nu deze karavaan met geschenken achterna om zich met me te verzoenen, dus ik keer weer terug. Maar voor ik ga wil ik je bewijzen dat je gulheid en gastvrijheid niet vergeefs zijn geweest en dat je niet op een dorre grond hebt gezaaid'. En hij deed de fellah aan zijn rechterhand plaatsnemen en vervolgde: 'Ondanks al die uitgelezen gerechten die je hier voor je ziet zweer ik bij Allah, dat ik niets anders wil eten dan jouw linzenschotel en dat ik niets wil aanraken behalve dat zwarte brood en die uien!' Daarop beval hij de slaven de exquise gerechten aan de fellah op te dienen, terwijl hij zelf alleen van de linzen, het brood en de uien at; en hij genoot intussen van het verbouwereerde gezicht van de fellah die bij het zien van zoveel heerlijke spijzen niet wist wat hem overkwam.

En toen zij gegeten en Allah voor Zijn weldaden bedankt hadden, stond Maroef op, nam de fellah bij de hand en bracht hem naar de karavaan; en hij liet hem honderd kamelen en honderd muilezels, elk beladen met een ander soort koopwaar, uitkiezen en zei: 'Broeder, die mag je houden; en ook de tent met alles wat er in is, is van jou'. En zonder naar de weigering eerst, de dankbetuigingen vervolgens van de nu niet meer arme fellah te luisteren, liet hij zich door twee slaven op zijn zadel van kussens hijsen, plaatste zich aan het hoofd van de karavaan en gaf het sein tot vertrek, na eerst een ijlbode vooruitgezonden te hebben om zijn aankomst in Nefjorek aan te kondigen.

En dit is dan de moraal van deze geschiedenis: gul-

heid, hartelijkheid en gastvrijheid worden altijd beloond, en wie een schotel linzen zaait, zal een karavaan oogsten. Weliswaar is deze geschiedenis nog niet ten einde en staan er nog enkele hoogst merkwaardige gebeurtenissen op het programma, maar het lijkt ons nuttig de serieuze lezer, die zich misschien aan het eind van het verhaal de vraag zou stellen: wat is nu eigenlijk de moraal van dit alles? - om deze lezer reeds thans gerust te stellen en hem te zeggen: hier ligt de moraal.

Maar om tot Maroef terug te keren... of nee, laten wij liever de ijlbode volgen, dan kunnen wij meteen zien wat zich inmiddels in Nefjorek aan het hof heeft afgespeeld. Het zal de lezer die over enige mensenkennis beschikt alreeds duidelijk zijn, dat de minister zijn nederlaag niet zonder meer geslikt heeft en dat hij in die tussentijd niet heeft stilgezeten; en inderdaad was hij er langzaamaan weer in geslaagd, het wantrouwen van de sultan ten opzichte van emir Maroef opnieuw aan te wakkeren. En de ijlbode arriveerde in het paleis juist op het ogenblik dat de minister tegen de sultan zei: ‘Nee majesteit, die man verdient geen vertrouwen en wat het verhaal van uw dochter betreft: u ziet toch zelf wel, dat zij dodelijk verliefd op hem is en dat zij alleen maar probeert haar man te beschermen! Ligt het trouwens niet het meest voor de hand dat hij gewoon gevlucht is, omdat hij wel begreep dat zijn bedrog vroeg of laat uit moest komen? Geloof me, majesteit, die man is een gewone internationale oplichter en hij heeft u lelijk te pakken gehad!’

Op dit ogenblik echter, juist toen de sultan, reeds half en half overtuigd door de woorden van zijn minister, zijn mond wilde openen om de nodige orders uit te vaardigen, trad de ijlbode binnen en sprak, na zich diep ter aarde gebogen te hebben: ‘Majesteit, ik ben door mijn meester, de edele en grootmachtige emir Maroef, uw schoonzoon, vooruitgezonden om u zijn spoedige aankomst te melden; hij bevindt zich aan het hoofd van een grote, rijkbeladen karavaan die minder snel vooruitkomt dan ik vanwege de zware kostbaarheden die de lastdieren te vervoeren hebben’. En na deze woorden boog

de mameluk opnieuw diep ter aarde en trok zich vervolgens terug.

En toen de sultan dit nieuws hoorde, raakte hij geheel buiten zichzelf van vreugde en opwinding en riep: ‘Zie je wel? Zoek altijd de zonnige kant op! Jippie!! Heb ik het niet gezegd? Blauwe ski's al rond de kornel, zoals een van onze Vijftigers het uitdrukt, wat hij er ook mee moge bedoelen. Maar ik zag direct, dat emir Maroef geen loze praatjesmaker was. Jaja, mensenkennis! Koppetje! Van je jippiejippiejee!... Maar jij’, wendde hij zich vervolgens toornig tot zijn minister, ‘weet je wat je bent? Een hiel, een raaskal, een sukker, een misdadige pessimist! Ik weet nog niet of je alleen maar een klier van een ezelsveulen en een sjagrijnige imbeciel bent of een spion en landverrader die heult met mijn vijanden, maar dat zal ik wel uitvinden!’ En de minister, die zich altijd op zijn degelijk inzicht en zijn gezonde verstand had laten voorstaan (maar hij wist niet, de arme, dat het gezonde verstand 's mensen grootste vijand is!) was zo volkomen uit het veld geslagen, dat hij geen woord wist uit te brengen en zich alleen maar sprakeloos voor de voeten van de sultan kon neerwerpen. De sultan echter liet hem liggen waar hij lag en verliet het vertrek ten einde orders te geven om de stad te versieren en voorbereidingen te treffen om zijn schoonzoon in feestelijke optocht tegemoet te rijden.

En vervolgens begaf hij zich naar de appartementen van zijn dochter om haar het heuglijke nieuws mee te delen. En toen prinses Marilyn haar vader hoorde spreken over de aankomst van Maroef aan het hoofd van een karavaan die zij zelf uit haar duim gezogen meende te hebben, kon zij haar oren niet geloven en zij wist niet meer of zij waakte of droomde; en zij staarde naar haar duim alsof het een vreemd soort monster was. En toen zij over de eerste verrassing heen was, dacht zij: ‘Wat zou die olijkerd van een Ma nu weer in zijn schild voeren? Als hij maar op zijn tellen past, want de kruik gaat zolang te water tot hij breekt. Of zou het werkelijk waar zijn en heeft hij mij die nacht alleen maar een beetje voor de gek gehouden met zijn verhaal over

Egypte en zijn eerste vrouw, de feeks Hajbaj? Misschien wel om me te straffen voor mijn indiscretie; of om mijn liefde op de proef te stellen? Nu, we kunnen alleen maar afwachten'. Maar uiterlijk liet zij niets van haar verbazing blijken en zei alleen met een blijde lach: 'Ha, eindelijk!' En de sultan verliet haar weer om zich aan het hoofd te stellen van de stoet die Maroef ter verwelkoming tegemoet reed.

Maar het meest verbaasd van allen was wel de koopman Ali, de oude vriend van Maroef, die beter dan wie ook wist hoe het met die fameuze rijkdommen van Maroef gesteld was. En toen hij de versieringen zag die overal werden aangebracht en de alom heersende feeststemming, en toen hij op zijn vragen vernomen had dat dit alles in verband stond met de aankomst van emir Maroef en zijn fabelachtige karavaan, sloeg hij zijn handen in elkaar en zei bij zichzelf: 'Allah, Allah, wat haalt hij nu weer in zijn hoofd? Als dat maar goed afloopt! Ik ben bang, dat ik hem wat te veel chocoladerepen heb gegeven. Ik hield mijn hart al vast, toen hij zo onverwacht met de prinses trouwde en was blij, toen ik hoorde dat hij tijdig de vlucht had genomen en net op tijd de dans was ontsprongen. Maar hij is bij zijn vlucht zeker op een chocoladepalmenplantage terechtgekomen en heeft zich nu zo volgegeten, dat het helemaal in zijn bol is geslagen. Allah sta hem bij!' En aangezien hij toch niets anders kon doen, bleef hij temidden van de andere mensen staan wachten op de aankomst van de karavaan.

En het duurde niet lang of men hoorde in de verte een gejuich dat gaandeweg aanzwol en dichterbij kwam; en terwijl iedereen reikhalzend op zijn en andermans tenen ging staan, de kinderen op de schouders getild werden, de mensen die achteraan stonden aan stokjes bevestigde spiegeltjes omhoogstaken, de mensen van de dertigste verdiepingen hun kijkers in gereedheid brachten en hier en daar met een doffe plof iemand uit een van de volgepropte vensters viel, - terwijl al dit vrolijke en verwachtingsvolle geroezemoes aan de gang was, bleef het gejuich maar zwellen totdat iedereen op zijn

vingers kon natellen, dat de stoet nu inderdaad niet veraf meer kon zijn. En ja hoor, lezers, daar kwam de stoet om de hoek! En hoewel het de hele dag bewolkt geweest was, brak op hetzelfde ogenblik het zonnetje door, het traditionele zonnetje van het traditionele Al-Merikaanse optimisme dat voor de zoveelste keer gelijkgekregen had; en, lezers, het zonnetje glimlachte alsof het wilde zeggen: denk aan artikel één van de Al-Merikaanse grondwet! En, o lezers, daar was de stoet! Een sprookje, lezers, een sprookje, ik weet er geen ander woord voor! En al zwol het gejuich nu tot een oorverdovend kabaal aan, toch voelde men dat iedereen innerlijk een ogenblik stil was van zoveel sprookjesachtige, ik weet er geen ander woord voor, schoonheid! De luisterrijke stoet werd voorafgegaan, lezers, door twaalf reuachtige negers, bewapend met lange stokken waarmee zij ruim baan maakten voor de luisterrijke stoet; en hun zwarte gezichten glommen van trots op deze bijzondere dag, alsof zij wilden zeggen: Ook ik ben Al-Merika! En daarop lezers, volgde een poosje niets; maar het was geen gewoon niets, welnee! Het was een niets, geladen met spanning en kloppend van blijde verwachting, een sprookjesachtig niets als ik het zo mag uitdrukken. Er is trouwens geen ander woord voor. En toen het niets voorbij was naderde er... o, lezers, de tong stokt me in de keel!... toen naderde er een fleurige stoet van als krijgslieden uitgedoste pin-opslavinnen, voorafgegaan door een majoortje! En van de heupen opwaarts waren zij gekleed in een luisterrijk uniform en van de heupen neerwaarts in niets dan haar benen! En het waren benen die schreden alsof zij nooit zouden sterven en die glommen van trots op deze bijzondere en feestelijke dag alsof zij wilden zeggen: Ook ik ben Al-Merika! En inderdaad, lezers: weerspiegelde zich in het rozige en toch zo vormvaste bloot dezer feestbenen niet iets van het zonnige en toch daadkrachtige optimisme dat Al-Merika grootgemaakt heeft? Waren het geen benen die noodden tot daden? En welk land, ik vraag u, lezers, welk land dat ook maar iets menselijks heeft zou niet op zulke steunpilaren willen rusten?... Maar reeds was dit kranige en

wakkere stoetje, dat een welverdiend applaus oogstte, voorbijgestapt en aller blikken richtten zich op het niets dat nu volgde, een nog veel sprookjesachtiger niets dan het eerste, opgeluisterd als het werd door het nu reeds duidelijk hoorbare hoefgetrappel van de hoofdstoet en de karavaan zelf! Lezers, lezers, laat ik die enkele sekonden die ons nog scheiden van de verschijning van de karavaan die ieder ogenblik verschijnen kan... o wacht! Daar kwamen de spróókjes. .. nee, toch niet. Laat ik dus de enkele sekonden die ons nog resten vullen met u mee te delen, dat dit een zéér bijzondere dag was.

Nog nóóit in de geschiedenis... Maar wacht! Ja, ja, jáá, dáár kwam de spróókjesachtige stoet in zicht, de luisterrijke, zonnige karavaan! Lezers, dit schouwspel was werkelijk iets bijzonders, ik weet er geen ander woord voor. Of ja, fantástisch, dat is het woord! Voorop reden Maroef en sultan Sam, maar sultan Sam verzonk bij Maroef geheel in het niet: nog nooit hadden de bewoners van Nefjorek zo iets stralends en luisterrijks, zo iets schitterends en vorstelijks gezien als emir Maroef zoals hij hoog te paard en minzaam glimlachend en met gulle hand goudstukken rondstrooiend door de feestelijk versierde straten van hun stad reed! En dan de eindeloze karavaan die volgde, beladen met kostbaarheden en geëscorteerd door bereden mamelukken in een fantastische kledij met wapperende vederbossen op hun hoofd! Nee, het was in één woord fantástisch! Onbeschrijflijk!

En ook de koopman Ali wist niet wat hij zag, en hij zei bij zichzelf: ‘Nou breekt m'n muil! Hij heeft 't 'm gelapt, die ouwe muilenlapper! Met hulp van zijn vrouw, prinses Marilyn, natuurlijk. Ze zullen samen deze circus-vertoning op touw gezet hebben om de sultan om de tuin te leiden. In die kisten en balen zal wel gewoon houtwol zitten, of een paar met het geld van de prinses gekochte stoffen en voor de rest waardeloze rommel. Maar tegen de tijd dat men daar achter komt, zal hij wel weer iets nieuws verzonnen hebben; en ik die dacht dat ik hem nog moest leren wat bluf was!’ En hij slaagde erin op een onbewaakt ogenblik door de afzetting te glippen en Maroef te naderen; en hij zei, zo dat alleen

Maroef hem horen kon: ‘Zo, opperste sjeik van alle schelmen! Hoe gaat het met de bluf? Ik zie, dat ik je geen lessen meer hoef te geven. Nou, succes, kerel, ik zal voor je duimen!’

En Maroef barstte bij deze woorden in een luide schaterlach uit en zei: ‘Kom me morgen op het paleis bezoeken; ik heb je heel wat te vertellen!’

En toen de karavaan het paleis had bereikt, nam Maroef in volle glorie in de troonzaal plaats op een troon naast die van de sultan. En hij liet om te beginnen alle kisten en manden met goudstukken, parelen, edelstenen en juwelen naar de schatkamer vervoeren en in de schatkist storten, met uitzondering van een paar dozijn kisten en manden die hij voor zich liet plaatsen en openen, en waarvan hij de inhoud met handen vol aan alle omstanders begon uit te delen. En hij liet de balen met kostbare stoffen en gewaden komen en ging hiermee op dezelfde wijze te werk; en hij overlaadde de hofdignitarissen, de generaals, de ambtenaren, de autoriteiten en hun echtgenoten en verder ieder die maar in zijn buurt kwam, zodanig met geschenken dat sommigen weldra onder de last bezweken. En de sultan werd intussen steeds zenuwachtiger en zijn hart kromp ineen, toen hij zag hoe zijn schoonzoon met al die kostbaarheden omsprong; en hij wrong zijn handen en danste van het ene been op het andere en riep bij elke nieuwe schenking uit: ‘Genoeg, m'n zoon, genoeg! Als je zo doorgaat, houden we zelf niets over! O, die mooie robijnen! O, die prachtige zij! Bij Allah, hou op of ik krijg een hartaanval!’

Maar Maroef glimlachte alleen maar en zei: ‘Maak u geen zorgen, mijn voorraad is onuitputtelijk’.

En op een gegeven ogenblik kwam de minister terug en meldde de sultan, dat niet alleen de schatkist maar de hele schatkamer van onder tot boven vol was, terwijl de kisten en manden nog lang niet leeg waren. En de sultan zei: ‘Goed, vul de volgende kamer’, terwijl Maroef er achteloos en zonder op te kijken aan toevoegde: ‘En vul daarna een derde en een vierde kamer; en als je er plezier in hebt mag je voor mijn part, en als de sultan het goed vindt, het hele paleis van de grond tot aan de

veertigste etage met dat spul volstoppen; wat maakt een paar ton meer of minder uit? Voor mij heeft het evenveel te betekenen als het zand van de zee'.

En sultan Sam wist niet meer of hij waakte of droomde en ten slotte wankelde hij (en wanneer men niet beter wist, had men hem voor een hasjisjeter kunnen houden naar de schatkamer om er zich met eigen ogen van te overtuigen dat alles werkelijk echt was.

Maroef echter haastte zich, nadat hij alle in de troonzaal bijeengebrachte kostbaarheden had uitgedeeld, naar zijn echtgenote, prinses Marilyn, en zodra Marilyn hem zag, snelde zij hem verheugd tegemoet en wierp zich met een: 'Ha, die Ma!' in zijn armen.

'Ha, die Ma!' zei Maroef, en de eerstvolgende ogenblikken werden geheel door kussen en omhelzingen ingenomen. Daarop echter zei Marilyn: 'Zo, zo, m'n suikermannetje. En hoe maken Hajbaj en je zeven bloedjes van kinderen het, sinds we elkaar voor het laatst gesproken hebben?'

'Hajbaj?' vroeg Maroef verschrikt. 'En over wat voor bloedjes van kinderen heb je het?'

'Ach nee, die heb je er niet bij genoemd', zei Marilyn. 'Jammer, die hadden er eigenlijk ook bij gehoord, dat had het verhaal nog echter gemaakt'.

'Wat bedoel je toch?' vroeg Maroef.

'Wat ik bedoel?' zei Marilyn. 'Ik bedoel dat jij, m'n olijkerd, me lelijk voor de mal hebt gehouden met je gekke verhalen over Egypte en die feeks van je en dat je een arme zuilenplakker was...'

'Muilenlapper,' zei Maroef.

'Goed, muilenlapper, wat doet het er toe? Je wou me op de proef stellen, hè? Kijken of ik wel genoeg van je hield. Nou, mannetje, de proef is geslaagd, maar reken maar, dat ik je die voordegekhouderij nog eens betaald zal zetten!'

Maroef moest hierop onbedaarlijk lachen, en toen hij uitgelachen was zei hij: 'Ik zal je straks alles wel uitleggen, m'n duifje. Maar kijk eerst eens wat ik voor je heb meegebracht'. En hij gaf haar een prachtig gewaad, benevens een parelcollier dat uit tien rijen van

veertig parels, groot als duiveëieren, bestond en een paar arm- en enkelbanden van puur, fijn geciseleerd goud en ingelegd met robijnen en smaragden; en aangezien dit alles het werk was van dzjinni's en ifrieten kan men zich voorstellen, dat het van een perfectie was, waar geen aardse vakman tegenop kon. En Marilyn, die als Cholliwoetster toch het een en ander gewend was, sloeg haar handen ineen van verbazing toen zij deze kostbaarheden zag; en zij riep verrukt uit: ‘O honinglammetje, hoe kom je aan die prachtige dingen? Ik durf ze nauwelijks te dragen, het zijn echt van die dingen die in een glazen kastje in een museum horen te staan. Maar ik zal ze bewaren voor de feestdagen’.

‘Niks bewaren’, zei Maroef. ‘Bij ons is het voortaan elke dag feest! En ik ben van plan, je elke dag weer andere toestanden te geven die net zo mooi zijn als deze. Nog veel mooier! Haha, m'n snoepprinses, je zult eens zien wat we allemaal gaan doen! Maar... eh... over doen gesproken...’

‘Ik weet wat je denkt’, zei Marilyn schalks.

‘Nou, laten we het dan doen’, zei Maroef.

En zij deden het; en hoewel zij het naar wederzijdse tevredenheid deden, besloten zij het toch nog een keer over te doen; en toen zij het hadden overgedaan, begonnen zij weer van voren af aan. En zo bleven zij voortgaan, tot het kraaien van de haan aankondigde dat het tijd was om op te staan.

En Maroef was nog maar nauwelijks uit bed gestapt, toen hij de stem van de sultan hoorde die vroeg of hij binnen mocht komen; en hij haastte zich de deur voor hem te openen. En de sultan trad binnen met zo'n trieste en terneergeslagen uitdrukking op zijn gezicht, dat Maroef hem snel op de divan deed plaatsnemen en hem een glas water bracht. En Marilyn, geschrokken van het uiterlijk van haar vader en dit ongewone bezoek zo vroeg op de morgen, kwam ook vlug uit bed en vroeg met trillende stem: ‘Wat is er, vader? Is er iets ergs gebeurd?’

‘Helaas!’ zuchtte de sultan Sam. ‘Ik durf het nauwelijks vertellen. Een ramp, m'n zoon, bereid je voor op een ramp!’

‘Nou vertelt u het maar’, zei Maroef.

‘Je Mamelukken...’, zei de sultan. ‘Die prachtige mamelukken van je... en die niet alleen... O Allah, ik weet niet hoe ik het zeggen moet! Ik ben er helemaal van ondersteboven.’

‘Zeg het maar, vader’, zei Marilyn. ‘Zijn ze aan het muiten geslagen?’

‘Nog veel erger!’ zuchtte de sultan. Ze... zijn weg! Alle tweeduizend mamelukken, de kameel- en muilezeldrijvers, de muilezels en kamelen! Ze zijn vannacht allemaal spoorloos verdwenen en niemand weet waarheen of wat er van ze geworden is. O, o, wat een ramp!’

‘Hebben ze het paleis geplunderd?’ vroeg prinses Marilyn.

‘Nee, dat niet’, zei de sultan. ‘Er wordt niets vermist. Dat wil zeggen, alleen een aantal pin-opslavinnen worden vermist...’

‘Hahaha!’ lachte Maroef. ‘De schalken! Tjonge, geef ze eens ongelijk; ze willen de eeuwige jachtvelden een beetje versieren, denk ik. Maar, beste schoonvader, maak u over die toestanden maar geen zorgen; een paar duizend mamelukken en kamelen meer of minder, wat zou dat? Ik kan er op ieder gewenst moment net zoveel krijgen als ik wil. Meer dan de hele stad Nefjorek kan bevatten. Stel u dus gerust en zet een wat vrolijker gezicht, want dit verlies betekent voor mij minder dan niets’.

En sultan Sam verliet verbaasder dan ooit, zó verbaasd inderdaad, dat hij aan zijn eigen verstand begon te twijfelen, het appartement van zijn schoonzoon; en hij liet zijn minister komen en vertelde hem alles wat hij gehoord had. En hij voegde eraan toe: ‘Ik vertel je dit, niet omdat je weer in de gratie bent, maar eenvoudig omdat ik er met iemand over moet spreken want mijn verstand staat hierbij stil. Hij heeft het maar steeds over onuitputtelijke voorraden en dat hij het hele paleis met goud en de hele stad met mamelukken en kamelen kan vullen. Wat is dat toch voor geheimzinnige macht waarover hij beschikt? Wat denk jij van dit alles?’

‘Wat doet het er toe wat ik denk, majesteit?’ zei de

minister, die onmiddellijk begreep, dat dit zijn kans was om wraak te nemen op de gehate emir Maroef. ‘Ik ben toch maar een hiel, een sukker en een zwartkijker’.

‘Hiel en sukker neem ik terug wanneer je iets verstandigs weet te zeggen’, zei de sultan.

‘En raaskal’, zei de minister.

‘En raaskal’, zei de sultan. ‘Zwartkijker kan ik niet terugnemen, want dat ben je nu eenmaal. Je zult toch moeten toegeven, dat die schatten echt zijn en dat emir Maroef ons in dit opzicht niet misleid heeft. Alleen, het lijkt wat veel van het goede zou je zeggen. Niet dat ik er iets tegen heb, maar die vreemde geschiedenis met die verdwenen mamelukken... Ik voel me op een of andere manier niet op mijn gemak. Wel, wat denk je ervan?’

‘Tja’, zei de minister, terwijl hij bedachtzaam zijn bril afzette. ‘Wanneer u mij naar mijn mening vraagt zou ik zeggen dat hier iets achter steekt’.

‘Precies’, zei de sultan. ‘Dat was ook mijn idee. Maar wat?’

‘Er is maar één manier om dat te weten te komen’, zei de minister. ‘Ik zou u willen adviseren, emir Maroef uit te nodigen voor een intiem wijnfuifje van mannen-onder-elkaar en er op toe te zien, dat hij diep in het glas kijkt; en zodra de dronkenschap zich van hem meester begint te maken, hoort u hem voorzichtig uit. U weet, dat dronken mensen meestal de waarheid zeggen’.

‘Een uitstekend idee’, zei de sultan. ‘Er zit toch meer in je dan ik dacht. We zullen vanavond meteen de proef op de som nemen’.

En toen het avond werd, nodigde de sultan zijn schoonzoon, emir Maroef, en zijn minister uit voor een intiem wijnfuifje; en hij zag erop toe, dat de beker van Maroef geen ogenblik leeg was. En Maroef, die niet gewoon was om wijn te drinken, raakte al spoedig in de rozige en expansieve toestand van alle-mensen-worden-broeders; en zijn tong begon te draaien als de wieken van een molen. En toen hij het stadium bereikt had waarop hij zijn linker hand niet meer van zijn rechter kon onderscheiden, de minister vriendschappelijk op de

schouder begon te kloppen en de sultan aan zijn sik te trekken, vroeg deze laatste op zeker ogenblik: ‘Vertel ons toch eens wat over je leven, schoonzoon. Een bereisd man als jij zal in zijn leven heel wat meegemaakt en heel wat interessante dingen gezien hebben, en nu we hier toch zo gezellig bij elkaar zitten, zou je ons best eens iets over jezelf kunnen vertellen’.

‘Hahaha! Intezezzante dingen?’ riep Maroef uit. ‘Tjonge, z-zchoonpa, je zult zdeil achtellovel slaan azze azzik je de toe de toezdanden vettel die ik heb meegemaakt. Zdeil! En jij ook, m-mimmemister... nòg zdeiler! Weden jullie waddik ben? Een o een olijkerd bennik! Nolijkerd! Dazzet woord. Kenne jullie die kameelmop van dakkameel dak dakwam in een koffiehuis en dazzei...’

‘Jaja’, die kennen we', zei de minister snel, ‘maar je zou ons over jezelf vertellen’.

‘Haha, dazwaar!’ zei Maroef. ‘Dazze dazzeen veel beet betere mop. Zjongejonge, dazzijn toeste zijn toestanden...!’ En daarop begon hij de sultan en de minister omstandig zijn hele geschiedenis te verhalen, van het begin tot het eind en zonder iets te verzwijgen; en ook het vinden van de schat der Inka's en het geheim van de kornalijn verzweeg hij niet.

En de sultan en zijn minister keken elkaar aan en beten op hun nagels van opwinding, want nooit hadden zij gedacht, dat zijn historie zó wonderbaarlijk zou zijn! En de minister zei tegen Maroef: ‘Nou, beste vriend, dit is wel het meest fantastische verhaal dat ik ooit gehoord heb! Ik moet zeggen, je bent inderdaad een olijkerd, hoor!’

‘Juist. Nolijkerd’, bevestigde Maroef, terwijl hij glom van trots. ‘Dazzet woord. Nolijkerd!’

‘Laat eens kijken die ring’, vervolgde de minister. En Maroef die allang niet meer wist wat hij zei of deed, nam de ring van zijn vinger en gaf hem aan de minister. ‘Daddizzie’, zei hij. ‘En daar in die kor konnelijn dazit mevvriend, ouwe jongen Winnetoe’.

De minister nam met fonkelende ogen de ring aan en wreef snel over de kornalijn, zoals Maroef had uitgelegd.

En op hetzelfde ogenblik klonk er een luid gegiechel en de stem van Winnetoe riep: ‘Hi-hi-hi! Wat is er van uw dienst? Maar alstublieft, wrijf niet langer want ik kan niet tegen kietelen. Wenst ge, dat ik bouw of dat ik afbreek, dat ik een berg doe verdwijnen of dat ik een stad doe verrijzen, dat ik een paar koningen naar de eeuwige jachtvelden zend of een paar koninginnen ontvoer?’

En de minister antwoordde: ‘Ik beveel je, deze onwijze sultan hier en zijn schoonzoon, de imbeciel Maroef, onmiddellijk op te pakken en in een verlaten woestijn neer te zetten waar ze weldra van honger en dorst zullen omkomen’.

‘Ik hoor en gehoorzaam’, zei Winnetoe triest, en in een oogwenk werden de sultan en Maroef als strootjes opgeheven en sneller dan de wind verplaatst naar een droge en barre woestijn, die slechts bewoond werd door de eenzaamheid en de dood.

De minister echter haastte zich de kroonraad bijeen te roepen en legde een verklaring af, waarin hij uiteenzette, dat de veiligheid van de staat en het welzijn van het volk hem genoopt hadden, persoonlijk de regering in handen te nemen en sultan Sam en zijn schoonzoon, emir Maroef, die een bedrieger van de ergste soort was, te verbannen. En hij voegde eraan toe: ‘Met ingang van heden ben ik dus uw sultan en vertegenwoordig ik de orde, de traditie en het gezag. Wie tegen de orde, de traditie en het gezag is, steke zijn hand op’.

En aangezien niemand zijn hand opstak, daar iedereen begreep, dat een minister die zomaar sultans kon afzetten en verbannen over een ongehoorde macht moest beschikken, liet hij allen de eed van trouw afleggen; en vervolgens zette hij een aantal functionarissen af die hem niet bevielen, benoemde er andere voor in de plaats en stuurde omroepers de stad in om de troonsbestijging van de nieuwe sultan af te kondigen en het volk op te roepen tot trouw en gehoorzaamheid.

En toen hij deze staatkundige aangelegenheden geregeld had, zei hij bij zichzelf: ‘Ziezo, en nu het meer joyeuze deel van het programma’. En hij liet prinses Marilyn melden, dat zij zich gereed diende te houden

om hem, haar nieuwe heer en meester, te ontvangen en ter wille te zijn. De prinses echter, die reeds van het gebeurde in kennis gesteld was, en onmiddellijk had begrepen hoe de vork in de steel zat (want Maroef had haar intussen alles over de schat en de magische ring verteld), liet hem antwoorden, dat zij zich zeer verheugde op zijn komst; dat zij in het geheim al lang van hem had gehouden maar het nooit had durven laten merken; dat zij blij was, dat hij haar van die Egyptische bedrieger verlost had; maar dat zij helaas op dat moment juist haar maandelijkse affaire had en hem derhalve verzocht nog een paar dagen te wachten, opdat zij hem rein en puur ontvangen kon.

De minister echter liet haar weten, dat het hem niet kon schelen wat voor affaire zij had; dat hij maar in één affaire geïnteresseerd was, een affaire die hij onmiddellijk persoonlijk uit de doeken wenste te doen; en dat hij zolang op dit moment gewacht had, dat hij er niet aan dacht zich waardoor dan ook te laten weerhouden.

En de prinses kon niet anders doen dan hem op haar beurt weer te laten weten, dat zij hem met vreugde en verlangen verwachtte.

En zij trok haar mooiste kleren aan en haar kostbaarste sieraden en parfumeerde zich met haar verleidelijkste parfum. En toen de nieuwe sultan haar kamer betrad, ontving zij hem met haar liefste glimlach en haar suggestiefste heupwiegeling, en terwijl zij hem aankeek met een blik die hem het gevoel gaf of zijn brilleglazen begonnen te blozen en een rozige kleur aannamen, zei zij: ‘Eindelijk dan, m'n suikerminister...’

‘Suiker*sultan*’, zei de nieuwe sultan. ‘Ik bedoel, sultan’.

‘Heerlijk!’ juichte Marilyn. ‘Ik heb altijd wel geweten dat er een groot staatsman in je stak. Toon nu ook, dat er een groot minnaar in je steekt en maak onze nacht tot een nacht van verrukking en extase!’

‘Dat is precies wat ik van plan was’, zei de minister, de nieuwe sultan. ‘En ik ben blij, dat we het hierover eens zijn. Hoewel ik het niet goed begrijp; ik dacht altijd, dat je een hekel aan me had...’

‘Een hekel! Welnee, dat was allemaal camouflage’, zei de prinses. ‘Ik wist niet hoe ik mijn gevoelens moest uiten en dan uit je ze vaak net averechts. Dat moest je als mensenkenner weten. Maar in mijn innerlijk heb ik altijd een grote bewondering voor je gekoesterd...’

‘Des te beter’, zei de minister. ‘Want ik heb een cadeautje voor je meegebracht, dat het best tot zijn recht komt wanneer je het eveneens diep in je innerlijk koestert. Alsjeblieft. Wat zeg je ervan?’

‘Enorm’, zei de prinses.

‘Dat dacht ik ook’, zei de minister tevreden. ‘En nu aan het werk, want ik brand van verlangen om het cadeau zijn juiste bestemming te geven. Kom, snoepje, kleed je uit!’

En prinses Marilyn begin zich langzaam en met veel lonkingen, draaiingen en kokette plagerijen van haar kleren te ontdoen; maar toen zij niets meer aanhad dan haar hemd van ragfijne mousseline en de minister zich niet langer kon bedwingen en haar met het cadeau in de hand wilde naderen, stiet zij plotseling een verschrikte kreet uit en sloeg snel een doek voor haar gezicht.

‘Wat is er, snoepje?’ vroeg de minister verwonderd. ‘Waarom schrik je zo en waarom sla je die doek voor je gezicht?’

En zij antwoordde: ‘Zie je het dan niet? O, o!’

‘Bij Allah, ik zie niets’, zei de minister.

‘O schande! O Allah, ik schaam me dood! Waarom wil je me naakt aan de blikken van die vreemde man die je bij je hebt blootstellen?’ riep Marilyn.

‘Wat voor vreemde man?’ vroeg de minister. ‘Ik zie geen vreemde man’.

‘Daar, aan je vinger’, zei de prinses. ‘In die kornalijn!’

‘Waarachtig’, zei de minister, ‘daar dacht ik niet aan. Maar hoe zie je dat zo? Ik bedoel, zo van buiten is er toch niets aan te zien?’

‘Dat is ons vrouwelijk instinct’, zei Marilyn. ‘Een snufje man is genoeg om ons onze oren te doen spitsen. Figuurlijk bedoel ik’.

‘Natuurlijk’, zei de minister. ‘Hoe wou je ze anders spitsen?’

‘Nou, ik heb vroeger een slavin gehad die ze werkelijk kon spitsen, net als een hond. Het was geen gezicht! Maar over gezichten gesproken’, vervolgde Marilyn nog steeds van achter haar doek vandaan, ‘ik voel, dat hij naar me kijkt. Stuur hem alsjeblieft weg!’

‘Maar het is helemaal geen man’, begon de minister.

‘Ik weet ook wel, dat een kornalijn geen man is’, zei Marilyn. ‘Maar ik voel duidelijk, dat er ergens iets van een man inzit, al is het maar een snufje; en dat snufje is in ieder geval één en al oog!’

‘Maar het is geen man’, herhaalde de minister, ‘het is alleen maar een ifriet, de slaaf van deze ring’.

‘Een ifriet!’ kreet Marilyn. ‘O Allah, ik ben als de dood voor ifrieten! Ik heb al genoeg met de Cholliwoets te stellen gehad, maar ifrieten moeten nog erger zijn. Alsjeblieft, laat hem niet zo kijken, stop hem weg!’

En om haar gerust te stellen en eindelijk het verlangde doel te bereiken, nam de minister de ring van zijn vinger en stopte hem onder het beddekussen. ‘Zo, hij is weg’, zei hij. ‘En nu geen kuren meer. Kom hier en ga liggen... zo. Allah, wat ben je mooi!... Een beetje hoger... Zo. Opgelet, daar komen we aan! Wie komt er aan? Haha, de nieuwe sultan komt eraan! Open de poort voor de nieuwe sultan!’ En prinses Marilyn lichtte haar benen hoog op als om de nieuwe sultan de poort van het verlangen te openen, maar toen hij zich gereedmaakte om binnen te treden, gaf zij hem plotseling met beide voeten tegelijk zo'n harde trap tegen zijn buik, dat hij hals over kop van het bed vloog en nog een paar meter ver over de vloer gleed, tot zijn hoofd met een doffe bons tegen een pilaar stootte. De prinses echter greep zonder een seconde te verliezen de ring van onder het kussen vandaan en wreef snel over de kornalijn; en er klonk een luid gegiechel en een stem riep:

‘Hi-hi-hi! Tot uw dienst, tot uw dienst. Maar kietel... Hee, dat is gek!’

‘Wat is gek?’ vroeg Marilyn.

‘Hoe doet u dat? Dit was een prettig soort kietel’, zei de ifriet Winnetoe. ‘Kietelt u nog eens’.

‘Natuurlijk is het een prettig soort kietel’, zei Marilyn.

‘Ik zou de man wel eens willen zien die durft beweren, dat het niet prettig is door mij gekieteld te worden! Maar we hebben nu wel iets anders aan ons hoofd dan kietelen. Vooruit, grijp dat zwijn daar met zijn tweestuiverscadeau en werp hem in de onderaardse kerker van het paleis. En haal vervolgens mijn vader en mijn man terug van de plaats waarheen je ze gevoerd hebt en breng ze heelhuids en onbeschadigd hier’.

‘Met het grootste genoegen’, zei Winnetoe. En de minister, die juist weer begon bij te komen van de schok, werd als een vaatdoek opgelicht en in de donkere kerker geworpen; en een paar tellen later zaten de sultan en Maroef reeds in de kamer van prinses Marilyn, de eerste nog groen van de doorstane angsten, de tweede nog niet helemaal van zijn roes bekomen.

‘Ha, die Ma! Ha, die Pa!’ riep prinses Marilyn, terwijl ze ze de een na de ander teder omhelsde. ‘Nou, dat was op het nippertje’.

‘Zeg dat wel’, zuchtte de sultan. ‘Ik wist niet, dat mijn land zulke helse woestijnen bevatte. Een wonder dat we nog leven; m'n tong lijkt wel van leer en m'n keel is volkomen verschroeid...’

‘Zjonge, ja’, zei Maroef. ‘Ik dachal, wa wad zchoeit er toch zo? Maar m'n beker is leeg, daddizzet! Kom, zchenk nogges in! Zeddemop! Zjonge, Ma, wat doe jij hier? Diddiz een ma mannenfuif, ouwe jongens onder mekaar. Ik zeg net tegen menouwe vrind, de minister, ouwe jongen zeggik... Maar waar izzie ineens gebleven? Zjonge, wacht, daz waar ook, wewwaren gaan pik piknikken oppet strand en enne... Hee, Ma, weet je wel dat je nik je niks aanhebt? Waddiz dat voor een toezdand?’

‘Dat zal ik je straks haarfijn uitleggen, m'n zuiplammetje’, zei Marilyn, ‘maar ik zal jullie eerst maar eens wat te eten en te drinken laten brengen; wat het laatste betreft iets alcoholvrijs. Dan kleed ik me intussen aan’.

En zo geschiedde. En toen de sultan en Maroef gegeten en gedronken hadden en de eerste zich van zijn schrik, de tweede zich van zijn roes hersteld had, vertelde prinses Marilyn hun wat er intussen gebeurd was en hoe

zij de verrader had laten opsluiten. En de sultan riep: ‘Voor zo'n schurk is er maar één straf: de spiets!’

‘We kunnen hem ook levend verbranden’, zei Maroef.

‘Aan de martelpaal!’ klonk de stem van Winnetoe uit de kornalijn.

‘Dat is waar ook’, zei Maroef. ‘Geef me nu maar gauw mijn ring terug, Ma, voor er verdere ongelukken mee gebeuren’.

‘Dat is sterk!’ zei Marilyn. ‘Wie veroorzaakt er ongelukken met die ring, jij of ik? Nee, m'n zonnige jongen, die ring zal *ik* voortaan maar bewaren. Vrouwen kunnen met zulke dingen beter omspringen dan mannen; wat jij, Winnie?’ voegde zij eraan toe, terwijl ze met haar vinger over de kornalijn streek.

‘Hi-hi-hi!’ zei Winnetoe. ‘Heerlijk! Hè mevrouwtje, kietelt u nog eens. U hebt een kietel over u waar je als ifriet gewoon de haberdaan van krijgt! Ugh’.

‘De haberdaan?’ vroeg Maroef. ‘Wat is dat voor iets?’

‘Dat is moeilijk uit te leggen’, zei Winnetoe, ‘het hangt met onze constitutie samen’.

‘Maar zeg’, zei Maroef, ‘ik dacht overigens, dat je nog een appeltje met haar te schillen had?’

‘Ach, welnee’, zei Winnetoe, en men hoorde zijn stem blozen. ‘Ik wist toen nog niet hoe ze er uitzag, maar nu begrijp ik al die Cholliwoets beter. Bij Allah, als ik niet aan deze kornalijn gebonden was, zou ik ook mijn tenten wel in zo'n lichaam willen opslaan! Uche-uche’.

‘Als je dat maar uit je hoofd laat’, zei Maroef.

‘Ik heb geen hoofd’, zei Winnetoe.

‘Nou, datgene wat in jouw constitutie met een hoofd overeenkomt’, zei Maroef. ‘Bovendien zou je er weinig plezier van beleven’.

‘Waarom niet?’ vroeg Winnetoe.

‘Omdat ik van plan ben, me nog lang en grondig met dat lichaam te bemoeien’, zei Maroef, ‘en zolang ik me ermee bemoei, zou jij tien keer per nacht de kans lopen om dwars door je tenten heen gespietst te worden. Ugh. Maar over spietsen en zulk soort toestanden gesproken...’

‘Juist’, zei sultan Sam. ‘Al dat abstracte gepraat is mij vrij duister, laten we ons liever haasten een afschrik-

wekkend voorbeeld te stellen. En om iedereen zijn zin te geven lijkt het mij het best, de verrader op een puntige martelpaal te spietsen en vervolgens aan de voet van de martelpaal een vuur te ontsteken, zodat hij levend geroosterd wordt. En ik zal een aantal kunstenaars opdracht geven, zijn marteling van minuut tot minuut met de tekenstift vast te leggen, evenals de kreten die hij uit, en hieruit een instructief en leerzaam beeldenboek voor de jeugd laten samenstellen onder het motto: Misdaad Betaalt Niet'.

En zo werd de verraderlijke minister op het grote plein voor het paleis ter dood gebracht, en de tienduizenden die het schouwspel bijwoonden namen een onvergetelijke herinnering mee naar huis, waar ze nog lang morele kracht uit putten. De sultan echter deelde de macht voortaan met zijn schoonzoon Maroef, die hij tevens als zijn opvolger op de troon van Al-Merika aanwees. En aangezien de plaats van minister was vrijgekomen, werd op voorstel van Maroef zijn vriend Ali tot minister benoemd. En zo leefde Maroef nog lang en gelukkig in gezelschap van zijn beste vriend Ali en zijn lieve vrouw Marilyn, die voortaan de ring met de kornalijn aan haar vinger droeg en er op een nuttige en verstandige wijze gebruik van wist te maken.

Alvorens echter deze geschiedenis te besluiten, rest ons nog één episode te vermelden; niet alleen omdat de geschiedenis zonder deze episode niet compleet zou zijn, maar ook omdat zij een goed voorbeeld geeft van de praktische zin die prinses Marilyn bij het beheer van de ring aan de dag legde.

Het gebeurde namelijk op een nacht, toen Maroef na de echtelijke geneugten het vertrek van de prinses verliet en zich naar zijn eigen kamer begaf om nog wat te slapen, dat er plotseling een afschuwelijke heks vanonder zijn bed vandaan kroop en zich tierend en krijsend op hem stortte. En tot zijn ontzetting herkende Maroef in deze heks niemand anders dan de onzalige Hajbaj, zijn vrouw uit Kaïro! En op hetzelfde ogenblik dat hij haar herkende, daalden er reeds een paar dreunende oorvijgen op hem neer die opnieuw twee tanden uit zijn mond

deden springen. En zij gilde hem toe: ‘Zo! Lummel, vlegel, rokkenroller! Waar heb je al die tijd gezeten, hè? Dacht je, dat je zo makkelijk van me afkwam? Welja, dat gaat maar op reis! Dat knijpt er maar tussenuit zonder iets te zeggen! Stiekemerd, snoeperd! Ik heb je lang gezocht, maar nu zul je ervan lusten. Wacht maar, lummel, ik zàl je!’

Maroef echter wachtte niet, maar rende zoals hij was, in zijn vorstelijke pyama en met de zijden slaaptulband op zijn hoofd, de kamer uit en spoedde zich naar het appartement van zijn echtgenote, terwijl hij luidkeels riep: ‘Help, Ma, help! Ma, Winnetoe, te hulp!’ En hij vloog als een waanzinnige de kamer van Marilyn binnen en viel aan haar voeten in zwijm.

En terwijl Marilyn nog bezig was, zijn gelaat met rozenwater te besprenkelen, kwam reeds met een hels kabaal de verschrikkelijke feeks binnengestormd, zwaaiend met een dikke knuppel die zij speciaal uit Egypte had meegebracht; en zij krijste: ‘Waar is hij, de bruut, de meisjespinner, de kindernepper?’ De prinses echter, die bij dit ijzingwekkende schouwspel haar tegenwoordigheid van geest niet verloor, wreef snel over de kornalijn en kon de ifriet Winnetoe nog net op tijd een haastig bevel geven. En op hetzelfde ogenblik dat Hajbaj haar knuppel hoog in de lucht hief om hem op het hoofd van de arme Maroef te doen neerkomen, verstijfde zij in deze houding en bleef onbeweeglijk en roerloos als een standbeeld staan waar zij stond, alsof zij door honderd onzichtbare handen werd vastgehouden!

En toen Maroef weer bijkwam en de furie met opgeheven knuppel midden in de kamer zag staan, slaakte hij een kreet van ontzetting en viel opnieuw in zwijm. En Marilyn, die zich de verhalen van Maroef herinnerde, begreep dat deze feeks niemand anders dan de onzalige Hajbaj kon zijn; en toen Winnetoe haar op haar vraag meedeelde, dat de feeks door vijftig ifrieten, sterk als buffels, werd vastgehouden en dat zij haar zonder tegenbevel tot in alle eeuwigheid in dezelfde positie zouden vasthouden, besloot zij dat het het beste was haar zonder meer in deze positie te laten. En aangezien Hajbaj een zo

schandelijk misbruik had gemaakt van haar rechten van echtgenote, besloot zij voorts, haar ondanks haarzelve tot een nuttig gebruiksvoorwerp te maken. En zij gaf Winnetoe opdracht, de knuppel uit te hollen en er een toorts in te plaatsen en de tot standbeeld verstarde Hajbaj te vergulden en bij wijze van schemerlamp aan het voeteneind van het bed neer te zetten.

En zij leefden nog zo lang, dat tenslotte niemand meer wist wat de oorsprong was van deze gouden toortsdraagster in de gedaante van een vrouw; daar men echter via de boulevardpers wel nauwkeurig op de hoogte was van de plaats en de functie van de toortsdraagster, kreeg deze in de volksmond de naam van het Vrijersbeeld. En na de dood van sultan Maroef en zijn vrouw Marilyn, die op hoge leeftijd gelijktijdig in elkaars armen ontsliepen, werd het gouden beeld met de hoog opgeheven toorts in de haven van Nefjorek geplaatst; want men meende de herinnering aan de zegenrijke regering van sultan Maroef niet beter hoog te kunnen houden dan door het beeld, dat een baken was geweest voor zijn huwelijksbootje, tot een baken te maken voor alle schepen die naar de haven van Nefjorek koersten. En wanneer wij ons niet vergissen, staat het beeld er ook thans nog; daar de legende echter verloren gegaan is en niemand begreep wat het beeld met vrijers te maken had, noemt men het tegenwoordig het Vrijheidsbeeld.

En dit was dan de waarachtige geschiedenis van Maroef, de arme muilenlapper uit Egypte, en zijn avonturen met Hajbaj, Winnetoe en Marilyn, de schone prinses uit het land der onbegrensde mogelijkheden. Maar waarlijk Onbegrensd is alleen Allah, de Alwijze, de Alwetende!